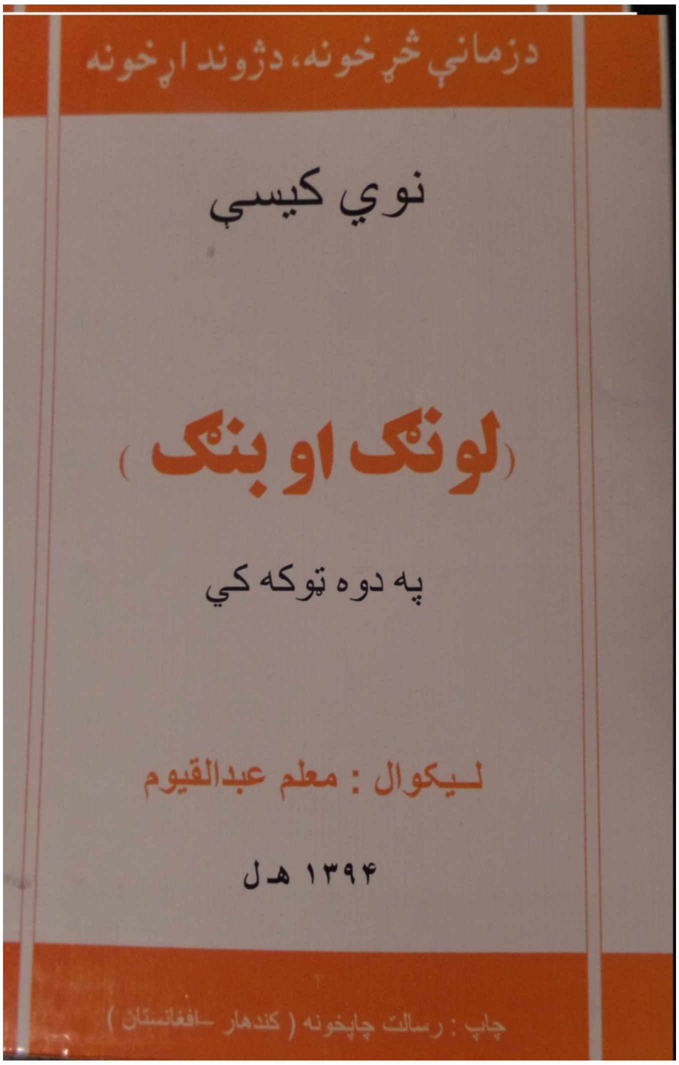

www.ketabton.com
Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال لنډه پیژندنه :

په کال ۱۳۲۸هـ ش کي د کندهار ولایت د پنجوائي ولسوالی په مرکز کي زوکړی.لومړنی اومنځنی زده کړي ئی د شمس الدین کاکړ په منځنی ښوونځی کي تر سره کړي او په کال ۱۳۴۹هـ ش د دوولسم ټولګی څخه فارغ ، په ۱۳۵۰ هـ ش کي زنداني سوی اوپه ۱۳۵۲هـ ش کي د کندهار د عالي د ارالمعلمین څخه فارغ او وروسته د ښوونکي په حیث اوبیا په بیلا بیلو د نده ګمارل سوی چي د همدې دندو د اجراء په لړکي د وخت د واکداروسره د سیاسي مخالفت په وجه څوځله اوزیات کلونه په زندان کي پاته سوی د ی .

د لیکوال نور چاپ سوي اثار:

۱ - " استبداد" په ۳۹۳ صفحو کي.
۲- " محبس او قفس" په ۴۵۰ صفحو کي.
۳- " د کندهار غښتلي" په ۱۴۱ صفحو کي

New Stories
Lawung and Bung

Volume Tow
Writer: "Malım" Abdul Qayum

2015

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب په اړه

دکتاب نوم:--------- نوي کيسې(لونګ او بنګ).

ليکوال:----------------------- معلم عبدالقوم

د کمپيوټرچاري:--------------------- ليکوال

دچاپ شميره:-------------------- زر ټوګه

چاپ ځاي: --رسالت چاپخونه(کندهار---کابل)

E:mail

Aqauym7@gmail.com

Nasirdec91@gmail.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کــــــيسې

د

لونګ اوبنګ

په دوه ټوکه کې

ليکوال: معلم عــــــبدالقيوم

۱۳۹۴هـ ل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست: صفحه

۱ – مننه--------------------------------------- ۵---- ۶
۲ – د مقدمې پر ځای------------------------- ۱۰---۷
۳ – تقریظ-----------------------------------۱۱------- ۱۵
۴ – لمړی ټوک، اوله کیسه" لونګ--------------۱۷--۳۰
۵ – د لونګ سُنتي------------------------------ ۳۱--- ۳۷
۶ – د وندې غوښه---------------------------- ۳۹--- ۵۳
۷ – لونګ او ښوونځی------------------------- ۵۵---۷۳
۸ – د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه---------۷۵- ۹۵
۹ – پلرنۍ مینه خوشي کول. ------------------- ۹۷ – ۱۱۷
۱۰ – د قوماندان ښځه ورکه سوه. ----------- ۱۱۹ - ۱۳۳
۱۱ –د تښتېدلي ښځي برخلیک ------------- ۱۳۵ - ۱۳۸
۱۲ – کوتره. ------------------------------- ۱۳۹ - ۱۴۸
۱۳ – د کوترې او لونګ لیونی مینه------------۱۴۹—۱۶۷
۱۴ – د کوز دې په شپه د کوترې تېښته-------۱۶۹ - ۱۷۸
۱۵ – سهار د قوماندان په کورکي----------۱۷۹---—۱۸۶
۱۶ – لونګ سر تیر سو----------------------۱۸۷---—۲۰۵
۱۷ – سمندر، سر تیر سوو------------------۲۰۷---—۲۳۰
۱۸ – زخمي پیره دار و تښتاوه--------------۲۳۱--—۲۵۵
دوهم ټول--۱۵۷
۱۹ – د یوه کلیوال ژوند---------------------۲۵۹---۳۹۴
۲۰ – یوه ضمني خبرتیا---------------۳۹۵-------—۴۰۵

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

مننه:

په سرکي غواړم له هغو ښاغلو او قدرمنو دوستانو څخه مننه وکړم چي زما دغه څو ليکلي جملې ئې تر چاپ کولو مخکي په خورا مينه سره و لوستې، دوی هر يوه جلا جلا زه دې ته هڅولی يم چي ليکلني ته دوام ورکړم. هم ئې د دې ليکني د ښه والي او تکميلولو د پاره لار ښووني راته کړېدي. هغوی هر يوه:ښاغلي ډاکترصاحب "وطندار"، ښاغلي عبدالرحمن " بسام " صاحب ،ښاغلي پوهنمل حاجي محمد "نوزادي" صاحب، ښاغلی استاد عبدالرحمان "رحماني " صاحب ، دکابل پوهنتون مخکني استاد ښاغلي محمد شريف "هيواد دوست" صاحب، تکړه ليکوال او شاعر محمد عاريف "خزان " صاحب. پدې توگه ښاغلي عبدالقيوم "نورزي" صاحب څخه مننه چي هر وخت به ئې د تليفون دلاري زما د ليکني په باب معلومات او وضاحت غوښتی، تر هغه وروسته به ئې په تفصيل سره خپل نظر راسره شريکوی. بلې ښاغلي "خزان " صاحب د دې ليکني د ليک دود د درست والي په برخه کي ډېره خواري کړېده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی ټولوڅخه د مننـي عـلاوه هريـوه تـه د ښـه ژونـد غوښتونکی یم.
چي را څخه پاته نسي دلته د خپلي ميرمني دهمکاريو ياد کوم چي د ګډ ژوند له هغه لمړۍ ورځي څخه په هوښياری اومړانه زما د ځو ځو ځله تبديليو ،بې کاريو ،ځو ځلي زخمي کيدو، ځوځله او په کلونو بندي ګيريوچي هرځل به مي دخلاصون اوژوندی پاته کيدو تمه نه وه، اوبياڅوځلي فرار کيدو په داټولو سختو شپوکي ئې هيڅ وخت راته ونه ويل چي نوره ستړې يم.
بلکي خپله دمعلمی وظيفه ئې پر مخ وړل،زه ئې په محبسونو کي هم چا ته محتاج نه يم پرې ايښۍ، او لويه خبره ئې لا دا چي اولادونه ئې ساتل،او مکتبونه ئې په لوستل.د خپلو ځلوروو واړو اولادونو څخه ترحد زيات خوښ يم چي اوس ئې د ژوند کولو مناسب شرايط راته برابر کړي او هم مي د کتابونو د چاپ لګښت هر ځل ورکوي.خدای دي زما هر دوست ته همداسي اولادونه ورکړي.
په زيات درنښت!
عبدالقيوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقدمې پرځاى

دا به ډېر سخت كار وي ما اوهر بل كس ته چې په يوه نا برابره ټولنه كي، هلته چې بيوزله ولسونه يې د خپل ژوند په هره برخه كي لكه: فكر،مذهب،سياست، حكومت، اقتصاد، كلتور او نور ... هر څه ئې، د پردو پرستو ټوپكوالو، مافيائې او جاسوسو كړيو تر سخت ظلم، وحشت او وحشيانه بيرېدونكي او زيا تيدونكي فشار لاندي په سختى نفس كاږي. په داسي پيچلو او مغلقو شرايطو كي راګير يو ليكوال به څنګه وكولاي سي، د ظالمانو له خوا د هغوى د غير انساني،غيري اسلامي او غير اخلاقي كړنود سرته رسولو څخه بشپړه پرده پورته او دهغوي څيرې ولسونو ته لڅي او بر بندي كړي؟

يا دي دهغوى"ناروااوي"د كاغذ پر مخ د ليكني په ښه تر خلګو پوري ورسولاى سي.

په ټولنه كي لرو ډېر شمير ليكوال، چې هيله ئې ده كه وكولاى سي د خپلو خلګو ذهنيتونه په واقعيت ويلو او ليكلو سره څه روښانه كړي، پدې هيله، كه دوى و كولاى سي،خپل هيوادوال وپوهوي، چې څنګه هغوى په بې خبري كي د دښمنانو د دسيسو هميشه ښكار وې.

موږ افغانان په يوه غريبه او د علمه ليري پا ته ساتل سوې ټولنه كي ژوند لرو تر څو چې د پردو په مټ ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خائين ،جاسوس او د خدايه نه بيرېدونکي ظالمان پر واک وي نو ليکوالو ته د حقيقتونو را لڅول ستونزمن کار دئ.

د زماني د ټګانو، جاسوسانو، ظالمانو، خاپينانو او وژونکو د مخه پرده پورته کول او د هغوي اصلي څيرې خلګو ته ښودل، هغه وخت ښه کيدای سي چي ولسونه وېښ وي. لا تر اوسه زموږ ليکوال مجبور دي په خپلو ليکنو کي د زمانې د ټګانو نومونه مستعار وليکي، مخامخ ګوته چا ته نه سي نيولای، د کيسې سيمه او ځاي نه سي ښوولای. دا ټولي ستونزې د ليکوال مخې ته پرتې دي.

که څه چي زموږ په ټولنه کي له پخوا څخه هم زورواکو خپل ظلمونه د هيچا د سترګو څخه پټ نه تر سره کول. ځکه هغوی هيڅ بيره ئي د چا نه لرل، زورور او جابر د خپلو ظالمانه کړنو د توجيه کولو، عملي کولو او ځانو ته د برأت د پاره هغه وسله په لاس کي لرل اولري، چي هر وخت به ئې د هغي په مرسته د ټولني د پرمختګ لاره په اسانی سره بندوله.

د دوی د دې وسلې په وړاندي هيڅ بله "وسله " مقابله او سيالي نسي کولای. يوازنۍ "وسله "چي د دوی د وسلې په وړاندي بايد و کارول سي هغه علم او پوهه ده چي ولسونه باندي سمبال سي، چي په خواشنی سره موږ داسي" وسله " لا تر اوسه هم په ولس کي نه ده وېشل سوې.لا مو ولسونه بې وسلې(بې زده کړو) دي.

په هغو بشري ټولنو کي چي اقتصادي او توليدي زېر بناوي ئي په څو اشخاصو او يا د ټولني په ځانګړو کړيو پوري تړلي وي؛ هلته په ژوند پوري تړلي ټولي مسلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټولنیزی، سیاسی، مذهبي او کلتوری) د اقتصاد پر لور خپله ور لګړي او جوت د اقتصاد تر اغیزي لاندي وي.

پس د مظالمو او ظلمونو مخالف احساس لرونکي لیکوال هم د دغسي ټولني غړی دی. هغوی له دې کبله چي دوی هم ځانته ژوند او ټولنیزي اړیکي لري او دهغو تر اغیزي لاندي وي. دا چي لیکوال د ټولني د عادي انسانانو په نسبت د خپلي هغه لړ او یا ډېري پوهي په برکت د ظالم په پټو او لوڅو موخونو چي د بیوزلو ولسونو سره ئي خائنین کوي پوهیږي. دوی د خپلي پوهي په اندازه تر عادي خلګو په ټولنه کي د بي عدالتیو څخه زیات ځورېږي. هغه پدې چي دا ئي درک کړې وي چي ظلمونه ظلمان کوي نه د خدای تعالی لخوا را باندي نازل ، پس د خپلي ځورېدني او د ظالم څخه د کرکي د څرګندوني وسیله ئي خپل قلم وي. په یوه شکل د شکلونو خپل زړونه خالي کوي.

څوک خپل نظریات د شعر په قالب کي د قلم تر څوکه راباسي او څوک ئي د نثر په شکل. ماهر اشخاص په ښکلو بیتو او پخو جملو کي خپله موخه را نغاړي او د خلګو تر غوږو ئي رسوي. ما په خپله دې لیکنه کي کوښښ کړې دئ د خپلي ټولني او ټولیز ژوند څخه یو عکس واخلم او تاسي ته ئي در وښیم چي زموږ پر ولس څه په څه چل تیر سول اوڅه تیریږي دکمه دغه بدبختئ راځي او څوک ئي چاغوي. چي ورور دورور،زوی د پلار په وړاندي جنګیږي؟ په کیسوکي خیالي څه نسته واقعي پیښي دي. ماغوندي خلګ چي خپل مطلب ترتا سو پوري رسول غواړی، هرڅوک د خپل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزمانې څرخونه، د ژوند اړخونه

توان په پیمانه یو څه لیکي، د لیکلو د پند او هنر کمزوري
به ئې لوستونکي ورته بخښي.
دنیک بخته راتلونکي ژوند خاوندان سئ!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ:

د دوو کیسو په با ب:

هر انسان د خپل فکري وس په اندازه د يو نه يوه کمال او هنر خاوند وي. کولاي سي د ځان، ټولني او ان دا چي د نړۍ په اړه يو څه فکر وکړي.
د ښو او بدو څخه ئې په خپلو فکرونو کي د ښو او بدو پديدو خاطرې واړوي او راواړوي او کله نا کله د ټولني او خپل ژوندانه ناخوالي يا په ويلو او يا هم په ليکلو کي په ډېر هنري شکل څرګند کړي.
نو ځکه کله همدا راز انسانان د خپلو خيالونو په بهير کي په نوښتو ډکو ليکنو او څېړنو لاس پوري کوي. دا هغه انسانان دي چي نه يوازې د کمال او هنر خاوندان به وي. بلکي د کسبي کمالاتو تر څنګ ښتن تعالي فطرتي او قدرتي وړتيا هم ور په برخه کړې وي. نو ځکه بيا همدا ليکوالان، اديبان او پوهان دي چي د ټولني ناخوالو ته ځير کيږي په انسان مين وي او د مظلومو انسانانو د ملاتړ په ترڅ کي په مبارزو، ليکنو او ويناوو پيل کوي، چي په ټولنه کي د نوښت او د يون سبب ګرځي.
يو له داسي انسانانو څخه پرته له مبالغې څخه ويلي شم چي پوخ علمي او ادبي ليکوال ښاغلي عبدالقيوم دی.
کله چي مي د لومړي ځل لپاره د ده له درو چاپ شوو اثارو څخه دوه چاپ شوي اثرونه "استبداد" او"د کندهارغښتلي ناميان" په نامه ولوستل، بيخي راته جوته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه چي دی یو پوخ لیکوال دی او په خپله ټولنه کي یو پوخ سیاستوال هم.

لیکوال د خپلو لیکنو په بهیر کي د ټولني ټول رنځونه، کړاوونه او هر راز ناخوالي په خورا دقت او مهارت سره څرګندي کړي دي. خپله لیکوال هم په خپل ژوندانه کي له خورا سختو کړاوونو، ربړونو او ناخوالو سره مخامخ شوئ،خو خپلي مبارزې او حوصله مندی ته ئي دوام ور کړی دئ. وګورئ سراسر "استبداد" د لیکونو اثر ته؛ تاسي ته به هر څه په خپله څرګند شي.

کله چي ما ته د نوموړي دوست د یو بل اثر پانې "دوې کیسې" چي د دوو داستانونو پخه لیکنه ده، لاس ته راغلی، هغه راته وویل، چي دا به ولولې او یو څه به پرې ولیکې. د محترم لیکوال په دې خبره خوشاله شوم چي دا پانې ولولم، خو وارخطا په دې شوم چي د داسي پیاوړي لیکوال په لیکنه به زه کمزوری څه ولیکم. خو خیر، په لوستلو مې پیل وکړ. لوستلو ئي سخت له ځان سره یوړم، ځکه ډېر خوندور لیکل شوي و، او که رښتیا ووایم، هره پانه مې چي لوستله، ورسره جوخت مې اوښکي له سترګو بې اختیاره تویېدې.

دومره ئي لیوال شوم چي درې ځله مې په مینه او وینه په شوق سره ولوست او که لنډه ئي کړم نو د لوستلو په ترڅ کي دغه لاندي څو ټکي چي زما په اند سره د داستان د پیاوړتیا او ادبي خوځښت په کي له ورایه ځلیږي، ولیکم:

۱. که چیرې وغواړو د داستانونو د لوستلو په ترڅ کي د دغه اثر د لیکوال، ادبي او د لیکنو هنري پیاوړتیا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده او ثابته کړو نو ګورو چې خپله ليکوال د خپلو هنري ليکنو په هره کلمه او په هر توري خورا ټينګ تسلط او لاس بري لري او د داستان په کانفلکس"confelex" او غوټه خلاصولو کې دومره پياوړی تللی چي هر لوستونکی داسي له ځانه سره اخلي چي خامخا به ئي تر پايه په مينه سره لولي.

بله خبره دا چي ليکوال دومره په خپلو ليکنو پوخ او حاکم دی چي د ټولني او کليوالي ژوندانه لوړي او ژوري ئې او هر راز ناخوالي ئې د بيلو بيلو سياسي رژيمونو په لړ کي په خورا ادبي او هنري قوت سره څيړلي او هر څه ئې روښانه کړي دي.

۲. دغه ادبي اثر په خورا سليس او روانه توګه د خلګو په ژبه ليکل شوی چي لږ څيز پوهه کسان ئې هم ولولي، د داستان په موخه او مفهوم اوچته پوهيږي او سرئې پرې خلاصيږي چي ټولنه کي په تيره بيا زموږ په ټولنه کي څه بيلا بيلو ناخوالو او کړاونو تر چتر لاندي زموږ بيوزله ولس کړيږي او له منځه ځي.

۳. هر لوستونکی د داستان په لوستلو داسي فکر کوي چي دی پخپله د داستان غړی دی، چي دا د ليکني ادبي ځانګړتيا او قوت ښئي.

۴. داستان کي مبالغه بيخي نشته، هر څه رياليستکي بڼه لري او داسي ښکاري چي ليکوال په خپلو سترګو هر څه ليدلي او کټ مټ ئې په خپلو ليکنو کي په هنري چوکاټ کي ځاي ورکړی دی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. څنګه چې پورته ورته اشاره وشوه، داستان په غوڅه توګه ریالستیکي اړخ لري او د ادبي ریالیزم له ښوونځی څخه په علمي توګه برخمن دی.
۶. ځینې لوستونکي ښائي داسې فکر وکړي چې لیکوال یو کلیوالي لیکوال دی او هسې په کلیوالي کیسو بوخت شوی مګر زه په ډاګه وایم چې هنري او ادبي ځانګړتیا او پیاوړتیا په همدغي ټکي کې نغښتې، چې لیکوال په خپلو لیکنو کې دومره ماهر دی چې د یوه کلي استبداد او کړاونه او ناخوالي ئې داسې انځور کړي چې په ټول هیواد او ان دا چې په نړۍ کې ئې استبداد او استبدادي رژیمونو ته خوله ماتوونکی جواب ورکړی دی.
نو ځکه د لیکني ځانګړتیا په دې کې هم پرته ده چې داستان د ټولني په ژبه او خوږه لهجه په امانت دارۍ سره لیکل شوی.
۷. تر کومه وسه چې ما د محترم معلم صاحب عبدالقیوم خان دغه اثر چې دوو داستانونو کې نغښتی " دوې کیسې" "لونګ وبنګ" ولوستې، نه یوازې یو ادبي او هنري لیکنه ده بلکې که چیرې د سینمایي هنرمندانو او فلم جوړونکو شخصیتونو لاس ته ولویږي او د فلم او سینما په هنر کې ځای ورکړي، خورا قوي سینمایي داستان به پرې جوړ شي، چې حتا هنرمندان به ئې د سینما او فلم په اسمان کې لکه ستوري وځلیږي.
په همدې ځاي خپلې خبرې لنډوم، ګران لوستونکي به ئې په خپله ولولِي چې دغه دوه داستانونه څومره انقلابي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوځښت او څومره په ټولنه کې د بدلون يون په جوشيدو راولي.

نو زه په پاي کې د ښاغلي معلم صاحب عبدالقيوم د ليکنو ادبي نړۍ، نه يوازې ستايم او په دې لار کې د ده زيات برياليتوب او پياوړتيا غواړم، بلکې ترې هيله لرم چې تل خپل قلم همدا راز ځغلنده او پياوړي وساتي او په خپلو ليکنو خپل لوستونکي په لوستولو بوخت کړي. دا احسان به ئې ابده تر ابده زموږ په غاړه وي.

په خورا درنښت

د کابل پوهنتون مخکني استاد،

محمد شريف" هيواد دوست"

2015،12،6 م

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کيسې

لمړى ټوک

اوله كيسه

لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـوازی پنځـوس کالـه پخـوا وښـار تـه نـژدې د ډېـرو بیوزلو کورنیو پـه شـان د لونـګ پـلار اکبـر هـم پـه یـوې غریبې کورنـۍ کـي د ژمـي پـه یـوه سړه او تیـاره شـپه کـي چـي نـه څـراغ و، نـه دوا، نـه ډاکټـر و، نـه روغتـون؛ پـر سپیره ډاګ، لڅه مځکه، خړو خاورو له موره وزېږېدی.

اکبر د خپلي زوکړي لـه هغـه لـومړنـۍ ورځـي څخـه پـه لوږه او خواریو کي راګیرغټیدئ. د هیـواد د نـورو غریبـو انســانانو پــه ډول د ژونــد ســختیو، ســتونزو، خواریــو او نیستیو داسي وټکاوه، چي پـه وروسته کي د جوشي خېښتي غوندي پوخ او کلک سو.

لا پوره غټ سوی هم نه و، چي پلار ئې ورتـه د یـوه بل تر ځان لا هم غریب سړی وړه لـور ورپـه نامـه کړه. اکبر او پلار ئې لا پـه ګډه، د ولـور یـوه څنډه ادا کـړې نـه وه چي پـه بلي پیښـي واوښتل.

متل دی وائې چي ډېره د یتیم له سره نـه چپیږي. دا دئ د اکبـر مـور او پـلار غبـرګ د وبـا پـه کـال د وبـا نـاروغۍ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووهل او مړه سول. اکبر یوازي او یتیم پاته سو. خسر ئې چي د اکبر د پلار رښتونی یار او اشنا و، ویی لیدل چي زوم ئې یتیم پاته سوی، هغه ئې خپل کور ته راووست، او خپله لور ئې بې له ولور اخیستلوڅخه ور واده کړه.

اکبر او ښځي ئې تر واده وروسته ډېر اولادونه وزېږول، مګر اولادونه ئې نه پاییدل.

په کلیوالو کي عام او مسلط ذهنیت داسي را جوړ و، د هغو بیوزله خلګو چي اولادونه به ئې نه پاېیدل، پر هغوی به یو بل زیاتي تور او تومت تړل کیدئ.

ویل کیده به چي پر دوی د رب قهر نازل سوی دئ؛ پر دوی د پټو بلاوو، پیریانو او خبیثه ارواوو اثر پروت دئ. دا ښځه او سړی پر درانه ځای ختلي دي... او داسي نور نور تورونه.

په کلیوالو کي د دغه ډول پاخه منفي ذهنیتونو اغیزي موجودي وي، چي اکبر او ښځه ئې مجبوره سول، د خپل اولاد د پایښت په هیله هره ورځ پر فرضو لمونځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربيره نفلې لمونځونه هم وکړي. بيا بـه دواړه جوړه پر زيارتونو، تعويذګرو، سيدانو او پيرانو باندي هم ګرځيدل. هر چيري او د هر چا څخه به ئـي دا يـو خواست او يـوه غوښتنه لرله:

ـ د اولاد د پايښت لـه پـاره دعـا، دم، چـوف، تعويذونـه، څاښتونه، پليتې او توبندونه.

د ټولـو هغـو مـړو د قبرونـو لـه سـرو څخـه د خـوردې اخيستل، د ډېرو هغو پيرانـو دربـارونو تـه پـه هيلـه ورتګ چي نومونه به ئي د خلګو په خولو کي وو، او خلکو به د هغو په باب داسي ويل:

ـ هغـه پلانــی پيـر نـه دی! اه، د ده قربـان سـم، د رب نازولئ دی، ټول پيريان ده مسخر او تابع کړي دي!

يا هغو پيرانو ته چي لوی لوی لنګرونه ئي چليدل، لـه مځکي او اسمانه به خلګو ورتـه پيسـې، غوائې، پسـونه، چرګان، اسان، اوښان او حتـا لـوړنـي د دروړو پـه نـوم ور وړلـې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر او ښځې ته به ئې چې څه لاس ته ورتلل، ودغسي لويو پيرانو ته ور وړل.

د هغو په دربار کي به ئې شپې او ورځې تيرولې. په دربار کي به ئې د دربار کارونه سر ته رسول، څو د پير ښه پاملرنه ځان ته را واړوي او خداى هم ځيني راضي سي.

بالاخره، په ډېرو بې ګټو ګرځيدو، راګرځيدو، دروړو او شکرانو ورکولو باندي ستړي، مفلس او ناهيلي سول. وروسته له ډېرو ستړياوو، سرګردانيو او خواشينيو ګاللو په ولس کي د منل سوي متل سره سم ئې تن وتقدير ته وسپاره. پر دې خبره په ظاهره دواړه سره سلا سول: "چي نه کوي حبيب، نو څه به وکي خوار طبيب." نور نو اکبر او ښځې ئې د فکر د خرابوالي، لوږو او کم ځواکو خوړو او خواريو په سبب مايوسه او د مينې، محبت، د ميړه او مايني تر منځ د اړيکو چلونه يو مخ هيره کړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر بـه هلتـه نـورهم خولـک تنـګ سو، چـي د خپـل کور د باندي په کوڅه کي به ئي د خپلو تربرونو، خان، ملک، او پیر اولادونه لیدل چي هر یوه بـه سور او سپین مخ ناست و، او یا بـه ګرځیدل. او هر کـال بـه ئـي یو بل کوچنی هم زیږاوه.

د غریبـۍ او ډېـرو نـورو خواریـو سـربیره، د اولاد نـه لرلو ئي له ژوند څخه زړه ور تور کړی و. په مغزو کـي چي ئي هر څه و، هغه بـه و، خو کلـه نـا کلـه بـه ئـي تر خوله یوه د خواشینۍ خبره هم را ووتله:

- خدایه! دا موږ بیوزله بنده ګـان دي یـوازي خواریو او غمو ته پیدا کړي یو؟

په دغه ډول ښـځي چي ئـي وخپـل یو وزری نـاروغ میره ته کتل، ډېره زوکلیدله. سربیره پر هغه چي اولاد ئي نه لاره، د خپل راتلونکي ژوند څخه ئـي وهم او بیره هم درلودل او د ځانه سره به ئي ګروم کـاوه. هر وخت بـه د ځانه سره ګډه وه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که خدای مه کړه، سبا مي د ا میږه نه وي، د میږه تربرونه او میراث خواره به زما سره څه وکي؟ ایا زما سره به هم داسي وکي لکه د "ببوګلي خاله" سره چي میراث خورو وکړل؟ یا، یا، زما خدایه! مه مي سر توره وه، که به سر توره کیږم، ما ته نو مرګ راکړه.

وخت ناوخته خو به ئي خپل سر، سر تورکړ، او غبرګ لاسونه به ئي پورته کړل، اسمان ته به ئي خوله ونیوله. هیڅوک نه پوهیدل چي هغې به لا څه ویل؟ خو یوه خبره ښکاره وه چي ښځه د اولاد په نه لرلو زورېده او ورځ تر بلي ئي خپل وزن بایلی او د بدن غوښه به ئي توی او اوبه کیده.

د میږه او ماینې دواړو ځخه خوب له سترګو الوتی و، شپه او ورځ په فکر او سودا کي وو. دوه دري کاله اکبر او ښځه ئي یو له بل ځخه جلا بیدیدل.

یوه ورځ سهار وختي چي ښځه له خوبه را پورته سوه، ډېره خوشحاله ښکارېده .اکبر ولیدل چي ښځه ئي نن خوشحاله ده، غوښتل ئي د خوشحالی په سبب ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سي. هغه لا ښځه نه وه پوښتلې، چي ښځي خپل میړه ته داسي وویل:

- اه سړیه! واوره؛ یوه خبره درته کوم، ته به نو وائې چي څه خبره به وي؟ او یا بل ډول فکر و نه کې. که څه هم ما او تا خو ژبه کړې وه، چي نور به اولادونه نه زیږوو. مګر یو اولاد به پیدا کوو، هغه په دې چي برائې شپه، په خوب کي یوه نورانی سپین ږیري سړي داسي را ته وویل:

- د الله (ج) له درباره نا امیده نه سي، تا ته به لونګ درکړي او هغه به د خیره سره لوی سي.

د اکبر ښځي زیاته کړه:

- زه باور لرم چي دې نورانی سړي به رښتیا را ته ویلي وي. وګوره! که دا ځل په رښتیا الله (ج) ما او تا ته زوی را کړئ، فکر دي وي چي هیر ئې نه کړي، هغه وخت چي ملا صاحب ئې په غوږ کي اذان ورکوي، نو سمدستي ورته ووایه چي د لونګ نوم پرې کښیږدي. هیر دي نه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بيا پر اکبر تاکيد وکړ:

- ګوره، هير ئې نه کړې!

اکبر هم د سپيڅلی او کلکي عقيدې خاوند ؤ، د خپلې ښځې خبره ئې زړه ته تيره سوه او ټينګ باوري سو، چې خدای به زوی ورکړي.

کال داسې تير سو، لکه يو ګړی. د ښځې زوی وسو. دا دئ وروسته له ډېرو کلونو له تيرېدو پس يو ځل بيا د اکبر د خوني پر بام سهار وختي درې نارې وسوې:

- د خدای له داده، د مړو له ياده، د اکبر زوی وسو!

دا درې نارې ټول کلي واورېدې. دا هيله خو د دوی پوره سوه. خدای (ج) دوی ته زوی ورکړی. سهار چې د نوي پيدا سوي هلک پلار اکبر خپل زوی په خپلو ډنګرو لاسونو په غيږه کې نيولی مسجد ته په دې نيت وروړئ، چې ملا صاحب به ئې په غوږ کې اذان ور وکي. خو ملا صاحب چې سهار تر اذان مخکې د اکبر د زوی د زيږېدو ناره اورېدلې وه، نو د اکبر په ليدو پوه سو، چې د مسجد پر لور ئې نوی پيدا سوی زوی را اخيستی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر بل څه ورسره نسته، مانا دا چې اکبر په خالي لاس ور روان دئ.

ملا خپل یوه چړي ته ورږغ کړه، ورته وئې ویل:

- هلکه ورسه، د "اکبرګي" د زوی په غوږ کې اذان ور وکړه.

اکبر چې د ملا صاحب سپکه لفظ "اکبرګي" واورېدی، خو څه ئې ونه ویل. چړي د هلک په غوږ کې آذان وکئ. که څه هم چې اکبر د ملا په کړو خپه سوی و، بیا هم د ملا پر خوا ورغلې، هغه ته ئې په عاجزانه او کمینی سره وویل:

- ملا صاحب، زما او د مور ئې د هلک دپاره د لونګ نوم خوښ دی، دغه نوم پر کښېږده.

خو ملا صاحب له دې کبله چې اکبر تش لاس ورغلی و، خپه و. هغه پر هلک باندي د نوم له ایښولو څخه انکار وکړ.

اکبر د ملا څخه پوښتنه وکړه چې ولې نوم نه باندي ږدې؟ ملا ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-اکبره! د هلک په غوږ کې خو مو اذان مفت درته وکړئ، بس دي نه دي؟ د نوم اینولو میوه او شیرینۍ دي هم نه ده راوړې او بل د لونګ د نوم سره خو د "عبدال" او "محمد" توري نسته.

اکبر ته هغه د پښتو متلونه چي تربرو به ئې هر وخت په قصدي توګه د ده مخ ته تکرارول: "هستي کوي مستي"، "چې نه لري سړي، نه دي کورت خوري نه غوړي" ورياد سول. اکبر په پټه خوله او خپه زړه هلک کور ته راوړی او د خپلي ښځي څخه ئې خبره پټه وساتله.

اکبر خپلي ښځي ته وويل:

- الحمدالله چي خدای پاک ما و تا ته زوی را کئ، نور نو زموږ پر مینه میراث خور پیدا سو، که زه مړ هم سم، په تا به مي فکر خراب نه وي او ستا پر لور به مي سترګي کږې نه وي.

اکبر خو هر څه په غوږو اورېدل او د سر په سترګو لیدل. کوم وخت چي به د کلي د یوه ماړه په کور کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلک وزیږیدئ، سهار وختي پر بام تر درو نارو سربیره، ځانښت به د ټوپکو ډزونه کیدل، خوشحالی به وي، ملا صاحب او چړیان به تر لمانځه وروسته د یو شمیر مړو سره یو ځا ی د خان سراچې ته ورتلل، د هلک په غوږ کې به ئې هلته اذان ور کاوه، ماښام به نشره ویل کیده، نوم به ایښول کیدی، مبارکی به وې، او شیرینی به وېشل کیدې.

اکبر به وویل:

-ای زموږ خدایه! موږ دي په کومه ګناه او د چاه په ګناه نیولي یو؟

خیر، اکبر خپل زوی د لونګ په نوم ونوماوه. اکبر چې په دوو لاسونو یو څه ګټل، هغه ئې په خپل زوی لګول. لونګ د "لونګ" په شان د مور په مهربانه او پاکه غیږه کې او د خپل پلار تر سیوری لاندې راوغوړیدئ. له مور او پلار څخه ئې د ژوند کولو لومړي حرکات او ډولونه لکه خوړل، خبري کول، شفقت او مهربانی زده کړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ په خاورو کې تر خاړپوڅو کولو وروسته، ولاړ سو او قدم ئې واخیست؛ یوه نیمه خبره ئې زده کړه. ژر د کوره کوڅې ته راووت. په خاورو او ختو کې د نورو کوچنیانو سره په ټولنه ورګډ سو؛ د همزولو سره په خبرو او لوبو بوخت سو. هغه په کوڅه کې داسي څه زده کړل چي په کور کي د هغو زده کړه ممکن نه و.

لونګ به لا شپږ کلن سوی نه و، چي د ژوندی پاته کیدو او نفقی پیدا کولو لپاره د کلیو د نورو بیوزلو کورنیو د ماشومانو په شان د خپل کمکي بشري وس او ځواک سره برابر د خپل مور او پلار سره په خواریو کي بوخت سو.

لونګ تر پلار د خپلي موره سره ډېره مرسته کوله.

پدې ډول د مور ئې لاس په خلاص و. د لونګ پلار ناروغ او یو وزری سړی و. د اقتصادی کمزورتیا په وجه ئې ښځي ورسره ملا وتړله. هغې له هیڅ کاره مخ نه ګرځاوه. د لو او لور پر وخت، د کودو، د درمندونو پر وخت ئې په فصلونو او ونوکي وړي ټولول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرکس او ناکس د کورونو کارونه به ئې کول. اکبر به بیا هم په دې شکرونه کښل او ویل به ئې:

- د خدای تعالی مهرباني ده، د ښځې مې اوس د خپل زوی سره خوله پرې سول، هغه نوره له یوازیتوب او بې کسی راووته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ سُنتي

د لونګ پلار یوه ورځ د خپل زوی خوا ته تر کتلو وروسته، خپلې ښځې ته مخ ور واړاوه، او ورته وې وویل:

-ښځي! سږکال خو باید له خیره سره لونګ هم "سنت" کړو.

د ښځي هم د خپل خاوند خبره خوښه سوه. مګر د لونګ پلار ته ئې داسي وویل:

-سړیه! ګوره، دغه یو زوی لرو، نه مو د هغه د نوم اینولو ښادي جوړه کړه، نه مو پر زوی چا نشره وویل، نه مو د اووم شپه پر رونه کړل، نه مو غاښ کوچه وکړل او نه مې د سر کلی (سرخریلو) ورځ په دریيو او خوشحالی ولمانځله.

اکبر وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وسه مونه لرل، که نه د چا نه خوښیږي چي پـه خپل زوی هوس او خوشحالي و نه کړي.

د اکبر ښځي وویل:

- پر سنتي به ئې نو د خیره سره یوه ښادي نیسو؛ زه خپـل هـوس پـه کـوم. پرېـږده چـي د تربـرو ئـې زړونـه وچوي. ته ئې وینی سږکال مي چرګه پوره ۱۲چرګوړي لري؛ ما خوویل چي ټول بـه خرڅ کم، ګونـدي څـو روپۍ په جوړي کړم، کلـه چـي د بلوڅو کډي پـه دوبـي د رېګـه کلي ته راشیوه سي، د چرګي د چیچانو په پیسو بـه د هغو څخه یوه سیرلۍ رانیسم، زما او لونګ جان به سات په تیر وي، که خدای کول بل کـال بـه هغـه لـو بزه او لنګه سي، حلـق بـه مـو پـه لونـد وي. خیـر، سـنتي ئـې تـر هـر څـه ضـرور ده، نـو ټـول د چرګـي چیچیـان بـه تـر خپـل لونـګ جار کړم، ټول په یوه شپه حلالوم، د کلـي ښـځي خبـروم، ټوله شپه ښي د ریې پر وهم او خوشحالي په کوم.

پـه داسـي وخـت کـي چـي د اکبـر مایـنـه (ښـځه) ښـه پر جوش راغلي وه، اکبر د ټوکي په ډول پر ور درسته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هو، هو! ښه اواز خو دي هم دی!

ښځې ئې ورته وويل:

- تر خوله دي تيره يم، خود مي ښه اواز دی.

پر اکبر نه يوازي لونګ ګران و، د هغه مور هم پر ګرانه وه. هغه خپلي ښځي ته وويل:

- ښه خبره دي وکړه، خو ته لږ صبر وکړه چي منی را ورسيږي، دا کارونه د مني دي.

اکبر د دې خبري کولو سره په فکر کي ډوب سو.

اکبر پدې په فکر کي ډوب سو، چي د خپلي ښځي دغه هيله به څنګه پوره کوي؟ له لږ ځنډ وروسته ئې سر راپورته کړ او بيا ئې خپلي ښځي ته وويل:

-ښځي! ټول خلګ خپل زامن په مني ځکه سنت کوي چي له يوی خوا هوا سړه وي، له بلی خوا مچان هم کم وي. په سړه هوا کي زخم ژر وچيږي. بل، زه به پوښتنه کوم، کله چي په کلي کي ونډی کيدله، او باور مي راځي، ان شاءالله د مني په لومړيو شپو او ورځو کي به کليوال يوه ونډی وکړي. ولي چي کليوال ټول زړه خوږي سوي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. زه به د ونډې په ورځ پوره دوه چاريکه (چارکه) غوښه د ښادۍ جوړولو له پاره درته راوړم.

اکبر له لږ ځنډ وروسته زياته کړه:

- ته تلوار مه کوه، ستا د چرګي چيچيان لا اوس کوچني دي. هغه پرېږده چي څه نور غټ سي، بيا به هغه خرڅ کړو. يوازي مو په مخکي د هلک سنتی نه ده، اختر هم را روان دی. اختر ته به ستا د چرګي چيچيان ښه غټ سوي وي، هغه به په ښو پيسو خرڅ کړو. د چرګانو په پيسو به د اختر له پاره زوی ته يو کميس او پرتوګ وکړو. پخوا مو زوی ته يو کميس بسنه کوله، خو سږکال د خيره سره تر پخوا څه زيات ټوکر په کار دئ، ولي چي وهلک ته تر سنتی وروسته پرتوګ هم ضرور دئ.

اکبر بيا په خندا د يوې ټوکي په ډول خپلي ښځي ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ستا خو به ښه یاد وي، څه ښې وختي وې، کله چې زه هلک وم، مور همزولو تر ۱۵ او ۱۶کالو پوري پرتوګان نه لرل، کمیسونه مو اغوستل او بس.

ښځې ئې وویل:

- خاوري څه شي ښه وختونه و، لوی لوی سړی به واست لڅه... به ګر ځیده لاست.

اکبر وویل:

- څنګه ئې کوې ښځې، د زمانی سره به ځو.

اکبر بیا زیاته کړه:

- ښځې، بل سبب همدغه و، چې ما به تل درته ویل، لږ صبر وکړه، ځکه زما په دغه لږو پیسو خو د کمیس او پرتوګ دواړو د پاره ټوکر نه کیږی.

د لونګ مور د میړه خبره ومنله، میړه ته ئې وویل:

- سړیه، ته ربښتیا وائې، زما دې خبري ته والله که هیڅ پام و، چې پرتوګ هم غوښت غواړي. ولچی (والله چي) لونګ جان به کله کله را ته ویل چې موري، په جومات کي مو یو شمیر هلکان اوس پرتوګونه لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وګوره ښـځې! رښتيا يوه بلـه خبـره رايـاده سـوه. دا استاد فيضو خو هم يو څه خشمړي غواړي، مفت خو هغه هم دا ستا د زوی "بلاګی" نه پرې کوي.

د لونګ مور پرته له ځنډه په خندا ځواب ورکړ:

- څه ورک سه، د شي د پرې کيدو پـر وخـت بيـا زمـا زوی سو، ستا نه؟

تر ټوکي وروسته ښـځې خپل ميړه تـه داسـي اطمينـان ورکړ:

- غم مه کوه، هر څه به سم سي. دا ځل چي هګـۍ والا کلـي تـه را شـوه کيـږي، مـا بـه ان شـاء الله د خيـره سـره ۲۰ هګـۍ دخپلـو چرګـو څخـه ټـولي کـړي وي، هغـه بـه خرڅي کړم، پوره لس روپۍ کيږي. د هغه تير ځل هګيو لـس روپـۍ مـي هـم تينګـي سـاتلي دي، يـو څـه پلميـټ او پټاسي چي مي د خلګو له کورونو راوړي دي، هغه بـه پـه ټوکر کي ورسره غوټه کړم، د استاد فيضو اکا مخ تـه ئـي کښيږده، تر يوه تومن (پخوا يو تومن شلو افغـانيو تـه ويل کيدل. ليکوال) خو به دا زوی مړۍ هم زياتي نه غواړي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار د خپلې ښځې د خبرو په اورېدو ډېر خوشحال سو.

*** *** ***

يوه ورځ مسجد ته چا داسې خبر راوړ:

- د جمعې په نيکه شپه د غرګي د کلي عبدالله لالا خپله وچه غوا ونډۍ کوي.

د خبر په اورېدو سره د کلي مشر وويل:

- هر څوک چې په ونډۍ کې ونډه غواړي، يوه ورځ د مخ دي ملا صاحب ته ووائي.

د لونګ پلار چې د همدغسې خبراورېدو ته ئې غوږ اړولی و، ژر ئې ملا صاحب ته وويل:

- زه هم غواړم په ونډۍ کې ځان شريک کړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وندې غوښنه

دا دی د وندې ورځ را ورسیدله؛ سهار چې اکبر د مسجد څخه کور ته راغی، خپلې ښځې ته ئې وویلې:
هله، ژر سه؛ هغه دوه شلې (څلویښت) افغانۍ چې مې په تا ساتلې وې، نن ئې د لګښت ورځ ده، هغه را که چې ځم، وندې درته راوړم.

د دې خبرې په اورېدو د لونګ مور په ډېره خوشحالۍ سره چسته له خپله ځایه ولاړه سوه؛ د تاخچې غوټې اوغوړاشې ئې د خونې په منځ کې سره راچپه کړې، په ډېر مشکل ئې په غوټو کې هغه څو کاله مخکې ساتلې او د خپلې خولې سپمولې دوه شلګون نوټونه پیدا کړل.

اکبر نو د کلونو ذخیره او سپمولې پیسې د ځانه سره واخیستې، د غرګې د کلې پر لور ور روان سو. په هغه کلې کې د اوبو د ژرندې مخ ته د غټې پنبیې توت سره پر ختینه سوپه (تنګاچه) وندې وال عبدالله لالا د څو نورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرو سره پيتاوي ته ناست و. چړې او ساتول ئې مخ ته ايښي وه، غوا ئې هم را وستلې او هلته تړلې وه.

عبدالله لالا انتظار و، چي په وندۍ شريک ټول کليوال راسي. دا دئ يو په وندۍ شريک اکبر هم ځان ور ورساوه. اکبر وناستو کليوالو ته سلام وا چوه. تر سلام او روغبړ وروسته، اکبر وعبدالله لالا ته ورنږدې سو، په کراره اوعاجزانه توګه ئې هغه ته خواست وکئ. داسي چي که ده ته د دوه نيم شلو ونډه ورکړي. دوه شلي لرم او پاته۱۰ افغانی به ان شاء الله څو ورځي وروسته درکړم.

عبدالله لالا چي د ځوانی څخه يو خرابات او مناجات سړی و، او اکبر هم په ځوانی کي وخت ناوخته د هغه سره کښينستی، کله کله چي به پره کي راغلی، نو خپل روڼ ئې تيراوه، يو دم مم ئې ورسره واهه. په هغه ياری ئې يو ځل بيا د اکبر وچ، ژړ مخ او ډنګرو لاسو ته وکتل، زړه ئې پر وسو. د اکبرخبره ئې ومنله، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اکبر جانه! پروا نه کوي، لس ګون دي ستا بلا واخلي ته خو مي پخوانی یار یې.

بیا نو اکبر په داډه زړه هلته خپل پښو تر ځان لاندي کړ او پر کښینستی. په وندی شریک سړي څوک راغلي او څوک را روان وو. ټول په وندی شریک ونډه وال او د مسجد ملا صاحب سره راجمع سول.

عبدالله لالا پر ملا صاحب بږغ وکئ:

- ملا صاحب، ان شاء الله څوک به نورپاته نه وي، ته لاس پورته کوه، دعا کوه.

ملا صاحب تر اعوذ بالله او بسم الله وروروسته یو لنډ سورت ولوست، او دعا ئي وکړه. تر دعا وروسته، عبدالله لالا پر خپلو اولادو بږغ وکئ:

- هلکو! غوا را ولی.

زامنو ئي غوا راوستله.

نا ستو خلکو یو د بله سره ویل:

- د پلاني د لاس غوښه به ښه خوږه وي.

بل پر بل سړي لاس کښیښود.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو عبدالله وملا صاحب ته وويل:

-په چا غوا حلاله کړو؟

ملا صاحب خلکو ته مخ ور واړاوه، وئې ويل:

- زما په باور خپله دي عبدالله لالا غوا حلاله کړي، دی خپله ښه تقوا داره مسلمان دی.

خلکو د ملاصاحب په خبره کې څه ونه ويل. د غوا پښې ئې وتړلې، بيا ئې را چپه کړه، څو تنو ټينګه ورته ونيوله. ملا صاحب، عبدالله لالا او ناستو ټولو الله اکبر، الله اکبر ووايه. عبدالله دغوا پر غاړه چاړه راکش کړه. ژر ژر ئې په ګډه سره پوست کړه. کوټۍ، پښې او ديلبند ئې هغو ته ورکړل، چي وختي ئې پيسې پرېکړي وې. د غوښو د سرجمع څخه ئې ملا صاحب ته دوې کټوي غوښه ورکړه. تر هغه وروسته د حلالې غوا پر څرمن، غوښې لس کوټي کښيښول سوې. له کليو راغلی خلک زړه خوړي (هغه سړی چي زيات وخت ئې غوښه نه وي خوړلې) وو. هر چا د اوموغوښو له ليدو خوند اخيست.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوښو هره کوټه د لسو تومنو وه. اوس نو د هغو ونډه چې پنځه تومنه ده، هغو په دوو نفرو يوه کوټه د غوښو واخيستله. نوري برخي په څلورو، پنځو، شپږو او حتا اتو نفرو سره شريکي وې. خو د محمد اکبر ونډه د دوه نيم شلو افغانيو وه، چې په غريبو کې نو اکبر لوی برخه وال و.

ټول خلګ ورته حيران وه، چې اکبر څونه ډېره غوښه کور ته وړي؟ اکبر د يوې کوټې څلورمه برخه کور ته وړي. دا وخت لمر پرسر اوغرمه نژدې وه.

اکبرغوښه را واخيسته، ډېرخوشحاله و، لڅی پښي په مټنو کوڅو کې د کور پر خوا داسي په مينه را روان و، لکه يوه لويه فتحه چې ئې کړې وي. په فکرونو کې غرق دی، دځانه سره وائې: چې کور ته ورسم ښځه او لونګ جان به غوښه و وينې څونه به خوشحاله سي. د جمعي شپه خو لا ليري ده، ښځه به مي د غوښو څخه لغړ را وباسي او يوه خوندوره ښوروا به ځينې راپخه کړي. په دغه فکر او خوشحالی کې په يوه چارناله (د ځغاستي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډول ته وائي چي تر تيز تللو تيز او د سياليو تر ځغستلو کراره وي) کور ته راورسيدی.

په لوی اواز ئي ښځي ته ناره کړه غوښي مي راوړې. دا د اکبر او د هغه د ښځي په ژوند کي لومړی ځل و، چي دونه زياتي غوښي د هغو کور ته راځي. ښځي ئي په ډېر هوس د غوښو څخه هډوکي را وايستل او پر نوره غوښه ئي مالگه وشندله. غوښي ئي په يوه وچه او کلکه لښته وپيېلي. بيا ئي د لرگی دوه سرونه په پړي وتړل، د خپلو خونو مخ ته د ولاړي وني په يو ښاخ را وځړولي.

د لغړو څخه ئي ماښام ته خوندوره ښوروا پخه کړه، دا نو د اکبر، ښځي او لونگ هغه د خوښی څخه ډکه شپه وه چي شاهانو به دغسي شپه نه وي ليدلی. تر ښورا خوړلو وروسته چي شپه پخه سوه، لونگ بيده سو، ښځي او ميړه په تياره کي دغه خبره سره اړوله او را اړوله، څو د خبرو په پای کي د لونگ مور خپل ميړه ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– د جمعي مباره کي شپې ته استاد فيضو کاکا (هغه کليوال ماهر سړی، چې هلکان ئې سُنت کول) را وغواړه، زه به سبا سهار لا ښځې خبري کړم.

تر دی خبري کولو او تصميم وروسته دواړو سرونه کښيښول او بيده سول. د لونګ مور سبا اومه غرمه کي خپل لوی پړنی پر سر کي، له کوره ووته، چې کليوالي ښځې خبري کړي، او هغوی ته ووايي، څو د جمعې شپې ته د دې کور ته ورسي او د لونګ د سُنتی په ښادئ کي ګډون ورسره وکړي. او له هغو کورو څخه چي دريې ئې لرلي، هغه هم راټولي کړې. ښځه تر ګونګو ماښام پوري په کورونو وګرځيده. هغه په ستړيا ځکه نه پوهيدله چې زياته خوشحاله وه.

کله چي کورته راغله، خاوند ئې اکبر هم پر کور و. بيا سره کښينستل، مجلس ئې ډېر خوږ و، يو بل ته ئې وويل، چې ديګ، کاسې او هغه څه چي په کارېږي، د فلانې او يا فلانې له کوره به ئې را وړو. د شپې تر ناوخته ئې پر دغه خبرو خوند اخيستئ او پام ئې په بله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو. هر سهار به ئې غوښې د خوني ځخه دباندې د ونې په ښاخ ځړولې او د شپې به ئې په خونه کې ساتلې.

اکبر او ښځې ئې په کور کې لږ غلمين اوړه ساتلي و. خپله ئې اوربشينه پخوله او خوړله. څه وړې چې ئې ميده کړې او پاک کړې ئې لا نه و، لازمه ئې وګڼل چې د لونګ د سُنتي په ښادئ کې د هغو ځخه کار واخلي. نو د لونګ پلار هغه څه وړې چې دوی د کودو د ټولولو پر وخت په پرديو وډونو کې ټول کړي و، هغه ئې وټکول، پاک ئې کړل، ټول ټال يو مشتک (يومټ)غنم سول.

د لونګ پلار تر ژرندي پوري د مشتک د وړلو له پاره کوم مردارهډئ (خر) نه لاره. مجبور سو، مشتک ئې په شا کړ او تر ژرندي ئې يووړ. ستړئ ستومانه په ژرنده کې د روڼ (نوبت) رسيدو تر وخته هلته د ژرندي په يو کونج کې په خاورو کې پرېووت. ناوخته د مشتک د اوړه کولو وار ور ورسيدی. د مشتک تر اوړه کولو وروسته، اسيوان (اسيابوان) مزد اوشکردانه(يوئې" مزد" مزدوری غوښتی او بل "شکرانه" شاګردانه)

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينی او په غربی رواج "تيپ". د اکبر د مشتک څخه چې څه اوړه د مزد په نوم او څه د شکرداني په نوم واخيستل سول، بار ئي نور هم سپک سو. هغه ئي را په شا کړل، ماښام ناوخته ستړی کور ته را ورسيدی.

د شپې ئې د ښځې سره مجلس ډېر خوږ و، دواړه ستړی وو؛ په خبرو، خبرو کي بيده سوی وو. د ښځې ئې غوښې د باندي په ونه ځړولې هيري سوي وي، چې دشپې ئې خوني ته راوړي. خو اکبر تر بيدېدو مخکې غوښي وليدلې او خوني ته ئي را دننه کړې.

ښځه چې سهار له خوبه راويښه سوه، تر لمانځه وروسته ئې د نغری په کومي کي پر هغه برنی په پړوندو کي پټ کړي اور باندي څه پروړ، خاشې او خځلي واچولې؛ په پو، پو کولو تر زيات دود پورته کيدو وروسته اور بل سو. بيا ئې د اوبو ډکه توره ګډوه پر دېګدان کښيښوله. کله چي د ګډوې اوبه پر ايشيدو سوې، د جوارو اوړه ئي په خاورين کاشنه کي واخښل. پر اور ئې تبخې کښيښود، د جوارېنو اوړو څخه ئې ټکې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړې، يو مخ او بل مخ ئې پر تاوده تبخي باندي څه وچ وکړل. بيا ئې سوړسکان د اور په پړوندو کي ښخ کړل، چي په مغز پاخه سي.

ميره او مانديني بيا هغه د ښادۍ جوړولو او خوشحالۍ خبري سره پيل کړې. اکبر خپلي ماينې ته ويل:

- ترناړې کولو وروسته به ځي، ديګ او کاسې به د همسايه ګانو له کورونو را ټولوي.

په همدې وخت کي يو دم د لونګ د مور ورپه ياد سول، چي غوښي خو ئې د شپې د باندي د ياده وتلي د ي. يو اه ئې تر خوله ووت، ژرئې وځغستل، تر خوني ووتله، ژرئې وني ته وکتل، وئې ليدل چي غوښه نه سته. د خفګانه ئې سر پر له وګرځيدئ، پر سترګو ئې توره شپه سوه، ډوبه پر مځکه ولوېده.

اکبر په خونه کي د ننه د هغې پر مځکه د لوېدو درز واورېدئ. اکبر چي له خوني راووت، ګوري ښځه ئې د سرای په غولي کي په خاورو کي لېته پېته بې حاله پرته ده. ژر ژر ئې له خاورو څخه خپله ښځه را پورته کړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پـه کش کش ئـې تـر خونـي ورسـوله. لونـګ د دوی پـه دربی له خوبـه را وېښ سو، وئـي ليدل چـي مـور ئـې بـې سده پرته ده، په ژړا سو.

اکبر پـه وارخطـائي کلـه لونـګ ارامـوی او کلـه د خپلـي ښـځي لاس، پښـو او تنـدي تـه لاس ور وړي. پـر مـخ ئـې اوبه ور وپاشی، بيا ئـې اوبو تـه دوه پلميټه واچول، دغه خوړی اوبه ئې د ښځي په خوله کي ور واچولې، د خدای فضل و، ښځه پر سد راغله.

د کلمی تر ويلو د مخه ئې اوله خبره دا وه:

-غوښي، غوښي، غوښي!!!

ميړه ئې ورته وويل:

– څه وائې، غوښي، غوښـي، څـه در پيېښ سـول؟ څـه وسول، څه وائې؟

ښځي بيا په نيولي او خفه اواز خبره درسته کړه:

- غوښي نه سته!

اکبر چي غوښي ئې په خونه کي مخته ځړېدلې، ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هغه دې څرېږي. ته بيده وي، ما د شپې غوښې خوني ته راوړې.

د دې خبري په اورېدو سره ښځه کرا کرا، عادی حالت ته را وګرځيده. هغې چې غوښې وليدی، نو وروسته ئې کلمه و ويله او شکر ئې وکښی.

څه شيبه وروسته، اکبر ورته وويل:

- زه به د حا جي مراد لالا د کوره ديګ او کاسې درته راوړم. ته ولاړه سه، څه غلمين اوړه لانده که.

د لونګ مور ولاړه سوه، مګر لاسونه او پښې ئې ريږديدل. اکبر د اوړو کاشين، په ګډوه کي اوبه، د مالګي کنډولی او د مشتک څخه لږ غلمين اوړه ورته را نژدې کړل، او بيا ئې وويل:

- اول به ديګ او د ښوروا د پاره کاسې در ته راوړم. بيا نو ځم استاد فيضو کاکو به را ولم. ته لونګ خوشحاله ساته او خونه هم جارو که.

ښځي په ډېر مشکل سره اوړه لانده او واخښل، او د استاد فيضو اکا د راتګ له پاره ئې په خونه کي د کالو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځلو خاورېن تشت سر چپه کښېښود، پر سر ئې نغاړکی ورهواره کړه. د دې له پاره چي لونګ د سُنتی پر وخت پر دغه لوړ ځای کښېنوي.

اکبر ژر، ژر د همسايګانو څخه پيتلي او خورېني کاسي او کا شينان کور ته راوړل.

بيا اکبر له کوره ووت، او تر لږ وخت تيرولو وروسته، اکبر د استاد فيضو اکا سره جوړه کور ته رانووت. لونګ چي د خپل پلاره سره استاد فيضو اکا او بيا د هغه په بغل کي کوچنۍ د چړو، امبور او پلاس څخه ډکه درنه بغل ځولی وليدله، په ځان وپوهيدی. ځکه استاد فيضو کاکا دکلي ټول ماشومان پدې پيژانده چی هغه ماشومان سُنته وي.

خو پلار او مور ئې لونګ په چل چل سره هغې خوني ته ورووست، چي د ده د سنتی د ناستي ځای پکښي جوړ کړل سوی و. استا د فيضو اکا د کوچنيانو د تيرايستو او بوخت کيدو په لاره کي ډېرمهارت لاره .هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده چې څنګه یو هلک تر خپل تاثیرلاندې را ولي فکر ئې بل لورته واړوي او ژر ئې سنت کړي.

استاد فیضو اکا نور لونګ ته وخت ورنه کی چې ځان دورې دورې کې، د سترګو په رپ کې ئې لونګ سنت کې او د کوره څخه ووتی.

*** *** ***

نور نو لونګ پروت و، یوه اړخ او بل اړخ ته ئې مور بالښتونه ورته کښیښول .سپین ټوکر ئې پر پښوهوار او هغه د بلا ګې پرې کړې ټوټه ئې په زرغون تار کې اچولې تر چپه پښه غوټه وه. پلار ئې اړخ ته ورته کښینوست، مچان ئې ځینې شړل. مور ئې سره له دې چې د سهار غوځارېدو څخه ئې بدن درد کوی، د ډوډۍ او ښوروا په پخولو اخته وه.

د ماښام تر لمانځه وروسته د کلي ښځې، نجونې او د لونګ همزولې هلکان د خپلو میندو سره د لونګ کور ته راغلل. ښځو خپلې دولاغې،برقې او پړونې له سرو ایسته کړل، کشرانو د لونګ د مور سره په ښه مینه او اخلاص

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ پـه سـمولو او اچولـو کـي مرسـته وکـړه. تـر ډوډۍ خوړلـو وروسـته، ټولـو کليوالوښـځو، نجونـو او خپلــه د لونګ مور په شريکه سره د شپې تر نيمائې پوري ګډي او جلا جلا بدلي وويلې، هم شلې وکړې،هم اتنونـه. ټولـو شپه ئي په ډېره خوښۍ سره سبا کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ او ښوونځی

دا هغه کال و چې د ثور د میاشتې پر اوومه نېټه ئې د افغانستان په حکومت کې یو خورا لوی او اساسي بدلون راغلی و. هغه دا چې د یوې ټنبلي او عیاشي کورنۍ واکداري ته د تل لپاره د پای ټکی ایښول سوی و. ورسره سم وحکومت ته د سرکار د نوم پر ځای د خلقي حکومت نوم ورکړل سوی و. خو بیا هم په حکومت کې وظیفه لرونکو او کار کونکو سړو ته ولسي وګړو د سرکاري سړو خطاب کوئ.

د یوې ورځې تر پایه د هیواد په لیرې پرتو سیمو کې هم خلک خبر سول چې په مملکت کې پاچا ګښتې راغلې ده. د ډېرو خلکو په زړونو کې د پخوانیو کورنیو حکومتونو څخه د کرکې او بیرې پر ځای د خلقي حکومت سره د نژدېوالي مینه را پیدا سوې وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلګو مینه دښوونځۍ سره راپیدا سول، ولسونه باورمند سول، پدې چې پاچا نه خدای دی او نه د خدای سیوری. هر څه چي دی، هغه خپله هم دغه خلک دي. د هیواد په هر ګوټ کي د ښوونځیو جوړولو له پاره علم دوستو خلګو خپل حکومت ته وړیا مځکي په اختیار کي ورکړې، حکومت د ښوونځیو جوړولو تر څنګ هر ځای د لیک او لوست د زده کړي وړیا کورسونه پرانیستل.

خلګو د لیک لوست د زدکړو کورسونو ته مخه کړه؛ د هغو خلګو له جملې څخه یو تن اکبرکاکو هم و، چي د خپل اخښي ملا نیک محمد په تشویق ئې د لیک او لوست د زده کولو په کورس کي ځان شامل کړی و. او هم ئې خپل یوازنی لونګ زوی وښوونځی ته ورکړ.

په عامو اوغریبو ولسونو کي وحکومت ته د ورنژدې کیدو روحیه را وخوتیدله، خو په هیواد کي د دې بدلون راتلو سره سم د هیواد دننه د مفتخورو او پردو پرستو خلګو او له هیواده بهر ئي د افغان دښمنو قهر هم را وپارا وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې لونګ نژدې اته کاله عمر لاره.
هغه ته به خپل مور او پلار په ګډه دا خبره کوله:

- لونګ زویه، ښوونځی به ووایې، د خیر سره به لوی سرکاري سړی در څخه جوړسي، او که نورهیڅ هم نه سوې، نو معلم خو به سې. بیا به نو د خیره سره پیسې لرې پیسې، عزت به لرې، واده به درته وکړو. زموږ هیله خو همدا ته ئې، مور او پلار دي دواړه ستا بلا واخلي.

لونګ د خپل مور او پلار پدې مهربانه او له محبته ډک نصیحته زیات خوشحالیدئ. ماما ئې هم دغه یو خوره ئې لونګ درلود. پر ماما باندې خوره ئې زیات ګران وې. د اکبر کور ته نژدې یوه کلیوالي ښوونځی پرانستل سوه، چې یو ښوونکی ئې درلود. ملا نیک محمد د لونګ ماما د مسجد د ملائې په څنګ کې ئې د ښوونکي وظیفه هم لرل، د دغې ښوونځی ښوونکی سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار اکبر د خپل اخښي ملا نیک محمد په مرسته چې په ملا نیکو سره مشهور و، سږکال نوی په ښوونځی کې چپراسي مقرر سو.

په وطن کې د نوي حکومت په منځ ته را تلو سره په خلګو کې د ښوونځی سره د کرکې پرځای مینه زیاته سوه. ډېرو خلګو چې پخوا خپل اولادونه ښوونځیو ته نه ورکول او یا به ئې په رشوتونو ورکولو له ښوونځیو اېستل، اوس ئې په ډېره مینه خپل اولادونه ښوونځیو ته شامل کړل.

دا دی لونګ په خیر وښوونځی ته روان سو. کلیوالي ښوونځی د دوی له کور څخه لږ لیري په یوه زاړه سرای کې چې د وې خوني ئې لرلې، پرانیستل سوی و.

ملا نیکو چې یو قراردادي ښوونکی و. وښوونځی ته نژدې د مسجد امامت هم کاوه، کلیوال ې ته را بلل چې خپل اولادونه په ښوونځی کې شامل کړي؛ ځکه هغه په ښوونځی کې شاګردانو ته سپاره، پښتو کتاب، حساب او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـط پــه هغــه خپــل ډول چــي د ده زده وه، هلكــانو تــه ورښودل.

كله چي ښوونځی پيل سو، د لونګ پلار اكبر تـه هم تنخـوا چـالان سـوه. د هـري مياشـتي پـه وروسـتيو كـي ئـي ۵۵۰ افغـانۍ پخـه تنخـوا وه، چـي ۵ افغـانۍ تحويلـدار صاحب ګرځولې او ۵۴۵ افغانۍ ئې كور ته را وړې.

مهم لا دا وه چي پـه دغـو شـپو او ورځـو كـي نـوی حكومـــت وحكـــومتي ســـړو، معلمينـــو، پـــوځي خلګو،مـاموربنو، كـارګرو او اجيروتـه كوپـون وركـړی. (واده لرونكو ته د كابل په وزن اته مني كوپون او واده نه لرونكو ته څلور مني كوپون) د دې امرسره سم اكبرهم د اته سيره كوپون خاوند سو.

هغـه پـه خپل تير ژونـد كـي هيڅ وخـت پـر يـو ځـای د غلمينو اوړو اته سيره كور تـه نـه و راوړي. اوس د هري مياشتي په وروستيوكي اوړه، بوره، چـای او غوړي كـور تـه را وړي. پـه كـور كـي ئـي اوړه، بـوره او غوړي پيدا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول، حلق ئې لوند سو. کورنی ژوند ئې لږ ښه سو. دی هم اوس یو سرکاري سړی و.

دا لومړی کال ئې په خیر او خوشحالۍ سره تیر کړ.

لونګ د ښوونځی لومړی کال په خوښی پای ته ورسوی، په ښه نمره بریالی سو .هغه خپله دري میاشتنی رخصتي د مور او پلاره سره په کارونو کي مرسته کوله او په څنګ کي ئې د خپل ماما څخه د پښتو کتاب، حساب او خط لیکل زده کول او قران مجید ئې لوستۍ. نیکو ډیر ژر په لونګ د دوهم ټولګۍ پښتو کتاب او حساب ولوستل. لونګ اوس د دوهم ټولګۍ پیل کیدو ته ښه تیاري لرله.

رخصتي مخ په پای ته رسیدلو وه، په څو ورځو کي چي بیا ښوونځی شروع کیدل، اکبرهم خوشحاله و. یوه ورځ معلم نیکو د لونګ پلار ته وویل:

- اکبره! د ښوونځی تر پرانستلو یوه هفته مخکي به د خیره سره ښوونځی ته ورسي، د ښوونځی د سرای پرغولي انګړ چي سره زوزان، چغک او زومی را شنه سوي دي، هغه به وکاږي، سرای به دخاشو څخه ښه پاک

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې، د خونو ديوالونه به خړوبې کې، اوبيا بـه نـو د سرای غولي ښه خيشت او او پاشي کړي.

ملا نيکو زياته کړه:

- سر معلم صاحب تيره ورځ راتـه وويـل، چـي پـدې شپو او ورځو کي مفتيش صاحب لـه ښاره راځـي، ان شا الله موږ دواړه درځو، د ښوونځی سرای او خوني د نژدې ګورو.

لونګ چي هوښيار هلک و، د خپل پلار، مور او ماما هره خبره ئي تل په غوراوريده، نو ئي د ماما تر هدايت او خبرو وروسته خپل پلار ته وويل:

-بابا جانه، دا د ښوونځی جارو کول خو نو تر هغو پرديو مزدوريو لکه د غنمو لو کولو، د ويالو تر اشرونو، د ديوالونو تر وهلو، د خښتو تر مښلو، انګور کښيو، يوي کولو، غوبل کولو، ګوروانی او چوپانی ټولوڅخه ډيره اسانه نه دي؟ اکبر وخندل او وئي ويل:

-هو، زويه! دونه فرق لري لکه مځکه او اسمان.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګ ته چي د خبرو نوره موقع په لاس ورغلې وه، خپلو خبرو ته ئې ادامه ورکړه:

- پلار جانه! زما هغه ورځي چي تا به په سرو او تکنده غرمو کي د کور او کلي څخه لیري فصلونوکي لوونه کول، ما او مور به د غرمې ډوډۍ سوړسک او د خیروګي ماما د کور شلومبې په کونجۍ کي در وړلې، نه هیرېږي.

د لونګ مور د خپل زوی خبره ونیوله او میړه ته ئې وویل:

- لونګ جان زوی مي شکر دی هوښیار هلک دی، هر څه ئې په یاد دي. ربښتیا په هغه سره اهاړ کي چي لمر به پر سر یو نیزه را کښته ولاړ و، په هغه ګرمۍ کي به ما او لونګ لڅي پښې د کلي لیري فصلونو ته وتا ته اوبه او خواړه نه دروړل؟

زما غمجني خو پښې څه پخې او سختي وې، مګر د لونګ جان د پښو نازکي ګوتي به تناکي او د سرو زوزانو به ډکي سوې. زما هغه ستا په دوړو، ګرزونو او خاورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلی سپیره مخ، وچ حلق، تڼاکي او د سرو زوزانو ډک لاسونه او پښې، په لاره (لور) پرې کړې ګوتي چې اکثر وخت به دي لاسونه په سرو وینو لړلي وو، څيري څيري کالي د ناړيو او لشو څخه ډکه ږیره له یاده نه دي وتلي. هغو کارونو ته ناروغ کړې.

اکبر وويل:

-هو، زموږ ژوند خو په هوکه او يا سوکه تيرېدئ، ملا نيکو ته دی خدای خير ورکړي چې سرکاري خواري ئې را پيدا کړه او زه ئې سرکاري نوکر کړم.

د لونګ مور بيا خبره واخيستله:

- زما زوی به د خيره سره ښوونځی خلاص کړي؛ خط خو شکر اوس لا ويلای سي، دی به هم سرکاري سړی سي، ښه پيسې به وګټي، زما او ستا ټول ارمانونه به را پوره کي.

لونګ چې په خپل زاړه لنډي تلتک کي پیچلی پروت و، د مور د خبرو په پای کي په ټوکه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پلارجانه! د مور جاني ارمان خو رامعلوم دئ؛ مور مي هر وخت وائي، زوی به خپله مور د خيره سره حج ته بيائي، مور مي نور څه نه غواړي.

ټولــو وخنــدل زيــاتي د دې خبــري ســره لونــک پرېووت او بيده سو.

کلـه چـي دوهـم کـال ښـوونځی پيـل سـوه، اکبـر څلـور مياشتي تنخوا واخيستله، کوچنی اختر هم را نژدې سوی و. اکبر ځان او لونګ ته د نويو کالو له پاره له بازار څخه د ګلبهـار د فـابريکی ټـوکر او خپلـي ښـځي تـه ئـي څـه د شـولی او څــه د چيـټ ټـوکر راوړی. د لونـګ مـور پــه ډېرهوس د خوني مخ ته نغاړکی هواره کړه، ستن، تار، انګشتانه او نوی ټوکران ئي را واخيستل، د اختر له پاره ئي په ډېره خوشحالي کالي ګنډل پيل کړل.

اکبر د خپلي ښځي سره ناست او د زړه خواله کوله:

- ښـځي! خـدای مـو نـاره وا ورېدلـه، دغـه خـواری (چپراسيتوب) را تـه پيدا سو، نيکو دي خدای پـه دواړو جهـانو کـي سر لوړی لـري. کـه نـه سږکال نو زه د بل د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواریو نه وم...نفس مي بند بند کیږی. او تر ټولو ښه ئي لا دا چي تـه هم د وړو د ټولیدو او د پـردو د کورونـو لـه کارو بیغمه سوې، خدای یوه ګولـه ډوډۍ دا دی پـه عزت را رسوي.

ښځي ئي ورته وویل:

- سړیه، هو، شـکر دئ، خو تـه مـي زړه مـه را اچوه هر وخت مـه راتـه وایـه چي ناروغـه یم، ډېر کارونـه پـه مخکي لرو، دا زوی مو سبا او بیګاه د خیره سره ځوان دی واده غواړي. لونګ پرمـا اوتـا بانـدي دواده حق لـري. مګر د پردی ښځي کور ته را وستل، خو مفتی نه دي.

اکبر وویل:

- ښځي! ته فکر مه کوه، هغه دئ نوي حکومت د دغـه نـاوړه دود لـوړ ولـور یـا د ښـځو خرڅـول یـو نـاروا عمل وګانه او اعلان ئـي کړل چي پر ښـځه بانـدي تـر شـرعي ټاکل سوي مهر زیـاتي پیسـي اخسـتل جـایز نـه دي. خـدای مهربان دی، نه دي د ي اوریدلي:

- چي شپه تر میان، خدای مهربان!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور وویل:

- هروخت چې مې د لونګ ناوی کور ته راوستله،هلته به د خیره سره ارامه سم.

- هو، رښتیا سړیه! تا خو قول کړی و،کله چې دغه میاشت تنخوا واخلم د خیره سره د څپلوغم به هم وخورم.

اکبر وویل:

هو، دا کار ان شاالله کوم.

درې سره میږه، ښځه او زوی ئې لونګ سخت خوشحاله وو. دوی د اختر راتلو ته ورځې او شپې شمیرلي. د دوی په ژوند کي به دا لومړی اختر وي، چې ټول نوې کالي او څپلی ولري. اکبر وویل:

- ښځي! څه شی به د پخیدو دپاره راوړم، د اختر په شپه به ئې پاخه کړو، سبا کال به موږ له کوره هم د اختر په سهار ماجت (مسجد) ته د خیره سره کاسه ور ووزی. څونه خوند به وکي، ځکه هر اختربه زه ماجت ته خالي لاس ورتلم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا نیک محمد چي د هري میاشتي په وروستیو کي به د ولسوالۍ مرکز ته تلی او د هغه ځایه به ئې خپل او د اکبر میاشتنۍ تنخاګاني دځانه سره راوړې، مګر دا ځل کور ته خالي لاس راغی. ملا نیک محمد چي د شپې کور ته راورسیدی، ډېر خوا بدی و.ما ښام ئې اکبر او خپلي خور ته کیسه کول:

- یو ډېر بد خبر مي را وړی دی.

کبر او خور ئې ورته وویل:

- خدای دي خپل فضل وکړي.

دوی ورته غوږ سول او وې وویل:

- وایه، خدای دی خیر کړي، څه پیښنه ده؟

ملا نیکو په ډېر خفګان، وېري او وهم سره چي ناړي ئې په حلق کي وچي وچي کیدې وویل:

- هیڅ مي باور نه راځي، اوس هم لکه خوب چي وینم، ولسوالۍ ته تللی وم، ښوونځی ته ورغلم، ما ویل که تحویلدار صاحب زما او ستا تنخاوي را وړي وي، اختر را روان دی ځیني را وا به ئې خلم، او را به ئې وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاکن هلته په بازار کي لا چوپه چوپتیا وه، د ولسوالی په ښوونځی کي یوازي د جانک زوی مست، مست ګرځیدی.

اکبر د ملا نیکو خبره ونیوله:

-هغه لنډی معلم یادوې؟

ملا نیکو ور زیاته کړه:

- هو، هغه لنډی یادوم، یوازي هغه خوشحاله و، داسي پورته او کښته سرې سترګي ګرځیدئ. زه بیا د خدای نا خبره د پخوا په شان چي د هر معلم او مامور په لیدو به خوشحالیدم، له خندا څخه په ډکه خوله مي د ټولو سره روغبړونه کول، مګر ښوونکی را سره د تیر په ډول نه وو، څو زه هم د تحویلدار صاحب په څنګ کي دا سي غلی کښینستم.

د تحویلدار صاحب څخه مي په کراره وپوښتل، چي تنخاګاني دي را وړي دي که نه؟ تحویلدارصاحب په هم داسي کراره پوه کړم چي تنخاګانی نسته. ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره خرابه ده، ته وده چي خدای لا څه کوي. بیا ئې نور هم چي څوک ئې وانه وري په کراره را ته وویل:

- ملا صاب وه ئې واژه!!!

ما وویل:

- څوک؟ ...څوک ئې وواژه؟؟؟

تحویلدار صاحب پر خوله لاس را ونیوئ او زیاته ئې کړه:

- فکر دي ونیسه...! د جانک زوی ته ئې اشاره وکړه، چي د ی در پوه نه سي. که دربانـدي اشتباهي هم سي ...هغه خو موړ او تاسي له پخوا څخه ښه پیژنو چي ... زوی نه و؟ اوس خو داسي معلومیږی چي دوی مړ کړی وي.

ـ ما هم په کراره ورته وویل: زاره دي را وچوله، څوک چا مړ کی؟

تحوېدارصاحب بیا په کراره ،کښته او خفه اواز را ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا نيکو، گوره؛ زه تا پيژنم او ته ما پيژنې... چې نه زه حزبی وم او نه ته.

- ما ور درسته کړه:هو، دا خو رښتيا ده. پدې خبرو نه پوهيږم، اوس خبره څه ده؟... ژر را ته وايه څه خبره ده؟

ده بيا را ته وويل:

- ملا نيکو! قسم په خدای که مي پرخوله راځي، داسي خفه يم لکه سکه پلار چي مي چا را وژلی وي.

بيا ئې په سترگو کي اوښکی ورغړېدې. خبره ئې وژول را وژول، خو اخر ئې وويل:

-هغه سپين ږېری نور، نور... ئې وواژه!!!

- زه بيا هم سم پوه نه سوم. ما هغه ته تسلي ورکړه چي خيردئ، د الله امر دی... اخر مي ورته وويل: څوک چا وواژه؟ هغه په ډېر تکليف خبره پوره کړه او وي وويل:

-تره کی صاب!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دې خبري په اورېدو سره زما هم د بدن وېښتان جګ ودرېدل، هکي حیران پاته سوم نور مي نه خولې کار کاوه نه لاسونو په ډېر مشکل مي ویل چا؟

تحویلدار صاحب سرکښته اچولی و د جانک زوی ته اشاره وکړه، او زیاته ئې کړه، په ظاهره داسي معلومېږي لکه دوی چي...!مګر دا چي د چا په ټونګ به دغه سپین ږېری وژل سوی وي، زه هم نه پوهیږم.

- زما تر سترګو هم بې اختیاره اوښکی را توی سوې، او له اداري راووتم، مخ د بازار پر خوا راغلم. حکومتي مامورېن، سرتیري او حتا ټول خلګ خفه وو. په بازار کي خندا ورکه وه، یوه له ډاره ډکه فضا وه. زه هم له ډېره غمه پرسیدلی لکه ډک ټوپک په څه نه پوهیدم، بس دغسي سیده کور ته را روان سوم.

د دې خبر په اورېدو ټول غمګین سول. د لونګ چي په خبره سر خلاص سو، دی هم زیات خفه سو.

د لونګ مور سر سرتور کي، ښیرا ئې وکړه، ویی وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هرچا چي د غه سپين ږيري سړی وژلی وي، خدای دي هغه په خپل عذاب ګرفتار کړي!

ټولو وويل:

- امين، يا رب العلمين.

لږ وخت لا تير نه و، چي د هيواد پر شمالی پولو سري متجاوزي لښکري د ميړيانو په شان زموږ پر خاوره را وبهيدلې او له هوا څخه را واوريدلې. زموږ په هيواد کي ټولي را غوړيدلي هيلي ئې مړي کړې، د وطن حالات پر بل مخ واوښتل. د افغانستان په خاوره کي د پرديو ليري او نژدې هيوادونو پټو او ښکاره لاسوهنو زور واخيست.

*****

اه! دا دئ په کليو کي چک چکه خپره سوه چي ښوونځی ته تلل کفر دی. د لونګ مور او پلار چي دا ګونګوسي وا وريدې، زړه نا زړه سول، چي لونګ ښوونځی ته واستوي که نه. بل دا چي اکبر نوی د تنخا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوند سوی و؛ ملا نیک محمد او د لونګ مور د واړو د ملا نیک محمد څخه وپوښتل:

ـ ملا نیکو، ته خو ملا ئې، یو ځل خو په قران کې ښه پسې وګوره، کـه ربښتیا ښوونځی تـه تلـل او ښـوونځی لوستل کفر وي، چې لونګ ځیني را وباسو.

ملا نیکو دوی ته وویل:

ـ خوري او اخښې! ما خو سبق لږ ویلی دئ، تر اوسه مې نه دي لوستي چې ښوونځی ته تلل او یا سبق ویل دي کفر وي. هلته خو کم څه چې ما لوستي دي او ما تـه مـي استاذ رابښولي دي، وائې چې علم پر نر او ښځه

ـ دواړو -فرض دئ، بیا هم زه به دا ځل ښه قران شریف پر وګورم.

په هر ډول چې وه، بخت د افغانانو سره یاری و نه کړه. تر اختر څو شپې مخکې چې، اکبر، لونګ او دلونګ مورلا اختر ته هوسیدل. د ژوند اول اختر ئې و چې پلار، مور او زوی درو سرو نوي کالي ورته لرل، خو وائې نه غوستل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه

یوازي درې ورځي اختر ته پاته وې چي د لونګ د ښوونځی د سوځلو او د ښوونکې د وژلو دپاره وښوونځی ته یوه ډله مولونه وهلي څنور ټوپکوال سرې ورغله. شاګردان د خپل ښوونکي ملا نیک محمد سره ټول د ټوپکوالو په ورتلو او لیدو سره وارخطا سول.

شاګردان او ښوونکی صاحب ملا نیک محمد نه پوهیدل، چي خبره څه ده؟ په دې وخت کي اجل نیولی چپراسي اکبر چي د غیرحاضرو شاګردانو لیست ئي وړی و، هغه هم ښوونځی ته راورسیدئ. دوه غیرحاضر شاګردان ئي هم د ځان سره له کورونو او کوڅو څخه راوستي وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو د خدایه نه بیرېدونکو ببرو، بد رنګو څېورو، رږېرورو او ټوپکوالو په تونده او سپکه لهجه ومعصومو شاګردانو ته وویل:

- مکتبیانو! ژر سی، ژرسی خپل دبغل ځولو څخه کتابونه، کتابچې، د قران سپارې، پنسلونه او د مشق هغه د لرګو تختې ټولې دباندې راوباسئ. دلته ئې د سرای په منځ کي کوټه کړئ او په کوټو کي هواری سترنجی ګانی هم د سرای په غولي کي د کتابونو پر سر واچوئ.

دې ببرو د لرګو جوړي دوې توري تختې هم ماتي ماتي کړې او د کوټه کړو کتابونو دپاسه ئې کښېښوولې. شاګردانو هغسي چي ټوپکوالو ورته ویل، هغسي کول.

وروسته د څېورو ټوپکوالو مشر چي د خبرو د لهجې ئې معلومیدله یو پاکستانی بې غیرته پښتون افسربه و، شاګردانو ته په پوچ ویلو پیل وکړ:

- سکول (ښوونځی) د کافرو دپاره دی، د مسلمانو د سبق ویلو ځای جومات (مسجد) او مدرسه وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر چتیاتو ویلو وروسته ئې د معلم صاحب ملا نیک محمد او چپراسي اکبر لاسونه او پښې ور وتړل. بیا ئې هغوی د دغو کوټه کړو کتابونو او لرګو دپاسه کښینول؛ د قران مجید سپارو، کتابونو، کتابچو او نورو ته ئې اور ور وا چاوه.

دا د هر انسان په خاصه د معصومو زده کوونکو له پاره عجبه د وحشت، وهم او بیري څخه ډکه یوه صحنه وه.

کله چې بیوزلو معلم ملا نیک محمد او اکبر د سوځلو څخه د لیري رغښتلو هڅه کوله، نو د پاکستان نوکرو ټوپکوالو د الله اکبر په ویلو پر هغوی ډزې وکړې او د ټوپکو په مرمیوئې دغه دوه مظلوم، غریب، بې کسه، بیوسه مسلمانان ئې غلبیل، غلبیل کړل.

دوی مړه لانه وو، خو له حرکته ولوېدل. دا مسلمانان او پښتانه د اور په لمبو کې سوځیدل، ناري ئې پورته اسمان ته ختې، څو چې کرار کرار ئې اوازونه چوپ ،چوپ او ساوي ئې ووتې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې د اور په سرو لمبو کې دا دوه غریب بې کسه او بې وسه افغانان لو لپه سول، ولاړو ټولو شاګردانو ژړل. له بیري ئې اندامونه څه چې زامی هم کړپیدی. په خپل راتلونکې نه پوهیدل، چې د دوی سره به دغه ظالم ولاړ ړېرور، څنور او ټوپکوال څه وکړي؟

نورو ټولو ولاړو شاګردانویوازې دځان ژغورلو په فکر کې وه او ژړل ئې ، مګر د لونګ خپل ځان هیرو، په زړه نو بیا بې له یوه الله څخه بل څوک څه پوهیدل، چې پر ده به لا څه تیرېدل. ولي چې د دې واړه معصوم افغان ماشوم مخ ته د هغه یوازنی مهربانه پلار او ګران ماما د ټوپکو د مرمیو تر ضربې لاندې او د سره اور په منځ کې په ژوندونی سوځیدل، ډېره دردونکې صحنه وه.

لونګ د خپل پلار او ماما له بدن څخه د وینو فوارې، د هغوی ترخولو را وتلی نارې، غلبلې، خیزونه، د هغوی پر بدنونو د اور بلې لمبي او د هغوی لپه تکی په وینسو د سر په سترګو ټولي ولیدلې. ټوپکوالو د ملا نیک محمد او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر پر نارو او بغارو خندل او چا به لا د الله اکبر، الله اکبر ناره هم کوله.

د دې صحنې ليدل د لونګ له پاره يو محشر و، محشر!!!

په دې ډول د پردو په لمسون او د پردو په خدمت کې ولاړو ټوپکيانو دلته خپله وظيفه سر ته ورسوله او له ښوونځی څخه ووتل.

ټوپکوالو د تلو پر وخت د سرای پر دروازه يو ليک وځړاوه او ولاړل. کله چې ټوپکوال د ښوونځی څخه ولاړل، بيرېدلي کوچني شاګردان چې هر يو به د ښوونځی له سرايه دباندې را وتل، شا و خوا به ئې وکتل، چې څوک نسته، نو په کوڅو، مځکو او باغونو کې د خپلو کورونو پر لور ځغستل. هيچا تر خپلو پښو لاندې مځکه نه ليدله.

مګر لونک د خپل وروکتوب او ماشومتوب سره سره د دې پر ځای چې د کور پر خوا وځغلي، هغه مخ پر اور ور وځغستل: د بابا، بابا، ماما، ماما ناری ئې وهلې. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اور په پرندو ورګډ سو، په خپلو نازکو خپرو ئې د سره اور له منځه د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه چې د اور لمبې لا په پوري وي، را ايستل.

پر درست جهان څوک نه وو، چي د لونګ مرستي ته ورغلي وای. د لونګ لاسونه، پښې او مخ په سرو پرندو، ايرو او دود تور د پلار او ماما سوځلي غوښې او سوځلو هډونو ئې لاسونه تناکي او په پروندو ئې پښې هم کباب سوې.

لونګ يوازي هغه هډونه له اوره را اېستل چي غوښې به ئې سوځل سوي وې. تر هغو ئې په تنهائي د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه له اوره را اېستل، څو چي مور ئې له کلي څخه کومک ته راورسيدل.

د لونګ مور په کلي کي د ورغلو او بيرېدلو شاګردانو له خولي دغه غم لړلي خبر واورېدی. د لونګ مور هغه چي په کورونو او کلي کي به د دې د ښايست، ستر او حيا نقلونه کيدل، د دې غمجن خبر په اورېدو سره ئې يو دم بې ارادې د پټ ساتلو او ستر پرده څيرې کړله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چي خلګو بـه افغانیت او د حیا د خوندیتوب وسیلې بللې، د لونګ مور دوی داسي مجبوره کړل چي هر څه ئې لیري وغورځول؛ د لیونی په شان ئـې پوړنی په تخرګ کي ونیوه، لڅ مخ، سر توره، ببر سر او لڅـې پښــې پــه کوڅــو کــي مــخ د ښــوونځی پــر خــوا ئــې داســي راځغستله، لکـه یـو وحشـي زمـری چـي پـه ښـکار پسـي ځغلې.

د لونګ مور د سترګو په رپ کي د ښوونځی دروازې تــه ځــان ور ورســاوه. د ښــوونځی دروازه خلاصــه ولاړه وه. هغه په دروازه همداسې ښوی ورننوتله. ګوري چي د سرای پرغولي د مور نازولی ښایسته لونګ د اور د تورو پړندو په دا منځ کي په دود او ایرو لړلی د پلار او ماما په سوځلو هډو پورې لکه سورکی میږی مښتی او د اور له منځه سوځلي هډونه را کښوي.

د لونګ مور هم سمه په پړوندو ورګډه سوه او په خپلـو سـرو لاسـونو او سـپینو مړونـدونو ئـې سـوځلي هډونـه لـه اوره را ایستل.پـر زوی او مـور بانـدي غـم او درد دونـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلبه کړې وه، چې نه لونګ او نه يې مور د خپلو ځانونو د سوځلو پروا لرل.

د دواړو، مور او زوی اوښکې په سترګو کې وچې سوې وې، نور ئې اصلن په بدن کې اوبه نه وې. د زړه له سخت درد او خفګان له امله ئې د خپلو سوځلو لاسونو او پښو سوزش، او د تڼاکو درد هير وو. د لونګ غمجنې مور هم د خپل ميړه او ورور سوځلې هډونه په خپل پوړني کې را واخيستل. لونګ ئې تر لاس ونيوئ، د خپل کور پر خوا چې اوس نو کور ورته کورګی و، را رهي سوه.

د کلي سړي، ښځې او ماشومان له خپلو کورونو نه را وتل. داسې يو ماتم او چوپتيا خپره وه، تا به فکر کاوه، چې ټول کليوال مړه يا ئې له کلي کډه کړې ده او کلی د سړو او مړو خالي او تور دی. د لونګ مور په ساندو ساندو کې ويل:

- را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان
زه ئې کړم کونډه او يتيم سو زما جانان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر تاسي د ي له غيبو او له اسمانه تکه پرېوزي
چی اخته ټوله په وير سئ د خپلوانو او د ځان
را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان....

تردا وخته لا درست کليوال پر ځای وو. پـه کوڅـه کـي يـوازي دوه سـوځلي او دردېـدلي يـوه مظلومـه ښـځه او بـل کوچنی بې ګنـاه ماشوم، هغو دواړه هم فقط يوازي يو ګړی مخکي مړوښی ښځه وه، اوس کونډه ده او زوی ئـې لونګ دپلار د مهربـانی ځخـه بـې برخـي يـو يتيم سـو، را روان وو.

په درست کلي هيڅ انسان او مسلمان نسته،مرسـته ځـه چـي يـو د رحـم ږغ پـر وکـړي. ميـړه ئـې د ښـوونځی د چپراسي او ورور ئې يو ملا امـام او د ښـوونکي پـه ګنـاه وژل سوي وو.

دوی پـه دې نـه پوهيـدل چـي ځنګـه، چيـري او چـا د دوی د وژلو فتوا ورکړی وه. او ولـي د دوی د مـرګ پچـه را وختله، دا فتواګران څوک او تطبيق ګران څوک وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خبره چې څوک مسلمان او څوک کافر دی، هر څوک ښه پوهيږی؛ مگر جبر داسې ظالم دی چې هيڅوک نه پوهيږي؟

*** *** ***

اوس خو ټوپکوالو د ښوونځی په دروازه يو ليک ځړولی دیځ. هغوی په ليک کې ليکلی د ي:

- دا دوه خلک چې د کفری حکومت سړي وو، دشرعي محکمې په امر مړو ووژل. د شريعت په حکم او د الله پاک حد پر جاري کړ، د دوی جنازه او هديره څوک نسي کولای.

لونګ او مور ئې د خپلو دوستانو سوځلي هډونه خپل کورګي ته ورسول. د لونګ مور په خپلو ښځينه سوځلو، تپاکو او زخمي لاسونو او لونګ په خپلو کوچنيو سوځلو او تپاکو لاسونو په داسې حال کې چې تر کوچنيو او نازکو ګوتو ئې وينی بهيدلې، په مځکه خپري ولګولې، د سرای د غولي په منځ کې ئې مځکه وکيندله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو - نیک محمد او اکبر- هډونه ئې یو ځای په کښې ښخ کړل.

په دې ژړ مازېګر پر ټول کلي یوه چوپتیا خپره وه؛ ټول وګړي لکه چې دمرګ په خوب بیده وي. سته داسې څوک چې غم نه پېژني، له غمو څخه بې خبره وي. ځینې واقیعتونه د با احساسه انسانانو په زړونو کې توفانونه را زیږوي.

لونګ او مور ئې له غمه ډک زړونه د قبر شا و خوا تاوېدل را تاوېدل. اما هغه وخت چې پر سوځلو هډونو ئې خاوري وا ړولې او د قبر خوله ئې پټه کړله، ور سره سم لونګ هم نور خپله خوله وتړل اوچوپ سو، هیڅ خبري ئې نه کولې. د لونګ مور په لوړ اواز وویل:

- وروره، په تا او اکبر څه وسول؟ تاسې څه کړي وو؟ ولې خبري نه کوې؟ ای بې وفا دنیا،.. ای د خدای ظالمانودا په موږ مو څه وکړل؟

مور او زوی دواړو شپه د پټو کړو هډو سره په ژړا تیره کړه. لونګ دخپل پلار پر قبر پر هغه لنده خاوره پړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخـي پـروت و، د ډېـري ژړا څخـه سترګې او خـوب وړی و. مګر مور ئي هلته په ژړا شپه رونه کړل. سهار ګوري چي لمر د پخوا په شان لکه نوري ورځي چي به پر وخت راخوت، په هغه ډول ئې بې پروا خپله رڼا خپره او کرار کرار مخ پر لوړه خوت. د لونګ مور حیرانه وه، چي لمر ولي زموږ په غم غمجن نه دی. ولـي ئـې زموږ پـه شـان مخ تور نه دی. هغې لمر ته ډېر وخت کتل وکتل؛ بیا ئـې لمرته په اشاره وویل:

ـ ستا دي د ا سورمخ داسـي تـک تور سـي لکـه زمـا د میړه او ورور چي اور ور تورکړله هډونه.

د لونـګ مـور بیـا خپـل زوی لونـګ پـه غیږ کـي ټینـګ ونیوئ، پر مخ ئې مچ کـی، پـه خپلـه لمن ئـې د لونـګ د باړخوګانو څخه خاوري او ختي لیري کړې. د لونګ د لاسونو او پښو تڼاکو ته به ئې و کتل چي ویني ځیني را بهیدې نو په کرږو، کرږو به ئې وژړل.

بیا ئې لونګ ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-ای زما د زړه سره! ای زما د سترګو توره! اوس نو یو ته ئې چې زما د سر تاج به یې! زه پردې په غم لړلې لوی او ارت جهان کې پرته له تا بل څوک نه لرم. او ته بې له ما بل څوک نه لرې. ته خو را سره خبرې کوه.

-ته ولې چوپ سوې؟

-زما څخه مرور سوی ئې؟

مور ئې زیاته کړه:

- زویکه! زه ستا مور وم، سر له دغه ګړیه ستا پلارهم سوم. زه به ستا ټولې هیلې پوره کوم.

لونګ لکه چې د مور خبرې نه اورېدې. داسې ډوب تللی و. هغه یوازې دا یوه خبره وروسته تر اوږده نفس اخیستلوتکراروله:

- بابا، ماما!

مور او زوی کری ورځ او دغه شپه ټوله د سوځلو او ښخ کړو هډونو سره په ژړا سهار کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر او کورنۍ څخه ئې هغه د اختر دپاره راوړی نکريزي، د اختر ميوه او نوی کالي، هر څه هلته پر ځای پاته سول.

سترګي خو به بې له شکه چي نعمت وي، هغه چي زړه سواندي وي او هرو هغو سترګو چي د غه صحنه ليدلې وي، هغو ته نو سترګي نعمت نه، بلکي قيامت وي.

*****

نن اختردئ. لونګ ته چي مور کالي ګنډلي و، بې اغوستلو پاته سول. د لونګ چي سترګي پټې سي، هغه صحنه ئې په مغزو کي راسي، يو دم يو ناره وکړي:

- بابا، ماما!

د لونګ مور هڅه کوله د لونګ له فکره دغه صحنه وباسي. نور لونګ يوازي د خواري مور د سترګو تور دی. مور به ئې د هر ځل ور ړغ کولو سره ورته ويل:

- لونګه زويه، ستا بلا خو دي پر ما سي.

خو هغه خوشحاله او شوخ هلک داسي زهير و، چي شوخي ئې نوره نه پيژندله. مور خو ئې له پخوا څخه د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د هري شوخۍ په مقابل کي ترېو تندی، بده خبره او ښيرا هغه ته تر خوله نه را وتل؛ اوس ئې مور "نذر" واخيستی چي د خپل ژوند تر پايه به د خدای ج د رضـا او لونـګ تـه د اوږده ژوند پـه هيلـه هـره د جمعـې شـپه او د جمعې ورځ ثوابي روژې نيولې.

خو د لونګ له ذهنه هغه صحنه چي د بد رنګو، ملونو وهلو ټوپک سالارانو د دوی په ښوونځِی کي د ده پلار او ماما بې ګناه او پـه ظالمانـه ډول وويشـتل او د اور پـه لمبو کي ئې وسوځل، هغه صحنه چي د پلار بدن بـه ئـې د هري مرمۍ د لګيدو پر وخت ټوپونـه وهل او مولونو وهلو به الله اکبرونـه ويل او خندل بـه ئـې، نـه هيرېږي. د هري مرمی وېشتلو سره به د وينو فواره را وبهيده.

د هغـه کتـاب چـي لونـګ ئـې د زده کولـو سـره مينـه لرله، هغه کتاب سور اور سو؛ د ده مهربانـه پلار او ماما ئې وسوځل. د لونګ په ذهن کي دا صحنه واخښل سوه. تر هغې ورځي وروسته په کليو کي نور د کتاب ويل، د ليک زده کول او قلم پـه کور کـي لـرل، د کفرعلامـه او د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واجب القتل دليل سو. له دغي غمجني پيښي وروسته، په کور کي د مکتب د کتابونو لرلو د ډېرو افغانانو سرونه له تنه جلا کړل.

د لونګ مور چي لا خپله عده پوره کړې نه وه،لونګ کرار کرار پر خبرو راغی؛ د ليکلو او حساب سره ئې مينه بيرته را ژوندۍ سوه. بې له قلم او کاغذ لرلو څخه ئې پر مځکه د لاس په ګوتو، د لرګو او خاشو په واسطه څه ليکل او مخ ته به تلی.

لونګ د خپلي مور د کوټواله هګۍ وه. لونګ لکه نوم چي ئې لونګ و، په هغه شکل مور ته د لونګو بوټی سو. په خپلو همزولو کي به له ليري ځليده. هغه هر چيري او په هر څه چي به بوخت و؛ پلار، ماما او د هغو بيګناه وژنه او سوځنه ئې له فکره نه وتل. په تيره بيا پلار.

ځکه پلار به ئې هر وخت چي سهار وختي له کوره وتی، که به لونګ بيده هم و، ده به ئې پر سره لاس

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيراوه او پر تندي به ئې مچاوه. لونګ اتـه کالـه د پلار د لاس تيرولو او ميني سره عادت نيولی و.

د لونګ مور ته د خپل ميره هغه خبره ور په ياد سوه، چي يوه ورځ د لمانځه تر ادا کولو وروسته کور ته راغی او وئې ويل:

- ښځی! دغه زموږ د ملا نصيحت نن داسي بل ډول و، د لمانځه تر ادا کولو وروسته ئې وويل:

- د قيامت علايم معلوم سول، د مسجد سره د خلګو مينه کمه سوه، د مکتب سره مينه زياته سوه.

يوه ورځ د لمانځه تر دعا وروسته، ملا صاحب اکبر ته کرار پسته مګر درنه ژبه په مانا داره شکل ويلي و:

- اکبره! ته غريب سړی ئې، ستا سره نه ښائي چي زوی دي مکتب ته ورکې. مسجد ته ئې را استوه چي سپاره ووائي، کلمه او لمونځ زده کړي، ښوونځی ته ئې مه استوه.

د لونګ پلار په کلي کي غريب سړی و، هستي، نيستي او ټوله شتمني ئې د انګورو څلور جويې باغ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی بې له چار دیوالۍ زړې خوني له پلاره څخه په میراث ورپاته وې. د باغ اوسول (حاصل) ئې د ومره نه و. هغه ملا صاحب ته یوازې یو من وچ کشمش ذکات ورکولای سوای.

د همدغه غریبۍ له وجهې تربرونه، کلیوالو د نوی ملا په درولو او د زاړه ملا په لیرې کولو کې هم نه پوښتئ. ملا صاحب هم په داسې موقف کې ولاړو کلیوالو ته په زیات ارزښت قایل نه وې. اوس خو ملا صاحب ټوپک لا هم لرې.

د لونګ مور او پلار هغه وخت پدې خبره پوهیدل، چې د دوی په اولاد پیدا کولو په تیره بیا د لونګ غوندې زوی په لرلو ئې تربرونه خوښ نه وو.

د لونګ پلار د شپې د ملا صاحب دا خبره چې د ه ته ئې په مسجد کې کړې وه، د لونګ مورته وکړه:

- دا زوی دې مسجد ته را استوه چې سپاره ووائې، لمونځ او اودس زده کړي!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور چې د ميره له تربرو څخه ښه زړه نه لاره، د لونګ تر زوکړې مخکې څو ځله مخامخ دا خبرې له هغوی څخه اورېدلې وې چې بې زويه او دوچې ښځې په نوم ئې يادول. د لونګ مور د خپل ميره د تربرو مخامخ او پسی شا خبرې اورېدلې وې، چې ويل به يې:

ـ اکبر زوی نه لري، ميراث دی.

د اکبر تربرونو به د اکبر د باغ، ښځې او کالو ويش تر خپلو منځو کاوه. اوس چې دلونګ مورته هر څوک د لونګ په هکله ښه خبره هم کوي، دا شک کوي چې پدې خبره کې نه چې د تربرو لاس وي، د خبرې منفي اړخ به ئې ښه سنجوی.

د لونګ مور چې هيڅ وخت ئې وخپل ميره ته خبره نه ورغبرګوله او د هغه خبره ئې پر مځکه نه اچوله، مګر دا ځل ئې ميره ته ويلي و:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زه خپل زوی ښوونځی ته نه اچوم، لمونځ زه خپله ورزده کوم، شکر قران شریف مې زده دی، د ملا خبره پرېږده.

د لونګ مور ته هر ګړی هغه د مېره خبرې ورپه یادېدې او ارمان به ورته درېدئ، او باورمنده کېدله چې هغه وخت لا دغه د ملا خبره چې زوی دی مسجد ته را استوه، بې مقصده نه وه.

دا دی تر خپلې عدې پوره کېدو مخکې چې خبره تربرو ته ورسېږی، یا تربرونه د لونګ مور ته څه ووائې، او یا ئې کوم یو ځانته په نکاح کړې دې د خپل زوی سره تصمیم ونیوئ، چې نور باغ، کور،هدېره هیره او پرېږدې، پر یوه نامعلومه خوا وتښتي.

ښځه د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کې له خپلې خونې راووتله، د ورور او مېړه قبر ته د لونګ سره ودرېدله، د دوی څخه ئې رخصت واخستی پر هغه خاورو ئې سجده وکړه، خاوره ئې مچ کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ هم د پلار او ماما د قبر خاوري په خپل مخ پوري وموښلې، بیا ئې د خدای په اماني ځیني واخیستله او خپل پلرنی کور، کلی او د خواری ګودړان ئې پرېښول. د لونګ مور په زیات ارمان سره داسي وویل:

د کتابونو په اور

را ومو سوځل میړه او ورور

قسمته دا څه دي وکړل؟

چی پرېږدم خپل کلی، کور

دکتابو نو په او....

لونګ هم چي د خپل پلرنی میني څخه تلی، څو ځله به ئې تر شا شا خپل کور ته ورکتل، خپل کلی، کور، هدېره او باغچه ئې ارمانیدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلرنۍ مينه خوشي کول

مور د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کي د خپل کور او کلي ځخه لیري بل پردي کلي ته ولاړه. اوس نو دوی په دغه نوې کلي کي د هيچا هيڅ هم نه دي او ځوک ئې په پلار او نيکه هم نه پوهيږي. پدې پردی کلي کي يوه خدای پرسته ښځه اوسيدله، چي دهغې ميړه ځو کاله مخکي مړ او دا کونده سوې وه. سر او نيم سر واړه اولادونه او د ميړه ځخه باغ او پټی ورته پاته و.

دغی کونډې ښځي د خپلو خونو په ځنګ کي ولونګ او مور ته د اوسيدو د پاره يوه خونه ورکړه. د لونګ مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د خواريو سره د وړكتوب څخه بلده ښځه وه، اوس چې كونډه او د بل همسايه سول، نو د نر ميړه په شان ئـې كار ته ملا وتړله. ساده خړ پرتوگ ئې واغوستی، پوړنۍ ئې هم تور پر سر كی، وېښتان ئې د ايلـه پـر ځـای ټنګـي كوَڅۍ كړلې، ځان جوړول ئې لا وختي پرې ايښي وه.

لونګ هم شكر دی تكړه او په ژبه پوه هلـك دی. هغه تـه خو سمدستي خـواري پيدا سـوه؛ د كليـوالي كونـډې پنځـه وري پيـائې. هغـه خپل نـس وا ړاوه .مـور ئـې هم ارامـه كښينه نستل، ژر ئـې پـه كليوالـو ښـځوځان پيژانده. دې هم د پخوا پـه ډول كـار شـروع كـی. كليوالـو ښـځو بـه وخـت نـا وختـه د خپلـو كـالو منځلـو پـه ورځ مرسـتي تـه ورغوښتل، تر كالو منځلو وروسته به ئې څه لاس ور تـه نيوئ.

نور نـو د لونـګ مـور د هر ډول ورپيدا سوو خواريـو څخه مخ نه چپاوه. د هر كور كالي بـه ئـې پربولـل،غړكی به ئـې ور شربلې، تلتكان بـه ئـې ورګنډل، وړی بـه ئـې ور شنلې، ډوډۍ به ئې ورپخولې او يا كلـه چـې بـه ښـځو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کورونه پاکول، نو د مرستي له پاره بـه ئـې د لونـګ مور وربلل.

د کار تر تماميدو وروسته به ښځود لونګ مور تـه پـر لـږ لاس نيولـو سـربيره، پاتـه سـوی خـواړه، څـه چـای او بوره هم ورکول. د لونـګ مـور ژر د دې کلـي د ښـځو پـه منځ کي پدې مشهوره سوه، چـي يـوه مسلمانه، د بـاور وړ او نـه لاس وهونکې ښځه ده.

د لونګ مور هم خپل يوازنـی زوی لونګ ښه نـازاوه او د هغه روزني ته ئې پام کاوه. ځکه دا پوهيدله چي زيات شميرپه نس ماړه بې علمه خانان او په تيره بيا دغه نوی د پاکستان پلاس روزلـی افغان ټوپک سـالاران او پيسـه وال پـاک نفس خلـګ نـه دي. هميشـه د لونـګ د مـور دا خبـره وريادېده، چي د لونګ پلار به تل هغې ته ويل، شـکر بـه کاږو چي زوی لرو، زما تـر مـرګ وروستـه بـه زمـا مينـه توره نه پاته کيږي او زموږ د کاله څراغ به لګيدلئ وي.

د لونـګ مـور تـه دوه شـيان لکـه: پـر ځـان بـاور او د لونـګ ملګرتيـا هـر څـه وو. لونـګ هـره ورځ د ورځـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسونه پيول او ماښام سترې چي به کور ته راغی، څه سبق ئي هم وايه او بيا به د خپلي مور په څنګ کي پر هغه نازکه نغاړه کي پرېوتی. مور او زوی په دواړو يو زوړ تلتک لاره.

لونګ به په هغه ورځ خوښ و، چي مور به ئي د کالو، مينځلو او يا تلتک ګنډلو پر ځاي، و يوې لوی ميلمستيا او يا کليوالي ښاديو ته د کار او پخلي له پاره وربلل سوی وه. د شپې به لا لونګ تياري نيوله، ځکه په هغه ورځ به ئي مور د نورو ورځو خلاف ډېره وختي له خوبه پورته کيدله، د لمانځه تر ادا کولو وروسته به ئي سمدستي خپل زوړ غټ پينه، پينه تور پوړنی پر سر او خپلي زړې کلوښي به ئي په پښو کړې، لونګ به ئي هم سهار وختي له خوبه را وېښ کړ.

لونګ به د لمانځه تر ادا کولو وروسته سهار وختي د بډائي ښځي پسونه څړ ته بوتلل او اومه کی غرمه به ئي ماړه کور ته راوستل. هغه به د پسونو د شپې خوړلو دپاره څه واښه هم ورسره راوړل. بيا به ئي نو په بيغمه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سره خپله سپاره په څنګ کي ونيول او خپل زوړ کړوپ، روئي بې سر پوښه ديګ د ځان سره واخيستل او هغه کور ته به تلی چي مور به ئې چيري کار کاوه.

که څه هم چي لونګ نو اوس نامي خدا د بدو سترګو دي په امان وي، نژدې د دولس ديارلسو کلونو ښه غښتلی هلک دی، خو د مور يو زوی دئ. کليوالي ښځي هم د لونګ څخه پلو مخ ته نه نيسي.

د لونګ مور مجبوره وه، تر هغه کوره ځان وختي ورسوي چيري چي د ا به کار ته وربلل سوی وه. ځکه د وړو اخښل او د کور جارو کول، هغه کارونه دی چي د سهار تر ناري مخ ته بايد وسي. د لونګ هغه ورځ د خپلي مور سره ښه تيرېدله، کوم چي په هغه کور کي به د ده همزولي هلکان او نجوني زياتي وي. د ډول ډول نجونو او هلکانو سره به ئي لوبي کولې. د ټولو همزولو هلکانو او نجونو لونګ خوښ و. د لونګ مور د کليو هکانو او نجونو خاله بلله او لونګ ئې د خاله زوی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ چي ښه هلک و، حتا د ټولو کليوالو ښځو هم خوښ و.

د ډېرو ښځو د لونګ رنګ څه چي د هغه بشپړي، سمي، پوره او هوښياری خبري خوښي وې. هر يوې غوښتل د ده سره خبري وکړي. په هره ښادي کي د لونګ مور ته کليوالو ښځو نصيحتونه کول، چي خواره مه سي، دغه زوی ته دي سپلني دود وه، له بدو سترګو دي په امان وي، بدي سترګي سته چي له نظره ئې نه کړي.

د شاه اغا له زيارته څخه ور ته د نظر تور بندونه راوړه او ور په غاړه کوه ئې.

لونګ هم د خپلو همزولو نجونو او هلکانو په منځ کي د هري لوبي په سر کي ميراو وي. د کليو ښځو به خپل تر منځ د لونګ د مور د خوا پاکی او چابکی صفتونه کول. کله نا کله به کليوالو ښځو د هغې په غياب کي يوې بلی ته سره وويل:

- فلانۍ خواره مه سي،خوري! ته خو يو ځل پر خاله ښه پام وکه، کار ئې څه کوي ځوانه جانه(جهانه) هم ده،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګ کي هم جوړه نه لري. داسي معلوميږي چي د ا له ذاته اُپره نه ده، کوم مصيبت وهلي را معلوميږي.

د لونګ مورد خپل مجبوريت له مخي د خپل ژوند په غم لړلئ داستان هيڅچا ته نه سواى ويلاى. په هر صورت، د ښځو ځانګړتيا خو دا ده چي د خپل ميړه په مخکي د پردى ښځي د کمال خبري نه کوې رنګ خو لا پرېږده. مګر د هغو ښځو چي ميړه ئې دري،څلور ماينې لري، هغوى بيا دا خيال نه ساتي. دا چي څنګه د بد مرغه قوماندان ترغوږه د لونګ د مور د ښايست خبره ورسيدله، معلومه نه ده.

د لونګ مور د کليوالي ښاديو په هر شپه، سره له دې چي د کار تر ختم وروسته به که هر څونه زيات نا وخته هم سو،دې ترخپلي خوني ځان رساوه.

له هغي ورځي څخه چي د قوماندان تر غوږه د لونګ د مور د ښايست خبره رسيدلې وه، نور ئې خپلي ښځي هيري وي د لونګ د مور په فکر کي ډوب و، چي څنګه به وي؟ کله به ئې لاس پر برسي. د لونګ مور د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان په کړو کړو پوهیدله.یوه شپه چي د لونګ مور د ټوپکوال قوماندان کور ته د کار له پاره ور وبلل سوه، د لونګ مورد ځانه سره ویل:

- یا الله! پر تا ځان سپارم؛ له هري بلا ما او بچی مي را ساته.

بیا ئي په ډېر افسوس سره وویل:

-یا زما ربه! موږ دي هم بنده ګان یو؟ که نه؟ غریبي د ې ځان وخوري، د یوې ګولې ډوډۍ له پاره مي د پردو د کورونو وخواریو ته ځان اچولی دئ.بې غیرته والله که یم، خو بې کسه او بې وسه یم. پردی کلی دئ، سر توره خو دي کړم، بې کوره خو دي کړم، یوازي د عزت په ساتلو کي را سره مرسته کوه!

بیرته ئي وویل، دا هم د شکر ځای دئ چي لونګ زوی خودي را کړی دئ.په لونګ مي زړه تکیه دئ، پدې توګه ئي خپل ځان ته تسلا ورکړه چي څه شکرلونګ خو را سره دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د ځلورو معلومو اورتو (عورتو) خاوند و، زياته حرامه شتمني ئې را ټوله کړې وه. سربيره پر دا ټولو چي لرل ئې، بد ارواح او په هډ و نا پاک سړی هم و.

دغه قوماندان به تل د سترګو تر کونجو هري ښځي ته کتل. د لونګ مور چي د ده د ښځو له خوا هر ځل وکار ته وربلل کيده، قوماندان به د لونګ مور ته پرته له اړتيا يوه خبره کوله او پدې ډول به ئې په هغې باندي ځان ليدئ.

د لونګ مور د خپلي حيا ساتلو په منظور د قوماندان څخه مخته پلو نيوی. د هغه خبره به ئې داسي تيره کړه، لکه هيڅ چي ئې نه وي اورېدلې.

قوماندان ته خو خپلو ښځو د ميړه په سترګه نه کتل؛ لکه هرو ډېرو ماينو لرونکو ميړو ته چي ئې ښځي د ميړه په سترګه نه ګوري. نو ئې د ميړه په کړو تلو او کړو کړو خوا نه بدېده په داسي حالت کي را ګيری ښځي له خدايه غواړی چي خاوندان ئې پر يوه بلا وا وړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه دې شپه چـي د قومانـدان د کشـري او ګرانـي ښـځي پلرګنی او خورلڼي ميلمنې وي. اول خو دا چي ميلمنې ښه ناوخته راغلې. ډوډۍ ناوخته وکښل سوه. د چای څښلو، د لوښو منځلو او د دالانچې پاکولو ښه زيات وخت ونيوي، په اسمان کي سپوږمۍ تر سر اوښتې وه. ايله چي د لونګ مور لوښي او لرګي سره ټول او له کاره فارغه سوه.

لونګ هم کله چي نور کوچنيان او همزولـي ئـې بيده سول، راغلی و، د اور په دالانچه کي چيري چي مور ئـې پـه کار بوختـه وه، بيده سوی و. د لونګ مـور يو څـه د وريجو کوينی موينی، سوځلي د نـه ساتلو وړ پاتـه سوي خواړه په خپل روئې د يګي کي واچول، غوښتل ئـې چي د قوماندان له ښځي څخه رخصت واخلي. بيا نولونګ لـه خوبه راوېښ کړي او خپل کور ته ولاړه سي.

نور نـو نـژدې دی د سـهار پيرونـې را پورتـه کيږي؛ د قومانـدان ګرانـي او نـازولي مـاينې چـي د ټـول کـور واکداره وه، د لونګ مور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-خاله! ته يو ځل ماتله (معطله) سه، لونګ د خوبه مه را وېښوه.

د دې خبري کولو وروسته، ښځه د خپل ميړه د خوب خوني ته ورغله، ميړه ته ئې وويل:

- که ستا خوښه وي، ښه هوا ده، ټول کوچنيان بيده دي، دا ميلمني به يوساعت په باغچه کي وګرځي، لوی ښځي دي، ګلان او بوټي دي نه ماتوي. د لونګ مور به دلې زموږ تر بيرته راتلو پر کوچنيانو پام کوي.

قوماندان چي په زړه پاک سړی نه و، هغه چي د لونګ د مور د يوازي پاته کيدو ئې واورېدل، نو هغه څه ئې ور په ياد سول، چي له ښځو ئې اورېدلی و:

- د لونګ مورځوانه او په رنګ ښايسته ده.

د قوماندان نور خپل باغ او باغچه هيرسولٍ، شرمښ له خدايه څه غواړي؟ باد او باران.

قوماندان له خدايه دا ساعت غوښتئ. په زړه کي خوشحاله سو، ژر ژر ئې خپلي صدرۍ ته لاس کئ، له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیبـه ئـې د بـاغچې د قلـف کلـی را وایسـتلې او خپلـې کشري ماینې ته ئې ورکړې.

د قوماندان ښځه راغله، د لونګ مور ته ئې وویل:

- یوازې د یوه ساعت د پاره لا پاتـه سـه، ښـه هوا ده، کوچنیـان ټـول بیده سـوي دي، ایلـه چـې مینـدی ئـې اوس لړبې غمه سوې، موږ یو ځل دا باغچې ته ورځو او ته پـه کور کې پر دغه کوچنیانو پام کوه، موږ ژر راځو.

د لونګ مور ناچاره وه، و ئې منله او خپل کور تـه لـه تلـو پاتـه سـوه. کلـه چـې ټـولې ښـځې بـاغچی تـه تللـې، د قومانـدان هغـه مشـره ښـځه لنـده لـه نـورو ښـځو څخـه را وګرځیده او راغلـه د لونګ د مور سره د اور پـه دالانچـه کې کښینستله. ځکه د هغې د خپلې بنې د میلمنو سره وړ نـه وتـی، د لونـګ مـور هـم د دې ښـځې پـه پاتـه کیـدو خوشحاله سوه؛ ځکه هغه یوازې بیرېده.

تـر لږ خبرو او مجلس کولو وروسته، د اور دالانچـه ګرمه وه، د قوماندان مشري ښځې ته خوب ورغی دالته د لونګ څنګ تـه پرېوتـه او بیده سوه. د دې ښځې او میړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر مـنځ د میـړه تـوب او ښـځیتوب خونـد لا ډېـر وختونـه مخکي نه و.

د لونـګ مـور لـه یوې خـوا نـا ارامـه وه او لـه بلـي خـوا ښـځو ورتــه پـرې اېښــي کوچنیـان، ټـول د لـوی سـرای د غـولي پـه منځ کـي پرختینـه تنګاچـه بیده وو. نوکلـه چـي د قومانــدان مشــره ښــځه (د کــوتري مــور) دلتــه د اور پــه دالانچه کي د لونګ د اړخه سره بیده سوه، د لونـګ مـور دا او لونـګ دواړه بیده پـرې ښـوول او خپلـه د تـاوده دالانـه را ووتــه، د بانــدي پــر تنګاچــه د ماشــومانو پــه مــنځ کــي پرېوته.

لـه بیري او تشویشـه خـوب نـه ورتـی، او پرځـای وېښـه پرته وه. پـه همدې وخت کي ئـې ولیدل چـي پـه غـم لړلـی قوماندان پـه تلـوار لکـه د منـي د وروستیو شـپو وږئ لیـوه چي پـه ښکار پیدا کیدو پسي سر ګردان ځغلي پـه هغه شـان سر تور سر، ببره ږیږه او توپنګچه په لاس د خپلي خوني د باندي راووت او سیده د اور د دالانچي پر خوا ورغلی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سد دسره تللی او سترګو ئې سم نه لیدل ؛ فکر ئې کاوه، چي د کور ټولي ښځي باغچي ته تللي دي، یوازي د لونګ مور پاته ده او د اور په دالانچه کي پرته ده. د اور دالانچه څه توده او لږ تیاره وه. ده په دالانچه کي دومره ولیدل چي ښځه د لونګ په خوا کي پرته ده. فکرئې کاوه چي دغه د لونګ مور ده.

بس پر ښځه ئې ځان واچوی، او ورسره پرېووت... ښځي هیڅ مخالفت و رسره ونه کئ، خپل ځان ئې چوپ نیولی و. قوماندان پدې فکرکي سو، چي ښځي له بیری ئې ځان چوپ نیولی دئ.ده خپل کار وکئ. تر پایه پوه نه سو، چي دا ئې خپله ښځه وه. د غلا، بیري او وهم خبره وه. وروسته ژر خپلي خوني ته ولاړ.

ډېرخوښ پدې سو، چي د ده په فکر د لونګ مور مخالفت ور سره و نه کی. لږ وروسته چي ټولي ښځي د باغچی څخه بیرته کورته راغلي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري مورد قوماندان مشره ښځه هم د اور دالانچی څخه ور ولاړه سوه، خو ښه خوشحاله په ښځو ګډه سوه. بیا خپلي خوني ته ولاړل.

د لونګ مور چي د سرای په منځ کي پر تنګاچه وېښه پرته وه، هر څه ئې د سر په سترګو ولیدل او ښه پوه سوله چي بلا وه، برکت ئې نه. هغې له ځانه سره وویل، ګوره، چي د کومو ښو اعمالو له برکته خدای (ج) د درنده او وحشی حیوان له برېده ئې روغه اوسالم. وساتلم.

بیا ئې هم له بیري ټول بدن رېږدېدئ، په سړه هوا کي توده تبه پر راغله، په خولو کي لنده خیشته سوه،خبري ئې سمي نه سوای کولاي، غوښتل ئې چي اجازه واخلي او کور ته ولاړه سي. پدې وخت کي قوماندان له خپلي خوني څخه خپلي ګراني ښځي ته ور بږغ کړل:

-ښځي! تاسي راغلاست؟

ماینی ئې :هو، راغلو!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان زياته کړه:

- دغه د لونګ جان مور نن د اشپزۍ او لوښو منځلو سربيره، ستاسي ډېر خدمت و نه کئ؟ په خداى چي دا ډېره مسلمانه ښځه را تـه معلوميږي،يـوه د پټـې خـولې ميرمنه ده. که کوم اضافي کالي مالي وه لري، يوه جوړه ورکړه، زموږ بـه خيرات سي او د دې بـه يـوه پـرده پـه وسي. دغه سل روپۍ هم زما له خوا ورکړه؛ داسي د پټي خولې ميرمنه والله که تر دا اوسه پوري ما د مزدورانو په تخم کي ليدلې وي.

خداى سته د قوماندان پردې مهربانۍ او د لونګ دمور پر وارخطا ګۍ دهغه کشر ښځه لږ اشتباهي سول. څه ئې و نه ويل .د لونګ د مور په زړه نو يو پاک الله خبر و. حلـق ئـې وچ وچ کيـدئ. هغـه بـې خوبـه، بيرېـدلی او حيرانه پاته وه چي اوس څه وکړي، څه ووائې، چا تـه د زړه غوټه خلاص کړي او څه ئې لـه وسـه کيږي؟ هغه اوس سل په سلو کي باورمنده سوه چي قومانـدان لاس نـه اخلي ځکه ئې ورته سلګون ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ډول چې و، هغې خپل زوی لونګ له خوبه راویښ کړ، د پاتـه سوو سړو خوړو ډک دیګ، او د قوماندان د ماینې ورکړې د زړو کالوغوټـه ئـې را واخیستل او د لونګ سره یو ځای د قوماندان د کلا د دروازی تر ولاړ ټوپکوال را تیره سوه.

د لونګ مور د خپل زوی سره په تیاره کوڅه کې د کور پر خوا روانه وه او چورتونو پر سر اخیستې وه، لاری ته ئې پام نه و.

یو ځل به ئې په فکر کې ور وګرځیدل: چې راسه، د تیرې شپې کیسه د هغه ماینو ته وکړه. بیا په چورت کې ډوبه سوه، او د ځانه سره ئې وویل:

- شرم، حیا، غریبي، کمزوري، د زوی کوچنیوالی، مجبوریت، پردی کلي او تر ټولو لویه خبره سر توره یم، کونډه یم نه چې خپله پدې خبره کې بد نامه سم؛ ځکه په غریب او کونډه پوري ژر تهمت مبتلي.

هغه بل لوری خو ټوپکوال، زورور جنګ سالار دئ. یو شمیر حیله ګر ملایان او نا پوهه کلیوال هم ور سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـولاس دي. نـو راځـه، هـر څـه پـر ځـان تيـره وه او ځـان ساته؛ تر اوسه خو ئې په تاڅه نه دي کړي. توکل پر الله.

بيا ئې په ډېره نا اميدی کرار له ځانه سره وويل:

- کونډه ئې، غريبه ئې او زوی دي لا ما شوم دئ.

لويـانو ويلـي د ي: "چـی نـه لـرې سـړي، مـه کـورت خوره، مه غوړي." لونګ سره له دي چي خوب ځنګاوه، خو د خپلي مور دغه د نا اميدئ خبري ئې اورېدې، په دغه ګړی ئې څه و نه ويل، ځکه خوب پر زور و.

د لونګ مور د خپل ځان سره پرېکړه وکړه، چي خپل ځان به خپله وساتي.

اوس نـو سپيدې وچـاودي، نـژدې سـهار و، چـي خپلـي خـوني تـه را ورسيده، ستړی ستومانه پرېوتـه. ژر سـهار سو، ملا اذان وکئ، دې هم کلمه وويلـه او را پورتـه سوه، خپل لمونځ ئې ادا کئ. بدن ئې ور سره مرسته نـه کولـه. څـو ورځـي ناروغـه سوه او د چـا د کـور کـارو تـه، بـه نـه تلل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ئې سترې دئ؛ نور د پخوا په شان د هرچا د کور کارو ته ځان رسوي، خو د قوماندان د کور پر خوا ور ګوري هم نه. ډېر ځله د خان ښځو د لونګ مور وغوښتله، چې کار ته ورسي، ښاديو او ميلمستياو ته ئې د کار له پاره خبره کړه، خو د لونګ مور قسم کړی و، کار ته څه چې بيا به د قومندان د کور په دروازه سر ور دننه نه کړي.

*** *** ***

په دغو شپو او ورځو کې له دغه کلي څخه هم د نورو کليو په شان هره ورځ يوې يا دوو کورنيو د پاکستان پر خوا کډه کوله. ځکه د يوه لوري جنګونه وه او بل خوا ته په کليو کې کار ورک سو. لونګ هم څو ځله خپلي مور ته وويل:

- مور جاني! ډېرخلک پاکستان ته ځي که زه او ته هم پاکستان ته ولاړ سو، بده به نه وی.کليوال حتا ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا ویل چې هلته مفت اوړه، غوړی، خیمه اونور شیان افغانانو ته مفت ورکول کیږي؛ ډیري کورنۍ کډه سوې.

د لونګ مور په زړه کې د پاکستان او د هغو د مزدورو ښخه سخته کرکه درلوده، ځکه چې له پاکستانه راغلو ټوپکوالو د هغې میړه او ورور ور وژلی وو. خو بیا هم حالاتو هغه مجبوره کړه، د یوې بلې کورنۍ سره په ګډه پا کستان ته مهاجره سوه.

*** *** ***

د لونګ مور چې کله پاکستان ته ورسیده، هلته د مهاجرو کمپ ته د خپل زوی لونګ سره ورغله. د ځای او یوې خیمې د تر لاسه کولو او راشن پاس د په لاس را وړلو له پاره یوه افغان ته چې د کمپ مشر و، ورغله. د کمپونوزیات مشران دوطنه تللي خانان اوملکان وه.

ډیری دهغوی خو لا په وطن کې په زړه ناپاک، غل او حرام خور سړی و، هغوی د مهاجرو سره مرسته مشروط کوله.د کمپ مشر د لونګ له موره اول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيسو (رشوت) غوښتنه کول، چې هغې نه لرلې. بلـه غوښتنه ئې بد اخلاقي چې دې ځان نه سپاره. بلـه غټه ستونزه ئې لا دا وه، چې د ميړه تذکره ئې چا ته نه سوای ښودلای، نه چې څوک ئې و نه پيژني.

د لونګ مور پدې فکر کې وه، که د مهاجرو په کمپ کې خلګ خبر سي، چې دا د هغه اکبر ښځه ده، کوم چې نژدې دوه نيم کال مخکې ټوپکوالو وژلی و، نه دا چې مرسته به ور سره و نه کړي، بلکې تربرونه به ئې هم خبر سي، بيا به دا په زور د ميړه کولو د ستونزي سره مخ وي.

*** *** ***

نو ښه ئې دا وګڼل چې بيرته وطن ته را وګرځي.لونګ او مور ئې په ډېرو ستونزو ليدو سره بيرته نا اميده افغانستان ته، هغه کلي ته راغله، چې لومړی ځل د خپل اصلی ټاټوبی ورته ورغلي وه. هغې ښځي چې پخوا ئې ځای ورکړی و، بيا ځای ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان ښځه ورکه سوه

وروسته لـه څـه دو مياشـتو تيرېـدو د قومانـدان مشـره ښځه په ځان وپوهيدله، چي له هغې شپې څخه چي ميړه ئې د خپلي خوني څخه په بد نيت د لونګ د مور پـه تـلاش راوتلـی و، پـه تيروتنـه او سـر ناخلاصـی کـي د دې سـره پرېوتی و،اوس په نس کي کوچنی لري.

په زړه کي خو زياته خوشحاله وه، مګر دا چي څنګه او په چا به دا ومني، چي دا کوچنی ئې د خپل ميړه څخه دئ،ځکه ميړه خوئې ډېر کلونه د دې سره کار نه لاره، له دې سببه ئې تشوېش او بيره لرل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي خپلي بني، میره او دوستان نـه سـوای خبـرولای، چي د هغې کوچنی په نس دئ، ځکه د دې پوښتني سره مخامخ کیده، چي د چا څخه دي کوچنی پـه نـس سـو؟ نـه پوهیدل چي څه وکړي؟یو څه وخت ئـې هڅـه کولـه، غـټ کالي واغوندي، مخامخ پر چا ور نـه سـي، د هر چـا څخـه ئې ځان پیچئ.

په دغه شـان د حمل اخیستلو ئـې پنځـه میاشـتی تیـري وي، چي یوه ورځ ئې کشره بن پر شکمنه سوه. هغـې تـه تشویش پیدا سو. ځکه د کشري ښځي سره خو قومانـدان قول کړی و، چي دنورښځو سره به نور کار ونه لري.

د قوماندان کشره ښځه، د دې پر ځای چي د میره سره خبـره سـپینه کـړي، اول غـواړي خپـل ځـان پـوره بـاوري کړي، چي مشره بن ئې په رښتیا امیدواره او په نس کـي څه لري،که نه. ځکه دې هم په دغه شپو کي په خپل نـس کي اولاد لاره. نو یوه ورځ کله چي مشره بن ئـې خپلـي کوټي ته ولاړه، لږ وروسته، دا هم بې له دې چي له هغې اجازه واخلي، داسي ښوی په خونه ورننوته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مشري بنې ئې خپل کالي بدلول. کشري بنې د مشري بني هر څه لخ او د سر په سترګو وليدل. پر سر ئې لکه د اور لمبه چې وګرځيده،دغسې لنده (ژر) د کوټې راووته، په ځغاسته خپلې خونې ته ولاړه، او دخونې دروازه ئې د شا لخوا ځنځير کړه. تر ماښامه د خونې را ونه وتل. هغې په خپل ځان خولې ولګولې، خپل وېښتان ئې وشکول، او بالښتانو ته ئې سوکان ورکړه. داسې پوچې خبرې ئې له خولې څخه را وتلې، چې د باندې هم اورېدل کيدې.

دوې نورې بنې او د قوماندان لور کوتره يوه هم نه پوهيدل، چې څه پيښ سوېده؟ بنې دواړې راغلې، د مشري بنې ئې وپوښتل:

- څه دې په وکړه؟ چې داسې بغارې وهې او ښراوی کوې، رد اوبد وائې.

مشري ښځې ځان بې خبره وښود. تر ماښامه پورې ښځه له خپلې خونې را و نه وته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشره ښځه خو وپوهېده چې د ميړه نـازولي ښـځې مـې نس وليدئ. خبره مي تر ميړه رسيږي، دا چې هغه بـه څـه وايي او يا به څه کوي، دا هغه څه دي چې دا ئي تر مخـه فکر نه سي کولای. د شپې نا وخته کله چې ميړه ئې کور ته راغلی، د پخوا په ډول د خپلـي کشـري ښـځې خـونې تـه ننوتی، وئـې ليدل چې د معمول خـلاف د خـونې د روازه کلکه تړلې ده.

دروازه ئــې وټکولــه، بيــا ئــې پــه زور ســره دروازه پوري وهله او خونې ته ورننووت. ښځه د قومانـدان مخـې ته ولاړه نه سوه، سلام ئې وا نه چوی. سر بيره پر هغه ئې ژړل، ښيراوي ئـې کولي. قومانـدان ښـځې تـه نـژدې کښينستی، په ناز ئې خپله ښځه وپوښتل:

- ګراني !څه پيښه ده؟

ښځې يو دم د خپل ميړه وغـاړی تـه د جنګره پيشـي پـه شـان خپلـي سـری منګولي ور واچـولې او کميس ئـې تـر لمنـې ور څيـري کړ، پر مخ ئې ور تـو کړل، او بيـا ئـې ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- درواغجنه! ستا چې هغه خوښه وه، نو زه دي څه کولم؟

په دغه وخت کې چې قوماندان خوني ته دننه سو، مشره ښځه ئې راغله، دباندي ئې غوږ ورته ونيوئ؛ دماپښين څخه ئې لا خپله غوټه موټه تياره ټوله کړې وه.

په خونه کي دننه چې قوماندان د خپلي ګراني ښځي خبري وا ورېدلې، هک پک پاته سو، نه پوهيدئ، چې په کومه ورانه ئې ښځه خبره سوې ده،او چا خبره کړی ده؟ د هغه څخه هم د کلاوې سر ورک و.ځکه ده خو ډېري تيروتني او لاس وهني کړي وې.

قوماندان د ځان سره فکر کاوه چې امکان لري. د لونګ مور به څه ورته ويلي وي، ځکه چي هغه تر هغې شپې وروسته بيا دا ډېر وخت کيږی، چې زموږ کور ته د کالو منځلو او د ښځو سره مرستي ته نه راځي. سخت وارختا سو، په خبرو کي ګنګوړه سو. بيا ئې ژر ژر وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته څه وايې؟ څه وايې؟...څوک؟...څوک مې خوښه ده؟

ښځې ئې خبره ورسره اوږده نه کړل، د ميړه د چورتونو او تشويش خلاف ئې د خپلې مشرې بنې نوم پر خوله راوړئ.

قوماندان په زړه کې شکر وکښئ، داسې خوښ سو، لکه هيڅ چې نه وي پيښ سوي د ځانه سره ئې وويل:

- شکر

چې د لونګ د مور او يا د بل ادرس خبره نه وه.

د خپلې ښځې په باب خو مطمئن و؛ نو په خندا زياتې تر قسمو لاندې سو او خپلې ګرانې ماينې ته ئې وويل:

- ستا سر قران دئ، ما دې ووهې، چې ستا تر واده وروسته مې بيا د هغې د خونې پرده هم نه ده ور پورته کړې. ته څه وايې؟ هر چا چې هرڅه درته ويلي دي، رښتيا نه دي. ته زما خبره ومنه.!!!

ښځې ئې بيا ور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زما خبري رښتيا دي، زه درواغ نه وايم، تهمت هم نه تړم، که زما خبره نه مني، ورسه، خپله د هغې نس وګوره، دا له کومه سو؟

قوماندان حيرانۍ واخيست، چې د ا څه را ته وائې. هيڅ ئې باور نه را تلی. فکرئې خراب سوونه چې دا مشره ښځه مې د کم بل چا سره جوړه سوې وي.

که داسې نه وي، نو څنګه ئې نس ډک سوی دئ؟ ولې په ځان خو ئې باور و، چې لاس ئې نه دئ ور وړئ. وروسته له ډېرو خبرو اورېدو او ځُرتونو څخه درد ورغلی. ولاړ سو، ټوپک ته ئې لاس کړ، او کشرې ښځې ته ئې وويل:

-نور دې نو خولک را تنګ کی، ما ډېر وژلې دي، خو په خپلوانو او خپلې کورنۍ کې به مې دا لومړی وار وي، چې خپله ښځه وژنم. دا دئ اوس ورځمه، که ستا خبره رښتيا وه، هم دا نن شپه ئې په دغه ټوپک، هلته په خپله خونه کې ځای پر ځای وژنم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشره ښځه ئې په زړه کي ډېره خوښه سوه، ځکه دا باوري وه په خپله ئې د بني غټه سوی خیټه لیدلې وه. هغې خپل میړه ته وویل:

- که ما تهمت تړلی و، یا زما خبره درواغ سوه، نو بیا راسه، په دغه ټوپک ما مړه که. ما خپل خون دربخښلی دئ.

مشري ښځې چي د خپل مرګ خبره وا ورېده، باوري سوه، چي بې پوښتني وژل کیږم، ځکه قوماندان به ډېر ځل په کور کي خپلو ښځو ته ځان ښکاره کاوه.

قوماندان به کله ناکله د خپلو ناروااوو اعمالوپه خاصه د قتلونو او وژنو کیسې په کور کي هم کولې. ویل به ئې:

- د مقاماتو موخه ئې (د پاکستانISI) څخه و څه چي به د هغوی هدایت و، هغه مي تل سر ته رسول. د فلانـي لـور هغه چي مکتب ته به تلل، هغه مي ووژله؛ فلانی مامور، فلانی ښوونکی، فلانی بزګر او په لسګونو د اردو او پولیسو سرتیري ټول ما ترور کړئ دي....

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چي دی له خوني را وتۍ مشري ښځي دوې پښې خپلي وي او دوې ئې نوري پور کړې. پخوا تر دې چي ټوپکوال میږه ئې له خپلي خوني را ووزي، په یوه شیبه کي ښځه ورکه سول که څه هم چي شپه او تیاره وه، خو دا له کوره ووته او پر نامعلومه خوا ولاړه.

قوماندان چي ټوپک په لاس له خپلي خوني راووت، هلته د شا له خوا ئې کشري ښځي دواړه لاسونه چپه پسي پورته او له خدایه ئې وغوښتل، چي بن ئې ووژل سي او قوماندان په یوه بلا اخته سي.

کوم څه چي د دوی هیله وه، هغسي و نه سول. د دوی دواړو د هیلو خلاف، کله چي قوماندان د مشري ښځي خوني ته ورغلی، ګوري چي "ځای سته او جولا نه." یوازي ئې لور (کوتره) په خونه کي بیده ده. ټول سرای او هر څه نور ئې وپلټل، ښځه ئې پیدا نه کړه. د کشري ښځي ادعا په ظاهره رښتیا سوه.

قوماندان ته اوس دوې خوارۍ ور پیښې سوې. له یوې خوا وخپلي ګراني ښځي ته بې اعتباره سو او له بلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـوا ئـې مشـره ښـځه وتښـتيدله، دا شـرم هـم ورتـه پاتـه سو....

نـور د قومانـدان لـه سـترګو خـوب والـوت. هغـه هڅـه کوله، چې خپلې کشرئ او ګراني ښځي ته دا ثابته کړي چې يوازې دا ورباندې ګرانه ده، او د دې د بنې سره نـه دی يو ځای سوې.

بل خوا ته پدې فکر کې هم و، چې دا تښتيدلی ښځه به ئې د چا سره يو ځای سوی وي؟ دا شرم به چا ور اړولی وي؟ هغه فکر کاوه حتمي به مي ښځه زما په ټوپکوالو کي د کوم ټوپکی سره جوړه راغلی وي. هغه خپل هر ټوپکي ته په مغزو کي د شک په سترګه کتل.

نه پوهيدئ چي چا به دا بد نامي ور اړولې وي؟ او بده ئې لا دا چي ښځه ئې ژوندۍ ژړانده ورکه سوه؛ د ښځي و پلرګنۍ ته به څه وايې، چي لور ئې چيري ده؟

قوماندان ټوله شپه ګراني ښځي ته په زاريو او د بلي ورکي ښځي په باب په چورتونو کي تيره کړه. پدې شپه ئې لا فکر کاوه، چي ممکن ښځه به مي د خپل پلار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکوره تللي وي. په دغه چورتونو کې وچې شپه پر سهار سوه. سهار ئې نه غوښتل پردي ځوک خبر کړي. په پټه خوله ئې د خپلي ښځي د پيدا کيدو په موخه کوند پی(بيله دې چي ځوک پوهه يا خبر سي پلټنه کول) پيل کي.

تر ټولو مخکي ئې د خسر کور ته ښځي واستولې، چي ځان ته دا معلومه کي، ښځه ئې د پلار کور ته تللي ده او کـه نـه؟ کلـه چي لـه هغې خـوا،ليږل سوو ښـځو احوال ورته راوړی، چي ښځه هلته نه ده تللې، اوس ئې نو نور هم فکر خراب سو.

هغه شا و خوا په پټه خوله معلوماتونه کول، څو ټولي هڅی ئې بې نتيجې سوی پدې منځ کي ورځي تيري سوې. دا دئ د تېنستيدلي او ورکي ښځي پلرګنی خبره سوه، چي لور ئې د ميړه په کور کي نسته. هغوی راغلل، د قوماندان څخه ئې د خپلي لور د مړي يا ژوندی معلومات غوښتنه کوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان خپلي خسرګنۍ ته سم ځواب نه درلود. د ښځي د تيښتي اصلی سبب چي څه پيښ سوه، نه سي څرګندولای. د ښځي مور او پلار فکر کاوه، چي قوماندان به حتمي د دوی لور وژلې وي. قوماندان چي نه ئې خپله ښځه وژلې او نه بندي کړې وه، او نه ئې کولای سوای، هغه تريخ حقيقت چي دی هم سم نه په پوهيدئ، بيان کړي.

ځکه قوماندان پدې باور و، چي ښځه ئې خرابه نه وه، او که پر هغې تور هم وتړي، خپله لمن په خپل پورته کوي. وروسته له ډېرو بې نتيجو هلو ځلو، د ښځي خپلوان مجبوره سول، هلته د ټوپکمارو په نوم محکمې ته ورغلل؛ د خپل زوم (قوماندان) د لاسه عارض سول. هغوی د خپلي لور دمړي او يا ژوندی معلومات ئې غواړي. دا هغه وختونه وه، چي په هيواد کې دمرکزو نو څخه پرليرو پرتو کليو باندي ټوپکسالارانوخال خال خپل سيوری غوړه ولی و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه محکمه کې زور او زرو خبره سر چپه کړه. د ټوپکوالو محکمې د قوماندان خوا ونیوله. د ښځې پلار ئې بندي کړ او تور ئې پر ولګاوه، چې د قوماندان ښځه ئې پټه کړې ده.

تر ډېرو وهلو او ټکولو وروسته، د ټوپک سالارانو قاضي حکم وکئ، چې د ورکې ښځې پلار دې خپله لور د میړه کور ته حاضره کړي او پنځه زره افغانۍ نغدي جریمه دې هم تحویل کړي.

کله چې د لور پلار ته د محکمې پرېکړه د ملا قاضي له خوا واورول سوه، سړی وویل:

-د خدای روی دئ، هم مې لور وژل سوېده، هم ما بندي کوئ او هم مې جرېمه کوئ؟ دا عدالت او انصاف نه دئ؛ زما سره دې عدالت وسي!

خو قاضي ورته وویل:

- تا پر یوه جهادي قوماندان تهمت تړلی دئ او درواغ دي ویلي دي، هغه زموږ یو مجاهد دئ. زموږ د سنګر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيوال دئ، د سرو روسانو سره جنګيږي، محکمې د شريعت سره سمه فيصله کړې، بايد عملي سي.

په کلي او کورونو کې خبري، ورځ تر بلې ډېرېدلي او تودېدلي. د خُسر کورنۍ نو اوس د خپلې لور د مرګ او ژوند خبره هيره کړه، د خپلې کورنۍ د يوازنۍ مشر او سپين ږېرې د خلاصېدو وسه هم نه لري او د پنځو زرو افغانيو د جريمې د ورکړې وسه خو بيخي نسته. په حقيقت کې ئې زور د جهادي قوماندان سره برابر نه و. په عجز، زاريو او مرکو ئې نفس وخوت، چې د قوماندان له شره ځان خلاص کړي.

ډېري هلي ځلي ئې وکړې، خو ګټه ئې و نه کړه. په پای کي دې ته مجبوره سول، چي د جريمي د ورکړې له امله ئې خپله لږ مځکه ګرو کړل. لنګه غوا او مردارهډۍ ئې په کمه بيه ورته خرڅ کړل. مګر د خپلي لور پيدا کيدل ئې تر وس وتلي خبره وه؛ ځکه د هغې د مرګ او ژوند معلومات نسته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بلي خوا، د خسر کورنۍ د محکمې له خوا هره ورځ د وراستول سوي ماسل (محصل) څخه په تنګ سول، ځکه ماسل هره ورځ ډوډۍ او پیسي غوښتي. په پای کي د قوماندان د خسر کورنۍ یوه شپه د هغه د نارواوو او نا دودو او د ماسل د ماسلانۍ څخه د ژغورلو په موخه، خپل کور او کلی پرېښود او د شپې په تیاره کي ښار ته ور وتښتېدل.

*** *** ***

د قوماندان کشره ښځه چي امیندواره وه، قوماندان او ټوله کورنۍ ورته خوشحاله او پدې هیله وه، چي ګوندې کشره ښځه به ئې زوی ورته وزېږوی؛ خو نه دا هیله ئې پوره نه سول. دې هم لور وزېږله. پدې ډول قوماندان او کشره ښځه ئې د لور په زیږېدو نورهم غمجن سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تېښتیدلې ښځې برخلیک

د کـوترې مـور چــې د حتمــې مـرګ څخـه د ځــان د خلاصـون او پټیـدو پـه هیلـه د میړه د کـوره ووتـل، خپلـه یوازنۍ لور کوتره ئـې تـر شـا پرې ایښـی وه. دې یـوازې د خپل سر امـان غوښـتی. تـر لـوی ښـاره پـورې ئـې ځـان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورساوه، په ښار کې تر څو میاشتو ژوند کولو وروسته ئې هغه د خپل میره څخه په نس سوئ زوی پیدا سوی و.

که څه چې د ښځې په کلی کې لا د لونګ نوم خوښ و، بیا ئې هم پر خپل زوی د "سمندر" نوم کښیښود. هغې د خپل ژوند د اړتیاوو د پوره کولو له پاره د کلي د لونګ د مور څخه په الهام اخیستلو سره کارکولو ته ملا وتړله.

هغي د خواریو او مزدوریو ځان نه سپموئ. یوه ورځ ئې خپل ماشوم زوی د درملني دپاره روغتون ته وړئ و. هلته په روغتون کې یوې ښځینه ډاکټرې تر څه معلوماتو وروسته، مرسته ورسره وکړل. په روغتون کي ئې د پیاده په توګه د کار موقع ورته برابره کړه.

تر کار پیدا کیدو وروسته، ښځه د معاش خاونده سوه. زوی ئې د روغتون په وړوکتون کي بې له پیسو د ورکړي ورساتل کیدئ او روزل کیدئ. وخت ډېر ژر تیرېدئ کوچنی سمندر د سترګو په رپ کي ښوونځی ته د تلو عمر ته رسیدلی و. مور خپل زوی ښوونځی ته شامل کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

د سمندر د مور چي اوس ئې په خپل معاش او کوپون ګوذاره کيږي. ژوند ئې يو څه رونق ونيوی، نو پلار، مور، ورور او کورنۍ وریاد سول، خپله يوازنۍ پر دې ګرانه لور (کوتره) ئې تر بل هر چا ډېره يادېده او هر وخت ئې دا هيله وه، چي که څوک ورته د خپلي مور، پلار، ورور، خور او لور احوال د کلي را وړي.

د خپلي لور کوتري په باب خو ئې پدې ډېر تشوېش کاوه، چي هغه به اوس پيغله وي او ميری ګانو به چا ته واده کړې وي؟

د دې دا تشوېش پرځای و. واقيعت دئ ميره مور هيڅکله د مور په شان مهربانه، نه وي. نو د کوتري مور به روغتون ته د دوی له ولسوالۍ څخه هر ورغلي ناروغه ته ورتلله او په غير مستقيمه توګه به ئې د کلي په احوال ځان خبروئ.

هغې به له هر ناروغه سره راغلی پايوزان جلا جلا پوښتل، څو خبره سي چي په کلي کي څوک مړه او څوک ژوندي دي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ ئې په روغتون کې د يو بسترسوې ناروغ له خولې واورېدل، چې ويل ئې:

- زموږ د کلي ټوپکوال قوماندان هغه چې ښه ډېر کلونه پخوا ئې يوه ښځه ژوندۍ ژړانده ترې تم سوی وه، څه وخت د مخه ئې پيغله لور هم د خپل مزدور (لونګ) سره جوړه راغله او د هغه سره له کوره وتښتيدله.

د دې خبرې په اورېدو سره د کوترې مور په زړه کې خوشحاله سوه، چې لور ئې کوتره په خپل بخت پسې تللې ده. د پلار ظالم او د هغې د کشرې ښځې له ناروااوو خلاصه سوی ده. هغې ته دا خبره يقينې بريښيدله، چې په کلي کې خو د لونګ په نوم بيله د خاله د زوی لونګ څخه بل هلک دلونګ په نوم نه و. دې خبرې د هغې زړه ته بشپړه تسلي ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره

کوتره چي په ښايست کي وتلی پيغله ځيني جوړه سوی وه، ډېره هوښياره سوی هم وه، او په ټولو رازونو د خپل ژوند ښه پوهيدله. هغې تل له ځانه سره د خپل برخليک په هکله سوچونه کول. په هغه کور کي چي دا لوييده، يو خوا ته بې پروا او ظالم پلار، بل خوا ته د مور ورکه، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيکه بنديتوب، د انا، خاله او ماماګانو څخه را جلاوالی او د هغوی پر نـا معلومـه خوا تلل، د مور د بنو او ميرو ميندو سره په کور کي ژوند، دا ټولي نـاخوالي وي چي د هغې ژوند ئې په ربښتيا ور سخت او تريخ کړی و.

پـه وروسـتيو وختونـو کـي خـو ئـې پـلار هـم کـور تـه چندانی نه ورتلی؛ پدې چي يوه ښـځه د کوتري مور ئـې ورکه سوه،د کشري ښځي سره خفه و، د دوو نـورو ښـځو څخـه خـو لا پخـوا لاس پـر سـر و. هغـه د خپلـو نـورو ټوپکوالـو سـره پـه کوټـه کـي اوسـيدئ، هلتـه ئـې هلکـانو خدمت کاوه، مګر هغه پخوانی دبدبه ئې نه وه پاته.

سره لـه دې چـي ډېر وخـت تيرسوی و، بيـا هم کلـه نـا کله ئې پـه زړه کـي د لونګ د مورسره خيـالي يادونـه او مينه پـه زړه کـي را ژونـدی کيدلـه. هغـه بـه غيرمسـتقيم لـه هلکـانو څخـه د لونـګ او د هغـه د مـور پوښـتنه کولـه، خـو بيرته به ئې ځان تير کئ.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د خپل کلي ځخه لیري د لونګ مور خپلي خواری کاږي، غاز پر غاز، یکي پر یکي غِران پرغِران سر پر سر سره رډي. هغه پدې فکر کي وه چي په خپل ژوند کي د لونګ جان کور ور جوړ کړي او ناوې ئي ووېني. دا نو د لونګ د مور وروستۍ او خورا لويه هيله وه.

لونګ د خپلي مور يوازنی زوی و. هغه به نو ۱۷ يا ۱۸کلن ځوان و. ښه روغتيا، ښه قد او بازو خدای ورکړې وو. مور ئي ښه کالي،صدرۍ او ځپلۍ په اغوستل، د پاچ لنګوټه ئي په سر تړله، او بهرام جانۍ چوټي (ځپلۍ)، يا زرېنه سوچه چوټي ئي په پښو کولې. د کليو ډېرو نجونو په زړونو کي ئي ځای نيولی و. د کلي په ټولو ځوانانو کي د لونګ جوړه نه وه.

دا ئي لا ځه چي لونګ د مسجد سبق ويلی و، حتا ليک ئي ليکلای او لوستلای سوای. په هر کور او کلي کي نر او ښځي ټولو لونګ په ښه رنګ، ځواني او ښو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلاقو یادا وه. د کلي ډېرو نجونو ته هغه یو پیژندل سوی ځوان و. د هري نجلۍ زړه غوښتل چي د لونګ سره واده وکړي. مګر بې کسي او غریبي ټولي د روازې د لونګ پر مخ تړلي وې.

د لونګ اسکیرلي مور چي د ټول کلي په راز، خیر او شر پوهه وه، د ټولو کورنیو نجوني ئې ښې پیژندلي، د هر چا سره ئې دوستي زړه نه غوښتۍ او هر چا ته ئې زړه نه سو ورنژدې کیدلای. په خپلي غریبۍ او خوارۍ ئې څه پیسې سره یو ځای کړې وې، چي د لږ ولور د ورکړي وسه ئې درلوده او یوه خوشحالي ئې پرې جوړولای سوه. هغې به هر وخت ویل: چي د غه یو زوی مي دئ، هر څه چي لرم او ګټم، د ده د خوشحالۍ له پاره ئې لګوم.

*** *** ***

یوه ورځ چي لونګ کور ته راغې، د ډوډۍ خوړلو پر وخت ئې خپلي مور ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ادې! زموږ د کوره سره نژدې قوماندان تیرېدئ، روغبړ مې ورسره وکی، زه ئې اول ونه پیژندم، وروسته ورسره ملګرو هلکانو ور وپیژندم. هغه زما په لیدو ډېر خوشحاله سو. مورجاني تا ته ئې هم ډېر سلامونه ویل. ما ته ئې وویل:

- هلکه، ستا څخه خو ښه ځوان جوړ سوی د ئ. مور خو دي بیخی ښه ښځه وه، دا ډېرکلونه زموږ کره نه ده راغلې، جوړه خو ده؟

بیا ئې زیاته کړه: چې ته هم نه را ګرځې، ډېر خو سره لیري نه یو؟ په څه خواري اخته یې که نه؟

ما ورته وویل:

- یوازې د خپلې مور خدمت کوم او په مسجد کې سبق وایم.

لونګ یوه سا واخیسته،بیا ئې مور ته وویل:

- قوماندان را ته وویل، راسه زموږ اندیوال سه، جنګ ته دي نه استوم. تا به د ځان سره ګرځوم، په تا باور لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته زما سره عربان، د مقاماتو سړي او نور ډېر خلک سته، هغه به سبق هم درته وائي.

د دې خبرو په اورېدو ئي د مورد زړه شرک سو، سر ئې پر لـه وګرځيدئ او پـه فکر کـي ډوبـه سوه، بيـا را پورته سوه، د ځانه سره ګډه سوه:

- يـا خدايـه! ميـړه او يـوازنی ورور دي را څخـه واخيستل، د تربرو لـه بيري مـي کور او کلـی پرېښـود، اوس دي بيا دلته دا ظالم قوماندان را ته بلا کئ...ولـي، مـا څه ګناه کړې ده؟

د لونګ د مور زړه ته تيره سوه، چي قومانـدان لـه دې لاس نـه اخلـي، او پـدې چل لاره خلاصـوي. هغـې خپل زوی ته څه و نه ويل، او چوپه خوله پاته سوه.

لونګ چي اوس چټ ځوان و، پوه سو، چي د مور ئـي نه ده خوښه. هغه ته يو ځل بيا د خپل ښوونځی سوځيدل، د پلار اوماما بې رحمانه وژنه، له هغه د کتـابونو اخيستنه او سوزونه ور په ياد سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فکرونو کي لاهو سو، او د هغو بد مرغو ټوپکيانو بڼی ئې تر سترګو سوې. يو دم لکه لـه خوبـه چـي راوېښ سي؛ د هغه ظالم اواز ئې په غوږ کي ازانګه وکړه. هغه لړه شيبه وروسته، بيرته له فکرونو او سوچونو را ووت.

د هغه په زړه کي چي هر څه تير سوي و، خو د اوس له پاره ئې په ښکاره څه و نه ويل.

لونګ هم يوکليوالی ځوان و، و بيکاره کليوالي ځوانانو تـه پـه کليـو کـي د ناسـتي او ولاړی ځايونـه، د مجلـس او بنډار ځايونه همدغه د ټوپکوالو اتاقونه وو. د هر ځوان د بنډارسره مينه وي. ټول د کلي ځوانان پدې مصيبت لړل سوي و.

لونـګ بـه د خپلـي مـوره پـه پټـه د ورځـي يـو ځـل د قوماندان اتاق ته ورتلئ .هغه هلتـه کليـوال او غيـر کليـوال خلـک لکـه: پاکسـتانيان، عربـان او نـور ډول ډول خلـګ ليدل. چاي، ډوډئ او مجلس هلته وو.

د تـرور، وژلـو، سوځولو او نړولـو کيسـي، چـور او د څه په لاس راوړلو کيسـي بـه هلکـانو کـولې، پـه ورځ کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل به د نویو ځوانانو د جلب وجذب دپاره د عربي او پاکستاني ISI استازو له خوا پر هغه دنیا او اخرت کي د جنتونو، حورو او غلمانو وعدې او زېري ورکول کېدل.

قوماندان له نورو ټوپکوالو کسانو څخه په جلا کوټه کي اوسیدئ. هغه به زیات وخت د مخابرې په نوم په یوه کوټه کي د دوو ښایسته هلکانو سره چي په دواړو ئې تورخو ښایسته، ښوی د میکس یا ټیټرون کالي اغوستل، دهغوی سره ناست او پروت وو.د مخابرې کوټې ته هیڅوک بې له هغه د اجازی ورتلای نه سوای. هر هغه څوک هلته ورتلای سوای، چي زیات به ورته اعتباري و.

د لږ وخت په تیرېدو، لونګ په خپله ناسته، پاسته، کړو، ښایست او جرأت سره د عربو او پاکستانیانو پاملرنه ځان ته ورواړوله. لونګ ته اجازه ور کړل سوه، چي په ټولو کوټو او سرایو حتا د مخابرې اتاق ته هم بې له تلاښئ او پوښتني ور سي. هغه پدې ډول د دوی په کار او خدمت کي ځان مشغول کړ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ته وخت نا وخت د نورو جنګیالیو او افرادو په نیامه (په پټه)کوم عرب او یا پاکستانیوالisi څه لاس هم نیوئ، څه پاکستانی کلداري به ئې لاس ته ورتلې. دا کار د لونګ د نور فعاله کیدو او تشویق سبب ګرځیدئ.

قوماندان هم پر لونګ نسبت نورو جنګیالیو ته زیات اعتماد کاوه. هغه لا د لونګ مور له یاده نه وه ایستلې. قوماندان د خپل کور ټولي چاري لونګ ته وسپارلې. اوس نو لکه مرغانو ته چي د انه واچوې او یا هیلیو ته مله په اوبو کي کښینوې.

د قوماندان په خام خیال که ئې د لونګ مور یو ځل بیا په نصیب سي. لونګ سربیره پردې چي د جنګیالیو، پاکستانیانو،عربو او مخابرې کوټو ته بې له اجازې ورتلای سي، د قوماندان کور ته هم په خلاص مټ لاس رسی پیدا کړې و. د لونګ مور دقوماندان،ځای او کورته دلونګ په ورتلو هغه وخت خبره سوه، چي کار تر کار تیر و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیوزلې د لونګ د را ګرځېدو هڅې د خپل وس برابر وکړې، خو بې ګټې وې. هلته د قوماندان په کور کې د قوماندان درو سرو ورپاتـه ښځو نسبت نـورو مزدورانو ته لونګ ته لا هماغسې د کوچنیوالی په سترګه کتل، چې د خپلې مور سره بـه د دوی کور تـه ورتلـئ، هغوی به لونګ له نازه لونګین باله.

د قوماندان د هغې مشرې تښتیدلې ښځې لور کوتره چې د لونګ همزولې وه، کله چې بـه لونګ د خپلې مور سره د دوی کور تـه ورتلـئ، هغـه وخـت بـه دې د لونـګ سره لوبې کولې؛ اوس دواړه برابر ځوانان وو، وروسته له ډېرو کلونو ئې بیا یو بل سره پیدا کړل. په لیدو ئې هغه تیرې خاطرې په زړونو کې را تازه سوې، دلیدو پـه هغه اولو څو ورځو کې ئې په زړونو کې یو له بلـه مینـه سره را پیدا سوه او یو پر بل سره مین سول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې او لونګ لیونۍ مینه

د لونګ او کوترې تر منځ د کوچنیوالی دوستي اوس د ځوانۍ په لیونۍ مینه واوښته. د لونګ او د قوماندان د لور تر منځ مینه د دوو نه تجربه لرونکو ځوانانو مینه وه. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د ډېر احتیاط سره سره د ډېر وخت لـه پـاره دا مینـه پټه پاته نه سوه.

د لونـګ او کـوتري تـر مـنځ پـه پاکـه مینـه د قومانـدان یـوازنی کشـره ښـځه څـه، بلکـي درې سـره پـه کـور کـي ناسـتي ښـځي ښـې پوهیـدلي. څنګـه چـي دوی ټولـو کـوتره خپله لور نه ګڼل. هغوی کوتره د بنـي لـور بللـه. پـس درې واړه بنــي خوښــي وې چــي کــوتره بــد نامــه ســي. دوی خوشحاله پدې وې چـي کوتره د یوه مزدور سره جوړه ده.

د قوماندان درو سرو ښځو په ګډه کوښښ کـاوه، چـي د کوتري او لونګ تر منځ د مینې اړیکی د بد نامي تر پـولي ورسوي. خو کوتري او لونګ په ډېر احتیـاط او مهـارت د ټولو نه پټه په شپه کي په سرای، پر بام، کله هم په باغچـه کـي سـره لیـدل، د خپلـي مینـي د ټینګښـت او بـې خطـره پایښت تارونه ئې نغاړل.

دوی دواړه چي به هر ځل سره مخا مخ کیدل، د مینـي او محبت کولو پر ځای ئې ټول وخت پدې تیرېدئ، چـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور به ځنګه پر مخ ولاړسي. نژدې يو کال دوی په پټه سره ليدل. د کورنۍ نجلۍ کوترې خو په وس او اختيار کې يوازې او يوازې خپله اراده او خپل ځان و. هغې به لونګ ته اطمنان ورکوئ:

- ځان درسره وژنم، ترخپل سر در سره تيره يم او تر مرګ به درسره يم، بې له تا مې ټول ځوانان په دين او دنيا ورونه دي، نورلونګه ته پوه سه او کار دې چې ځنګه کوې.

لونګ چې د کوترې رښتوني، د مينې ډکې اوغيرتمندي خبري اورې، حيران به پاته سو، چې څه وکړي؟ هغه يو غريب، يتيم، بې کسه نوی ځوان دئ. هغه داسې په فکر کې ډوب د خپلې مور ليدو ته ولاړی. اوس په دوه زړه کې دئ، چې د خپلې مور سره خپل مشکل شريک اومشوره وکړي که نه؟ ځکه لونګ پوهيدئ، څه وخت مخکې چې هغه د قوماندان ځای ته تلی، مور ئې دومره ډيره خوښه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو لونګ حيران و چې څه وکړي. يوې خوا ته هغه کوتره چې مور ئي د کوره وتلې او ورکه سوئ وه، د نيکه کورنۍ ئي ورکه وه، پلار ئي هغه د سړو د سر قاتل، بل خوا ته خپله غريبي، يوازنۍ کونډه مور، بې کسي، پردی کلی دا ټول غمونه او جنجالونه به دی څنګه پر سر واخلي؟ اخر څه وکړي؟ هلته د کوترې سره په هر ځل ليدنه کي کوتره د غيرت او مينې خبري ورته کوي.

لونګ زړه بايللی دئ، نه په ناسته پوهيږي او نه په ولاړه. هر څه چي فکر کوي، بله لاره اوچاره نه ويني. بې له خپلې مور څخه بل تيرونۍ خواخوږی او دوست نه لري. چې ده ته مشوره ورکړي. د خپلې مور څخه د بيري سربيره زيات شرميږي هم، نو توکل ئي پر خدای، زړه ئي را غونډ کئ، راغئ؛ خپل يوازنی مرستندوې مور ته کښينستی، ټوله کيسه ئي بې پردې او سپينه ورته وکړه.

مور ئي چي د خپل زوی خبري واورېدې او د هغه مينې ته ئي وکتل، په فکرونو کي ډوبه سوه، سر ئي پر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنګنونو کښېښنود؛ ټولي تیري پیښي ئې یو ځل بیا په فکر کې له سره را وګرځیدلې او تر یوې اوږدې دمي وروسته ئې سر را پورته کړ، او اوږده سا ئې وایستله.

د لونګ د مور نو د لونګ سره د خبرو پر وخت دغه تکیه کلام و:

- لونګه زویه! مورکه دي ستا بلا واخلي. زه چي تپیدم، ستا له پاره تپیدم؛ زما یوازنۍ هیله ستا خوشحالي او ستا د زړه ساتل دي. که زما د سر په بیه هم دا خبره تمامه سي، ځان به تر تا جار کم.

هغې زیاته کړه:

- هو، زویه! زه پوه سوم چي پر کوتره دي زړه بایللی دئ، په هر ډول چي وي، دا کار به ان شا الله کوو. زه ستا د دغي غوښتني د پوره کیدو په لاره کې درسره یم.

د لونګ مور له ځایه ورو ولاړه سوه، خپل زوی لونګ ئې پر سر او مخ مچ کړ او په زړه پوري ئې ټینګ ونیوئ، بیا ئې ورته وویل :

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ګرانه زویه! ما تاته ویلي وه چې زه نوره ښځه نه یم، اوس نر میړه یم، ستا په خاطر د کوترې د پلار پر ټولو بدیو او دښمنیو ئې سترګې پټوم. زه چې تا لرم، عزت لرم؛ نو مور دي ستا بلا واخلي، فکر دي مه خرابه وه. غر که هر څومره لوړ سي بیا هم پر سر ئې لاره سته. ښه سو، چې خبره دې کړم، "سلا د مړو هنر دئ"ته بې غمه اوسه، په یوه اوونۍ کي دننه دننه به زه هر څه درته سم کړم. یو ځل به زه خپله هم کوتره له نژدې ووینم. په رنګ کي خو کوتره ښایسته او په خوی کي هغه وخت چې ما لیدلې وه، یوه حیا ناکه نجلۍ وه، مګر دا څو کاله ما دنژدې نه ده لیدلې، ښه دئ، زه به ئې یو ځل بیا هم ووینم.

لونګ خوشحاله او زړه ئې باغ، باغ سو. د خپلې غیرتې مورجاني لاسونه ئې ورمچ کړل، له هغې ئې رخصت راواخیستی او بیا د قوماندان ځای ته په خوشحالي او هوس ولاړئ. د شپې د ډوډۍ پر وخت ئې په کوتره ځان ولیدئ، خو د خبرو موقع نه وه. د ماخستن

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته ئې تلوار و، چې د خوب په پلمه له مجلسه ولاړ سي.

لونګ ته مځکه ځای نه ورکوي، په زړه کې ئې اور بل و، غوښتل ئې چې ژر د کوترې سره وګوري، څو دغه خپله خوشحالي د هغې سره نيمه کړي او ورته ووائې، چې مور ئې ورسره منلې ده او هغه به مرسته را سره کوي.

کله چې دا نور ټوپکوال ځوانان پرېوتل، لونګ د قومندان کور ته تير سو. په زړه ئې نو يو الله خبر و، خو د کوترې سره ميني ئې بيره او وهم له مغزو تښتولی وو.

کوترې هم دننه په کور کې خپلې دوې سترګې د خپل زړه وړونکي لونګ د راتلو په انتظار د سرای د دروازې د غلام ګرد پر لوري پيره دارانې کړي وې. په خپله خونه کې دننه د پردې تر شا په تياره کې د بت په شان ولاړه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شپه نو د دوو یو پر بل ګرانو لـه هر څـه محرومو ځوانانو له پاره د امیدونو او خوبونـو د رښتیا کیدو یوه د خوښیو ډکه پیلامه وه، خو خورا ګرانه پیلامه.

کله چي لونګ مازي تر دا غلام ګرد د سرای غولي تـه ور تیر سو، کـوتره د سترګو پـه رپ کـي لکه لمبـه پـر را تاو سوه او لونګ ته ئې پر ځیګر، ځیګرپه خپلو نرمـو او پستو لاسـونو سـوکان ورکړل او بیـا ئـې لونـګ پـه خپلـه نرمه او ګرمه غیږه کي داسي ټینګ ونیوئ.

لمړی ځل دئ چي کوتره او لونګ سره غاړه او غړئ سول. لونګ د کوتري د زړه درزا په خپلو غوږو اورېدل. کلـه چـي ئې د کـوتري ومخ تـه وکتـل، وئـې لیدل، چـي د کـوتري تـر سـترګو اوښـکي پـر نازکو،سـپنو او سـرو باړخوګانو داسي رڼی رڼی را بهیدلې.

لونګ هم د دې پـه نرمـه غیږه کـي خپـل حـواس بـايللي وه.

کوتري لونګ ته وویل :

- څونه وځنډېدې؟ تا خو ویل ژر راځم!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ګنګوره سو په ځان نه پوهیدئ.

کوترې بیا پوښتنه ځیني و کړل! تاخو وویل:

ژر راځم څونه وځندې دې؟

بیا نو لونګ وویل:

- یوازي یوه شپه نه وم.

کوترى وویل:

- ما چي ویل کال تیر سو.

لونګ وویل:

- راسه، چي زړې درباندي وکړم!

- ښه، ژر سه را ته وایه!

لونګ وویل:

- ولاړم، خپل زړه مي راغونډ کئ، خپلي مورجانی ته کښینستم تولـه کیسـه سـپینه او صـفا ورتـه وکـړه. پوهیږې؟...هغې راسره خوښه کړه، چي زه به لـه تـا سـره واده وکم.

کوترى وویل:

- ښه، مور دي نور څه ویل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور مي راځي او ستا سره خبري کوي.

د لونګ او کوتري شپه پدې ډول سوالونو او ځوابونو کي دا لته په ولاړي داسي خوږه او لنډه تيره سوه، چي د وی يو د بل په ليدو او کيسو لا ماړه نه وه، درنګ ملا د سهار اذان وکئ. ډېرو لږو ځوانانو به په خپل ژوند کي د اسي يوه شپه تيره کړې وي.

د بلي ورځي په سهار لونګ بې خوبه و. سم کار ئې نه سو کولای، مګر نسبت نورو ورځو ته زيات خوښ و. په اتاق کي راټول جنګيالي، قوماندانان،عربان او پاکستانيان ټول د لونګ رفتار، بې خوبی او خوشحالی ته د شک په سترګه کتل.

هلته د لونګ مور هم چورتونه وهل. هغې د ځانه سره فکر کاوه، که د قوماندان لور ته په مرکه ورسم، باور ئې نه راتلئ، چي خير دي ووينې. ځکه پو هيدله په دې چي دا او زوی ئې غريبان دي. دې په خپله هم د هغوی د کور مزدوري کړې ده او لونګ هم د دوی مزدوراو د مزدوري زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما ورتګ او مرکه به قوماندان بده وګڼي. هغه به دا د ځان سپکاوی وبولي. له امکانه لیري نه ده چي زوی مي په یوه تور را تومتي کړي. هغه به بندي او حتا د مرګ خطر ئې هم سته. پیسې نه لرو، چي د جګ ولور او لوی واده خبره ور سره وکړم.

د لونګ مور په چرتونو کي د خپل میړه او ورور وژنه او د قوماندان نا پاکه کړه وړه هم په زړه کي ورتیر سوه، او نوره هم په فکر کي ډوبه سوه، چي په راتلونکي کي به د هغه سره څه ډول دوستي پالي؟...هغې چي هر څومره فکر وکړ، نو دا دوستي هیڅ ممکنه نه وه!

د لونګ مور د ځانه سره وویل:

- یوازي دا یوه لاره را ته پاته ده، خیر دئ د لونګ په خاطر به قسم مات کم، د قوماندان کور ته به وروسته له ډېره وخته یو ځلي ورسم، خپله به مخامخ د کوتري سره له نژدې وګورم.

د لونګ مور بله ورځ د قوماندان کور ته ورغله. د قوماندان ښځو د لونګ د مور په ورتګ زیاتي خوشحاله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم حيراني سوې. ښځو بيا هم د لونګ د مور عزت وکړ. ځکه د لونګ مور وروسته له زيات وخت تيرېدو ځخه د دوی کور ته بيا ورغلې وه.

کوتره چي د لونګ د مور د ورتلو په مقصد پوهيدله، د هغې په ليدو زياته خوښه وه. د لونګ مور هڅه کوله، چي د خپل ورتګ سبب يوازي وکوترى ته و وائـي او د هغـې د خـولې خبري واوري. د ماپښـين د لمانځـه پـر وخت، کوتري د لونګ مور ته د اودس تازه کولو ګډوه له اوبو ډکه کړه او ور ته وئې ويل:

ـ خاله، د اوداسه اوبه دغه دي، لمونځ به زما پـه خونـه کي وکې.

د لونـګ مورخوشـحاله سـوه، تـر اودس تـازه کولـو وروسـته، د کـوتري خـوني تـه ولاړه. کـوتري د لمانځـه مسله ورپسي ور وړل. د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو مخ کي کوتري تـه د خپل ورتګ سبب ووايـه، چـي مـا تـه لونګ خبره کړې ده، غواړم ستا له خولي ئې هم وارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه! موږ خو ډېر غريب خلک يو، زه او لونګ خو هيڅ شی کور، ځای او پيسې نه لرو، ته څنګه زما د زوی سره واده کول غواړې؟

کوتری په ډېر جرات سره د لونګ مور ته وويل:

- موري! په هر څه خبره او پوهيږم، ډېري پيسې زما پلار لري. دغسې ډېري ماڼۍ هم لري... په خدای باور وکه، چي يوه ورځ مو د خوشحالۍ ګوله نه ده خوړلې؛ ټوله ورځ په کور کي وهل، ډبول، جنګونه او دعوې وي. بې له لونګه نور ټول نارېنه وما ته ورونه دي.

کوتره د دې خبري په کولو سره په ژړا سوه، او د لونګ د مور پر لاسونو ور پرېوتله او په ژړا کي ئې ورته وويل، بې له لونګه ژوند نه غواړم، ته مې مور سه، زه به دي لور سم. هر څه چي را ته وائې، هغسې کوم.

د لونګ مور د کوتري اوښکي ورپاکي کړې او وعده ئې ور سره وکړه. هغې ته ئې وويل:

- زويه! زه لاره جوړوم، ته بيغمه اوسه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـوتري چــي د لونــګ د مورمهربــاني او ډاډګيرنــه واوريدله، نو ئـې د هغـې لاسونه ورمچ کړل، او ورتـه وئـې ويل:

- موری! زه دي بل زوی سوم.

د لونګ مور هم کوتره پر تندی مچ کړه.

د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو وروسته، کوتري تـه وويل:

- زويه! بيا بـه لونګ تـه نـوري خبـري وکـړم. اوس بـه زه ولاړه سم، چي دا مندي دي اشتباه و نـه کړي چـي ډېر وخت مي ستا پـه خونه کي تير کي.

د لونـګ مـور د خـوني را ووتلـه، د قومانـدان لـه ښـځو څخه ئي هم دکورته تلو رخصت واخيست او د هغـوی لـه کوره راووته.

په لاره کي ئي لونګ وليد او پوهه ئې کړ، چي خبـره سمه ده. بيا بله ورځ يو ځلي کور ته راسه.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام چې کوترې او لونګ بیا سره ولیدل، کوترې ژر لونګ وپوښتی:

- مور دې نورڅه وویل؟

لونګ ور ته وویل :

- مور مې ستا څخه خوشحاله وه، ما ته ئې وویل، یو ځل بیا کور ته راسه.

کوترې لونګ ته وویل:

- نو څه ته ګورې، ژر ورسه، چې مور دې خا مخا څه درته وائې.

لونګ کوترې ته وویل:

- اوس شپه ده، سبا به ستا له پلاره اجازه واخلم، کور ته به د مور لیدو ته ورسم.

خو کوتره نا ارامه وه، نه پوهیدله چې د لونګ مور به کومه لاره پیدا کړې، چې زما او د لونګ واده وسي. پدې خبرو خبرو کې بیا پر دوی سهار سو.

بلـه ورځ چې لونګ د مور لیدو ته راغئ، مور ئې هغه ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه! د پنجشنبې په شپه به کوتره له کوره را وتښتوي، ما به هم خپل یو څه ضروري شئ مئ سره تړلي وي، درې سره به دا کلي هم لکه خپل د پیدایښت ټاټوبی چې مو پرېښود، پرېږدو.هو دا ځل نو موږ مجبور یو، چې د دې بلاو (مجاهدو) څخه د ځان خوندي کولو په خاطر لیري هغه د کُفري حکومت په لاس کي نژدې ښار ته ننوځو چي پته مو د دوی څخه ورکه سي.

د لونګ مور له لږ چوپتیا وروسته زیاته کړه:

- که څه چي ما خو ښار لیدلي نه دئ، زویه! اما خدای بخښلي پلار به دي کیسه کوله، چي ښار یو غټ ځای دئ، هلته خلګ ډېر دي؛ هلته به ژوند او ګوذاره کوو. خلګ وائي تر کلي په ښار کي کارونه زیات دي. یوازنی د پټیدو ښه ځای هم ښار دئ. هلته په ډېرو خلګو کي موږ خلګ څه پیژني. تر هغو به هلته ژوند کوو تر څو چي دا ټوپکوال خدای ج ورکوي.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. هغه چي شپه په خپل کور کي د مور سره تیره کړه، سهار ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوس و، چې ژر ولاړسي. ځکه غوښتل چې کوتره خبره کړي، څو هغه هم تیاری ونیسي.

په دغو وختونو کي لا ټول کلي یو مخ تور (خالی) سوي نه و، څه کورنی لا پر خپلو کورونوپاتی وي. تر لنډ ځنډ وروسته، لونګ بیرته د قوماندان ځای ته را ورسیدئ.

لونګ ولیدل چي په دا یوه شپه کې وضعه بدله سوی ده. د قوماندان په کور کي د یوې لوی میلمستیا له پاره تیاری نیول کیدئ. د کور په مخ کي څو سړیو لرګي ماتول، څو تنو نورو په سراچه کي د دیګدانو په جوړولو او څو تنه نور د مځکي په اوارولو او سمولو سره بوخت وو.

سره له دې چي نیم کلي تور ولاړ دئ، بیا هم په کلي کي پاتـه خلک را جمع سوی دي. په همدې وخت کي لونګ را ورسیدئ. قوماندان چي لونګ ولید، هغه ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ لونګه! ته چیرې غیب وې؟ د کار پر وخت ورک سې. ځه، دلته څه کوي چې ولاړ ئې، کور ته دننه ورسه، د ښځوسره کومک وکه.

لونګ د وضعې په لیدو په چورتونو کې غرق سو.دی نه پوهیدی چې اصلي کیسه څه ده؟ کله چې کور ته دننه سو، ګورې چې په کور کې ښځې پورته او کښته کیږي. ښځو چې لونګ ولیدئ اوس نو هر کار په لونګ کوي. هغه هم د ښځو سره په کار لګیا سو .هڅه ئې دا وه چې ځان پوه کړي.

د نورو ورځو او میلمستیا وخلاف نن خپله مینه کوتره نه سي لیدلای. کوتره د خپلې خونې نه راوزی؛ ټولو ښځو ښه کالي اغوستی وو، هري یوې پسولونه په ځانو ځړولي وو، د ټولو لاسونه سره وو، هرې ښځې د ناوی په شان ځان جوړ کړئ و. د لونګ دا اوله ورځ وه، چې دا سي ډېرې سینګار کړې او جوړې کړې ښځې ویني.

اوس خو لونګ چټ ځوان و؛ په هر څه ښه پوهیدئ، مګر دا چې خپله کوتره نه سي لیدلای، یا هغه له خونې نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځـي، نـو سـخت غمگين و. تـر ماښـام پـوري لونـګ د ښځو سره کار وکړ، مګر کوتره ئې و نه ليدله.

شپه سوه، لونګ راغی، د نورو جنګياليو په مجلس کي کښيناسـت، خـو فکـر ئـې ډېـر خـراب و.لونـګ همدلتـه د نـورو توپکيـانو د خـولي خبـر سـو، چــي سـبا سـهار د قومانــدان سـرکښ لــه کـوره ســړي او ښـځي راځــي، د قوماندان د لور کوتري شيرېني او دستمال وړي.

د دې خبر په اورېدو سره نـه يـوازي د لونـګ پـر سـر بلـکي په سينه کـي اور بـل سو، مځکـه سره سوه، د ده پـر شپه سوه؛ نه پوهيدئ، څه وکړي.

يوې خوا ته قوماندان ډېر خوښ و، او وېل به ئې چي د يوه لوړ کور سره ئې د دوستۍ خبره سوې د ه. لونـګ لـه مجلسـه ولاړسـو، او ولاړي؛ پـه خپلـه چريکـي بسـتره ننووت، له ځانه سره ئې د غم په دنيا کي دخلاصون لاره لټوله.

قوماندان راغئ، شا و خوا ئې وکتـل او پـه مغرورانـه ډول ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکو، پام مو ونیسئ، چې سهارزما د میلمنو ښه عزت وکړئ، دغه مې مشره لور ده، زوی نه لرم؛ دا زوم به مې زوی هم سي.په خپله کور ناخبره.

لونګ غمجن پروت دئ، هر څه پر خپل زړه تیروي او لار لټوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوزدې شپه د کوترې تيښته

دا هغه شپه وه، چې توپکمار د خپلې لور کوترې د وركړې خوشحالۍ كوله. خپلو سړو ته ئې د سبا ورځې د ميلمنو دعزت كولو او كارونو د وېش امرونه كول. ده خپلې خبرې نوې پوره كړې، چې يو پيره دار راغئ او هغه ته ئې د اسې ويل:

- قوماندان صاحب، نن بندي ته چاهيڅ ډوډۍ را نه وړه!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د نورو ټوپکوالو په شان چي د خپلو بادارانو (ISI) څخه ئې زده کړی وه، د هغوی د پلانو او غوښتنو برابر ئې هر مکتب لوستی او هر حکومتي مامور، سرتیرئ او افسر چي نیوئ هغه ئې ژوندی نه پرېښود. دوی به اسیران مسله کول،په دار ځړول،سنګسار کول اوپه فجیع توګه به ئې وژل.هغه څوک چي د پیسو په مقابل کي به ئې د تبادلې او خوشي کیدو امکان و هغه به ئې په پیسو تبادله کول..او که به ئې پیسې ورنه کړې، هغه ئې وژل.

ټوپکیانو د بندي د ساتلو هیڅ عادت نه لاره مناسب ځایونه او تدبیرونه، نه لرل.اول ځل و چي قوماندان خپل خُسر ژوندی بندي ساتلي و، د دې خبر په اورېدو چي کرئ ورځ ئې بندي خسر وږې پروت دئ، خدای سته،له ځانه سره څه خړ سو. ځکه قوماندان او ټول ټوپکوال پو هیدل، چي بندي د ده خُسر او د هغې کوتري نیکه دئ، چي سبا ئې بل ته دی کوزده کوي.

قوماندان پر لونګ ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکه لونګه! پورته سه، کور ته ولاړسه، وګوره، که د خوړو څه وه، بندي ته ئې راوړه.

لونګ چې په یو عالم غمونو او فکرونوکي ډوب پروت و، تر دغه وخته پدې هم نه پوهیدئ، چې دغه بندي د قوماندان خُسر او پر ده د میني کوتري نیکه دئ. لونګ ځکه په ډېره مینه له ځایه ولاړ سو، او د قوماندان کور ته ولاړ، چې که وکولای سي، کوتره له نژدې وګوري او ځان پدې پوه کړي، چې دکوتري اراده څه ده او څه کوي؟

لونګ چې د قوماندان کور ته ورغی، د قوماندان د هري ښځي د خوني دروازه ئې جلا جلا ور وټکوله، د څه خوړو د تیارېدوغوښتنه به ئې ځیني وکړه، خو د ده بیوزله په خبره هیڅ یوې هم غوږ و نه ګراو. ځکه د قوماندان ښځي پوهیدې، چې بندي خو د کوتري نیکه او د دوی د بني پلار دئ.

لونګ ته خدای ور کړه، دغه ئې پلمه وګڼله او راغی د کوتري د خوني دروازی ته. د کوتري د خوني د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازې څنځیر ئې وشرنګاوه، او په کښته اواز ئې ور
بږغ کړل، ور ته وې ویل:

- لونګ یم ، لونګ!

کوتري چي تیره شپه لونګ نه و لیدلی، ډېره غمجنه او
د ځان سره ئې زیات ژړلي و. ځکه پلار ئې د هغې له
خوښــې خــلاف، اراده درلــوده، چــي سبا ئــې بـل چـا تـه
کوزده کړي. هغې د لونګ سره ژبه کړې وه او د لونګ
سره ئې مینه وه. نو له ډېره ګرومه او خواشینۍ څخـه ئـې
زړه پړسیدلی و؛ نه پوهیدله چي څه وکي.

څــه وخــت چــي ئــې د لونــګ اواز واورېــدئ، لکــه د
اسـمانه چــي یــوه غیبــي نــاره پـر وســي، ژر ئــې دروازه
خلاصه کړه او لونګ ئې په خپله غېږه کې ټینګ ونیو،
خپـړي ئــې پــه ولګـولې. لونـګ ور تـه د خپـل کـار او
فعالیت خبري لنډي وکړې، او د تیښـتي پـلان ئـې ورسره
شریک کړ. بیا ئې ور ته وویل:

- پلار دي را استولی یم، د هغه بندي د پاره ډوډۍ را
کړه چي ور ئې وړم .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره د دې خبري په اورېدو شکمنه سوه، ځکه دا نـه پوهیدله چي بندي به د دې نیکه وي. باور ئې نـه راتلـئ، چـي د هغـې نیکـه دي د دې پـلار تـر دا اوسـه ژونـدی ساتلی وي. بیا هم هغې ژر، ژر خپل له خوني را ووتـه، څـه د خوړو شیان ئـې سـره جوړکړل او لونـګ تـه ئـې ورکړل.

کوتري لونګ ته وویل:

- دا معلومه که، چي بندي څوک دئ؟ نه چي زما نیکه وي.

کوتري لونګ ته وویل:

- زه پر خپل نیکه زیاته ګرانه وم، که هغه و او کولای د ي سوای، زما او ستا د میني او تښتي بیان ورتـه وکړه، کـه مـو پـه وسـه وه، نیکـه بـه هـم د ځـان سـره وتښـتوو، د لاري ملګری به مو وي.

لونګ پـه یوه کاسـه کـي خـواړه را واخیسـته او کـوتري ته ئې د تیښتي د تیاري نیولو وخت ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ خواړه را ووړل؛ پیره دار لونګ ته اجازه ور کړه، چي په خپله د بندي کوټي ته ډوډۍ ور وړی. لونګ له بندي څخه وپوښتل، چي څوک یې؟ هغه ور ته وویل، زه د قوماندان خُسر یم.

لونګ خوشحاله سو، په یوه شیبه کي ئې هغه په خبره پوه کئ.

مؤظف پیره دار، فکر کاوه چي لونګ خو تر ټولو پیره دارانو زورور حتا د مقاماتو سړی او د قوماندان د کور سړی دئ، له بندي سره د لونګ تماس ئې یوه معمولی خبره وبلله.

لونګ چي د بندي سره خبره پخه کړه، هغه لوښی چي خواړه ئې پکښی را وړي و، هغه ئې د بندي سره پرېښود. خپله بیا د قوماندان کور ته ولاړ، خپلي میني ته ئې حال ووایه. کوټري وختي لا خپله غوټه تړلې وه.

کوټره له کوره را ووته، د مؤظف پیره دار سره ئې په خبرو ځان اخته کړ. په دغه وخت کي چي کوټري د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیره دار سره خبري کولی، لونګ راغې، پیره دار ته ئې وویل:

ـ هغه د ډوډۍ لوښی مې د بندي سره هیر سوی دئ، کلی را کړه، چې زه لوښی را واخلم، تاسي خپلي خبري کوئ.

ځوان، مجرد او له هر څه محرومه پیره دار، په خپل ژوند کي دیوې ځواني نجلۍ په نرم او پاسته ږغ کي خبري نه وي اورېدلي، و نجلۍ ته ئې مخا مخ سم کتلای نه سوای؛ هغې پر خبرو ئې داسي خوند اخیستی، چي له خوښۍ ئې بدن خوله خوله سوی و. په ځان او دې جهان نه پو هیدئ. ده خو دعربو اوپاکستاني جاسوسانو څخه دجنت او هورو بیا نونه اورېدلي وه ،فکر ئې کاوه چي دهوري سره مخامخ سوم.د بندي د کوټي کلی ئې لونګ ته ورکړه.

لونګ لوښی هلته پرېښود، بندي ئې خوشي کئ. بندي په بیړه دباندي ووتی. لونګ خالي کوټه قفل کړه، بیرته راغی، کلي ئې پیره دار ته ورکړه. کوتره او لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه هم راوتل وه. لونګ، کوتره او د کوترې نیکه درې سره یو ځای سول.

اوس نو کوتره په داسې شپه د کوره د لونګ سره تښتې چې سبا ئې د ورکړې ورځ وه. هلته په بل کلي کې د لونګ مور خوهم سبا شپې ته چې د جمعې وه د لونګ او کوترې راتلو ته انتظارکا وه.دا څه خبره وه چې حالات بل شان سوې وه.

د لونګ مور به لا سبا خپله تیارې نیول، چې دا دئ یوه شپه مخکې لونګ، کوتره او د کوترې نیکه ورته راورسیدل.

د لونګ مور لکه څنګ چې لونګ ته به ئې ویل: "زویه! زه له دې وروسته، ښځه نه یم؛ بلکې د نرمیړه په شان به ستا تر شا ولاړه یم"، په رښتیا چې هغه په دغه شپه د دوی د راتګ تود هرکلی وکئ. وروسته ئې خپل د خوارئ څه چې لرل، ټول ځای پر ځای پرېښول؛ په تیاره کې څلور سره د لونګ د مور له خونې هم ووتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی پرېکړه داسي وه، چي داسي ځای ته به ځانونه ورسوي، چي د قوماندان له ظلمه څخه ئې ژوند مصؤن سي. دوی د حکومت تر کنترول لاندي لوی ښار وړ او مناسب ځای بلی. هغوی څلور واړو د شپې په تیاره کي خپل مزل کاوه او تر لوی ښاره ئې ځانونه رسول. هر یو پر لاره د ځان سره فکر کاوه، چي چیري ځو؟

نیکه فکر کوي، څنګه به خپله نوره کورنی پیدا کوم؟ که د قوماندان سړو پیدا او ونیولو، څه به را سره وکي؟ د لونګ څخه هم خوشحالي هیره وه. خو د هغه مور به تولو ته ډاډګیرنه ورکوله چي خدای مهربانه دئ، هرڅه به الله تعالی سم کړي.

کوتري د لونګ سره د میني په خاطر کور پرېښود. لونګ د کوتري سره د میني لرلو له امله د یوه زورور قوماندان بدي او دښمني پر سر واخیستل. د لونګ مور د خپل زوی د هیلو د پوره کولو له پاره ډول ډول خواری پرځان منلي دي. کوتره د لونګ په تشویش پوهیدله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل لونګ پر اوږه ئې لاس ورکښېښود او داسې ئې ورته وويل:

- زما لونګه! فکر مه کوه، يو ځای به ژوند کوو، که ژوند نه و، دواړه به يو ځای مرو.

لونګ جواب ورکړی:

- تا چي لاس کښېښود پر ما

زه نو ولي سر کښېنږدمه پر تا

دوی د کلي ځخه د لوی ښار پر خوا نژدې اووه ساعته په تياره کي منزل کړئ و، چي ورباندي سهارسو. سخت ستړی وو، ښار هم نور ليري نه وو. دا دې تر لمرختومخکي يوه د خاورو ډکه لاری (ټرک) ورته ودرېدل. دوی هم ور پورته سول.

پر هغه لنده خاوره کښينستل .لمر خرک موټر حکومتي تلاشئ ته تم سو. تلاشي والو لونګ له موټر ځخه کښته کئ. لونګ د جلب او احضار د ګروپ په لاس کښيووت.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار د قوماندان په کور کي

سهار وختي د ټوپکوال قوماندان په کور کي ټول نر او ښځي بيا په خپلو کارونو بوخت سوه. دلونګ پوښتنه هره ښـځه کـوي چـي د هغـوی سـره پکـارو کـي مرسـته وکړي،لونـګ نـه پيداکيـدئ. د کـوتري د خـوني دروازه ټينګـه تړلـی وه. ټولـو ښـځو فکـر کـاوه، چـي کـوتره شـرميږي، ځکـه نـو د خـوني څخـه د بانـدي نـه را وځـي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځابښت سو، ښځو په خپلو منځو کي يوی بلی ته سره وويل:

- کوتره که بيده وي، بايد چي اوس ئې را وېښه کړو. که شرميږي هم ئې له خوني را وباسئ، چي څه ئې جوړه کړو، اوس به مرکه والي ښځي را ورسيږي، دا به لا بيده وي.

يوه ميره ئې ورغله، د کوتري د خوني دروازه ئې ور ودېبوله. بيا هغې هغه بلي بني ته ور ږغ کړل، چي راسه، ته دروازه ور وټکوه، ګونډي ستا په ږغ به دروازه خلاصه کړي. هغې هم خپله وسه وکړه او ناری ئې کړې:

- کوتري، کوتري!

خو کوتري ځواب ورنه کړ. نو هغه دريمی ميری ئې وويل، چي لونګ ته ور ږغ کړئ، چي هغه د کوتري پلار خبر کړي، هغه به راسي، زموږ په خوله دا نجلی له خوني د ادئ نه را وځي. دوی په لونګ پسي هم ډېر احوالونه وکړل، لونګ هم پيدا نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې ږغ وسو، چې هغه دئ د کلي سر ته مرکه وال را ورسيدل. د کوترې يوې ميرې جرات وکئ، له خپله کوره را ووتله او قوماندان ته ئې د يوه توپکی پر لاس احوال ورکئ، چې قوماندن ته ووائې يو ځل کور ته راسه. قوماندان چې خبر سو، ښځه ئې را وتلې، نو په زړه کې ښځې ته وخښميدئ، دغسې قهرجن او چوپه خوله کور ته راغئ،

ښځو ئې ورته وويل:

- سړيه! له يوې خوا، مرکه والې ښځې هغه دي را رسيږي، له بلې خوا دي دا لورکوتره له خونې نه را وځي.

قوماندان په ډېر قهر ورغلی او د کوترې د خونې دروازه ئې په لغته ووهله، دروازه پاشنه سوه، مګر، له هغه لورې ئې کوم غبرګون و نه ليد. قوماندان څه ښکنځل منځل وکړل او خپلو ښځو ته وويل:

- ورسئ، اوس ئې نو په زوره را وباسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي چي خوني ته ورننوتې، خونه ئې هر څه وپلټله، په خونه کي کوتره نه وه.

ښځو بيا قوماندان ته احوال ورکئ، چي کور ته راسه. قوماندان بيا خښميدلی کور ته راغئ. ښځو خبر کئ چي کوتره خو په خونه کي نسته.

قوماندان فکر کاوه، په کور کي به چيري بل ځای پټه وي. هغه بيا وويل:

- وګوری، هر چيري چي وي، پيدا ئې کړئ.

ښځو کور او باغچه ټوله وپلټل؛ د دوی ټولي هڅي بې نتيجې سوې. خبره لږه سوه، چي کوتره نه سته. د قوماندان لونګ په کار سو. هغه وپوښتل، دا لونګ چيري دئ؟

په لونګ پسي چي ئې سړي واستول. لږ شيبه وروسته، دا خبر هم ورته راغئ، چي لونګ هم نه سته. قوماندان امر وکړ، ولاړ سئ، د لونګ کور ته، هغه را ولی، هلته ئې بندي کړئ، دی ولي بې له خبرتيا په داسي مهمه ورځ چي د کار ورځ ده، کور ته تللی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کي مرکه وال نر او ښځي د نجلی د ور کولو او دستمال وړلو په نیت را ورسیدل. ښځي ئې کور ته ننوتې او نارینه په سراچه کي ځای پر ځای سول. چای تیاري وې خلګ کار کوي. د ورجو او غوښو تر دیګو لاندي اورونه بل دي او دیګونه په مستي کي اېشي. میلمانه د قوماندان سره ناست وو، خو قوماندان سخت نا ارامه معلومیدئ. هر څوک له ورایه په پوهیدئ، چي کومه خبره سته.

قوماندان ته پرله پسي څوک راځي اوځي ده ته په غوږ کي یوه خبره کوي. د هر استازي تر خبري وروسته، د قوماندان وضعه نوره هم خرابیدله.

دا خبر هم ورته راغئ، چي بندي هم د شپې تښتیدلی دئ.قوماندان اوس پدې خبره یقیني سو، چي فساد ئې په لور کي دئ او هغه هم تښتیدلې ده. لږ وروسته، دا خبر هم ورته را وړل سو، چي لونګ هم نه سته؛ حتا د لونګ مور هم له خپله کوره کډه سوی د ه او څوک نه پوهیږي، چي چیري به تللي وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان وضعه تر پخوا هم نوره خرابه سوه. مرکه وال چي هر څه ورته وائي، دی په مجلس نه سي ور ګډېدلای؛ قو ماندان لکه د ډېرو اوبو ژرنده چي اوبو پر سر اخيستي وي، دی هم خپلو چورتونو او غمونو داسي پر سر اخيستی و.

د غرمي د ډوډۍ وخت را ورسيدئ. په همدې وخت کي څوک راغئ، له قوماندانه ئې وپوښتل، چي ډوډۍ وکاږو؟قوماندان د تائيد په توګه خپل سر وښوراوه. کله چي د لاس پرېمينځلو ګډوې او دوشئ ګانی راوړل سوې، مرکه والو د لاسونو له مينځلو څخه ډډه وکړه.

هغو غوښتنه وکړه، چي قوماندان صاحب اول زموږ کار راخلاص کړه، چي زړه مو بيغمه سي، بيا به د خيره سره لاسونه ومينځو او ډوډۍ به په خوند وخورو.

قوماندان غوښتل ځان تير کړي .هغه نه پوهيدئ څه وکړي.ځکه ده ته غم ور پيښ دئ. په کورنۍ او دوستانو کي خو هغه داسي څوک نه و پرې ابښي، چي دی ور سره مشوره وکړي. مهمه او خطر ناکه خبره ئې لا دا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه چي مرکه وال هم تر ده کمزوری نه وو، چي دی ئي د نورو په شان په خپلو ټوپکوالو وبیروي.

قوماندان د پاڼ او پړانگ ترمنځ ولاړ و، هرڅه ئي هیر سول. د مرکه والو مشر وویل:

- تر څو زموږ شیرینی او دستمال را نه کړې، موږ ډوډی نه خورو.

قوماندان د مرکه والو مشر سپین ږیری له مجلسه را ولاړ کئ. کله چي ئي د ناستو خلگو څخه جلا کئ، بیا ئي ورته وویل، چي د شیرینی ورکولو ته اوس چمتو نه دئ، بیا به وروسته گورو.

مگرد مرکه والومشر د قوماندان خبره و نه منله او فکر ئي وکئ، چي امکان لري. قوماندان به د ډېرو پیسو غوښتونکی وي. نو ئي ورته وویل:

- گوره، دوستي د سلو کلونو لاره ده، ما ترکور،کلي قوم او سیالانوپوري مه شرموه، کنجوسه! هر څه چي غواړې، ووایه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د عادت خلاف، چي هيڅ وخت ئې داسي نه کول، مرکه وال ته وويل:

- يوه شيبه صبر وکړه.

قوماندان خپل کور ته راغئ، خپلو درو سره ښځو ته ئې وويل:

-اوس څه وکړم؟

ښځو ئې ورته وويل:

- د لته په کور کي هم راغلي ښځي غوښتنه کوي چي يو ځل نجلۍ وګوري.

قوماندان خپلو ښځو ته وويل:

- شيرېنی به ورکړو. اول خو بـه کوتره پيدا کړو، او که هغه پيدا نه سوه، نو بيا به زرکه ورته ور واده کړو.

د دې خبـري پـه اورېدو ئـې ګرانـي ښـځي دونـه بـد يووړل، چي مه ئې کوه خبري. لومړی ئې په قهر مېړه ته مخ راواړاوه، او بيا ئې ورته وويل:

- ماينـه (دکوتري مور) دي خورا ښـه پيدا کړه، چـي پاتـه د هغـې لـور سـوه. پـام چـي دا کـار و نـه کـړې؛ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره! زه خپله لور (زرکه) د کوترې په عوض کې چا ته نه ورکوم.

قوماندان بې نتیجې بیرته میلمنو ته راغئ مرکه والو له ډوډۍ خوړلو ډډه وکړه او ولاړ سول. د خلګو سپکاوی خو وسو، اوس نو د هغو غبرګون ته قوماندان ځان چمتو کاوه. د ماینې ورکه، د لور ورکه، د خسر تیښته د ده له چنګاله، دلته د خلګو سپکاوی اوس نو قوماندان د ځان د ساتلو په ویر اخته سو.

لونګ سرتیری سو

هلته چې د حکومتی تلاشۍ پر پوسته باندې لونګ د جلب او احضار سړو له موټر کښته کړ، نو د لونګ مور، کوتره او د هغې نیکه هم له موټره ورسره کښته سول. دوی هم درې سره هلته د تلاشۍ د پوستې څنګ ته په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظـار کښېنستل.د کـوتري او د لونـګ د مـور تـر سـترګو اوښکي بهېدې. ګوري چي څه به پېښ سي. نـژدې غرمـي ته د جلب او احضار سړو لونـګ او دوه درې نـور هلکـان کوم چي عمرونه ئې وجلب تـه برابـر وو، د موټرونـو را کښته کړي وو، ټول ئې یوځای ښار ته وړل.

څـه وخت چـي عسـکري موټر د ښـار پرخوا حرکت کاوه، نو د لونګ مـور، کـوتره او د کـوتري نیکه هم دغه موټر ته ورپورته سول. که څه چي سرتیرو ئې مخـا لفت کاوه، خـو د دوی زاری او د لونـګ د مـور ژړا وه، چـي د لوی افسر پر زړه خدای د رحم اوبـه تیـري کړې، اجـازه ئـې ورکـړل چـي دوی مـوټر تـه پورتـه سـي. مشـر افسـر سرتیرو ته وویل:

- ښـځي ورسـره دي، تـر ښـاره بـه ئـې پـه مـوټر کـي ورسوو.

لوی عسکري موټر ښار تـه د رسیدو سـره سـم د جلـب او احضــار د کمیســارۍ مـخ تـه ودرېـدئ. لونـګ او نـور هلکـان ئـې د موټره کښته او د کمیسـارۍ افسـرانو تـه ئـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسپارل. د کميسارۍ سړو د خپلو اصولو برابر لونګ او نورو جلبيانو ته فورمې واچولې. يوه افسر د لونګ څخه د تذکرې غوښتنه وکړه. لونګ تذکره نه لرله. د لونګ مور چې د ليرې خپل لونګ ته کتل او دعاګاني ئې کولې، ژر افسر ته ورنژدې سوه. افسر ته ئې و ژړل، چې وروره، دغه يو زوی لرم، کونډه يم، رحم راباندې وکړئ، دا زوی مې را خوشې کړئ.د دې زاريو ګټه نه کوله.

نو د لونګ مور و افسر ته وويل:

- وروره! زوی خو مې تذکره نه لري. اما دغه د پلار تذکره ئې را سره ده، واخله. يوه سرتيري د لونګ د مور څخه تذکره واخيستل؛ د مکلفيت افسر لعل محمد خان ته ئې ورکړه.

د مکلفيت افسر يو پخوانی ښوونکی لعل محمد خان و، چې ټولو لعل باله. هغه د لونګ د پلار تذکره واخيستله. کله چې ئې افسر تذکره پرانستل، په تذکره کې ئې د اکبر خان پر عکس باندې سترګې و لګيدې. لعل د اکبر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکس په لیدو سخت غمګین سو، او بې اختیاره ئې تر سترګو اوښکې راغلې .

ټولو ناستو افسرانو ولیدل، چې د تقوا لرونکی لعل محمد خان سترګی له اوښکو ډکی سوی. دا پدې چې د لونګ د پلار د تذکرې په لیدلو سره لعل محمد خان ته د اکبر او نیک محمد معلم د بې ګناه وژلو کیسه ور په یاد سول. دا غمجنه کیسه په کلي کې هر چا اورېدلې وه. اما افسر لعل محمد خو اکبر او معلم نیک محمد دواړه له نژدې هم پیژندل.

افسر لعل محمد خپل قلم پر میز کیښود او کار ئې بس کړ. یوه اوږده د خفګانه ډکه سا ئې و اېستل، بیائې نورو افسرانو ته وویل:

ـ دغه هلک به سبا څیره کړو.

افسرلعل محمد دخپله ځایه را ولاړ سو راغئ او د لونګ د مور په خوا کې پر مځکه کښیناست او د لونګ مور ته ئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خوري! ما وبخښه، ما تاسي و نه پیژندلاست، د اکبرکاکو د عکس په لیدو اوس پوهه سوم چي ته خو زموږ د کلي د اکبر کاکو ماینه ئې.

د لونګ مور حیرانه پاته سول، چي په ښار کي دا لوی افسر ما څه پیژني؟ او بیا د لوی افسر تر سترګو اوښکي را بهیږي. باور ئې راغئ چي حتمي دې مي پیژني، نو اړتیا نسته چي ځان پټ کړم . افسر لعل محمد ته ئې وويل:

- هو، وروره؛ زه د شهید اکبر ښځه یم.

افسر لعل محمد د لونګ مور ته وويل:

- خوري، پر خدای ګرانه ئې، چي زه نن دلته یم، که نه اوس به خدای خبر لونګ په کوم لیري ولایت کي سرتیرۍ وای.

لعل محمد چي پخوا یوازي په لعل معلم مشهور و، اوس لوی افسر دئ. هغه د لونګ مور او نیکه ته ځان ور وپیژندئ. وئې ويل:

- زه ستاسي د کلي معلم لعل یم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دوی ته بلنه ورکړل، چې راځئ، زما سره کور ته ولاړ سئ.

د لونګ مور د معلم لعل نوم د خپله وروره معلم نیک محمد څخه ډېر اورېدلی و، چې ښه سړی دئ. هغې د معلم لعل وړاندېز ومانه. لعل هم دوی ټول خپل کور ته بوتلل.

تر ډوډۍ او چایو ورکولو وروسته ئې لومړی د لونګ مور ته خپله خواخوږی او ډاډ ګیرنه څرګندکړه او وروسته ئې د لونګ د موره څخه پوښتنه وکړه:

- خوري! پدې خبره مي پوه کړه، تاسي څنګه او د څه دپاره ښارته راغلاست؟

د لونګ مور معلم صاحب لعل ته وویل:

- وروره، ستا څخه به ئې څه پټوم. ښار ته موږ یوه مجبوریت راوستو. که څه چې هلته په کلیو کې ملا صاحبانو موږ ته ویل، ښار ته سره کُفار راغلي دي. د ښار خلګ هم ورسره کافر سوی دي. د مسجدو څخه ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینماګاني جوړي کړې دي، اذان نسته او نور داسي څه....

هغې زياته کړه:

- اه وروره! اوس نو ته راته ووايه، چي د دې سرو کفارو په څنګ کي به ايا موږ ژوند وکولای سو؟ که رښتيا داسي وي، لکه هغوی چي هلته موږ ته ويل، نو اوس لا سري وخت دئ، وروره؛ موږ به پر بله ولاړ سو، چي خدای مه کړه، دلته مي دا لونګ زوی څوک را کافر نه کړي.

معلم لعل د لونګ مور ته په خندا وويل:

- خوري، موږ ته وګوره چي کافران سوي يو که نه؟

د لونګ مور وويل:

- نه وروره، خدای دي خوله نه را کوي، په تاسي کي خو والله که هيڅ بدلون راغلی وي.

معلم لعل د لونګ مور ته وويل:

- خوري! هغه چي کافر وو، هغه هلته هم کافر وو، او دلته هم کافر دي. هر هر چيري چي ولاړ سي کافردي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري، هر څوک يو مجبوريت لري. موږ دا سره او سپين مخي کافران نه دي را بللي، او نه مو راوستلي دي. دوی په خپله راغلي او په خپله به ځي.

- خوري! څه وکړو، چيري ولاړ سو؟ تا خو په کلي او پاکستان کي هر څه د سر په سترگو وليدل، ايا اکبر کاکو کافر و، که ستا ورور معلم نيک محمد کافر و؟

د کوتري نيکه چي تازه ئي د مازيگر او ماښام لمونځونه د کور دباندي په مسجد کي کړئ وو، ملا، مسجد او په جمعه د زيات شميرخلگو لمونځ ئي ليدلي و، خبره ونيول؛ د لونگ مور ته ئي وويل:

- خوري! ټولي خبري درواغ دي، زه دا اوس د ماجت (مسجد) څخه راغلم.

دوی دغه خبري کولي چي د ماخستن اذان ئي واوريدئ.

د کوتري نيکه زياته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو دغسي ډېر خلک یو ځای په ملا پسي ولاړ بل ځای نه وو لیدلی. د اودس تازه کولو سم ځای او هر څه برابر؛ ټولو خلکو خپل لمونځونه وکړل.

د لونګ مور وویل:

- وروره، د خپل ورور او میړه په باب څه ووایم. ورور خو مي څه کوي، چي خپله ملا و، د اکبره سره مي زیات تر پنځه ویشتو کلونو ګډ ژوند تیر کړ. قسم په خدای که هغه یوه ورځ هم لمونځ قضا کړئ وي او یا ئې د بل حق خوړلی وي.

- ښه، نوخوري؛ چي خبره داسي ده، اوس نو ته خپله راته ووایه، د هغو په نوم مجاهدو او د هغوی د قوماندانانو کړني اسلامي وې؟ هیڅکله نه. اوس د پاکستان نوکران موږ ته اسلام راښئي. زموږ افغانان پاک او سپڅلي خلک دي. د پاکستان او نورو پردیو هیوادونو په اصلي مقصد نه پوهیږي.

د لونګ مور په جرات سره ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وروره! قسم په خدای ج درته یادوم، درواغ هم نه وایم، د درواغجن دي مخ تور سي. د هغو ټوپکیانو یو کار هم مسلمانانو ته نه پاته کیدئ. داسي عملونه ئي کول، چي ته باور وکړه، په ویلو او یادولو ئي زه چي یوه افغانه ښځه یم، و لچي (والله چی) شرمیږم.

معلم لعل محمد چي اوس په ښار کي لوی پوځي افسر و، داسي وویل:

- ښه خوري، اوس به نوزه درته ووایم: که چیري تاسي غواړئ په دي ښار کي ژوند وکړئ، نو په ښار کي هغه ځوانان چي عمرونه ئي عسکری ته برابر وي، هغه باید په جبري توګه دوه کاله د مکلفیت عسکری او بیا د احتیاط دوره عسکري خدمت وکړي. او که نه په ښار کي پر دغه سن برابر هلکان نه خواري کولای سي او نه هم ګرځیدلای سي.

که ستا خوښه وي، اوس لا زه کولای سم، لونګ د ځان سره سرتیری کړم، د شپې به پر کور وي، یو څه تنخوا به هم لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبري په اورېدو چي لونګ به "د شپې پر کور وي او معا ش به هم لري"، د لونګ مور څه چي کوتره هم زياته خوشحاله سوه. په تنخوا خو د لونګ مور پوهيدله، چي اکبر به کور ته راوړله. لعل معلم صاحب دوی ته دا هم وويل:

- که د خدای رضا وه، تا ته به هم ستا د ميړه او ورور د شهادت وثيقې در جوړي کړم، د دوی دواړو تنخواوي به هم درکول کيږي، کوپون به لري. او ارام به دلي (دلته) خپل ژوند کوئ.

تر دېرو خبرو او دلايلو ويلو وروسته، د لونګ مور ومعلم لعل ته وويل:

- ستا خوښه ده، ته مي په دين او دنيا وروړئې، ته په پوهيږې، په څه کي چي زموږ خير ګڼې، هغه به کوو.

بله ورځ لونګ د معلم لعل په مرسته سرتيرئ سو. د لونګ په عسکری کي لږ وخت تير نه و، چي معلم صاحب لعل نوره مرسته ور سره وکړه. د لونګ د پلار اکبر او ماما ملا نيک محمد د شهادت وثيقې ئې ورته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړي. د لونګ موراوس د هغو د شهادت حقوق پـه لاس راوړل. او پـدې کـار سـره ئـې پـه ژونـد کـې پـوره بدلون راغلی. هغو د ځان له پاره جلا کور پـه کرایـه ونیو او د معلم لعل د کوره ووتل.

څه وخت وروسته چې د لونـګ د مـور زړه د میړه او ورور د شــهادت د حقوقـو پــه لاس راوړلــو، د هغــوی د کوپونونــو د اجـرا او د لونــګ د عســکری د تنخــوا د را چالانـه کولـو د خـوا څخـه را بـې غمـه سـوه، نـو ئـې یـوه شپه په سړه سینه سره د کوترې نیکه تـه دا خبـره وریـاده کړل:

ـ کاکا جانه! که ستا خوښه وي، ستا لمسـۍ (کـوتره بـې بی) به زما زوی لونګ جان ته نورپه نکاح کړو؟

د کوترې نیکه بې له ځنډه پر را غبرګه کړل:

-ښه خبره ده، کوتره څه وائي؟ رښتیا د لونـګ غونـدي ځوان بیا چا ته رسیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور، د کوترۍ نيکه، معلم صاحب لعل او د هغه کورنۍ د مسجد ملا راوستئ. د لونګ او کوترۍ د نکاح او د واده مراسم ئې په لنډ ډول پر ځای کړل.

د کوترۍ او لونګ تر واده وروسته نو د کوترۍ نيکه هڅې پيل کړې، چې د خپلې ښځې او اولادو پته پدې لوی ښار کې معلومه کړي. د کوترۍ نيکه خو څو ځله پخوا هم دې ښار ته راغلی و، نو ځکه دی په ښار کې لږ بلد و.

د کوترۍ د مور د ورکې خو زيات کلونه تير سوي و. دوی فکر نه کوي چې هغه دې ژوندئ وي. له بلې خوا، نه پوهيدل چې هغې به پر کومه خوا مخه کړې وي. شايد بل ميړه ئې کړی وي، او نور...نور فکرونه ئې په سر کې ګرځيدل.

نور لونګ يو کليوال هلک نه دئ. هغه په ښار کې ژوند کول زده کړل. هغه اوس يو سرتيری دئ،په عسکري قشله کې و اوسيدئ. د ليک او لوست د زده کړې په کورسونو کې درس هم وائې. مور او ښځې ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې هم کور ته د لیک او لوست د زده کړو ښوونکی ورځي او هغو ته هم لیک او لوست ور زده کوي.

بل اړخ ته، د درو تنو معاشونه ئې هم کور ته راځی او درې کوپونونه هم لري. د کوترې نیکه سپین ږیرې د ي. مسجد ته ځي او کور ته راځي. هغه ضمناً د خپلې ښځې او اولادونو د پیدا کیدو پوښتني او هڅه هم کوي.

د لونګ د مور ژوند د اقتصاد له پلوه اوس ښه و. شپږ میاشتي وروسته لونګ د زده کړو له کورسونو څخه په ښه نومره بریالی سو. د هغه خو لیکل او لوستل له پخوا څخه هم زده و. نو معلم صاحب لعل ورسره بیا هم مرسته وکړه، لونګ ئې له سرتیرۍ څخه د برېدمن رتبې ته ور پورته او افسر کړ.

لونګ ته خدای ښه ځواني، قد، اندام او استعداد ورکړی و. هر څه ئې ژر زده کول. د خپل کار، فعالیت، او جنګي مهارتونو له کبله ئې د څو لنډو کلونو په بهیر کي فوق العاده ترفع ګانی وکړې، لوی افسر سو او د یوې عسکری لوا تر قوماندانۍ پوري ئې ځان ورساوه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ اوس د ښار د خلګو او حکومتي چارواکو خولو ته ولوېدئ. په هر ځای او هر مجلس کي د قوماندان لونګ نوم د نموني په ډول يادېدئ. هغه په صداقت، جرات، ميړانه، ښايست، او زړور قوماندان سره مشهور سو.

د کوټري مور او د ټوپکوال قوماندان ښځه چي ډېر کلونه پخوا کله چي د هغې ميړه غوښتل، هغه بيګناه ووژني، خو هغه په توره شپه کي له کوره وتښتيده، هغه هم دغه ښار ته راغله او د ښار په لوی روغتون کي ئي د اجيری په توګه ځان ته کار پيدا کړ، د خپل ميړه ځخه چي ئې کم کوچنی لاره، هغه کوچنی (سمندر) نو اوس ځوان سوی و.

په روغتون کي د کوټري مور د سمندر د مور په نوم بلل کيده. سمندر په ښوونځی کي و. څه وخت چي د کوټري مور د خپل کار پر وخت په روغتون کي د ناروغو او زخمي سرتيرو له خولي څخه د قوماندان لونګ د ځوانی او غيرت خبري اوريدلې، نو په فکر کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ئې ورګرځېدل، چي دا لونګ بـه څـوک وي؟ ځکـه ښـه رنګ او ښه اخلاقي هلک خو هغه زموږ د مزدورى خالـه زوى لونګ و. بيا به ئې د ځانه سره ويل: نـه، هغـه بـه نـه وي. هغه ګوره، دا ځاى او دونه لوړ منصب؟؟؟

*** *** **

شپې ورځې تيرېدلې. يوه ورځ ئې په روغتون کـي لـه ډاکټرانو څخـه واورېدل، چـي نـن قومانـدان لونـګ د خپلـو نـاروغو سـرتيرو ليـدو تـه روغتـون تـه راځـي. د کـوتري مـور او نـور کـارکونکى وګمـارل سـول، چـي ژر ژر صفايى وکړي. د کوتري مور خپل کـار پـاى تـه ورسـاوه. غرمـي تـه نـژدې دا دئ هغـه ښايسته جګ ځـوان افسـر پـه پوځي دريشي کي روغتون ته راغئ.

د کـوتري مـور چـي پـه واقيعـت کـي د قومانـدان لونـګ سکه خوابښي هم وه، په غورغور لونګ ته وکتل، کټ مټ هغه د دوى د مزدوري د خالـه زوى تـه ورتـه و. زړه ئـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ځله راغونډ کړ، چې خبري ورسره وکړي، خو جرات ئې و نه کړ. د ځانه سره ئې بیا وویل:

- نه چي کوم بل څوک وي، او که هغه وي چي زما له خوا د هغه پیژندګلوي پر ځان بده ونه ګڼي.

بله ورځ ئې له ناروغو او زخمي سرتیرو څخه د قوماندان لونګ د کلي او کور پوښتني پیل کړې. د هر ناروغ او زخمي څخه ئې په داسي حا ل کي پوښتني کولې، چي بیرېدله هم، که یو ځل چا وویل چي د څه له پاره پوښتنه کوې؟

نو هغې په ډېر احتیاط سره پوښتنه کوله :

- دا ستاسي قوماندان لونګ ډېر ښه سړی دئ، دی څوک او د کوم ځای دئ؟

لکه څنګه چي دې خپل ځان وخلګو ته سم نه سوای وروپیژندلای، لونګ بیا تر دې هم په ژوند کي زیاتي ستونزی درلودلی. د هغه خپل سرتیري هم د ده په اصل او نسب نه وه خبر.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوټري مور چې د شپې خپل کور ته ولاړه، له ډېري خوشحالی ئې خپلې مور، خور او ورور ته چې هغو ئې پخوا لا په روغتون کې د کار کولو پر وخت پیدا کړی وو، او اوس یو ځای سره اوسیدل، فکر ئې نه و، چې د خپل زوی ومخته ئې دا سي یوه خبره یاده کړه:

- مورجاني!خدای مي دي غاړي نه بندوي، والله دغه د لوا قوماندان لونګ چې هر ځای ئې خلک خبري کوي، نن په روغتون کې ما ډېر د نژدې ولیدی؛ کټ مټ هغه زمونږ د مزدوري خاله زوی و.

د کوټري مور پدې خبري یادولو سره ځان ته بله ستونزه را وزېږوله. هغې چې ټول وختونه له خپل زوی څخه دا خبره پټه ساتله، نه ئې غوښتل، چې زوی ئې خبرسي چې دوی څوک دي. مګر اوس ئې خبره تر خوله ووتله. سمندر زوی ئې اوس زلمی دئ، لا هم نه پوهیږي، چې دی پلار لري او پلار ئې ژوندی او یو ټوپکوال قوماندان دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور خپل زوی له واقعیته نه و خبر کړئ. سمندر چې د مور لـه خـولې څخـه دا خبـره واورېدل، چـې د دوی د مـزدوري زوی؛ پـه فکـر کـې ډوب سـو. هغـه خپلـه مـور ټینګه ونیوله:

- مـــور! ستاســـي د مـــزدوری زوی؟ یعنـــي تاســـي مـزدوران لـرل؟ مـا تـه خـو دي دا خبـره تـر اوسـه نـه وه کړې. اوس ربښتیا را ته ووایه، تـه د چـا لـور او زمـا پـلار څوک دئ؟ چیري دئ؟ څه سول؟ مړه دئ او که ژوندی؟

دسمندرمورحیرانه پاته سوه او پر خپلـه خبـره پښیمانه وه .هغه رازچي د ې څه کم شل کالـه پټ ساتلي و، اوس مجبـوره سـوه، چـي وئـي وایـې .مګـر، د خپلـي خبـري د اثبات له پاره چي د دې زوی سمندر د ټوپکوال قوماندان زوی دئ، دا خواره په لاس کي کم سند نه لري. او که ئـي زوی قوماندان ته ور هم سي، هغـه ئـي کلـه منـي، چـي دا دده زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پيښې يوازني شاهدان خو يو خدای او بله د کلي د لونګ مور وه، چي دلته نسته او بس. نو نه ئې سوای کولای، زوی ته قناعت ورکړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر سرتیری سو

هغه وخت د زوی او مور تر منځ خبره خرابه او پیچلې سوه، چې زوی د خپلې مور څخه وغوښتل،ده ته ووائي، د ده پلار څوک و؟ د سمندر مور یوازې د سمندر د پلار نوم یادوي، خو دا خبره نه سي کولای، چې میړه ئې مړ، ژوندی، د کوم کلي او اوس چیري دئ. ځکه که د میړه یا سمندر د پلار سم معلومات زوی ته ورکړي، بیا نو باید دا خبره هم وکړي، چې دا ولي او په څه سبب د میړه د کوره راوتلې وه؟

که د سمندر مور وسمندر ته د ده د پلارد کوره څخه د خپلې تیښتې بیان هم وکړي، د خپلې خبري د درستوالي او سموالي هیڅ سند او شاهد نه لري.څو دا ثابته کړي، چې سمندر زوی ئې د خپل میړه څخه دئ. میړه ئې ژوندی او توپکوال دئ او دا د هغه د ظلمه را تښتیدلې وه .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر هم اوس ځوان دئ، ملامت نه دئ، بايد پوه سي، چي دی څوک دئ؟ مور ئي نه سي کولای، خپل زوی ته قناعت ورکړي او که د سمندر مور دا خبره وسمندر ته وکړي، چي ته د ټوپکوال قوماندان زوی ئي،ځنګه به سمندر دا ومنی چي دی دهغه زوی دئ.

په نتيجه کي خبره د زوی او مور تر منځ په بې باوري او بد نيتی واوښتله. سمندر له کوره ووتی او له موره مرور ولاړی.

په ټول هيواد کي وضعه او شرايط دښمنانو داسي را جوړکړي وو، چي ځوانان او زاړه هر يو چي به له کوره وتی، د ژوند کولو بله لاره نه وه، بې له دې چي سيده به ځي د دولت د پلويانو او يا د هغه د مخالفو په جال کي به بنديږ.ي.

هر د کوره وتلی او خفه ځوان به سرتيری کيدئ يا به ټوپکوال کيدئ ډوډی د ټوپک دخولي سره تړل سوې وه. د سمندر د مور وکور ته په نژدې سيمه کي د قوماندان لونګ لوا پرته وه. په دغه ولايت کي هم د نورو ولاياتو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شان هر د مور او پلاره مرور او خوارې نه لرونکې ځوان به د قوماندان لونګ تر پوځي قرارګاه ځان ور رساوه او هلته په خپله خوښه سرتیرې کیدې.

سمندر ته هم یوازي دغه لاره معلومه وه؛ کله چي د موره مرور سو، نو سیده هلته ورغلئ. په خپله خوښه ئي ځان عسکر کئ. کله چي د لوا قوماندان مخ ته د نوو ځيره سوو سرتیرو د نومونو، شهرت او ځيره خطونه کښيښودل سوه، هغه د ځيره خطونو په لړ کي د نوي په خپله خوښه راغلي ښایسته کشر ځوان عکس سمندر تر سترګو سو.

قوماندان نوی داوطلب سرتیرئ ځان ته ور وغوښته، څه معلومات او پوښتني ئي ځیني وکړې. تر خبرو اترو وروسته ئي نوی سرتیرئ (سمندر) ته چي لا اومه خوله هلک او په رنګ ښایسته و، د هغه دعزت د خوندیتوب له پاره د قطعي قوماندان ته امر وکړ، چي دغه ځوان (سمندر) د محاربوي قطعاتو څخه را وګرځوي او دلته ئي د لوا په قرارګاه کي وساتې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر چي د درس ويلوسره مينه نـه وه پرې سوې، د لوا د قوماندان لونګ نوره هم ورسره مينـه پيدا سوه. د سمندر پـه ليدو بـه د لـوا قومانـدان لونـګ تـه خپل د ژونـد داستان ور ياد سو. نو ئې د سمندر سره مرسته کول، چي د سرتيری د وظيفې په څنګ کـي خپلـو زده کړو تـه ادامـه ورکړای سي .

ځکه سرتيرئ سمندر د لوا قوماندان لونګ تـه ويلـي و، چي دی پلار نـه لـري، د يوې کونـډې ښـځي زوی دئ. د يتيمولی او بې پلارولی په اور د لوا قوماندان لونـګ تـر سمندر مخکي سوځول سوی و.

د سـمندر پـه وړانـدي د لـوا د قومانـدان د پيرزوينـی او ښـه نظـر لرلـو لـه املـه، پـه قطعـه کـي څـوک د سـرتيري سمندر سره ډېر سر نـه ګرځوي. هغـه د شپې کور تـه نـه تلئ؛ ځکـه د مـور سره مرور و. د لـوا قومانـدان وخـت نـا وخته چي په خپل کور کي کـوم کـار درلـود، د هغـه کـار د سـر تـه رسـولو لـه پـاره ئـې سـرتيري سـمندر تـه وظيفـه ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ یو د دوی څخه نه پوهیدل،پدې چې سرتیرئ سمندر څوک دئ؟ نه د لوا قوماندان لونګ، نه د قوماندان ښځه کوتره، نه د کوتري نیکه او نه د لوا د قوماندان مور. په واقیعت کي سرتیري سمندر د کوتري سکنی ورور دئ.

هلته د سمندر مور په خپل کور کي چي د ځانه سره هر څه وژړل، او هر څونه انتظار چي ئې وویست، د خپل زوی احوال ورته معلوم نه سو. د سمندر مور په کور کي د خپلي مور، خور او ورور تر منتونو لاندي هم راغله. ټولو ورته وویل، چي ستا د بې پر وائي له لاسه و، چي یو ځل د میړه له کوره وتښتیدې، موږ دي ټوله و زورولو، بیا دي زوی پیدا کړ،

اوس دي زوی درڅخه وتښتید.

پلار مو ستا له لاسه ورک سو، کور، کلي او جایداد هم ستا له لاسه را څخه پاته سو. ته اوس څه بلا ئې، ګوره چي دغه هلک سمندر دي لا د چا زیږولی دئ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـه دي د روغتـون څخـه د بـل ارمـونی اخیسـتی او لـوی کړئ و؟

د سمندر مور تر سخت فشار لاندي ژوند تیراوه. سره لـه دی چـي نـژدې شـل کاله د دې د سرگردانیو لـه شروع څخه تیر سوي و، بیا هم خپله مور، خور او ورور ئـي لا ملامته بولي، نور خلگ خو هلته پرېږده. د ټولو فشارونو سـره سـره بیـا هـم هغـې پـه روغتـون کـي خپلـه دنـده نـه خوشي کول او له دی لاري ئې خپل ژوند کاوه.

د خـدای کارونــه دي. یـوه ورځ بیـا پــه روغتـون کــي ډاکټـران پورتـه کښـته کیـدل. ویـل کیـدل، چـي د قومنـدان لونـگ ښځه د اولاد د پیدا کیـدو پـه خـاطر و روغتـون تـه راوړي.

د کـوتري د مورعلاقـه زیاتـه سـوه، چـي حتمـي بـه د قوماندان ښځه له نژدې په خپلو سترگو ویني. د قوماندان لونـگ ښـځه ډاکټرانـو پـه ځـانگړی واټ کـي بستر کـړه. د قومانـدان د ښـځي خـدمت تـه د روغتـون هـر ښـځینه او نارینه کارکوونکي نه پرېښودل کیدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې ځانګړي او ټاکلي ډاکټران ورتلل، او هغوی لیدله. د لونګ اصلي خواښې یعنې د کوټري مور چې کلونه کلونه په دغه روغتون کې کارګره وه، او زیات اعتبار ئې په روغتون کې درلود، بیا ئې هم د لوی قوماندان ښځه نه سوای لیدلای.

بله ورځ ئې کتل، چې د لوی قوماندان د ښځې لیدلو ته هغه د دوی پخوانۍ مزدوره د لونګ مور په لوړ سر راغله او د روغتون ټول پرسونل ورسره په ادب پورته او کښته کیږي.

اوس دا د یوه لوی قوماندان مور ده؛ هر څوک ئې په ړغ تیارسی ولاړ وي. د لونګ خواښې د کوټري مور چې د هغې د ا دبدبه ولیده، ځان ئې تیر کړ، وئې نه غوښتل د لونګ مور ئې وپیژني. خو تر ډېره بریده په زړه کې خوشحاله سوه؛ پدې چې د لونګ مور خو د دې د اولاد د په نس کولو په ټول جریان خبره ده. او بل د دې سره هغه وخت ښه جوړه وه. د ځانه سره ئې پرېکړه وکړه، چې یوه ورځ به د خپلې مور سره یو ځای د قوماندان لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ته ورځي، چې هغه د دې د اولاد د پـه نـس کيـدو کيسه د دې مور ته وکړی، او پدې ډول ئې د غمونو پيټۍ يو څه سپک سي.

د کوتري مور لا د خپلي مور سره د لونګ وکور ته د ورتلو خبره پخه کړې نه وه. په ښار کي اوازه خبره سوه، چې خـدای دي خيـر پـيښ کـړي. د لونـګ لـوا د کومـو عمليـاتو تيـاری نيسـي. ټـول خلـګ پـه ډار کـي وه او نـه پوهيدل، چي کمي خوا ته به ئې مخه سي.

د قومانـدان لونـګ ښـځه (کـوتره) پـه روغتـون کـي وه، قوماندان لونګ ته دنده ورکړل سوه، چي په ولسواليو کي تلاشـي او تصـفيوي عمليـات وکـړي .د لونـګ تـر مشـرۍ لانـدي لـوا پـه ټولـه سيمه کـي د يـوې سر سـختي منظمـی جنګـی لـوا پـه توګـه د دښمن پـه ليکـو کـي هم وېره خپره کړې وه.

تبليغـات داسـي و، چـي د ښـاره څخـه مـخ پـر ختـيځ عمليـات کيږي. دښمن لـه دغـه پـوځي لـوا څخـه سـخت پـه وېره کي و، نو ځکه له سيمي څخه وتلي وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان لونګ سخت انظباط لرونکئ افسر و. هغه ته ورکړل سوئ پلان د له ځانه سره ترهغو پټ ساتی، چي دپیاده کولو وخت به ئي رارسیدئ. همدا سبب و، چي د عملیاتو په ټاکلي ورځ قوماندان لونګ د مخکنیو تبلیغاتو خلاف قومانده ورکړه، مخ پر ختیځ نه، بلکي مخ پر لوېدېز ئي پوځي او تصفیوی عملیات د دښمن په بي خبري کي پیل کړل.

د عملیاتو پر وخت سخت جنګونه را منځ ته سول، دواړو غاړو تلفات ورکړل، ډېري ککری تر خاورو لاندي سوې،زیات خلګ زخمیان او یو شمیر جګړه مار د حکومتي سرتیرو په لاس کي ژوندي کښیوتل. بل لور ته، یو شمیرسرتیري د حکومت د مخالفینو په لاس هم اسیر سول. د دولت مخالفینو یا د ای،اس ای نوکرانو چي اسیران نیول، هغوی به ئي ټول وژل. مګر، حکومتي لوری زخمیان روغتون ته وړل او اسیران ئي د وخت څارنوالیو ته د تحقیق دپاره سپارل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل د زخميانو په منځ کې کليوال ظالم قوماندان د کوتري پلار د لونګ خُسر هم اسير سوی و. د لوا سرتيرو او نورو افسرانو هغه نه پيژندئ. کله چې زخميان روغتون ته راوړل سول، لونګ خپل خُسر دروغتون له عمومي واټ څخه را جلا اوځانګړي واټ ته يووړئ.

اوس نو د کوتري مور او پلار دواړه يو په بل ناخبره په يوه روغتون کې دي. د کوتري مور کارګره او پلار ئې اسير او زخمي بستري دئ. د دې کلونو په موده کې د کوتري مور د سواد د زده کړو د کورسونو په برکت سم ليک او لوست کولای سي، د کار کولو پر وخت د هر زخمي شهرت لولي.

قوماندان لونګ چې د کوتري مور نه پيژني او خبر هم نه دئ چې هغه هم دلته په روغتون کې کارګره ده. نو د خپل زخمي او اسير سوي خسر د ساتني له پاره د خپل باور وړ سرتيرئ سمندر راوغوښتئ، چې په اصل کې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه زخمي اسير قوماندان زوی و، هغه ئې هلته وظيفه دار کي.

د لوا قوماندان پوهيدئ، چي زخمي د مجاهدو قوماندان د ده خُسر دئ. خو پدې بيا نه پوهيدئ، چي سرتيرئ سمندر بيا د همدغه زخمي زوی او د ده اخښی دئ. هغه پدې هم نه و خبر، چي خواښې ئې هم په دغه روغتون کي کار کوي. اما سرتيرئ سمندر پوهيدئ چي مور ئې په دغه روغتون کي کار کوي، خو ده له هغې څخه ځان پټاوه.

په هيواد کي شرايط دغسي راغلی و، چي د يوی کورنۍ غړي: پلار، مور، زوی، زوم په يوه روغتون کي وو. پلار زخمي، مور کارگره، زوی سرتيرئ يا پيره دار، او زوم بيا د لوا قوماندان و. کوتره د لونگ ښځه د زخمي جنگسالار لور، د روغتون د کارگری لور د سرتيري سمندر خور، يو د بله نه سره پيژندل؛ حتا يو د بل دښمنان وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتيرئ سمندر يوازي پوهيدئ، چي مور لري او دلته په هم دې روغتون کي کار کوي. تورپکوال قوماندان هيڅ فکر نه کوي چي دی زوی لري؛ ځکه دی خو بې زويه و. کوتره هم نه وه خبره چي ورور لري. مور ئي هم نه وه خبره چي لور، زوی او ميړه ئي ټول په دغه روغتون کي دي.

په هغو شپو کي چي قوماندان لونګ په عملياتو کي بوخت و، په دغه روغتون کي د کوترې زوی (زمری) پيدا سو. قوماندان لونګ چي له وظيفې څخه ستړی راغي، د خپلي مور د ليدو له پاره کور ته ولاړئ. مور او د کوتري نيکه پر هغه زيری وکی، چي زوی دی پيدا سوی دئ. شکر دی کوتره هم جوړه ده. ټول خوشحاله وو، او مبارکي ورېل سوه.

قوماندن لونګ په خپل کور کي تر لږ ناستي وروسته د خپلي مور او د کوتري د نيکه سره يو ځای هغه روغتون ته ورغلل، چي کوتره پکښې بستر وه. قوماندان لونګ د کوتري او خپل زوی تر ليدو وروسته، غوښتل له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتون څخه ټول يو ځای کور تـه ولاړ سي .د درملنـی ډاکټر ور ته وويل:

- ضروري دوا او د کوچني له پاره پـه کـار څـه درمل به درته را ورم،بيا به رخصت سئ.

ډاکټـر ولاړ، لازم او اړين څـه ئـې پـه يـوه کـارتن کـي واچول، د کوتري مور چي هلته کارګره وه، هغې ته ئـې په لاس ورکړل، چي د ډاکټر سره دغـه صندق د نـاروغ تر کوټي ورسوي. د کـوتري مـور خـو نـو د لونـګ د مـور په ليدو سره اوس شک نه لري. چي قوماندان لونـګ دي د هغې د مزدوري خاله زوی نـه وي. او دا چـي غوږېدلي (خبره ئې اورېدلی) وه، د ټوپکوال قومانـدان لـور د خپل مزدور سره تښتيدلي ده، مګر باوري نه ده، چي کوتره بـه د دغه لونګ سره را تښتيدلي وي، که د بل سره؟

هغـي علاقـه درلـوده چـي ژر د قومانـدان لونـګ ښـځه ووينـي. کلـه چـي د نـا روغ کـوټي تـه ورسيدله، ډ اکټر تـه اجازه ورکړه سوه، چي کوټي ته دننه سي، مګر د کـوتري مور ته د ننوتلو اجازه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري مور سخته خفه او نا امیده سوه. کوتره او نور چي کله کور ته تلل، د کوتري مخ په چادری کي پټ و. مور ئې مخ ونه لیدی چي خپله لور وپیژني. خیر، پدې ورځ دوی کور ته په خیر سره ولاړل.

قوماندان لونګ چي دوی کور ته ورسول، په دا سبا ئې زړه راغونډ کی، خپلي مور، کوتري او د کوتري نیکه ته ئې وویل، د کوتري پلار او ستا زوم مي زخمي نیولی دئ. کوتري او د کوتري نیکه دواړو وویل:

ـ کشکی دي دا ظالم وژلی وای.

د لونګ د مور زړه هم ورته پړسیدلی و، خو دا چي کوتره ډېره پر ګرانه وه، نو ئې زوی ته وویل-:

ـ زویه، ښه دئ چي ژوندی دي نیولی دئ. ته باید په زړه کي رحم ولرې، ستا او د دوی(توپکسالارو) تر منځ باید دا توپیر وي؛ تا ته به خدای د خپلو ښو بدله حتمي درکړي.

لونګ وړاندیز وکړ، چي سبا سهار به مو روغتون ته ور ولم، له هغه سره به وګورئ. اوس هغه بندي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي دئ. که څه چي زخمنونه ئې ډېر سخت نه دي، خو هغه د غرور او تکبر وخت ئې نه دئ. اوس یو عاجزه او بیوزله سړی دئ. ما ځان نه دئ وربښوولی او ده هم نه یم پیژندلی.

په سبا چي دوی ټول روغتون ته ورغلل. د روغتون په منځ کي د مخه تر دې چي ناروغ ته ورسیږي، د کوتري مور په مخه ورغله. د کوتري مور خپل پلار چي نژدې شل کاله ئې نه و لیدلی، وپیژندئ چي د قوماندان لونګ په څنګ کي را روان و. دهغه په لیدو سره د ښځي د توانه ووتل، یو دم ئې یوه لویه چغه وکړل، د خوشحالۍ څخه په ژړا سوه، ځکه هغې هیڅ فکر نه کاوه، چي د دې پلار دي ژوندی وي.

ور وئې ځغستل، د پلار په پښو کي ئې ځان ور واچوه. پلار چي ولیدل یوه سپین سرې ښځه ئې پښې مچوي، سره له هغه چي دی هم د چوغي کیدو نه و، بیا هم ورچوغئ سو، ښځه ئې را پورته کړه، د ښځي سترګو ته ئې وکتل، د هغې تر سترګو د اوښکو لاړونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وتل. ده وپيژندله، چې دا ئې هغه ورکه لور ده. پلار هم باور نه کاوه، چې د هغه لور دي ژوندۍ وي.

پلارئې چې په ځواني کې زيات زوړ و، خپل کنترول له لاسه ورکړ، د خلکو په مخکې ئې خپله لور په غيږ کې ټينګه ونيوله، پر دا سر او مخ ئې مچوله اوورسره ژړل يې. پدې وخت کې کوترۍ هم خپله مور وپيژندله؛ دې هم د چادرۍ روی بند پورته کې، د مور سره غاړه تر غاړه سوه. اوس نو پلار، لور، مور، لور او نيکه ټول په ژړا او لاس تر غاړه سول.

قوماندان لونګ چې اوس لوی افسر و، ټول ډاکټران او د روغتون کارکوونکي او مراجعين ګوري، حيرانۍ واخيسته، چې پر دا سپين ميدان د خلکو مخ ته څه ناري، ژړاګاني او ماتم جوړ سو. هغه ډېر ژر دوی ټول يوې کوټې ته دننه کړل. هلته پلار، لور او لمسۍ ښه په ژړا ځانونه سره ستخ کړل.

بيا د کوترې مور او د لونګ مور يو د بله سره مچ کړل. اوس د کوترې مور هغسې بيوزله سوې ده، لکه يو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت چې د قوماندان لونګ مور د دوی مزدوره وه .په دې منځ کې د کوترې پلار له مشرې لور څخه پوښتنه وکړه، چې په مور، خور او ورور دې څه احوال سته که نه؟ هغه مړه دي،ژوندي دي،چېرې به وي؟

لور ئې ور ته وویل:

- پلاره، هغوی شکر ژوندي دي؛ هم دلته په دغه روغتون کې څو کاله مخکې ما هغوی پیدا کړل. اوس مې دا دئ تاسې پیدا کړلاست.

د کوترې مور ولیدل چې د کوترې په غیږه کې کوچنی دئ، ژر ئې له کوترې څخه پوښتنه وکړه:

- لورې، واده سوې ئې؟ چا ته ئې ورکړې ئې؟

کوترې خپلې مور ته وویل:

- هو، مورې؛ ورکړې ئې یم. د لاس په ګوته ئې نیکه ته اشاره وکړه، چې یعنې ده ورکړم.

مورئې بیا خبره ورغبرګه کړه، چا ته؟

کوترې د لاس د ګوتې په اشاره:

- ده (قوماندان لونګ) ته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ هم د خپلي خواښـي رنګ څه،څـه ور پـه یـاد سو. د لونګ مور چي زیاته هوښیاره وه، کوتره او د هغې نیکه ئي پوه کړل، چي د ناروغ پوښتنه بـه بیا بلـه ورځ وکړو. ځکه ټول پدې پوهیدل، چي د کوتري د پلار پـه وړاندی خو ترهر چا زیا ت د کوتري مور دهغه څخـه ډېره کرکه او نفرت لـري، نـه چي د هغـه پـه لیدو سره، نوري ستونزي او رسوائي را منځ تـه نـه سي. هغه د کوتري مور ته وویل:

- درځی، ښه به دا وي چي ستاسي کور تـه ولاړ سو. نیکه بـه خپل بچیان وګوري، کـوتره بـه خپلـه مور، انـا، خاله او ماما ویني.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. دوی ټول د کوتري د مور کور تـه ولاړل. پـه کلونو کلونو سره جلا سوو او ورکو سره پیدا کړل.

قومانـدان لونـګ او مـور ئــي دوی ټـول هلتــه سـره پرېښـوول او دوی خپـل کـور تـه ولاړل. کـوتري تـه ئــي وویل چي سبا به دوی ټول خپل کور ته راولي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبا ورځ چي کوتره او مور سره يوازي سول، د کوتري مور و کوتري ته وويل:

- لوري! د پلار او ستا د ليدو په خوشحالي نه پوهيږم، زما سر د خواريو دئ. پدې نه پوهيږم چي ولي مي خدای زوکلوي. دا دئ څه کم يو کال کيږی چي ورور دی لـه کوره وتلی دئ، کور ته نه راځي.

د کوتري دا لومړی ځل و، چي اوری"ورور!". حيرانه سوه. مور ته ئې په تعجب حتا د کرکي او نفرت په سترګه وکتل او وئې پوښتل:

- ورور مي؟ موري زما ورور د څه و؟ ما خو ورور نه درلود...!!! موري! بل ميړه دي کړی دئ ؟

مور ئې خپلي لور ته بيا په ژړا سوه او په ژړا، ژړا ئې خپلي لور ته وويل:

- نه، نه، لوري؛ قسم په خدای که مي بل ميړه کړئ وي. دغه ئې وخت دی چي زه تا ته د اولاد د په نس کيدو، له کوره څخه د تيښتي او ستا غونډي لور د پرېښولو او خپلو سرګردانيو تولـه کيسه وکړم: خدای دي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا د سر پر دښمن هم داسي خواری نه تیروي. لورجانی! اصلی کیسه داسي وه.... اوس د شکر ځای دئ چي خاله د لونګ مور ژوندۍ او دلي ده؛ هغي ته هر څه معلوم او خبره ده.

هغي ټول داستان او لیدلي خواری ټکی په ټکی لور ته بیان کړې او ور زیاته ئي کړه، چي ستا خواښي د دې داستان ژوندۍ شاهده ده.

کوتری چي د خپلي مور پر تیري کړل سوو خواریوڅخه خبره سول، دې هم ډېر وژل او د خپلي مور لاسونه او پښي ئي ور مچ کړې. بیا ئي مور ته وویل:

- موری! ما فکر کوي چي یوازي به دلونګ پر مور خواری تیري سوې وي، خو ستا خوارې او دیدني هم تر هغي په کمه نه دي.

بیا نو کوتري هم مور ته د خپلي تیښتي او د لونګ سره د واده کولو کیسه وکړه. د لونګ د مور د زړورتیا او د دې سره د مرستي کولو او د نیکه د راوستلو ټول بیانونه.......... ورته وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور لور ته وويل:

- زما هغه وخت دغه ستا د مېړه نوم خوښ و، مګر ستا پر ورور مي د لونګ نوم ځکه کښينښود، چي د لونګ د مور بيچارې ژوند ډېر سرګردانه و، نو مي د سمندر نوم خوښ سو. هغه اوس شکر ځوان دئ، هغه غواړي وپوهيږي، د چا زوی دي؟ ما دغسي چي تا ته مي د زړه حال ووايه، ده ته خومي له شرمه ويلای نه سواې. زما څخه پر همدغه خبره مرور سو او له کوره ووت، بيا کور ته نه دئ راغلی.

کوتره د خپلي مور د ژوند په غم لړلي داستان ډېره خفه سوه او په چورتونو کي ډوبه سوه. تر څه ځنډه وروسته،ئي و خپلي مور ته وويل:

- موري! د سمندر په نوم يو هلک خو زما د مېړه سره سرتيری دئ.

د کوترې مور ډېره خوشحاله سوه، او وي ويل:

- شکردئ، زوی سمندر جان مي هم پيدا سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ټول په خوشحالي سره د کوترې کور ته روان سول.

څه وخت چي کوتره د خپلي مور، نیکه، انا، خاله او ماما سره یو ځای خپل کور ته راورسیدل، ګوري چي په کور کي ئې خوابښي یوازي ده. د میلمنو له پاره هم کوم ځانګړی ترتیب نسته، له خوابښي ئې وپوښتل:

- لونګ تر اوسه پوري کم شی مي د پخیدو له پاره نه دي را وړي؟

خوابښي ئې په کراره ور ته وویل:

- نه زویه، سهار وختي له کوره ووت، ما ته ئې وویل، زه ژر سودا راوړم؛ دا دئ تر اوسه نه دئ راغلی؛ خدای دې ئې په خیر راولي.

- اوس به زه او ته د غرمی غم وخورو، دی به هم را ورسیږی.

لږ شیبه وروسته، د سرای دروازه پرانیستل سوه او لونګ د سودا سره په سرای را ننووت. مور ئې شکر وویست، چي زوی ئې په خیر کور ته راغئ،دهغې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د نا وخته راتلو خبره هيره سوه او پوښتنه ئې ځينې و نه کړه. مګر کوتره ورته په قهر وه. څو چي کوتري ځان و ګيلې او جګړې ته جوړاوه، لونګ د خپلې مور، خوانسي او د کوتري له نيکه څخه په بخښه ويلو سره اجازه واخيستله چي زه بايد کار ته ولاړ سم، يو ضروری کار پيدا سوی دئ.

قوماندان لونګ له دوی څخه خبره پټه کړه. د لونګ په بيرته کار ته تللوسره د کوتري مور، انا او نيکه يو لږ شان مړيجن غوندي هم سول.

د شپې کله چي لونګ ناوخته کور ته راغلی، ټولو ته ئې کيسه وکړل، چي خُسر مي له روغتون څخه تښتيدلی دئ او سمندرهم ورسره تللي دئ. د لته کوتري مور چي مخکي ئې يوازې کوتري ته د خپلو خواريو بيان کړی و، اوس ئې د خپلې مور، پلار او لونګ په مخکي د سمندر د په نس کيدو ټوله کيسه وکړه.

د دې داستان په اوريدو سره ټول حيران سول. د لونګ پر خپلې خوانسي ډير زړه وسو. خو د سمندر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيښتي په سبب نه پوهيږي، چې څنګه سمندر د قوماندان سره وتښتيدئ. ايا سمندر خبر سوی و، چې قوماندان ئې پلار دئ؟ ايا قوماندان پوهيدی چي سمندر ئې زوی دئ، که څنګه؟

دا پوښتنه بې ځوابه پاته وه. مطلب قوماندان لونګ دوی ټول ښه ساتل او د هغه مور هم دوی نازول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي پيره دار وتښتاوه

قوماندان لونګ چې سهار له کوره ووت، اراده ئې درلوده چې لومړی خپل کور ته څه سودا راوړي. لا ئې سودا کړی نه وه، چې داسي خبر ور ته راورسيدی:

- قوماندان صاحب، تيره شپه د روغتون څخه يو زخمي اسير د توظيف سوی پيره دار سمندر سره يو ځای د روغتونه وتلی او تښتيدلی دئ.

قوماندان لونګ ته چې دا خبر ورسيدئ، نو د سودا رانيول ئې پرېښول، روغتون ته ورغلئ، خپل معلومات ئې په لاس راوړل، او بيا خپلي عسکری قطعی ته ولاړ، چې د پيښي د پلټني چاری تنظيم کړي. همداسي ئې وکړل. دپلټنو کار ئې راپيل کړ.

د ښار امنيتی او کمربندي پوستو ته ئې خبر واستاوه او نوري هڅی ئې هم جاری وساتلې. د قوماندان لونګ سره هغه سوالونه بې ځوابه پاته وه، چې سمندر او زخمي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه سره جوړ راغلل؟ ایا سمندر خپل پلار وپیژندئ؟ اوکه پلار خپل زوی؟

قوماندان ځان ته د دې سوالونو د حل په نیت یوه د کشف همکار ته وظیفه ورکړه، چي ولاړ سي، په کلي او پاکستان کي دا خبره ځان ته معلومه کړي، چي سمندر د خپل پلار سره دی او که پر بله تللی دئ. دقوماندان لخوا استولي سړي ته پته ولګیده چي سمندر د هغه تښتیدلي سره یو ځای په کور کي دئ.

دا معلومات ئي قوماندان لونګ ته راوړل او هم دا معلومات ورته و سو، چي تر اوسه پوري سمندر دهغه سره اوسي. مګر هلته داسي اوازه خپره وه، چي د اشرارو قوماندان سره چي سرتیری سمندر مرسته کړې وه، قوماندان د هغه سره دا منلي وه، چي دی به امریکا او یا اروپا ته استوي.

سرتیری چي ځوان او یتیم هلک و، وبهر ملک ته د تللو هیله ئي لرله. مګر د اشرارو په اصطلاح د مجاهدو قوماندان اوس غواړي هغه عسکر ته چي د ده سره ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته کړې وه، د مرستې په بدل کې خپل لور ور واده کړي.

د لوا قوماندان لونګ ته د دې خبر رارسیدل سخت تمام سول. اوس خو قوماندان لونګ ښه پوهیږي، چې سمندر ئې د ښځې ورور دئ. هغه مجبور سو، د خپلې مور، ښځې، خوابنې او نورو دوستانو سره دا خبره شریکه کړي.

د کورنۍ ټول غړي د دې خبر په اورېدو هېښ پېښ پاته سول. د سمندر د ژوند د احوال په رارسیدو د دې پر ځای چې خوښي وکړي، خفه سول. ځکه هر یوه ته دا خبره سخته وه، چې که خدای مه کړه "سمندرد خپلې خور سره واده وکئ" دا شرم به بیا څنګه وړو؟

قوماندان لونګ یو ځل بیا د ژوند په یوه سخته جنجالي معامله کې راګیر سو. ټوله کورنۍ په چورتونو کې ډوب سول. هغه پدې چې لونګ په کابل کې لوړ افسردئ. هغه اوس پدې پوهیږی چې د اشرارو قوماندان ئې خسردئ،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر خسر ئې نـه پوهیږی چـي قوماندان لونګ د ده زوم دئ.

قومانـدان لونـګ کـولای سـي، چـي پاکسـتان تـه څـوک واستوي؛ مګر نه سي کولای، خپل دغه کورنۍ راز د بل چا سره شریک کړي. وروسته مجبور سو، د کـورنۍ پـه مشوره دکورنۍ دغړو څخه یو څوک تیار کـي چـي خپل خُسر ته ئې واستوی، او هغه پدې پوه کړي، چـي سمندر د هغـه زوی دئ؛ د سمندر او زرکـي (خوراو ورور)واده نه سي کیدای.

اوس سوال دا دئ چي کله به ئې د خُسر دا خبره زړه ته تیره سي، چي سمندر د ده زوی دئ. ځکه ده خو زوی نه لاره. پردو خلګو تـه څنګه دا ټولـه کیسـه وکړی، چـي سـمندر څنګـه د مـور پـه نـس او وزېږېدئ؟ او څـوک بیـا کـولای سـي، دغـه کیسـه د اشـرارو د قومانـدان تـر غـوږه ورسوي؟

د ده د خُسر د بدوعملونو له لاسه د کـورنۍ هیڅ غړی ئې دی ته تیار نه دی، چي ولاړ سي او د لونـګ خُسـر تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول حال ووائي. نه د کوترې نیکه او نـه هم د کوترې انـا دې تـه زړه ښـه کـوي چـې ولاړ سـي او خپـل زوم د حالـه خبر کړي. د کوترې د مور خو د سمندر د پلار خپل میړه څخه بیخي کرکه کیږی. کوتره هم نه غواړی د ظالم پـلار مخ بیا وګوري.

پاتـه سـول د لونـګ مور؛ هغـه بیوزلـه سره د دې چـې نوره سپین سرې سوې ده، د سفر کولو توانایي هم نه لري او په رښتیا زړه ئې د اشرارو په تیره بیـا د زوی د خُسر څخـه بـد او تـور دئ. خـو د خپـل زوی لونـګ او کـورنی د عزت د خوندیتوب په خاطر ئې زوی لونګ ته وویل:

- زویـه! مـا سـتا سـره ژمنـه کـړی وه، چـې زه بـه تـر مرګه ستا سره مرسته کوم. مور دې تر تا جارسي؛ ستا د فکر د سموالي په خـاطرتر تـا ځـان قربانـه وم.زه بـه د یـوه لاری بلد سړی سره تر پاکستانه ولاړه سم. تـه مـه غمـنجن کیږه.

لونـګ چـې د مـور غیرتـې خبـري واوریـدي، د مـور لاسونه ئې ور مچ کړل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- موری! ستا ترغیرت جار سم، خدای دي هر چا ته دغسي غیرتي مور ورکړي؛ تا خو زما سره ټول عمر مرسته کړې ده، هیڅ وخت دي په غم کي یوازي نه یم پرې ایښی. ستا پر ما حق دئ، چي د ژوند تر وروستۍ ګړي پوري ستا خدمت وکړم. زه پر تا باندي نور حق نه لرم چي د کوم کار ووایم. تا تر حق زیات څه ما ته راکړې دي.

- نه زویه! زه پوهیږم چي د سمندر او زرکي یا د ورور او خور واده تر ګناه زیات د راتلونکی ژوند دپاره د خلګو په منځ کي د ټولي کورنۍ پر لمن یو تور داغ پاتیږی. زموږ د کورنۍ پر لمن د دغه تور داغ د لګولو څخه د مخنیوي په خاطر به یو ځل ولاړه سم او خُسر به دي د حاله خبر کړم.

د ټوپکوال قوماندان پاته کورنۍ ډېر کلونه مخکي هغه وخت چي کوتره لور ئې د کوره وتښتیدله، له هغه نه وروسته، قوماندان خپله پاته کورنۍ د کلي څخه د کویټی ښار ته یوړه او هلته ئې ځای پر ځای کړې وه. مګر تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـوی جنـګ وروسـته، د قومانـدان کـورنۍ او ميراثخـواره تربرونه خبر سول، ټوپکوال قوماندان په جنګ کي ورک سو. د مړی او ژوندي احوال ئې تر کوره رانه غلی. ټول خوشحال وو، فکر ئې کـاوه چي نوموړی بـه وژل سوی وي، او کورته به بيا رانه سي.

تربرونـــه د ده تـــر ورکـــي وروســـته، خـــوښ وو. د قوماندانی چاري ئې هم مربوط تنظيم يوه بل تربره تـه وسپارلې. د کـور او جايداد، حسـاب ئـې هـر تربـور جـلا جـلا کـاوه. خـو د مـرګ سـم خبـر ئـې تـر کـوره نـه و رارسيدلي. يـوه مياشـت لا تيـره نـه وه، چـي بـې خبـره قوماندان ناجوړه خو ژوندی خپل کور ته راغلئ.

د قوماندان په بيا ليدو او ژوندي پاته کيدو ئې يوازنۍ لور زرکه خوشحاله سوه، چي پلار ئې پيدا سو. تربرونـه په خاصه هغه چي د ده وجايداد او قوماندانی تـه غلـه وو، هغوی ئې په بيرته راتلو ټول خفه سول. د قوماندان ليدلو ته نور ټوپکوال تلل او را تلل. ده بـه هر چا تـه د ځان د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي کیدو بیا را تینتي کیسه کوله او د سمندر له خوا د ورسره مرستي یادونه ئې کوله.

قوماندان به هر چا ته سمندر ورپیژندئ، چې دغه ځوان و، چې راسره مرسته ئې وکړه. سمندر تر ټولو ښه ځواني لرله، مکتب ئې لوستی و، په حکومت کې ئې عسکری نظام لیدلی و. کله چې په پاکستان کې د افغاني ټوپکوالو ژوند، وپاکستاني مامورینو ته د دوی غوړه مالی او سپیتاني ولیدلې، نو پرخپلو راتلوبه وپاکستان ته پښیمان سو، ځکه سمندر ته په کابل کې ژوند، ښوونځی، د خلګو اداب، په پوځی قطعه کې نظم، د افسرانو او سربازانو پاک نفسي، غرور او میراني به ئې سترګو ته جګي ودرېدلي. هغه ولیدل چې په پاکستان کې د غرور او میرانی ځای سپیتاني ډک کړئ وو. ای،اس،ای په افغاني ټوپکوالو کې غرور وژلی و، او دوی ته ئې د سړو په حیثیت نه کتل.

د ټوپکوالو قوماندان سمندر تنظیمي او پاکستاني دفتر ته د ځان سره وړئ. سمندرته د هر دفتر شکل او په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفترو کې د ناستو خلکو ناستې او کړه وړه ليدل ورته درس او پند و. هر چيري به ټوپکيانو وقوماندان ته ويل، چې د دې هلک رنګ خو بيخی تا ته سوې دئ، لکه تا چې زيږولی وي.

قوماندان ته د سمندر کړو خوند ورکاوه؟ هغه به وخندل او وبه ئې ويل:

- که رښتيا در ته ووايم، د هغې اولی ورځې څخه چې مې دغه هلک ليدلې دئ ما ته هم هغه خپله ځوانی را په ياد سوه. داسې ښه مسلمان او پر لمانځه ټينګ هلک دئ. زما سره ئې ډېره ميرانه وکړه. د سرو کفارو د منځ ئې را خلاص کړم.

سمندر ته د ټوپکوالو ساده خبرو، ناسته، ولاړه او شوده ژوند خوند نه ورکاوه. حتا د خپلې لوا قوماندان لونګ د هغه پاک نفسي، نظم، ډسپلين او پر ده باندې مهربانی به ورپه ياد سول، د ځانه سره به ئې خپل ځان ملامت باله. هغه به د ځانه سره وويل:

- په خپل لاس دي په ځان څه وکړل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امـا د ټوپکـوال پـه زړه کـې سـمندر ځـای نیـولی و. ټوپکوال د خپلو خپلوانو او ښځو سره مشوره کوله چې که د دوی خوښه وي، خپله لور زرکه دغه ځوان سمندر تـه د ده د مرستي په بدل کي وبخښي.

په دوستانو کي او په تيره بيا پـه تربـرو کـي د هيچـا دا دوستـۍ خوښـه نـه وه. يـو او بـل بـه ورتـه ويـل، چـي د دې هلک نه مور معلومه ده او نه ئې پلار؛ ته څنګه لـور ور کوې؟ بل به وويل، چي د ا خـو حکومتي، حزبـي او کـافر دئ، تـه څنګـه دا کـار کـوې؟ مګر، ټوپکـوال قومانـدان بـه ويل:

- نـه، دغـه هلـک تـل لمـونځ کـاوه. يـو يتـيم هلـک دئ، بيغمه او بې بدو سړی دئ. دلته به پـه کـور کـي را سـره وي، زه هم زوی نه لرم، زه ئې له مرګه ژغورلی يم.

مګر تربرو ليدل، چي ټوپکـوال قومانـدان نـاروغـه دئ. هغوی فکر کاوه چي دی بـه ژر مړسـي. تيـار ميـراث دئ. نژدې ميراثخورو يي دغه دوستي نه خوښول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپکوال چې د زخمونو څخه سم روغ سوی نه و، ورځ تر بلې ئې ناروغي سختيدله، نو ئې دا ښه و ګڼل چې د سمندر حق ور ادا کړي. بله ورځ ئې سمندر ته دا خبره وکړه، چې تا زما سره ډېره مرسته کړې ده، ستا د دې مرستي په بدل کي زه غواړم چې خپله لور زرکه تا ته درکړم، خو ته به دلته زما سره اوسې، او زما زوی به ئې، ځکه زه زوی نه لرم.

کله چې د واده او د لور د ورکړي خبره وځوان سمندر ته ياده سول، وخارج ته د استولو خبره ئې په دغه ګړي کي بيخي د ياده ووتل، چې ټوپکوال ته و وائې تا خو زما سره ژمنه کړې وه، چې کم بهر ملک ته دي استوم.

سمندر نوی ځوان وو، د واده سره ئې د هر ځوان په شان مينه وه. خو د ټوپکوالو سره ژوند کول ئې نه خوښيدل. بل خوا ته ئې خپله مور هم د زړه څخه نه وتله. هغه قوماندان ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو تا ته ويلي و، چي زه بل څوک نه لرم بې له يوې مور څخه. مور مي دلته نسته، زه څنګه واده وکړم؟

بلي خواته سمندر پدې شپو کي څو ځله د قوماندان لور زرکه ليدلې وه. زرکه ښايسته پيغله وه، سمندر نوی ځوان.اما دا چي هغه ښوونځی لوستي و، په ښار کي ئې ژوند کړئ و،زرکه يوه کورنۍ نجلۍ وه. دهغې سره واده کول زړه نازړه کړی و.سمندر په يوازي سر پرېکړه نه سي کولای. په عمر، د شلو کلونو په شا و خوا کي دئ. تر ډېره حده خپل راتلونکي سنجوي.

بيا ور په ياد سول، چي توپکوال خو زما سره دا ژمنه هم کړې وه، چي اروپا يا امريکا ته به دي استوم. تر دغه وخته پوري خو سمندر داسي ارزول چي کوم بهرملک ته به ولاړ سي، بيا به خپله مور هم بوځي. هغه و اروپا او امريکا ته د تللو په هوس د قوماندان سره را تښتيد لئ و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر نژدې يو کال د قوماندان سره تيرکړ. په اخر کي ئې خپل زړه راغونډ کړ، او ټوپکوال قوماندان ته ئې وويل:

- ستا خبره هم پر مځکه نه اچوم، د زرکي سره هغه وخت واده کوم، چې وبهر ته زموږ د تللو کار اول را جوړ کې، زرکه به هم د ځان سره بهر ته بوځم.

ټوپکوال د خپلې ښځې (د زرکي د مور) سره د سمندر غوښتنه شريکه کړه. د ښځې ئې هم سمندر خوښ و. زرکي هم نه داچې مخالفت نه لاره. بلکي دوه چنده خوښه سوه.وروسته نو قوماندان د سمندر غوښتنه ومنله. هغه يوه قاچاقبر ته نيمی پيسې مخکي له مخکي ورکړې، او ور سره د سمندر او زرکي عکسونه ئې هم ورکړل.

قاچاقبر په درو مياشتو کي د هغوی د تللو د کار د سميدو ژمنه وکړه. ټوپکوال مخکي تر دې چې دغه درې مياشتي پوره سي، سمندر او زرکه بهر ته سره ولاړ سي، غوښتل چي د سمندر او زرکي واده وسي. سمندر يو بل وړانديز وکئ، چي که ده ته اجازه ورکړي چي دی يو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل خپله مور ووينې، که هغه ورسره راتله، هغه به هم راولي، دلته به زما او د زرکي په واده کې برخه واخلي. او که چيرې ئې مور نه را تلله، د هغې څخه خو به يوه د خدای په اماني راواخلي، بيرته به ژر ان شاالله ځان راورسوي.

ټوپکوال سمندرته د تللو اجازه ورنه کړه. ځکه هغه له دې بيرېدئ، چي سم دم سړی به مې دلاسه ووځی. هلته به ئې مور پښيمانه کړي. نو ولي په لوی لاس سم سړی چې د لور او ښځې مې هم خوښ دی، دلاسه ورکړم. هغه سمندر ته وويل:

- کله چې ستا او زرکې واده وسو، زما به هم زړه بيغمه سي. تر واده وروسته که وخت و، ولاړ به سې، مور به دې ووينې.

سمندر په داسي يوه حالت کي راګير و، چې نه سي کولای، پر خپل سر بيرته مور ته ولاړ سي، د ټوپکوال خبره ئې ومنل. قوماندان ژر ملا راوستی. د سمندر او زرکې نکاح ئې ور وتړله. نور سمندر د قوماندان د کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی او زوم سو. هغه د زرکي سره يو ځای او په مينه اخته دئ.

سمندر او زرکه د يوې خوا يو د بل خور او ورور دي، بلي خوا وينه او مينه ئې سره ګډه سوه.
هلته قوماندان اوښځي ئي د سمندر او زرکي دښه لوی واده دپاره ترتيبات نيول پيل کړل.

د سمندر او زرکي د واده خبر ښار ته هم ورسيدئ. کله چي د سمندر مور، خور او قوماندان لونګ د کيسي خبر سول، قوماندان لونګ د خپلي مور، خواښی او ښځي په مشوره سره دا ښه تره وګڼل، چي د دې لوی شرم مخه ونيسي.لونګ د کورنۍ غړوته قناعت ورکړ، وې ويل:

دا شرم سبا مور ته پاتيږی. هغه خلک خوچي د پاکستانی چارواکو په لاس کښيوتي دي، د هغو ښځه چارواکو داسي سړی جوړکړي دي، چي هغوی اوس د خپلي مور (وطن) په کيسه کي نه دي.

پاکستان غيرت، شرم او همت ئي په دوی کي وژلی دئ. په خفګان چي نوم د نامه نه پرې کيږي. زموږ نوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس ورسره تړل سوی دئ. نوښه خبره داده چې موردا ځل بیا په تکلیف کم او تر پاکستانه ئې ولیږم. ښه پوهیږم چې دا به مور ته ډېره سخته وي.

د لونګ مور وویل:

- زویه! ستا او د کورنۍ د عزت د خوندیتوب دپاره به ځان اور ته هم واچوم.

د قوماندان لونګ مور وپاکستان ته د ورتلو تیاري نیول. تر لږ ځنډ وروسته، د لونګ مور د یوه اشنا او بلدی سړی سره اراده وکړه، چې د کویټې ښار ته ولاړه سي. په لاره کې ستونزی وې. دوی یو څه په ځنډ سره تر پاکستانه ورسیدل.

پوښتنه پر پوښتنه ئې د ټوپکوال کور پیدا کئ دا هغه شپه ده، چې د ټوپکوال په کور کې د سمندر او زرکې د واده د مراسمو د نیولو په کار نر او ښځې بوخت دي. د لونګ مور د ټوپکوال کور ته ننوتله. زیات کلونه تیر دي؛ د ټوپکوال ښځو د لونګ مور اول و نه پیژنده. ځکه سره له دې چې عمر تیر سوئ، کوچنیان لویان سوي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځوانانو ځيرو هم توپير کړی دئ، د لونګ مور چي اوس د يوه زبردست قوماندان"لونګ "مور ده، د هغي په جامو، سر او وضعه کي د پخوا په پرتله ډېر توپير ليدل کيدئ، نو په دغه سبب د ټوپکوال ښځو دا اول ونه پيژندله.

کله چي ښځو وليدل، کور ته ئي يو معمره او معتبره سپين سرې ښځه راغله، هره يوه ئي روغبړ ته راغله. د روغبړ پر وخت د خبرو څخه د لونګ مور وپيژندله. ټولي ښځي په تعجب کي ولوېدې، پدې چي اول د لونګ مور څونه په ښه ښه سوې ده او بل دا چي څنګه له ډېرو کلونو تيرېدو وروسته د دوی کور ته راغله؟

هر ډول چي و، د لونګ د مورتود هر کلي ئي وکئ او ټوپکوال ئي د لونګ د مور په راتللو خبر کئ. ټوپکوال هم په فکرکي ډوب سو، ځکه د هغي زوی لونګ خو کلونه مخکي د ده لور (کوتره) د کوزدې په شپه د ده د کوره تښتولی وه. د هغه ځُسر ئي د هغه له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنـده څخـه خوشـي کـړی و، او خپلـه د لونـګ مـور هـم د هغوی سره یوځای د کلي تللې وه.

دی هم نه پوهیدی، چي د لونګ مور بـه اوس څنګه او د څه دپاره راغلې وي؟ بیا په داسي نازک وخت کـي چـي موږ ټول د زړکـي د واده پـه کـار و بـار سـره بوخت یـوو. ټولو ته تشویش پیدا وو. ټوپکوال خپلو ښځو ته وویل:

- تاسـي د لونـګ د مـور سـره خبـري وکـړئ؛ ژر دا معلومه کړئ چـي دا ښـځه څنګه او د کمـه راغلـې ده؟ زه خو فکر نـه کـوم چـي دا ښـځه دي داسـي تصـادفی را پیښـه سوې وي.

د ټوپکوال ښځو د لونګ د مور څخـه پـه خبرو خبـرو کي دا پوښتني کولې چي دا دونـه کلونـه چيري وی؟لونـګ زوی چیري دئ؟ کوتره مړه ده کـه ژونـدی؟ تـه احـوال پـه لرې که یا؟

د لونګ مور دوی ته وویل:

- ټول شکر دئ ژوندي او جوړ دي. موږ پـه ښـار کـي اوسوو.هلته په ښار کي اوازه ګډه وه، چـي قومانـدان خپلـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ودوي. زړه مي تاکت (طاقت) و نه کی. ما ویل، ښه دئ، چي یو واري تاسي وګورم، او د ښادئ مبارکي به تاسي اوپه خپل قوماندان صاحب ته هم ووایم.

که ستاسي خوښه وي زه غواړم چي تاسي ټولي ناستي یاست، قوماندان صاحب یو ځل ووینم؛ څو خبري لرم چي ستاسي سره ئي شریکي کړم.

ښځو وویل:

- ولي نه، موږ به احوال ورکړو هغه رابه سي. قوماندان اوس سپین ږیری او ناروغ سړی دئ. هغه هیله لري خپله لور زرکه په خپل لاس واده کي.

د لونګ مور پوښتنه وکړه:

- د چا سره مو دوستي کړېده.

د زرکي مور ورته وویل:

- د زرکي پلار غواړی، زرکه هغه هلک ته واده کړي، چي د ده سره ئي د ده په تیښته کي مرسته کړې ده. هغه یو ښاری هلک دئ، خو ښه هلک معلومیږی. نور ئي موږ هم مور او پلار نه پیژنو. سمندر نومیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې ټوپکوال کور ته راغی. د لونګ مور دافغانی دود او رسم د هغه مخ ته ولاړه سوه. ټوپکوال ته ئې سلام واچوی، او بیرته پر ځای کښینستله. ټوپکوال او د هغه ښځې درې سره کښینستئې د لونګ مور وروسته له ډېرو کلونو تیرېدو څخه د دوی کور ته د خپلو ورتلو سبب داسې بیان کی:

- قوماندانــه وروره! ښــه غـوږ راتــه ونیســه، نــه مــې غوښتل، چې ستا کور ته راسم. خو کله ناکله په ژوند کې داســې سـخت او ژور مجبوریتونـه پیښ ســې، چې یو پـه زړه کې سخت خفه سوی انسان هم اړ باسې، تولې تیرې ترخې تر شا وغورځوي.

نــن ورځ زه، زوی لونــګ، نــږور (د زوی ښـــځه اوستالور) کوتره د کوترې مور، ستا ښځه،ستا خسراو خواښــې ټـول داسـې مجبـور سـو، چې زه د دوی ټولـو پـه خوښه ستاسو کور ته د څو خبرو د یادولو دپاره راغلم.

زما راتګ هم داسې یو مجبوریت وګڼه. زه د ښاره پـه ډېـرو مشـکلاتو سـره تـر دې ځایـه یـوازې ستاسـې د لیـدو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاره نه يمه راغلې. بلکي دا ټول مشکلات او ستړيا مې د دې دپاره پر ځان ومنلې چې مساله د اسلامی شريعت د پايماله کيدو دمخنيوی، د خپلي کورنۍ د عزت خونديتوب خبره وه چي زه ئې مجبوره کړم، يو ځل بيا ستاسي پر کمبله کښينم.

هغې زياته کړه:

- په دې دوو سببونو زه خپله راغلمه. يو، نه مې غوښتل، چي پردي سړي د دې رازه څخه خبرکړم او بل سبب ستا د خطا شاهده زه وم؛ بايد په خپله مخامخ زه درته ووايم. دا پدې چي ستاسي د کورنۍ سره زما د زوی لونګ چي ستا له رضا پرته ستا زوم سوی دئ، د هغه د عزت سره ترل سوی خبره ده.

دلته د عزت د ساتلو مساله ده، کله چي مور په ښار کي خبر سو، تاسي غواړی خپله لور (زرکه) وسمندر ته واده کړئ، نو ما، لونګ، کوترۍ، د کوتري مور، د کوتري نيکه او انا پرېکړه وکړه، چي تا خپلو غلطيو ته متوجی کړو، چي بله لويه غلطي و نه کړی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هغه هلک پیژنم، ښه هلک دئ.خو سمندر مور لري. سمندر پلار لري. سمندر خور لري. لنډه ئې دا چې سمندر هر څه لري.

ټوپکوال د لونګ مور ته وویل:

- پدې خبره خو مې سر خلاص سو، چې ستا زوی لونګ د کوتري میره زما زوم او د کوتري مور، نیکه او انا د لونګ سره اوسي او ژوندي دي. اما د زرکي په ورکړه کي کمه نیمګړتیا سته؟ دا خو لا نوره ښه خبره سول، چې ته سمندر پیژني. هغه مور، پلار او هر څه لري. او ښه هلک هم دی، نوغلطي په کم ځای کي ده؟

د لونګ مور ټوپګوال ته وویل:

- غلطي دېرکلونه مخکي تا کړېده،ستا هغه دمیلمستیا شپه په یاد ده، چي زه ستاسي په کورکي وم.دقوماندان خودهغې شپې خوند هیڅ دمغزه نه و وتلی. وبیرېدئ، فکر ئې وکئ چې سمندرلکه چي زما اودې دهغې شپې زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دلونګ مورکیسه شروع کړه: ستا ښه په یاد دي چې ته د شپې د خوني راووتې او د اور دالانچې ته ورغلي، سمندر ستا د هغې شپې زوی دئ.

ټوپکوال د خپلو ښځو په مخکې وشرمیدئ.لا هم هغسې فکر کوي، چې سمندر د ده زوی دئ، د لونګ د مور څخه. د لونګ مور خبره نوره هم روښانه کړه، هغې وویل:

- په هغه شپه د اور په دالانچه کې د کوترې مورستا خپله ښځه پرته وه او زه د سرای په منځ کې د کوچنیانو سره ویښه وم، ته مي لیدې.سمندر ستا دهغې شپې غلطې ده،یعني ستا زوی، د کوترې او زرکې هم ورور دئ.

د دې خبرو په اورېدو سره د زرکې مور او ټولو ښځو د لونګ د موره څخه خوښې سوې، او قوماندان وشرمیدئ. ټولو په یوه خوله وویل:

- شکر چې د زرکې واده د خپل ورور سمندرسره و نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان چي دغه ټولي خبري واورېدې، د ځان سره پر خپلو کړو باندي سخت پښېمانه سو. اوس نو ستونزه دا ده، چي څنګه خپل ترېرو ته او نورو کليوالو ته ووائـي، چـي سـمندر د ده زوی دئ؟ هغـه چـي خلـک خبـر و، قوماندان خپله لور (زرکه) سمندر ته ودوي، هغو ته څه ووايي؟ د خور"زرکی" او ورور"سمندر" واده خو ممکن نه دئ.

نو د کورنی، سمندر او د لونګ د مور په خوښه ئې دا تر ټولو ښه وګڼل چي،له دغه ځايه کډه وکړی. هغو په هماغه شپه کډه را وکړه.افغانستان بيا ښار ته د لونګ کور ته ټول راغلل.

قوماندان لونګ سره له دې چي کوتره، د کوتري مور، د کوتري نيکه د کوتري د پلار قوماندان په راتلو د دوی کور ته خوښ نه و، خو هغه په هغه لياقت او ښايستګي چي لرل ئې، د خپل خسر راتلو ته ئې ښه راغلاست ووايه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتري، د کوتري مور او نیکه ته ئې پدې قناعت ورکړی، چې زما او د کوتري د پلار تر منځ باید فرق وي، ما مکتب لوستی دئ، زه په یوه نظام، قانون او نظم کي رالوی سوې یم.مګردغه ښیګنی په هغوکي چي د کوتري پلار ورته کار او فعالیت کاوه(ای،اس،ای) کي،دغه ښیګنی نه سته.

کله چي د کوتري پلار د خپل زوم قوماندان لونګ له خوا د ده د بدیو سره بیا هم داسي نه ښول چي د ده څخه دي خوا بدئ وي. نو ئې یوه ورځ لونګ ته وویل:

- زه پر خپلو ټولو کړو پښیمانه یم او ستاسي څخه بخښنه غواړم. دوی....به راته ویل، او ما هم فکر کاوه چي د اسلام د ساتنی دپاره کارکوم، خبر نه وم چي خپل کور خرابوم او اخیرت ته به مختوری ځم.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم ټوک

دوهمه کیسه

بنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه کلیوال ژوند:

زموږ په کلي کې هم د نورو کلیو په شان د مني په وروستیو شپو کې، کله چې پروړونه له ډاګونو څخه ټول او ذخیره سي، د ممیزځایو څخه ممیز (کشمش خانو څخه کشمش) له باغونو او باغچو څخه انار یوړل سي، دا مانا چې هوا سړه سوله. د هوا د سړېدو سره جوخت کار او خواری کمه یا ورکه سي. د مني سړې سیلۍ را والوزی، د ونو او بوټو پاڼې ورژوي. ډېر وختونه اسمان شین او صاف وي.

کله نا کله پاس په اسمان کې نری وریځې بې له اورېدو د کلیو دپاسه داسي په ځغاسته تیرېږي،چې لم ئې په خاشه کې نه بندېږي. د کښې ساړه بادونه پسي را والوزی، د هر سړی په غوږونو کې سوړباد شپیلکی وهي او شنه ډکي د مځکي پر مخ ورک سي.

چوغکی چې کری ورځ د خپل نس د ډکیدو دپاره پر لاښوباغونو، فصلونو او ورشوګانو ګرځیدلي وي، هر مازېګر د خپلي شپې د تیرېدو دپاره په سیلونو سیلونو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغونو، لڅو ونو او ورشوګانو څخه را الوزي او په ډله ییزه توګه مخ د خندق پر خوا ځي، هلته چې نلونه او لوخې ولاړې وي، دوی تر لمر لوېدو مخ ته هلته ځانونه رسوي. تر ګونګو ماښام پورې په خپل منځ کې په خپله ژبه سره ګډې وي، او تر هغه وروسته بیدېږي. سهارنۍ بیا د خپل نس غم وي. الوزي خورو ورو ورشوګانو ته ځي او د ځانو دپاره خواړه پیدا کوي.

د هوا په بدلون او سړېدو سره زیات کلیوالي ماشومان، لویان او زاړه نر او ښځې رېزش او زکام سي، پُزی ئې را ایله وي. د غریبو کورنیو ژوند خو په پسرلي او دوبي کې هم ښادمن ژوند نه ویني، خو د منې او ژمی سړه هوا، ورباندې یو بل غم ایضافي سي.

وسمني کورنۍ یا هغه کورنۍ چې د ژمی لپاره لږ څووری ولري، د سړو شپو د ښه تیرولو لپاره د منې په لمړیو ورځو کې خپل لاندې حلال کړي. دمنې په اخیر او دژمي په اولو شپو کې د لاندې څخه لغړ پخوي او په ژمي کې خپلې کترې خوري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غريبو ژوند خو په هوکه او سوکه تيرېږي. زيات وختونه سوړسک او اوربشينه په اونۍ کې يوه شپه ئې غلمينه وي. سپوره ډوډۍ خوبه يو بختور لري.

د غريبو هره هغه ورځ ښه وي، چې اسمان صاف يا د اسمان مخ له وريځو خالي وي. کله چې سهار ژړ او کمواکه لمر د غره له سره څخه خپل سره ټکی مخ راښکاره او پر پراخه ورشو باندې خپله لمن خوره کړي، ټول کليوال ورته هوسيږي.

په هره هغه ورځ چې سهار لمر يوه نيزه را پورته سي، نو د مځکې مخ لږ د ناستې او ګوذارې سي. لاس هم د تخرګه دباندې راخيژي.هر څوک د بيابانه څخه د ډوډۍ پخولو دپاره څه خاشې کور ته راوړي. تر هغه وروسته، ماشومان، ځوانان او زاړه، د خپلوکورونو څه د کلي په منځ کې ميداني ته راووځي. نجوني هم د خپلو همزولو سره په ناوکيو بازی کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول هلته د میدانۍ په هغه کونجک کې، هلته چې د سهارنۍ لمر وړانګې ورته سیده رالویږي، او د باده څخه ئې غوړونه څه پناه وي، پیتاوي ته سره کښیني.

د هر کلي په میداني کي مشرانو دمشرانو،ځوانان د ځوانانو اوهلکان د هلکانوسره د ناستي او بازیو ځایونه معلوم وي. هر کلیوال د هري کورنۍ څخه چې وي دې میدانۍ ته راوځي، د دوی په کالیو او څپلیو کې ډېر د پام وړ توپیر نه لیدل کیږي. پدې چې ټول نژدې یو شان غریبانه ژوند لري. په دغه میداني کې تر غرمي پوري، هلکان د هلکانو سره، ځوانانو به د ځوانانو سره او پدې شان به سپین ږیرو له سپین ږیرو سره د زړه خواله، خبري اتري او لوبي کوي. هري ډلي یو د بله سره په یو څه نه یو څه ځانونه بوخت کړي وي. بجلیوال د بجلو لوبي، مردکیوال د مردکو لوبي کوی.

ځیني مشرانو بیا کتار، شپاړس ګاټی، درګاټی، غولبندۍ سره ایښی وي. پاته نورسیلبین پر راټول وي. ځیني زړو به ودغو ناستو او راټولو ته د خپلي ځوانۍ یوه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمه کیسه، د خپلې عسکرۍ د دورې کیسې او څرګندونې کولې.

مثلاً یوه به ویل: کله چې مې پچه را وختل، حکومتۍ ته ورغلم، دستي ئې څیره کړم، د دوو جوړو کالو او درو شلو افغانیو سره د کوره ووتم. دوه کلنه نوکري مې هم دوه کاله او څلور میاشتې سوه؛ پدې چې عوضي نه و،را رسیدلی ترخیص مې بند وه. ما ویل چې ترخیص وانه خلم، کور ته نه ځم. همداسې مې وکړل.

د دوو کالو دعسکرۍ کولوبیانونه نو دونه زیات کیدل،چې مه کوه خبرې. کله چې به د یوه څخه بل ترهغه مشر ته د خبرو وار ورسیدی، هغه بیا د امان الله خان د پاچهۍ، د سقاوۍ دورې کیسې او څه چې ئې لیدلي وې، هغه بیانولې.

د هر یوه هڅه هلته دا وې، ځان داسې وښئې، چې پر ده دا عمرخوشې نه دی تیر سوئ، تر پیښو او لیدنو زیات څه وائې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو، چې په ناستو کې تر ټولو مشر دئ، د عمر زیاته برخه ئې په سختیو، خواریو او سرگردانیو کې تیره کړې ده. هغه د ژوند ډېري تجربې لري.

ډېر څه د سلیم کاکو په مخکې تیرسوې دي. کله چې هر یو له دوی څخه خپل بیان خلاص کړي، نو د خپلو خبرو او کیسو د رښتیاوالي او سیکه کیدو په موخه، خپل مخ وسلیم کاکو ته را واړوي، او په لوړ اواز ووایي:

- سلیم کاکو همداسي نه وه؟

سلیم کاکو په خپل کار باندي بوخت وي، سر ئې کښته اچولې وي، پورته چندان نه گوري؛ یوازي د تائید په توگه سر وښوروي.

هلته نو خبري کوونکئ ډېر خوشحاله پدې سي، چې بیان ته ئې سلیم کاکو هم د هوکي سر وښوروئ. که به پخپلو خبرو کې کم چا څه زیاتی هم کړئ و، سلیم کاکو غوږ کوڼ اچاوه. څوک ئې د ځانه نه مرور کاوه. سلیم کاکو نو خپله یو کلیوال پوخ نجا ر دئ. دروازې، د یوي رختونه، جغونه، مالې، چوغ لندی، بگیرکې،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنيچويونه، د يامه لاستی ، ټکه کي او هر هغه څه چي د کليوالو اړتيا وه، د سليم کاکو سر ور سره خلاص دئ. هغه ئې په ښه توګه سرته رسولای سوای.

که څه چي اوس نو د سليم کاکو لاسونه رېږدي، پر سترګو ئې هم پردې پيدا سوې دي، د پخوا په شان ښه نه ويني، مګر غوړونه ئې ښه اوری، خو د ده غټ اندامونه، قوی بدنه، چي لا کږوپه سوې نه ده، د لاسونو پنجې ئې غښتلي دي.

*** *** ***

نن هم سليم کاکو د هري بلي ورځي په ډول سهار د کوره د خپلي تيشي، رندې، برمې، ارې، د ميخونو د جابې او يو دوو تختو سره ميداني ته راوتی دئ. بنګ زوی ئې چلم او د تنباکو جابه ورته هره ورځ راوړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ د خپل پلار سره مرسته کوي او کله نا کله ئې پلار اسانه او لږ کار ده ته هم سپارئ.

سليم کاکو درې زامن لري. د مشر زوی نوم ئې عطا محمد، د دوهم زوی نوم ئې بنګ او د کشر زوی نوم ئې هرڅه چي و، خو ټولو کليوالو (کولی) باله.

عطا محمد ئې پوخ نجار سوئ و. د واده خاوند و، د کلي څخه ښار ته کډه سوئ.هلته په ښکارپور بازار کي ئې د نجارئ دوکان کاوه. بنګ او کولی د پلاره سره په کلي کي اوسيدل. پدې کلونو کي د سليم کاکو ښځه وفات سوه. سليم کاکو د خپلو دوو زامنو سره په پردېو دوو زړو خونو کي اوسيدل.

د غريبو کليوال په ناست ځايونو او باندارو کي هيڅکله د شرابو، کبابو، مستيو، نشو، د جامونو د تشولو او ډکولو خبري نسته. ځکه دا شيان زموږ د ولسي ټولنيز ژوند په منځ کي ځوک نه پيژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو د تنباکو د چلم څکولو پوخ (عملي) سوی و. د عمر د پخوالي او زیات چلم څکولو له امله د هغه په سینه کي خره هاری هر چا اوریدی.

سلیم کاکو خپل شخصي کور او جایداد نه لري. پدې کلي کي ئې نا معلومه خورا زیات کلونه د یوه ښه ګاوندی په توګه ژوند کړی دئ.

په ټول کلي کي هیڅوک نه پوهیږي، چي سلیم کاکو په اصل کي د کوم ولایت، کوم کلي او په نسب څوک دئ. خو دا دئ اوس د شاه دولا لالا د غویو د سرای تر څنګ د کلي د میدانی سره جوخت د خپلو بچو سره ئې ګوذاره ده.

خلک ئې د جت سلیم په نوم یادوي. هغه په رنګ ښایسته، په قد جګ، په خبرو پوه، د خبرو او لهجی څخه ئې په واضح توګه سړی پوهیدا سي، چي رښتیا هم د دې سیمي د کلیو اصلي اوسیدونکي به نه وي. یو عمر ئې د دې کلیو د خلګو په چوپړ کي تیر کړی دئ. غوږونه ئې جوړدي، د ټولو ناستو خلګو خبري اوري، او د ځان سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې ارزوي. خپله لړ په خبرو او مجلس ورگډیږی. دا چي دی بــه څــه چورتونــه وهــي؟ یــوازي خــدای پــوهیږي. یوازي یتیم اکا د نورو کلیوالو خلګو په نسبت سلیم کاکو ډېر پیژنی. یتیم اکا او سلیم کاکو سره همزولـي دي. سلیم کاکو او یتیم محمد اکبر یو بل ښه سره پالي هم، یعنـي یو له بله تګ او راتګ سره لري.

په دې کلي کي د مځکو تر اصلي مالکینو نور خوار وغریب، بې کوره، جلا وطنه یا "اوپره" کورنی زیاتي اوسي. نو د میدانئ په مجلسونو کي هم د "اوپره" هلکانو او سړو شمیر زیات وي.

یـــوه ورځ تـــر څـــو چـــي دوی یـــو او بـــل تـــه د خپلو زړونو غوټي سره خلاصولې او راسپړلې، چي د سلیم کاکو زوی "بنګ" په وارخطائي سره ږغ وکړئ:

- هغه دئ، هغه دئ سردار صاحب، سردارصاحب پر دې خوا را روان دئ. په میداني کي راټول سړي، واړه او زاړه، د یوه مخه داسي یو دم چوپ سول، لکه پر مرغانو چي باز، څرخک ووهی او یا شاهین را ښکاره سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، سردار صاحب کرار کرار د میدانۍ پر لور رانژدې کیدئ. دلته ټولو ناستو لویو او وړو خپل نفسونه په غاښ نیولي وه. کله چې سردار صاحب میدانۍ ته رانژدې سو، نو په میداني کي ناست ټول واړه او زاړه ورته ولاړ سول، سلامونه ئې ور واچول. سلیم کاکوهم خپل زور وواهه چي ولاړ سي. خو وئې نه سوای کولای.

سردار صاحب پر زړو او سپین ږیرو خلګو باندي هم خپل د مړی خیټي ټوکي وکړې. پرخپله کوندۍ ږیره او په ږیره کي تاو بریتو ئې لاس راتیر کړ؛ لکه جهان چي ده فتحه کړی وي. بیا ئې سلیم کاکو ته داسي وویل:

- سلیمه! زه نن بازار ته روان یم....

هغه لا خپله خبره پوره کړی نه وه، چي سلیم کاکو ورته وویل:

- په خیر ولاړ سې!

سردار بیا خپله پر راغبرګه کړه او خپله خبره ئې تکرار کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سلیمه! ته به کور ته ورسې، د درشتي د ارې لاستی او د یوې خوني د دروازې لخک دواړه سست سوي وو، هغه به وګورې او جوړ به ئې کړې.

- سلیم کاکو په کمیني سره وویل:

- ښه دئ سردار صاحب، بنګ به دستي وروليږم، ان شاالله جوړ به ئې کي.

سردار صاحب بیا پر را درسته کړه:

- سلیمه!که ته خپله ورسې، ښه به وي، ما په کور کي ورته ویلي دي.

سردار صاحب په کور کي له خپلو څلورو ښځو څخه څو لوښي، یو نازولی خو په سر پک او بې بند و باره زوی لاره.

سردار بیا سلیم کاکو ته وویل:

- دا خبره مي پدې درته وکړل، چي دا د نن زماني هلکان دومره د باور وړ نه دي. ته زما زوی ته وګوره، فکر کوم، دا ستا زوی بنګ هم ما ته یو ډول بل ډول هلک رامعلومیږي. هغه بل ورځ مي واورېدل، چي بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په چینه کي په صابون ځان پرېولي، که دا رښتیا وي، نو د ده سره احتیاط په کار دئ.

سردار ځکه داخبره وکړه چی زموږ په کلیو کي صابون لږو مړو کورنیو یوازي د کالو منځلو دپاره کاراوه. دغه بازاری صابونونه چا نه پیژندل. بیا چي پیدا سول، یوازي مړو کورنیو او د هغو اولادو کاراوه، غریبو ته ئې کارول، عیب او شرم و.

سردار صاحب به لا څه نور تومتونه په بنګ پوري تړل، چي پدې وخت کي شاتر تاجو راښکاره سو، ږغ ئې وکئ:

- سردار صاحب، اس تیار دئ.

سردار صاحب هغه ته جواب ورکئ :

- ښه، ښه دئ، د رځم.

هلته مهتر لالو ماما د سردار صاحب د اس قیضه نیولې، میداني ته راووتی.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهترلالو چي کوسه وزمه سړی دئ، نری څو تاره ږېره ئي پر زنه شنه وه، خپلي زړی ربړی څپلي ئې په خپل پښو کي تر ملا او اوږی تینګي تړلی وي، دی ته اماده و، چي د سردار صاحب د سپرلی د اس تر مخ به ځغلي. ځکه دا د مهتری وظیفه د لالو په برخه وه. د کوڅي په خوله کي د لالو دوه ښایسته بچیان سپیره چاودلی مخونه چي پرتوګونه ئې نه لرل، د سړی هوا له امله ریږدېدل؛ لاسونه ئې تر لنډو کمیسونو لاندي په تخرګو کي نیولي ولاړ وو، ګوري چي پلار ئې د سردار صاحب د اس تر مخ څنګه ځغلي.

ښځه ئې هم د خپلو بچو تر شا ولاړه ده. د اوبو ډکه کونجی ئې په لاس کي ده، انتظار باسي، چي کله به سردار پر اس سپور او روان سي. د دې د اولادو پلار لالو خو د اس تر مخه ځغلي او دا به اوبه ورپسي پاشي.

د لالو دغه لمړئ ورځ ده، چي د سردار صاحب نوکر سوی دئ. لالو تیره شپه خپلي ښځي ته ویلی و، ښه سو، چي خواری راته پیدا سول، اما تر دا اوسه مي دونه زیات

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځغستلي نه دي، تر بازاره خو په پياده تلو د يوې پوره ورځې مزل دئ، چي وبه کولای سم که يه. ته دعاوي راته کوه چي وکولای سم.

تاجو "شاتر" هم د اس دپاره څه شپيشتی په خپلو پټو کي په شا پوري تړلې اماده ولاړ دئ. د تاجو سا پخه ده؛ ډېر کلونه ئې د سردار صاحب د اس تر شا ځغستلي دي، پښي ئې په ډېرو ځغاستو، شګلنو مځکو، ډبرېنو لارو، تروو او ښګلنو مځکو، خاشو او اغزو کي پخی سوي وې، ستنه ئې په پښه په مشکل ننوتل.

د اس قيضه مهتر ونيوله او شاتر ريکاب ونيوئ، سردار صاب راغلی پر خپل اس ئې پښه واړوله، سمدستي ئې اس پونده کی.

د لالو کوروداني (ميرمن) تر شا اوبه پسي وشندلي، دعاګاني ئې وکړې. خپل بچي ئې تر لاس ونيول، خپلي خوني ته بيرته وګرځيدله.

لالو د اس مخ ته او تاجو تر اس شا ته په يوه چارناله د ولسوالۍ د بازار پر لور ولاړل. د سردار صاحب تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګ وروسته، د کلي د سپين ږيرو او په عمر پخو خلګو يو بل ته سره وکتل. هيچا جرات و نه کی، چي خبري وکړي، مګر مسکي مسکي سول.

دلته حاضرو ځوانانو ته يو ډول بل ډول فکرونه پيدا سول. پدې چي دا ولي د سردار صاحب تر تلو وروسته، مشران مسکي مسکي سول؟

څومعلم مرجان دا چپتيا ماته کړل و ئې وويل:

- لالو ته دي خدای خير ور پيښ کي، څکه يو د ځغاستي سره نا بلد دئ، سا به ئې ژر وسوځي او بل پښې ئې هم پخې نه دي، په لاره کي ډبري، شګي، خاشې او ځوزان به ئې ګوډ کي.

بيابنګ د خپل پلا ره په کراره وپوښتل:

- پلا ره! دا سردار صاحب خو تر تا ډېر کشر دئ، دی هم په کوچنيوالي لکه خپل زوی (زلمی) دغسي..... و؟

سليم کاکوخېل زوی بنګ وترټئ ورته و ئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چوپ سه، خدای وهلې، نه ئې وينې، چې ملک سلطان هلته ولاړ دئ، خبره به دي واوري، دستي ئې تر سرداره رسوي. هغه خود سردار مخبر دئ زويه! دا ټول يو شان وه،بدي د دوی په ختـه اخښل سوېده،ته سر مه په ګرځوه، خپله شپه تيره وه. موږ مجبور يو ګوذاره کوو، غريب خلګ يو، چې ته او کولی د خيره سره لويان سی، بيا خپله به په هر څه پوه سی. اوس ته د دغه خپل معلم صاب خبرو ته غوږ نيسه، خپل سبق وايه، د نورو په کار، کار مه لره.

سليم کاکو له لږدمي کولو وروسته زوی ته وويل:

- اه ښه سو، چې راياد سول زويه! ته يو ځل د سردار صاحب کور ته ورسه، وګوره، چې د دوی د دروازې لخک څه کار غواړي او د ارې په لاستی ئې څه سوي دي؟ که ئې ډېر کار غوښتی، چې ماپښين زه او کولی ورسو، او که ئې کار کم و، هلته ئې ژر ور جوړ که، وروسته به نو د خيره سره ښوونځی ته دي ولاړ سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ پلار تـه ښـه کړل. څـه سـامان ئـې د ځانـه سـره واخيستي، د سر دار صاب کور ته ور روان سو. دلتـه نـو اومکۍ غرمـه ده؛ د ډوډۍ خوړلـو وخـت هم رانـژدې دئ. د هـر کـور د پاسـه دودونـه پورتـه سـول، تبخـي بانـدي او اورونه بل سول. يو شمير کـورنۍ پر تبخـۍ او څـوک پر تنــاره خپــل لانــده کــړي اوړه اچــوي، او ډوډۍ پخــوي. د خـدای او هسـت خبـره ده، چـا د جـوارو، چـا د اوربشـو او چا د غنمو اوړه لانده کړي وي.

ګوروان لنګي غـواوي، چوپانـانو لنګـي ميږي او بـزې کلي ته راوستي او طالب هم د ټوک او جيرې د راټولولـو دپـاره د کليوالـو د کورونـو پـر خـوا ور رهـی سـو. يـوه ډله کوچنيان د ښوونځی را رخصت سوي دي.

د سليم کـاکو کـوچنی زوی کـولی هم د ښـوونځی څخـه کور ته راغي او نور هلکا ن ښوونځی ته روان دي. بنګ هم بايد ښوونځی ته ولاړ سي. هغه د درس او ليک لوست سره زياتـه مينـه لـري. مـلا سيف الـدين هم لکړه پـه لاس د مسجد په خوا کي ولاړ دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دئ امیـر خـان اکـا د هـري ورځـي پـه ډول چـي نا وخت به مجلس ته راتلی، نن هم بیخي غرمه راغی. سلام ئي واچوئ، ټولو ئي سلام ته وعلیکم دي سلام ووایه، خو بډي اکا و امیرخان ته د سلام جواب داسي ورکړئ.

- امیر خانه، والله چي به تا کي هم کوم فساد سته، ټوله ورځ ورک ئې، یو دم لکه مادوزمی (پیری) پیدا سې، بیا بیر ته لکه مرغړی ورک سې. یوه کیسه شروع کړې، هغه پر نیمائي خوشي کې، ولاړ سي. په څه بوخت سوی ئي، خدای دي ئي خیر کړي. هغه بله ورځ دي هم د زرېن ډُهل زن (ډهل وهونکی) نقل دغسي پر نیمه پرېښود، ولاړې.

امیر خان د بډی کاکو په ځواب کي وویل:

- خدای دی موړ او تاسي ژوندی لري. د زرېن ډُهل زن کیسه خو څه کوي، ډېري نوري کیسي به درته وکړم، درځی، درځی؛ اوس غرمه ده، کورو ته به ولاړسوو، ګوله موله به تر ستوني تیره کړو، د ماپښین

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځــه تــر ادا کولــو وروســته بــه، کــه د خــدای رضا وه، باران نه و، لمر به هم ښه تود وي، بيابه د خيره سره کيسي کوو.

مومن اکا ئې خبره ونيوله، وئې ويل:

- په يو شرط!

مومن کاکو لا خپل شرط ويلی نه و، چې بډی اکا ئې خبره غوڅه کړل:

- شرط مرط ئې په کونه پوري مه ورتړه .

اميرخان وويل:

- مومن اکا ښه وايی، بډی کاکو خو زما په مرض پوهيږي، که د ماپښين په مجلس کې معلم صاحب و، نو بيا زه خبري نه سم کولای. ځکه د يوې خوا مې معلم صاحب مشر د کاکا زوی دئ. بل د هغه ژبه ډېره تيزه ده. هغه ورځ سردار صاحب او ملا صاحب لا ويل، چې مرجان ډېر ژبور دئ. پدې وروستيو کې چې هرځای کښيني د خانانو او ملايانو غيبتونه کوي.معلم مرجان هيڅوک غوږ نه پريږدی....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم کاکو چي لږ په مجلسوکي ئې خبري کولې اما دا ځل ئې وويل:

-هلکو! معلم صاحب تر موږ اوتاسي په هر څه پوهيږي، هغه مکتب ئې ويلی دئ، ښار ئې ليدلی دئ، د پوهو خلکو سره کښينستلی دئ، موږ او تاسي په څه خبر يو؟ناست خلک ټول چپ سول.

*** *** ***

بنګ چي کله د سردار صاحب د کور دروازی ته ور ورسيدئ، د سرای په دروازه کي ئې پښه ونيول ودرېدی او په لوړ اواز ئې ور ږغ کړل:

- زه بنګ يم، پلار را استولی يم، چي دروازه او اره در جوړه کم.

په کور کي د سردار صاحب ښځو او لوڼو د بنګ اواز وپيژندئ. د بي بی صدفي مور بنګ ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، کورته راسه؛ ښیلې (؟) ستا څخه بیا څوک مخ پټوی، ته موږ ته هغه کوچنی بنګ ئې چې وي، دلوی سړي چمونه مه کوه.

بنګ کور تـه ور ننوتئ د سردار صـاحب ښـځو تـه ئـې سـلام ور واچـوئ، او پوښـتنه ئـې ځینـې وکـړه، چـې د کومی دروازې لخک خراب سوی دئ؟

د صدفي مور و صدفي ته وویل :

- زویـه، ورسـه؛ بنـګ تـه دروازه ور وښـیه او اره هـم ورته را واخله.

چي بنګ ئې جوړه کي صدفه تر مخـه، بنـګ ور پـه پسې، هغې خوني تـه ورسیدل، چـې د دروازې لخـک ئـې ختـا سوئ و. بنـګ دروازې تـه کښینستئ، چـې لخـک ئـې ور جوړ کړي.

صدفه ورتـه ودرېدلـه، خپلـي دوی سترګی ئـي پـه بنـګ کـي ښخي کړیي وې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په خپل نازک تور بخون پوست کي زيات ښايسته دئ، غټې توري سترګي، جګه پزه، سپين غاښونه او برابر اندامونه خدای ورکړي وه.

بنګ تر يوه وخت پوري سترګی کښته اچولی وې؛خپل کار ئي کاوه، کله کله به ئي سترګی صدفي ته ور وا وښتي، چي وبه ئي ليدل، صدفه ده ته ګوري، د ده هم بدن وتخنيدی، مغزی ئي ورکوږ کئ؛ کله چي دواړه سترګو په سترګو سول، عقل او فکر ئي هلته بند سو.

بنګ په تيشه خپلي ګوتي داسي سختی ووهلي، چي تر ګوتو ئي وينی را جاري سوې.لادی خپل ځان ته متوجه نه دئ. په خوږ پوه نه سو. صدفه هم غرکه په چُرت کي تللي ده؛ وچه ولاړه ده، د بنګ دوسترګو ته ګوري .

په دي وخت کي د صدفي مور راغله، ګوري چي مځکه په وينو سره ده. د بنګ تر ګوتو ويني بهيږی او لور ئي ورته ولاړه ده، سيل ئي کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صدفي مور پر خپلې لور بږغ وکړ، چې ورسه، ژر څه رښکئ او ټوکر را واخله، د بنګ ګوتي ور وتړه، او خپله ئې هم بنګ ته وویل:

- زویه، نور کار بس که، بیا به دي پلار راسي، دروازه به جوړه کي.

د صدفي د مور پر بنګ باندي زړه وسو؛ ولاړه چې بنګ ته څه خواړه راوړي. هغې یوه کاسه ډکه د خوړو راوړه. ګوري چي صدفي لا د بنګ ګوتی نه وي ورتړلې. د بنګ تر ګوتو هماغسي ویني څڅیدې. د صدفي دواړي خپړي هم د بنګ په وینو سرې دي.یوبل ته ګوري.

*** *** ***

له هغه وخته چې صدفي د بنګ لاس په خپلو دوو لاسونو کي ونیوئ، څو خوږ سوي ګوتي ئې ور وتړي، د بنګ او صدفي دواړو لاسونه او بدنونه خوله خوله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول. د دواړو بدنونه رېږدیدل؛ لاسونو او پښو ئې کار نه کاوه، عقل ئې د سره تللي و.

د صدفي د بنګ خوړ سوی ګوتی هیري سوې، یوازي دوی دواړو یو بل ته سره کتل. په خونه کي چوپه چوپتیاده، د صدفي مور چي دوهم ځل خوني ته ورغله، پر صدفي ئې منت وکئ.

- تر اوسه دي د مسلمان ګوتي نه دي ور تړلي؟ ته ایسته سه، چي زه ئې ور وتړم، ته لکه چي د وېنو څخه بیرېږې.

صدفي دخپلي مور خبري نه اورېدې څو مور ئې دا لږ پري وهل کله چي صدفه د خپله ځایه څخه وښیکده، د صد فی مور د بنګ لاس په خپل لاس کي ونیوئ، ګوري چي د بنګ تر ګوتو تودی وینی او د لاس تر خپړه ئې یخي،یخي خولي څاڅي.

د صدفي مور حیرانه سوه، ژر ئې خپلي لور ته وکتل، ګوري چي د هغې په مخ کي یو څاڅکی وینه نسته؛ داسي سپینه اوښتي ده، او په خولو کي لنده خشته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. د صدفي مور وپوهيدله، چي دا د دوو زړونو تر منځ د ميني رشته او خوله ده.

*****

د صدفي مور ژر ژر د بنګ کوتي ور وتړلې. بنګ ته ئې د ډوډۍ کاسه کښيښول خوبنګ دغسي ډکه پرېښوله.ډوډۍ ئې ونه خوړل د سردار صاحب د کوره شوم را ووتئ، مګرخپل زړه ئې هلته پرېښود او د صدفي زړه ئې د ځان سره را واخيست او را رهي سو.

بنګ چي خپل کور ته راغئ، پلار ئې ورته وويل:

- بنګ زويه، ډېر عمر دي وکئ، دروازه لکه چي ډېره خرابه وه .

بنګ پلار ته وويل :

- هوبابا، جوړه مي نه کړه.

سليم کاکو ورته وويل:

- خير، ستا بلا دي واخلي زويه، زه او کولی به ورسوو، جوړه به ئې کړو. ته خپل ښوونځی ته ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سه، درباندي ناوخته نه سي، ډوډۍ دي په بغل ځولی کي کولی زوی در اچولې ده، پر لاره به ئې وخورې.

بنګ خپلي زخمي ګوتی د پلاره څخه پټي کړې. کشر ورور ئې ژر ژر ډوډۍ او بغل ځولی ورته را واخیستل. کله چي بنګ د کولی څخه خپله بغل ځولی اخستله، کولی ئې ټپرلي ګوتي ولیدې. بنګ خپل ورور پوه کړ چي پلار ته څه مه وایه، او پخپله ټپرلي ګوتي د کوره ووتی او و ښوونځی ته ولاړ.

سلیم کاکو وخپل کشر زوی کولی ته وویل:

- زویه، یو څه سامان در واخله، چي ورسو، د سردار صاحب دوی کور ته، دروازه او د اری لاستئ به ور جوړ کو.

کولی همداسي وکړل. زوی او پلار دواړه د سردار صاحب کور ته ورغلل. د سردار صاحب ښځو چندانی ستر نه کاوه. د سلیم کاکو سره خو بیخی کوچنی لوی سوي وې. سلیم کاکو دروازه سمه او د اری پر لاستي ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـو دوه ميخونــه ووهـل. د کــار تـر تماميـدو وروسـته، د سردار د کوره را ووتل، او مسجد ته راغلل.

د جمعي لمونځ تير سوی و. ملا صاحب سليم کـاکو تـه وويل:

- سـليم اکـا، سـړی چـي سـپين ږيـری کيـږي، دينـداره کيږي، مګر ته په ديندارۍ کي سست سوی ئې، د جمعـی لمانځه ته ځان نه را رسوې. زر لمونځه د کور، يو لمونځ د ماجت (مسجد)، زر لمونځه يوازي، يو لمونځ د جمعي سره برابر نه دي.

سليم کاکوخپل سر وښوراوه، او ملا ته ئې هيڅ جواب ور نه کی، خپل لمونځ ئې ادا کی.

د ماپښـين د لمانځـه تـر ادا کولـو وروسـته، کليـوال بيـا وميـدانی تـه سـره را ووتـل. د تـل پـه شـان د ميـدانی دا بـل ديوال ته چيري چـي مـازېګر د لمـر وړانګـي ور لـوېږی، هلته سره پنډ سول.

اميرخان، بډی کاکا او يتيم اکا، ټول سره راغلل. هلتـه ئـې پـه خپلـو پټوانـو کـي ځانونـه پيچلـي پـه خـاورو کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګونه ووهل. دا دئ معلم صاحب مرجان هم لکه چې ګوله تر ستونی تیره کړی وه او مجلس ته راورسیدئ.

ملا صاحب هم د کوچنیانو د سبقونو څخه ځان را بیغمه کړئ و، راغلی وسلیم اکا ته نژدې پر دوو تلو کښنستی، داسي کښینستی چي خلګو ته وښيي، چي زه بیرته ژر ولاړیږم.

د ملا صاحب د راتلو څخه مقصد او وظیفه دا و، چي معلم مرجان د خلګو په مخکي څه سره کوچنی کي.هغه د معلم مرجان سره آخیستې وه. هر چیري چي معلم صاحب د خلګو سره کښيني، ملا صاحب بې له ځنده ځان هلته باید ور رسوي او د هغه د خبرو په خلاف خبري کړي.

په دې ورځ ملا صاحب بیله ځنده معلم صاحب مخاطب کی، په قهر ئې ور ته وویل:

- معلمه، ته ولي د ماپښین لمانځه و جمعی ته نه راځی؟

معلم مرجان ملا ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، دماپښين د لمانځه پر وخت، زه د مکتبه را وځم، تر کوره او ماجته (مسجد) پوري پوره يو ساعت لار ده. خدای ته خو معلومه ده، چي زه د عيال پـه نفقـه او د دې وطن و اولادو ته د څو تورو د ور زده کولو په کـار بوخت يم، نو لمونځ هلته پـه مکتـب کـي يـا پـه لاره کـي ادا کوم.

د يـو څـه لنـډ ځنـډ وروسـته، بيـا معلـم صـاحب مـلا تـه وويل:

- مـلا صـاحب، پـدې شـپو او ورځـو کـي خـورا تـر لـه وتلـئ معلـوميږي. خدای دي ئـې خيـر کـي، چـي بيـا بـه دا خلگ کومي کومي کندي ته ور واچوي؟

د دې خبري سره، سليم کاکو هم وويل:

- معلم صاحب ښه وايی.ملاصاحب پدې شپو کي بيخي د (ووله) وتی دئ.

نـور مـلا چـا خبـرو تـه پـرې نـه ښـود. بـډی اکـاملا تـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، يو ګړی مو دلته ارام پرېږده، ماجت ته درځو، هلته دې نصيحتونه را ته کوه. لمونځ کوو، نور نو ته داسې وچ زموږ...هره ګړۍ لکه چپه لاس مه درېږه.

بډی اکا خو بيا په کلي کې مشر سخي، چرسي او شوخ سړی دئ، په خبره ئې چندان څوک نه خفه کيدئ.بل بډي اکا ته دمعلم مرجان خبري خوند ورکوي.بيا ئې مخ پر امير خان را واړاوه:

- ښه اميرخانه، ته وايه، وا مي وربېدل، چې ښار ته تللئ وې؟ په خير راغلې اوس نو وايه څه دې راوړي دي؟ کومه ماته، ګوډه او ړنده پيښه سوې ده که يه؟ خلک خو وائې چې په ښار کې ډېرې خبرې سته.

اميرخان دوه درې ځل بډی اکا ته اشاره وکړه، مانا دا چې معلم مرجان ناست دئ، زه خبري نه کوم. خو بډی اکا امير خان مجبور کې چې خبري وکړي.

امير خان وويل:

- بډی اکا! په اوس زمانه کې والله که داسې څه سړی واوري، چې د زړه د راپورته کيدو دي وي. که رښتيا در

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه ووايـم، زمـا نـو دا څووم وار دئ، چـي ښـار تـه ځـم او راځـم. څـه وکـم خيښـي ده. هـره پـلا چـي ولاړ سـم، دوې درې شپې هلته تيروم.

هغه زياته کړه:

- ليري ځاى دئ، اوس مي کولمي هلته ګرو دي، اولاد دئ،نه ځيني رغول کيږي، مجبور يم، ورسم. حيا دي وي ډېره ډېره د هلکو مور هم را تـه وايـی، تـه ولاړه سـه، د لور احوال را ته راوړه. هغه بيوزله خو د بل په کـور کـي ده، نو زه مجبور يم، ورسم، احوال ئې واخلم.

بډى اکا پر را درسته کړه:

- ته خپل غمونه دي پرېږده. دا د ښـاري خلګو د ژونـد کيسه وکه. دوى څه کوي، څه شى خوري.....؟

اميرخـان يـو سوړاسـويلی تـر خولـه راوايسـت، وئـې ويل:

- يـاره بډى اکـا، څـه بـه درتـه ووايـم، زمـا خـو ئـې پـه خپله ښارى ژونـد والله کـه خوښ سـوې وي. ښـارى خلـګ سر و کـال، ستړي او هـلاک وي. يـوازي ناوختـه ماښـام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کور وي. سهار په تیاره کې لکه زمونږ کارګر، بزګر، چوپان، باغوان چې په پسرلي او دوبي کي پر سپیدو د کوره وځي.

امیر خان زیاته کړه:

- ښاریان کال دولس میاشتي دغسي سترې ژوند لري.

میلمه ئې سهار د خولې د پربکړي څوک نه سي پیدا کولای. سهار به یوازي وي. چای به کومه کوچنۍ نجلۍ یا یوه زړه ښځه درته راوړي، چې پوښتنه ځیني وکې، پلانۍ څه سو؟ دا یوه خبره اوري، خپلي خوارئ ته ولاړئ.

په کلي کي بې له بدې اکا، سلیم اکا او معلم صاب څخه نورو کلیوالو چنداني ښار نه دئ لیدلی. د امیر خان خبري ورته د بلي د نیا خبري او خورا په زړه پوري وي. بیا یوه وپوښتل:

- دوی پدې سړو شپو کي څه کار کوی؟

امیر خان وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلته سړی او ګرمی شپې معلومې نه دي. کار، کار؛ ټوله ورځ کار. چا دوکان لاره، چا د سړک پرغاړه شیان خرڅول، چا د اسونو بګۍ لرلې، هغه ئې څغلولې. چا ډوډۍ پخولې، چا سړکونه او پاشي کول، چا جارو کول، چا د کوڅو انبارونه پر خرو مځکو ته رسول. څوک د ختو په مزدوریو اخته وو. چا د خلکو سرونه او ږیرې ور خریلې. خورا ډېرې خوارئ وي په ښارکي. ټول خلګ د خپل سر په وېښتانو را څوړند وو. په ښار کې هره ورځ تیاره د قیامت ورځ وي.

د لږ سا اخیستو وروسته امیر خان وویل:

- که څه په ښار کې هم لږ خلګ ارام او ماړه وو، نوري ټولې کورنی یوازې دونه څه د ورځې ګټي، چې ماښام ئې څټي، بس دا به وایو چې خدای دي زموږ او ستاسې ال او اولاد د دوی د حالــه پــه خپـل قـوت ســره وساتی. والله که هلته هیڅ سړی د خپلې کونی لګیدو ته وخت لري. د خلګو ئې حرص زیات سوی دئ، قناعت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسته. هره ورځ په ښار کې لکه د محشر ورځ چې وي، نر او ښځې ګډوډ تر له جاروزی، مخ پوټی نسته.

ناستو زړو خلګو خپله یوه یوه د لاس ګوته په خاورو کې کش کړل او دغه په خاورو لړلی ګوته ئې پر خپلو پزو باندي را کش کړې، په لوړ اواز به ئې وویل:

- توبه، توبه!

دلته نو ملا سیف الدین اکا چې لا په ولاړی ولاړ دئ، بیا بهانه په لاس ورغله، ژر ئې یو ایت ولوستی، وئې ویل:

- په کتابونو کې ئې راوړي دي: چې "په اخیره زمانه کې به د نرو او ښځو تر منځ پرده نه وي، ټول به سره ګډ سي". دغه دئ هغه حالت، قیامت را نژدې سوی دئ، خپل طاعت او عبادت کوئ. د خلګو پر خبرو غوږ مه نیسئ، ځان مه خبروی، پر خپلو غوږو لاسونه ونیسئ، هر څه چې بې خبره یاست، هغو نه ښه یاست. قیامت تور وي، که سپین؟ چې ښځې مخ نه پټوي، او په بازارو کې د نارینه و سره تاویږی او را تاویږی، نور به لاڅه اورو؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم مرجان د ملا څخه خبره ونیوله، او وئې پوښتل:

- تا ښار لیدلی دئ؟

- ملا صاحب وویل:نه، خدای دي نه را باندي ویني، نوري ګناه مي کمي دي چي ښار هم ووینم.

- معلم بیا وپوښتل !ملا صاحب (لمده) ډوډۍ ښه خوند درکوي، که وچه؟

- لنده چي وي، وچه دي ځان وخوری....

ملا صاحب پر معلم مرجان ور بړغ کړل:

- معلمه، خبري مه اوږدوه، تاسي معلمان والله که په خبرو کي د چا پلار ملامت کي. ستاسي ژبی مار ختلي دي. مطلب دي څه دئ؟

معلم مرجان وویل:

- ګوري خلګو، ما په ښار کي څو کاله مکتب ویلی دئ، امیرخان دوې درې شپې د لور کور ته تللی دئ. د ښار د خلګو ژوند زموږ تر ژوند ډېر اسوده دئ. په ښار کي دوا او ډاکټر پیدا کیږي، د ښار د خلګو کالي پاک وي. هغه لږ خواړه چي خوري، زموږ تر خوړو ښه وي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ژوند نوري اسانتياوي سته. په ښار کي څه ښځي هم د نـــرو پـــه ډول پـــه حکـــومتی ادارو کـــي کـــار کـــوي، ډاکترانې،معلماني او په نورو کارو مصروفي دي.چـي دا ټولي ښې خبري دي.

ملا صاحب ئې بيا خبره ونيوله:

ـ واالله هوله.....! ښځي د نرو سره يو ځای کارکوي؟ توبه توبه ما خو وويل، چي ستا ژبه مار څټلې ده. تـه د کلي خلک ګمراه کوې؛ خپله خو ګمراه سوی ئې.وينم دي اوس کله کله بې لنګوټې پر لمانځه درېږې. هغه بلـه ورځ دي حتا ويل چي په لڅ سر هم لمونځ روا دئ. ګوره چي سبا به لا څه ووائې.

امير خان هم د ملا پله ونيوله:

ـ ملا صاحب، رښتيا دي ورته وويل.

تـر څـو چـي معلـم مرجـان ځـان د مـلا او اميـر خـان د خبرو جواب تـه ځان جوړاوه، بډي اکا بيـا مـلا مخاطـب کـئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، ولي مو يو ګړئ ارام نه پرېږدي؟ دا ځای د مسالو او فيصلو نه دئ. بيا چي ماجت ته درغلو، هلته دي خبري کوه، موږ به درته ناست يو.

ملا صاحب چوپ سو. خو معلم مرجان په حوصله سره اميرخان ته وويل:

- امير خانه، دا ستا ژوند خو لکه د يوه حيوان ژوند؛ خپل باغ ته لا انبار په شا وړي. پيسي په مځکه کي ښخوي، چي د زړه خوړی ځخه دي اولادونه مړه سي، يوه کټوه غوښي کور ته نه را وړې. که دي دا اوس هم د سر و ږېري سپږي دا ناست خلګ وشميري تر شپيته به زياتي وي کمي نه.

ناستو خلګو وخندل. يو تن وويل:

- والله چي معلم صاحب رښتيا دي وويل، سم دي ورته وويل.

سليم هم د معلم صاحب خبره درسته وبلل، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- یار معلم صاحب پر خوله دي برکت سه، امیر خان دغسي کنجوس او سود خور سړی دئ. دا وطن تا غوندي ځوانانو ته اړتیا لري. موږ کلیوال دی تر شا ولاړ یو. خدای سته خبري دې زموږ خوښیږی؛ هر وخت خپلو زامنو او د کلي کشرانو ته نصیحت کوم، چي د معلم صاب خبرو ته غوږ نیسی، یو څه ځیني زده کړئ.

دناستو خلګو د سلیم کاکو خبري خوښي سوې.. امیر خان او ملا صاحب مړیجن غوندي دمجلسه ولاړ سول.

د مازیګر د اذان وخت سو. ټول سره ولټیدل. کله چي د مازیګر لمونځ وسو، خلګ د ماجته ووتل. ملا صاحب او امیرخان سره دوه په دوه پاته سول. ملا صاحب امیرخان ته وویل:

- امیر خانه د دې معلم مرجان یوه چاره په کارده، که ئې مخه و نه نیول سي، والله که یو دوه کاله وروسته د کلي د مکتبیانو څخه بیا څوک په دغه مسجد کي لا خبري وکي.لکه دغه نن د معلم خبري پرخلګواو هلکانو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاثیرکوي. والله که بیا پیاز زموږ په خوله څوک سپین هم کړي. د شیطان مرسته ورسره ده.

امیرخان وویل:

- زه ئې په چاره نه پوهیږم، خو په کار ده چې د سردار صاحب سره هم مشوره وکوو. د سردار صاحب لاسونه اوږده دي.

ملا صاحب امیر خان ته وویل:

- ته ښه وایی، د کلي مشر خو سردار دئ، اما دا خبره دي ستا په خوله کي امانت وي، خبره خو دلته خرابه ده، چي دا سردار خپله هم په دینداري کي مزه نسته. کله چي مشر خراب سي، نو د کشرانو څه ګیله کیدای سي. سردار پر هیڅ حساب دئ. بیا کاشکی یوازي په لمانځه کي سست وای؛ خلګ وائي زوی مړی په نورو بد بختیو اخته دئ، څوک ورته ویلای سي.

امیر خان پر را درسته کړه:

-هو، ملا صاحب، ته رښتیا وایی. خبره ترخبري پوري راغله زما خو ئې د پلاره سره هم ګوذاره وه. هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مړ دئ او زموږ ورپسې لاره ده، چې غيبت ئې و نه سي، خدای دې ښه ورسره وکي، بيخي د ده په شان و.

ملا صاحب وويل:

- توبه ئې د بترو څخه،امير خانه، ته خو دهغه سره ډېر نژدې ئې، خلګ دا هم وائې چې سردار په دا مردارو اوبو(شرابو) خوړلو هم روږدئ دا خبره رښتيا ده؟

- ملا صاحب، زما په خوله دې ئې خدای نه کوي، يو ډول اوبه خوري بد بوی ئې ځي. نو که و دغه به وي، موږ ته وايي، دا دوا ده. د دغو اوبو تر چښلو وروسته، داسي ليونی ليونی کيږی.

ملا صاحب وويل:

- هو، امير خانه، په کتابو کي ئې را وړي دي، وايي: هر څوک چې شراب وخوري، هغه لکه اوښ داسي مست کيږي، تر خوله ئې ځګونه بهيږي.

- څه وکو، اوس دغه شی خدای زموږ په برخه کړی دئ. ته ګوره، کله چې دی پر کور سی او بې حاله نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دواړه به ورسو؛ د معلم په باره کي به خبري پـه ګډه ورته وکو. نور د ماښام د لمانځه وخت دئ. اوس دا خبـره د ځان سره وساته، څوک موک ماجت تـه راځـي؛ بيـا بـه ګورو.

******

د ماښام د لمانځه تر ادا کولو وروسته، سليم کـاکو د خپل کشر زوی کولی سره يو ځـای د خپل کور پر خـوا روان سو. د زوی څخه ئې وپوښتل:

- زويه، دا بنګ نن و نه ځنډېدئ ځکه په سترګه مي نه سو؟

کولی ورته وويل:

- يه، بابا؛ موږ په ماجت کي و، مـا وليدئ، بنګ رالـئ (راغی).

کله چي سليم کاکو او کولی کور ته راغلل، ګوري چي بنګ بيده دئ. د سليم کاکو څه فکر خراب سو، چي بنګ خـو هيڅکلـه دا وخـت نـه بيدېدئ، دا نـن څنګـه داسـي بـې وخته بيده سوی دئ. کولی ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه، ته څه اور بل که، چې لږ روښا سي، زه به بنګ ووینم.

کولی چې څه دلرګوتراشنی په د یګدان کې کښېښولې، اورلګیت ئې ورته وواهه، تر دود وروسته د تراشنو څخه د اور لمبه پورته سوه. سلیم کاکو ولیدل، چې د بنګ د لاس ګوتي تړلي دي کولی ته ئې وویل:

- زویه، بنګ لکه چې د چا سره کوم جنګ کړی دئ؛ ځکه د لاس ګوتی ئې تړلي دي. کولی په کراره پلار ته وویل:

- یه، بابا؛ جنګ ئې نه دی کړئ، نن چې د سردار صاحب د کوره راغی او مکتب ته تلی، ما ئې لاس ولیدی چې ګوتي ئې تړلي وي.

بنګ چې زړه ئې د کوټلو وښنو ډک و، پر ځای پروت و، بیده نه و، د پلار او ورور خبري ئې اورېدلې. سر ئې راپورته کړ. سلام ئې واچوی، پلار ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، کله چې مې د سردار صاحب په کور کې دروازه جوړوله، خپلې ګوتې مې په تیشه ووهلې؛ ځکه مې دروازه جوړه نه کړه، جنګ مې نه دی کړی.

- خیر دئ، زویه؛ اوس کښینه، کولی جان به ښه چای پخې کې، د یوه ګیلاس خوړو چایو سره به ډوډۍ وخورو، سهار به ئې په رڼا زه وګورم، اوس تیاره ده.

بنګ پلار ته وویل:

- بابا، ډوډۍ مې خوا ته نه کیږي.

پلار ئې ورته وویل:

- نو حتمي به دي تبه وي، که ډوډۍ نه خورې، خیر دئ، یو ګیلاس تودې خوږې چای ښې دي، بدن به دې څه تود سي.

کولی چای جوشه پر اور کښیښوله، ژر په دود لړلی توره خونه، له دوده ډکه سوه. د خوني هوا څه توده سوه. بنګ یو ګیلاس ګرمي او خوږې چای غوړپ کړې. کولی یو زوړ، خو ښه دروند تلتک پر واچاوه.

*****

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار چي کله ماپښين د بازاره څخه بيرته وخپل کلي ته راتلی، يو من بوره، يو چاريک توري چای او يو چاريک شني چای، نيمنی پلميټ، يوه غوټه ټوکران او څه نوره ميده ريزه سودا ئي هم کړې وه. چای، بوره او پلميټ ئي و لالو ته ور په شا کړل. د ټوکرانو او ميده سودا غوټه ئي تاجو ته ورکړل. خپله ئي پر اس پښه واړوله او خپل اس ئي پونده کاوه.

لالو ماما چي هيڅ وخت ئي نه و ځغستلي،دسهار دځغاستي څخه ئي لا پنډيو درد کاوه، سا ئي پخه نه وه، اوس چي سردار صاحب دوه منه پيټی هم ور په شا کئ، ده ته خورا مشکله وه، چي د دونه د رانه پيټي سره د اس تر مخه وځغستلای سي.مجبور و ښه ډېره لاره بيوزله د زړه په دوک وځغستل. په نمايی دلاري کي ئي نوره ځغستا په وسه نه وه؛څو ځل لالو بيچاره په لاره کي ولوېدی؛ نږدی به و، چي د سردار د اس تر پښو لاندي سی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به سردار مینت پر وکئ؛ ژر به پورته سو. سردار به ورته ویل:

- چابک سه، چابک سه؛ شپه راباندي راغله. په تیاره کي لیوان، غله او غدوی راباندي پیښ نه سي، څه تیز سه.

لالو بیوزله زیات نه سوای ځغستلای. تر څه لاره مندو وهلو وروسته، دا ځل ډېر سخت پر خوله ولوېدئ. سردار چي څو ناری او منتونه پر وکړل، لالو بیا سر را پورته نه کئ. سردار هم تاجو ته وویل:

- دا غوټه، چای، بوره او پلمیټ ځیني را واخله، ما ته ئې را کړه. درځه چي زه او ته ځو، دی دا لته پرېږده چي لیوان ئې وخوری. د ده دي ملا ماته سي دبې غیرته.

هغوی لالو پر بټي بیابان پرېښود. سردار او تاجو ګونګو ماښام کلي ته ځانونه را ورسول. سردار خپل کور ته ننوتی. تاجو بیا اس تر جلو ونیوه، دوری هوری ئې په کوڅو کي وګرځاوه، چي د اس نفس ساز او خوله ئې وچه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د لالو ښځه او ماشومان وېښ ناست او د خپل پلار د راتلو په انتظار وو. کله چې ئې په تیاره کې د اس د پښو درزی واورېدئ، خوښ او خوشحال سول، چې دا خو د سردار صاحب د اس د پښو دربی دئ؛ شکر چې پلار مو په خیر سره را رسیدلی دئ. سترګی ئې دروازی ته نیولي وي، چې پلار به ئې راسي. مګر لالو بیا کورته را نه غئ.

د لالو ښځي د خپلو اولادو سره کرئ شپه په انتظار تیره کړه. سهار وختي ئې خپل کوچني اولادونه تر لاس ونیول، د تاجو کور ته ورغله. د تاجو د ښځي څخه ئې پوښتنه وکړه:

- تاجو ماما کور ته راغلی دئ؟

د تاجو ښځي ورته جواب ورکړئ:

- هو، د شپې نا وخته راغی،اوس بیده دئ. ولي، خیرخو به وي، چې پدې وختي راغلې؟

د لالو ماما ښځي ور ته وویل:

- زما سړی خو تر دا اوسه نه دی راغلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاجو ښځه ولاړه، د تاجو څخه ئې وپوښتل. هغه ور ته وويل:

- راځي، پر لاره دئ.

غرمه چي تاجو د سردار سراچې ته ورغي، اس ته ئې اوبه، وابښه او دانه ورکوله، چي سردار هم د کوره را ووتی.

تاجو سردار ته وويل:

-لالو لا تر اوسه کور ته نه دی راغلی.

سردار جواب ورکئ:

- پرېږده ئې؛ هغه دي چنداني سړی نه و پيدا کړئ. تا و نه ليدئ، تيره ورځ ئې په قصدي غوښتل، چي پر لاره راباندي نا وخت کي او په غلو مي لغ او يا ووژني؛ را به سي. ما ته لالو يو ټګمار سړی معلوم سو. د ده دی ملا ماته سي، دوه منه بار ئې وړلای نه سوای، چي را هم سي، جواب ورکه، په يو بل سم سړی پسی ګوره؛ مزدوران خو کم نه دي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سباغرمې ته نو ټول کليوال خبر سول، چې لالو کور ته نه دی راغلئ. د خپلې تجربی له مخې سليم کاکو پوه سو؛ خلګو ته ئې وويل:

- خدای دي فضل کوي، فکر کوم چې لالو ته به يو څه ورپيښه وي، ځکه شپه خو ډېره سړه تيره سوه. که چيري لالو پر بيابان پاته سوی وي، اول خو به يخ وژلی وي، که يخ نه وي وژلی، نو ليوانو به خوړلی وي.که دونه لاره خونه ده چې تر اوسه به پر لاره وي.

د ماپښين لمانځه ته د بل کلي يو مسافر پر ماری اوښ سپور د هغه لوري را روان کلي ته را ورسيدئ.

سليم کاکو مسافر ودراوه:پوښتنه ئې ځيني وکړل:

- سړيه د کمه (کومه) راغلي او چيري ځي؟

مسافر وويل:

- د بازاره راغلم، خپل کلي ته ځم.

سليم کاکو وپوښتی:

- په لاره کي دي بل مسافر و نه ليدئ؟ نه مسافر خو مې په سترګه نه سو. هو ولچې هلته ستاسي کلي ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې د سورکۍ غونډۍ په شيله کې پر يوه مرداره باندې ځو کارګان او دوی ګيدړی را ټولي وی. کله چې زه ورته را ورسيدم، و مې ليدل، چې کالي او څپلۍ ئې د کم (کوم) مسافر وو، چې د شپې مردار خورو او ليوانوبه خوړلی و. د کوټکه او کوسې نښې او علايم نه وو، نو د مسافر سره چې په دغسې سړه شپه کې کوسی او کوټک نه وي، پر دغه لاره، د دغو غرو لمن ليوان لري. او يا ممکن خپلو ملګرو وژلئ او هلته غورځولئ وي. خدای خبر، کم (کوم) بيوزله به و.

سليم کاکو او نور کليوال خفه او حيران سول. مسافر هم د دوی په ليدو خفه سو؛ پر خپلو خبرو پښيمانه سو، چې کاشکې مې دا حال نه وای ويلی. په دغه وخت کې چې مسافر کليوالو ته نکل کاوه، تاجو هم را رسيدلی و. سليم کاکو ته ئې کرار وويل:

- مسافر رښتيا وايي. لالو پر دغه ځای زموږ څخه پرون مازيګر پاته سو.

سليم کاکو پر کليوالو خلګو ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- همدغه لالو ماما دئ؛ درځی چي پسي ورسو، پاته هډونه ئي راوړو. ښه دئ د کونډي او اولادونو زړونه به ئي صبر سي.

امیر خان چي دا خبره واورېدله، د خلګو د منځه را ووتی، په منډه منډه ولاړی، سردار ئي د کیسي خبر کئ.

د دې خبري په اورېدلو په اول کي سردار هیڅ پروا و نه کړه، مګر کله چي امیر خان ورته وویل، هغه مسافر د کلیوالو په مخ کي وویل، چي دا سړی به چا وژلی او هلته پرې اېښئ وي، د سردار يو څه فکر خراب سو. امیر خان ته ئي وويل:

- ملا صاحب چیري و؟

امیر خان وویل:

- هغه هم کلیوالو د ځانه سره بوتی، چي د لالو هډونه راوړي.

سردار توبه،توبه وکړه، امیر خان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته ژر پسي ورسه، ملا پوهه کړه، چې د دغې خبري لړغم وخوري، که نه بیا کلیوال او معلم مرجان د دې نا چیزه خبري څخه یوه خبره جوړوي.

امیرخان ډېر تیز په کلیوالو پسي منډي ووهلې. کلیوال لا د لالو د هډو ځای ته نه وه رسیدلي، چې دی ورسره یو ځای سو. کله چې کلیوالو د لالو ماما بې غوښو هډونه، د سر کوپړه، څپلی په وینو لړلي د کالو ټوټې هري خوا ته تیت او پرک ولیدل، سخت په غوسه سول.

د یوې خوا ئې دغه پاشلي هډونه او ټوټې را ټولولې، د بلې خوا ئې د دې پر ځای چې لالو ماما ته دعاګاني وکړي، تر خولو ئې سردار ته بد الفاظ راوتل.

امیرخان ملا صاحب ته ځان ور نژدې کئ، کرار ئې ورته ویل، چې سردار صاحب ویل،ملا صاحب ته ووایه، دغه دې د کمال ښکاره کولو ورځ ده، د خلکو په منځ کې دي خپل کار وکه، خلک ارام که. ملا صاحب امیرخان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ښه دئ، زه پوهیږم چې څه وکړم (وکړم)، دا ئې ځای نه دئ. اوس که څه وایم، خبره نوره خرابیږي، چې کلي ته ورسیدو، زه به قران مجید هم را واخلم، بیا به ئې ګورې، ته بیغمه اوسه.

کله چې قهرېدلو کلیوالو د لالو ماما هډونه کلي ته را ورسول، د یوې خوا شپه او تیاره وه، او د بل لوري د لالو د ښځي او یتیمانو ژړاوو، سر شکونو او نارو کلي پر سر واخیستی. د کلیوالو ښځي او کوچنیان هم راغلل. ټول کلي ژړل.

په کلي کي د ژړاوو، او ښراوو یو محشر جوړ کړی و، چې د سر دارصاحب خوب ئې هم نا ارامه ور نا ارامه کئ.

ملا صاب او امیر خان دواړه د سردار کورته ولاړل، چې سردار ته کیسه وکي. سردار دوی ومنل. ډوډی ورته راوړل سوه. دوی دواړو د لالو د پاته هډونو د راوړلو او د کلیوالو د احساساتو د پارېدلو بیان سردار ته وکئ په ضمن کي ملا صاحب و سردار ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دغه معلم به اخيرموږ او تاسي په يوه لوی غم اخته کي.

سردار اميرخان ته وويل:

- ته خو يو ځل کور ته ور ړغ کړه، چي څه چای راوړی.

کله چي امير خان ولاړ سو، سردار و ملا ته وويل:

- ما به وختي د معلم يوه چاره ور کړې وايی. ته خبر ئې چي معلم مرجان د اميرخان سکه د کاکا زوی دئ.

امير خان بيرته راغلئ، سر دار خبره واړوله:

- ملا صاحب، ستا خو لږ کلونه کيږي، چي زموږ کلي ته راغلې يی؛ ما او امير خان ته دا معلومه ده چي معلم څوک دئ او څنګه معلم سو؟

سردار زياته کړه:

- معلم د اميرخان مشر د کاکا زوی دئ. زه او مرجان سره همزولي وو. هغه وخت چي مکتب نوی زموږ په کلي کي شروع کيدئ، نو سرکار زما د پلاره څخه وغوښتل، چي اول به ته خپل زوی مکتب ته ورکې،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي وروسته نور خلګ هم خپل زامن مکتب ته ورکي. پلار مي نه غوښتل ما مکتب ته ورکي.هغه مجبور سو، د مرجان د پلاره څخه ئې وغوښتل، چي دا ستا زوی به زما د زوی پر ځای مکتب ته ورکړو؛ زه به تا ته هرکال نغدی پنځوس افغانی درکوم. هغه و، چي زما پر ځای مرجان مکتب ته ولاړ، اوس هغه مرجان نه یوازي ما ته، بلکي ټول کلي ته دا دئ غم سو.

ملا صاحب او امیر خان ورته وویل:

- دا غم نو ستا پلار کرلی دئ؛ خیر، اوس هم سری وخت دئ.

سردار ملا صاحب ته وویل:

- اوس ئې چاره او مخنیوی په تا کیږي.ستاځه ملا ماته، حکومت،خان، ملک،مسجد او قران ټول ستا پلاس کي دي. امیر خان به د رسره وي، څه چي اړتیا وي، زه مو تر شا ولاړ یم. ملاصاحب ډاډه سو.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار چې کليوالو د لالو د قبر او کفن په کار لاس پوري کاوه، ملا صاحب راغی، قران شريف ئې په څنګ کې را اخيستی و. د نرو او ښځو په منځ کې کښينستئ، قران مجيد ئې خلاص کی، يوښه اوږده سوره ئې تلاوت کړه؛ بيا ئې نو د نصيب، قسمت، وخت او وعدی د پوره کيدو په هکله اوږدې خبري وکړی؛ ګورئ څه چې د چا په نصيب وي، هغه ويني، څه چې د چا په برخه وي، هغه ورکول کيږي. وعده چې د چا پوره سي، څوک ئې نه سي زيا تولای، دا د اذل وېش دئ.

ملا صاحب په خبرو کې کرار کرار دغسې تر جنته ولاړی. هغه زياته کړه:

- د لالو ماما په قسمت کې دغه شان مرګ ليکل سوی و. بيا دي هم هغه د خدايه ارمان نه کوي، نن شپه د جمعې ده، بختوره شپه ئې په نصيب سوه. د جمعې په شپه د جنت دروازې خلاصې ولاړي وي، او د دوزخ دروازې قلف وي. هر څه د خدای د طرفه دي، نا ارامی کول، ژړل د خدای تعالی د احکامو مخالف کار دئ. د ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر مور ټولو دا حق دئ، چې تر خاورو ئې ورسوو، دمړي ژر ښخول سنت کاردئ.دعاوي ورته وکړئ، چې خدای ئې وبخښي.

د ملا صاحب تر خبرو وروسته، امیرخان وویل:

- د مړی ډېر پرېښول په کور کي ښه کار نه دئ، در وائي خلی، چې خاورو ته ئې ژر وسپاروو.

سليم اکا پر را ږغ کړل:

- امیرخانه، کښينه؛ هلکان سهار وختي د قبر کيندني دپاره تللي دي، تر اوسه ئې احوال نسته، د باندي هوا سړه ده، تر څو چي دوی احوال را نه کی، چې قبر تيار دئ، د دې ځایه ئې مه ښوروئ.

نور ملا صاحب او امیرخان جرات ونه کی، چې خبري وکي. معلم صاحب ناستو کليوالو نرو او ښځو ته وویل:

- عزیزانو، خویندو او ځوانانو!

- دا یوازي لالو نه دئ، چې په ډېره ظلمانه توګه ووژل سو. ستاسي به یاد وي، چې دوه کاله مخکي سلام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جان دغسي مړ سو. بې له شکه چي موږ او تاسي د خدای پیدا یو، او خدای به مو پنا کوي. اما، په قران شریف کي دا هم راغلي دي، چي کوچنی، صغیر او مومن ته تر څو چي بالغ سوی نه وي، څوک جزا نه سي ورکولای. ملا صاحب همداسی نه ده؟

ملا صاحب د معلم صاب خبره ومنله. بیا معلم صاب وویل:

- په قران شریف کي ئې راوړي دي، چي د پلار په جرم زوی، لور، ښځي او نورو دوستانو ته ئې جزا نه ورکول کیږی.

بیا ئې ملا ته مخ را واړوئ:

- ملاصاحب همداسی نه ده؟

ملا بیا د معلم خبره درسته وبلله.

وروسته، معلم صاب د لالو یو ماشوم زوی تر لاس ونیوی او وئې پوښتل:

- دغه ماشوم څوک ژړوي؟ دا ښځه څوک ژړوي؟ کمه (کومه) گناه ئې کړی وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو وويل:

- نه، هيڅ ګناه ئې نه ده کړې.

معلم صاحب زياته کړه:

- پس دا نو خدای تعالی نه دئ، چې دغه ماشومان، ښځې،موږ او تاسې ټول ژړوي، دا بل څوک دئ، چې دا ظلم کوي، ټول ولس ژړوي.

ملا صاحب او ټول کليوال وپوهيدل، چې معلم صاحب کم (کوم) ظالم يادوي؟ تر څو چې ملا صاحب خبره جوړوله، نفر راغئ، وئې ويل چې قبر تيار دئ.

د معلم خبري د خلکو په مغزونو ننوتې او ملا صاحب ته موقع په لاس ورنه غله. ټولو د هديرې پر خوا جنازه واخيستله او روان سول.

پرلاره باندې د خلکو تر منځ پسپسی ډېرسو. چا و چا به ويل:

- دا معلم صاحب خو والله چې په قران هم ښه خبر دئ. ملا ئې هره خبره منله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا به لا دا ویل، چې دا بل ظالم نو څوک دئ، چې دی وائې؟

امیرخان بیا د ملا صاحب پر غوږ ور پرېوتی، چې تا ولې د معلم خبرې درستې وبللې؟ د دې خبرو څخه د هغه مقصد دا و چې لالو خدای نه دئ وژلی. نو چا وژلی دئ؟ د دې خبرې مانا خودا سول چې خدای ناکرده لالو سردار صاحب وژلی دئ. که څه چې وژلی ئې هم وي، څوک څه ورته ویلای سي، خو بیا هم ښه نه ده، چې پسي شا په سردارصاحب پسې هر خوار او غریب خبرې وکي.

*** *** ***

هلته د لیرې سردار صاحب معلوم سو، چې دی هم د هدېرې خوا ته راځي؛ را نژدې سوی لا نه و، چې امیر خان او دوه درې نور غوړه مالان ئې مخ ته ورغلل. تر څو سردار را رسیدئ، خلګو لالو په قبر کي اېښی او خاورې ئې ورباندې را اړولې. کار چې خلاص سو، ملا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب لاسونه پورته کړل او دعا ئې وکړه. وروسته بیا معلم صاحب خبري پیل کړې:

- لالو، زموږ او ستاسي ورور او غریب سړی و، هیڅ بد عمل ئې نه لاره، پنځه وخت لمونځ ئې کاوه، مگر غریبی دي ځان وخوري؛ زموږ په وطن کي د اولاد نفقه پیدا کول، څه اسانه کار نه دئ، دا ماړه خلگ هم باید د خدایه لږ وبیرېږي، په مزدورانو باندي دونه درانه کارونه و نه کی، چي په وس کي ئې نه وي، او تر لاندي مړ سي.

معلم صاحب زیاته کړه:

- نور نو لالو زموږ او ستاسي په منځ کي نسته، دلته د قبر پرسر لاسونه پورته کئ او درې واره قل هوالله احد ووایاست،ثوابونه ئې ده ته وبخښی؛ دغه ئې فاتحه ده، نوره فاتحه ئې نسته.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لالـو د مـرګ کيسـه د خلګـو تـر مـنځ سـره تاوېـدل راتاوېدل. د معلم صاحب خبرو پرکليوالو ډېر اثر کړئ و. هر يو به ويل، چي د لالو بيوزله سره ظلم وسو. ځينو بـه لا دا ويل چي ګوره بيوزله به ئي څنګه مړ کړئ وي، او څنګه به ليوانو خوړلی وي

معلم مرجان خو د دغه کلي اوسيدونکی دئ. سربيره پر معلمی څه خپله مځکه هم لري. د ژوند څرخ ئي سم څرخی؛ چا ته اړ نه دئ. کليوالو تـه ئي خير رسيږي، د کليوالو په منځ کي ورځ تر بلي د ښه اعتبار خاوند کيدئ.

د دغه کليوالي ښوونځی څخه د معلم مرجان د تبديليدو دپـاره خـو يـو ځـل مـلا صـاحب او اميرخـان دواړه د سردارصاحب سره ملګری حتا تر ښاره ولاړل، که ئي د تبديلی يوه چاره په معارف کي وکړي. پـه معـارف کـي د دوی غوښتنه د معلم مرجـان د تبـديلی پـه بـاب و نـه منل سوه. ځکه د معارف د چارو مشر دوی ته وويل:

ـ تاسي ما ته بل معلم را کئ، چي هغه ستا سی د کلي په معلمی کولو خوښ وي او هلته در سي؛ ځکه په کلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د معلم د اوسيدو ځای نسته، بازار ته ئې د تلو راتلو امکان، ترانسپورت او ترانسپورتی لاره نسته. سر دارصاحب ته ئي وويل ته معلم ته په خپله سراچه کې د اوسيدو ځای ورکوې ؟ معلومه ده چې جواب دي منفي دئ. نومعلم مرجان د هغه کلي سړی دئ؛ زما مفتشين ئې د کاره راضی دئ.

نو ځکه، دوی درې واړه په پټه خوله ناکام بيرته کلي ته راغله.

*** *** ***

کله چې سليم کاکو د لالو د ښخولو څخه خفه زړه کور ته راغی، کولی زوی ئې ورته وويل:

- د لالا (بنګ) د لاس ګوتی تکی شني اوښتي او پړسيدلي دي. ډوډۍ ئې هم دا دوی ورځي نه ده خوړلي، پروت دئ.

سليم اکا ورغی، پر بنګ ئې بړغ وکئ، د بنګ لاس ئې وکتئ، بيا ئې کولی ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويـه، اور بـل کـه، څـه پيـاز را تـه راکـړه د چـړی سره.

خپلـه ئـې څـه غوړی ديـګ تـه واچـول او پـر اور ئـې کښيښودل، چـي غوړی ګرم سول، پيـاز ئـې پکښـی واړه کـړل. کلـه چـي پيـاز پـه غـوړو کـي سـره سـول، اوبـه ئـې پکښـي تـوی کـړې، مالګـه او څـه د کټـوي دارو ئـې ور واچول؛ درې هګۍ هم ور واچولې، ښـه ګرمـه شـکنه ئـې پخه کړه. بيا يي کولی ته وويل:

- زويه، په کاشنه کي ډوډۍ وړه که، را ئې وړه.

سليم اکا بنګ په زور د ځايه راولاړ کی، څه ډوډۍ ئې په وخوړله؛ بيا ئې يو ټوټه کراست لنده کړل، څه مالګه يـي پـر وپاشـله؛ د بنـګ لاس ئـې پکښـی ور وتـاړه. ويـي وويل:

- ان شاالله سهار ته به ئې پاړسوب يو څه کم سی.

هغـه، بنـګ او کـولی تـه نصـيحت وکـړئ، چـي زمـا د تجربی له مخي کـه خدای مـه کـه هر وخت هر څـه در پيښ سي، ډوډۍ خوړل به نه پرېږدئ، ولي چي لوږه ژر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی د پښو اچوي. سبا سهار بـه کولی پـه کلـي وګرځـي، هـر چـا چـي د خرڅيـدو هګـۍ لرلـې، ځينـي را بـه ئـي نيسـي، کـور تـه بـه ئـي راوړي، دوی درې شـپي بـه ښـه غوړه ډوډۍ دربـاندی وخورم، داسـي ګل غونـدي بـه جـوړ سی.

*****

بله ورځ معلم مرجان خبر سو، چي بنګ نـاروغ دئ او مکتب ته هم نـه و راغلـی. هغه پوهيدئ چي بنګ خـو هيڅکلـه غير حاضـري نـه کولـه. نو راغـی، د سليم کـاکو څخه ئي پوښتنه وکړه:

- سـليم کـاکو دا بنـګ چيـري دئ؟ مکتـب تـه نـه و راغلی؛ بې له بنګه، مکتب را ته تور معلوم سو. خدای دي ئي نه خوږوي، څه په سوی دي؟

سليم اکا معلم مرجان ته وويل:

- نـه، شـکر دئ، نـن ښـه و. دی د لالـو تـر مـرګ يـوه ورځ مخکي ما د سردار صـاحب کـور تـه واسـتاوه، چـي د خـوني د دروازی لخـک ور جـوړ کـی؛ هلتـه ئـي خپلـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتی په تیشه وهلي وې. نو خدای ته هیله سته، چې سبا ته به جوړ سي.

معلم مرجان وویل:

- شکر دئ چي بل څه نه دي په سوې.

*** *** ***

دا دئ سبا ته په کلي کي چک چیکه سول، کلیوال خبر سول، چي د سردار صاحب لور، صدفه، دا څو ورځي کیږی، چي هیڅ نه خوري او نه خبري کوي. داسي لوی تبي نیولي، پرته ده؛ خدای خبر چي بیا به روغه سي، که یا. سردارصاحب د شا و خوا کلیو ملایان او پیران راوغوښتل، چي هغوی دم او چو پر وکي، ګوندي جوړه سي. ټول ورته راغلل، خپلي هڅي ئې وکړې، خو صدفه لا جوړه نه سوه.

بله ورځ سهار د وخته، سردار تاجو ته خپل د سپرلی اس ورکی، چي ژر د ولسوالی مرکز ته ولاړ سي، خلګ وائي چي هلته ډاکټر سته، هغه تر دې ځایه راوله. تاجو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس پښـه واړولـه، ماپښين تـه ئـې پـه داسـي وخـت كـي ډاكټر را وستی، چي سردار صاحب د كليو څخه د راغليو ملايانو او څوپيرانو سره نا ست و.

تـاجو مجلـس تـه ورغـي او سـردار تـه ئـې د ډاكټـر د راوسـتلو خبـر وركـی. سـردار پوهيـدی، چـي د ملايـانو او پيرانو د ډاكټر د نامه سره لا جوړه نه ده، نو ئي تـاجو تـه په كراره وويل:

- د صـدفي مـور خبـره كـه، چـي صـدفه ډاكټـر تـه ور وښئي؛ زما سره دلته دا ميلمانه ناست دي.

په رښتيا سره د ډاكټرانو سره د ملايانو او پيرانـو ډېـره جـوړه نــه وي. تـاجو د سـردار د وينـا سـره سـم ډاكټـر د صدفي مور ته ور وستی.

ډاكټر د ماشومتوب دوره په دغه كلي كـي تيره كړی وه، او لـومړی ښـوونځی يـي هم دلتـه لوسـتلی و. د ډاكټـر پلار هم مځكه او جايداد نـه لاره. هغـه د يـوه كلـي بـه بـل كلي ته په خواری، بزگری او باغوانی پيدا كيدو پسی كډه كيدی. نو ډاكټر ډېر كلونه دغه كلي ته بيا نه و راغلی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر چي کله د صدفي د ناجوړۍ د درملني دپاره دې کلي ته راتلی، خوښ و. په کور کي ئې لا خپلي کورنۍ ته ویلی و، چي د سردار کلي ته ځم. ښه دئ هلته به دخپل همصنفي د معلم صاحب مرجان مور، اولادونه او خپله به هغه هم ووینم. معلم مرجان مي د مکتب د دورې همزولی و، او څه لیري خپلوي مو هم ورسره لرله.

اوس ډاکټر یو تجربه لرونکو ډاکټر دئ. هغه چي صدفه وکتله، ژر د صدفي په ناجوړي پوهه سو. د نجلۍ په بدن کي د ناجوړۍ لڅي او ښکاره نښاني نه معلومېدې. ډاکټر د صدفي د مور څخه څو پوښتني وکړې:

- نجلۍ مو چا ته ورکړې ده که نه؟

- دا ناجوړي کله ورته پیدا سوي ده؟

د صدفي مور ډاکټر ته وویل:

- الله ستا قربان سم ډاکترصاحب ستا څخه به ئې ولي پټوم، روغه رمټه نجلۍ وه. په هغه ورځ چي د سلیم اکا زوی بنګ د دروازې د لخک جوړېدو ته راغلي و، بنګ کار کاوه، صدفه ورته ولاړه وه. بنګ په تیشه باندي خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتي ووهلې؛ کله چي د بنګ تر ګوتو وینې جاري سوې او دې هغه ولیدې، لور مي لکچي وبیرېدله، تر هغه وروسته مي دا لور دغسي پرېوته. فکر کوم چي لور مي هیڅ وخت وینه نه وه لید لې. اوس به کوي خدای، سبب به ئې ته یې.

د صدفي مور زیاته کړه:

خپل کوښښ وکه، دا لور مي را جوړه کړه. ښځي وایی، چي پر وېنو دستي پیرانان راځي، خدای دي وکي، چي پیرانان نه وي پر کښینستلي.

ډاکتر د صدفي مور ته وویل:

- خیر دئ خوري ، دا یوه کلیوالي عامه ناجوړي ده. په تعویذ او دوا دواړو نه جوړېږی. لور دي ستا په مرسته جوړېدای سي. ما اورېدلی و، چي د سردار دریمي ښځي مکتب لوستی دئ؛ ستا د خبرو څخه وپوهیدم چي هغه به ته یی. نو ځکه دا خبره تا ته کوم، چي ما شاالله لور دي غټه ده، او ستاسي هم شکر دئ ژوند ښه دئ، پر لور باندي ولور مه اخلی، پیسو ته اړ نه یاست، د خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـور خوښـي پـه پـام کـي ونيسـئ، پـه خپلـه خوښـه ئـې واده کـی. اوس بـه زه څـو ګـولی ورکـم، چـي لږ ئـې خـوب سـم سي؛ اما د جوړېدو چاره ئـې د مـور او پـلار پـه لاس کـي ده؛ څونــه چــي زيــاتي شــپې پــر تيرېــږی، هغــو نــه ئـــې روغتيا ډېره خرابيږی. که بيا هم پدې ګوليو ښـه نـه سـوه، نو به ئې هلته بازار ته را ولیږ؛ ځکه دلته زما سره زياتي دواوی نسته .

د صدفي مور ډاکټر ته په کراره وويل:

- تر خولې مو جار سم، تـه زمـا پـه دين او دنيـا ورور يی؛ سردار صاحب ته دا خبره وکـه، چـي نجلـۍ بـازار تـه را ولـه، ښـه دئ، هلتـه مـو دوسـتان سـته؛ مـوږ بـه هـم پـه بازار کي يو څو شپې تيري کړو. ګوندي خدای وکـي د صدفي فکر سم سي. ستا پـه کوښښ بـه مـي پـاک خدای دا لور را ښه کي.

ډاکټر د صدفي د مور غوښتنه په پام کي ونيوله. راغی سردار تـه ئـې ډاډ ور کـئ، چـي لـور دي ډېـره ناروغـه نـه ده؛ اما څو ستنو وهلو ته اړتيا سته، چـي هغـه نـو دلتـه پـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلي کې نه کيږي، هر کله چې دي وخت و، هلته (بازار) به ئې راولې.

ډاکټر شپه د سردار صاحب په ميلمستون کې تيره کړه، سهار ئې د سردار صاحب څخه رخصت غوښتی، چې ولاړ سي. او په دغه کلی کې يو بله شپه د معلم مرجان سره تيره کې. سردار ته ئې وويل، اوس عجب راغلی يم، معلم صاحب مرجان مې هم دا ډېر وخت نه دی ليدلئ، ښه دئ هغه او کورنۍ به هم ووينم. بله ورځ به د خيره سره تاجو ما ورسوي.

ډاکټر د معلم مرجان کور ته ورغی؛ معلم صاحب پر کور نه و، خو د معلم صاحب مور د ډاکټر صاحب ډېرعزت وکئ، څو چې معلم صاحب د مکتبه کور ته را ورسيدئ، کله چې معلم مرجان کورته راغی د ډاکټر په ليدو زيات خوښ سو، ځکه ډېر کلونه ئې نه و سره ليدلي.

په ښه مجلس ئې شپه سره تيره کړه. سهار وختې تاجو اس راوستی. ډاکټر رخصت واخيست او خپل کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ولاړ. ډاکټر د معلم د خولې د لالو بيوزله د مرګ په کيسه سم خبر سو. په زړه کې ئې د سردار څخه بد راغلل، خو په خوله ئې څه نه ويل .

سردار صاحب چي د شپې کور ته تللئ و، د صدفي مور تر فشار لاندي نيولی و، هرڅونه چي ژر کيدای سي، دا خپله لور بازار ته بيايم، او دواوی په کوم. د سردار هم د ډاکټر مشوره خوښه سوه.

اوس د کليوالو په مجلسونو کې د لالو پر مرګ د تبصرو ځای د سردار صاحب د لور صدفي د ناجوړی خبري ونيوئ. امير خان او ملا صاحب د سردار په کور وځی او ننوځی. د سردار د لور د ناجوړی اوازه ژر تر شا و خوا کليو ورسيدله.

څوک څوک لا دا خبره کوي، چي دا به د لالو غريب ازار وي، چي خدای ئې لور ور ليونی کړه.

هلته کله چي بنګ د صدفي پدې شان ناجوړی باندي خبر سو، پر سر ئې اور بل سو، توده تبه پر راغله، داسي سره اېشيدی؛ مګر بنګ ډېر هوښيار هلک و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د ځانه سره ئې فکر کاوه، چې زما تر وسه تیره خبره ده، هیڅ ډول ممکنه نه ده، چې که ځان هم مړ کم د سردار لور ما ته څوک نه راکوي. خپل ځان ته ئې خپله قناعت ورکړی و؛ نو ئې نه غوښتل پلار یا بل څوک پر ځان شکمن کی.

سلیم اکا چې د بنګ لوړه تبه ولیدله، وارخطا سو؛ کولی ته وویل:

- ته ولاړ سه، معلم مرجان، بډی کاکا او یتیم اکا ته ووایه، چې پلار مي ویل، یو ځل راسی.

کولی ولاړی، درې واړه ئې خبر کړل؛ دوی هم راغلل. سلیم کاکو دوی ته وویل:

- دا بنګ داسي معلومیږی، چې لوی تبي نیولی وي. زه به بنګ تر ښاره ورسوم، ښه دئ، عطا محمد او اولادونه به ئې هم ووینم، بیا هغسي ژمی راځي، لاري ختي کیږي، تګ نه سي کیدای. تر څو چې موږ بیرته را ګرځو، دا خپل سامان او کالي اول پر خدای بیا پر تاسي سپارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالـو د سـليم کـاکو سـره خوښـه کـړل، معلـم ورتـه وويل:

ـ سليم اکا، داسي نه سـي، چـي د ښـار ژونـد دې خـوښ سي، بيا کلي ته را نه سې. په کلي کي زمـوږ ټولـو پـه تـا باندي زړونه تکيه دئ.

سليم اکا پر را درسته کړه:

ـ نه، ان شا الله راځم.

سبا په خړه، سليم اکا خپلو دوو زامنو بنګ او کولی ته وويل:

ـ يو، يو تلتک به واخلو، پر لاري ساړه دي.

درو سـرو خپـل تلتکـان پـه شـا کـړل؛ د کلـي څخـه د بازار پر لور روان سول. شپه ئې د ولسوالئ مرکز ته ور سوله. په يو سماوار کي ئې شپه تيره کړه؛ سها ر د ښار موټر ته ولوېدل. ايله چي مازېګر ښار ته ورسيدل. د خپل مشر زوی عطا محمد کور ته ورغلل. زوی، مږور او لمسيان ئي خوشحال سول. د بنګ هم د مشر ورور او وريرونو په ليدو څه پام غلط سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا خپل مشر زوی عطا محمد ته د نبګ د ګوتو د خوړکيدو او بيا لوړی تبي خبره وکړه. عطا محمد د بنګ د لاس ګوتی وکتلی، پر بنګ ئي څه ټوکئ موکي وکړې. وئې ويل:

- سهار به ئي زه روغتون ته بوځم، هلته به ئي ګوتی سمی ور پرېولي او بيا به ئي ور وتړي، د درد ګولی به ورکړي، جوړ بڼي.

بيا ئې پلار ته وويل:

- که د بنګ ګوتي نه وائي خوړ سوي، ته خو نه راتلې، په کال کي لا يو ځل نه راغلی. زه خو دلته يو وزری يم؛ سهار کار ته ځم، ماښام تياره کور ته راځم. دا لمسيانو به دي هره ورځ يادولي. ما دوکان نه سوای پرېښولای، چي دوی مي دروستلي وائې؛ څه، اوس هم ښه دئ، چي په خير راغلاست؛ نور به دلي ګډه ګوزاره کوو. بنګ او کولی به دلته په ښار کي مکتب ته واچو، زه او ته به په دوکان کي اخته يو. د شپې به ټول پر يوه کاسه سره راټول يو؛ يوه وچه او لنده به سره خورو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا زوی ته وويل:

ـ زويه، په کلي کي مي ډېر کلونه ژوند کړی دئ، څو ښه خواړه د مجلس خلګ سته. بل د کلي دا ورشو يو څه خلاصه ده، دلته خو پدې تنګو او بويناکو کوڅو کي به مي زاره وچوي. زه والله چي تا ته لا حيران يم، زويه، چي تا څنګه دلې ځان ورته ټينګ کړی دئ.

سليم اکا زياته کړه:

ـ زويه، اوس چي مي دا خپل لمسيان وليدل، نامي خدا غټوکي سوي دي، ټوله ورځ مي د غيرږي نه ايسته کيږي. د دې په ايسته، که کلي ته ولاړم، هم سم زړه به مي ستاسو سره وي. مخکي به مي تنها ته او ستا ښځه يادېدل، دا ځل به مي تر تاسي زيات دا لمسيان تر سترګو دوري دوري کيږي. نه پوهيږم څه وکم، ما ته دا ښاری ژوند خوند نه راکوي.

عطا محمد وويل:

ـ بابا، ته وا ما ته به دا ځای (ښار) ډېر خوند راکوی؟ وائي، "مجبوره ته مه وايه چي غښتلي يې". د ژوندانه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجبوريت دئ. خوار خلګ هر ځای خوار دي. خو دلته دا يو شی سته چي په ښار کي يو څه کار پيدا کيږي، د کشرانو د پاره مکتب سته، يو روغتون سته؛ دغه شيان دي چي سړی اړباسي په دغه تنګو او د بويونو ډکو کوڅو کي ژوند وکي. دلته به مي دغه ورونه څه سم سبق ووائي. ګوندي خدای وي، يو منصب په سرکار کي په لاس ورسي، پر ما خو ژوند دغسي تير سو.

سليم اکا د خپل زوی عطا محمد پخي خبري واورېدې؛ وپوهيدئ چي دغه ښاری ژوند عطا محمد تر پخوا هوښيار کړی دئ. نو ئې د خپل زوی خبره ومنله؛ ورته وئې ويل:

- ښه دئ زويه، چي ته وائې در سره پاته به سم.

سهار عطا محمد خپل ورور بنګ حکومتی روغتون ته ور وستی. يوه نرس ئې د لاس زخم ور ومينځی، څه پوډر ئې پر وشندل او بيرته ئې ور وتاړه، را رخصت ئې کی. کله چي عطا محمد بنګ د کور پر خوا راوستی، پر لاره ئې په ليلامی کي يو پطلون بنګ او بل کولی ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانیول. ماپښین ئې نژدې مکتب ته ور وستل، او هلته ئې شامل کړل. نور نو بنګ او کولی مکتب ته روان سول. ښار د کلي په شان نه دئ چې یوازې به څه هلکان مکتب ته تلل؛ دلته په ښار کې پر هلکانو سر بیره نجوني او ښځې هم مکتب ته ځي. په ښارکي د بنګ د مکتب په لاره کي سهار او غرمه ډېري مکتبی ښایسته نجوني وي. ده فکر کاوه، چي یوازې د سردار لور صدفه ښاېسته او ښه کالي اغوندي. بیا هم یو مخ ئې زړه د خپل کلي او صدفي څخه نه صبر کیدی.

یو دوی هفتی وروسته، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

ـ ما ته به دی اجازه راکړې وای، چي یو ځل تر کلي تللی وائې. ژمی را روان دی، هغه خپل دوه درې پاته زاړه تلتکه، یوه کمبله او هغه خپل سامان به مي راوړی وای. که بارانونه شروع سول، بیا نو تګ نه کیږی، او دا بنګ به مي هم د ځان سره بیولای وای، چي د سامان په راوړلو کي ئې مرسته راسره کړی وای.

عطا محمد وخپل پلار ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، بنګ او کولی مي تازه په مکتب کي شامل کړي دي، دستي ئي د مکتبه را ایستل ښه نه دي. ستا تلل وکلي ته یوازي ښه کار نه دئ، ځکه تر کلي پوري د پښو ډېره لاره ده. هوا سړه ده، او بل د کلي ښځه به ځنګه د کور کالي او سامان تر موټره راوړي؟ ښه دا دئ چي دا ژمی دلي سره تیرکو. په دوبي د خیره سره چي مکتبونه رخصت سي، بنګ او کولی به هم د ښار، مکتب او کار سره بلد سوي وي. بیا به زه دوکان دوی ته پرېږدم. ما او تا به یو ځای د کالو او سامان په راوړلو پسي ولاړ سو.

*** *** ***

په کلي کي د ډاکټر تر تللو وروسته، سردار صاحب ماښام خپل شاتر تاجو ته وویل:

ـ سهار وختي به د کوره ښځه یوه نالیچکه درسره واخلې، یابو راوباسه. کله چي دي ځل پر واچوی، د هغه پر سر به نالي واچوې، ښه ټینګه ئي وتړه. صدفه او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور به ئې بازار ته نژدې د شير اغا تر كوره ورسوې. ته هم هلته د شير اغا په سراچه كي شپه تيره كه. هوښ كوه چي د هغې خوا ناوخت را رهي نه سي، چي په لاره كي درباندي شپه نه سي. بله ورځ، وختي حركت را وكه، چي په رڼا تر كلي ځان را ورسوې.

تاجو د سردار صاحب څخه پوښتنه وكړل:

- بې بى او صدفه هلته پرېږدم؟

سردار وختدل هو هلته ئې پرېږده.

- هو، دوى هلته څو شپې تيروي.

تاجو نو اوس ځان د سردار د كورنۍ محرم سړى گڼي؛ سردار ته ئې وويل:

- صاحبه، چي ته هم راسره تللي واى، څونه به ښه واى. يو خو دا لاره ډېره اوږده، سپيره او بېتى بيابان دئ، هيڅ پناه ځاى نسته. نه ويل كيږي يو ضرورت پيدا سي. بل، دوى ښځينه دي، هلته بازار دئ، بيا ډاكټر ته ځي، صدفه ناجوړه ده، شئ مئ به ئې په كار سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهيږم چي شير اغا خپل سړی دئ، خو هغه بيوزلـه د دې نه دئ، چي د دوی سره وځغلي. بې بـی او صـدفه بـه چا ته وايی، چي مرسته را سره وکه.

سردار تاجو ته وويل:

- ليونيه، پـر لاره تـه ورسـره ئـي ،هلتـه پيسـي ورسـره دي، هر څوک مرسته ور سره کوي.

تاجو سر وښوراوه، يعني چي سردار مي پـه مطلب نـه پوهيږي، نو ئي وويل:

- که چيري نه پسي راځـي، نـو بيـا زه دوی يـوازي نـه پرېږدم، هر څونه، وخت چي ئي تيراوه، زه ورسره هلته پاته کيږم.

سردار ته د تاجو دغه ښه نيت لرل، ښه خونـد ورکـی . هغـه تـاجو تـه هم د سلو روپـو يـو سـور نـوټ ورکـی، او زياته ئي کړه:

- سمه ده، هلته ورسره اوسه.

سهار وختي چي تـاجو اس سـره برابـر کـی، بې بـی او صدفي ته ورغئ، خبر ئي ور کړی، چي اس تيـار دئ. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صـدفي مـور يـوه غوټـه د كـاليو او څـه شـيانو تـاجو تـه وركړل، چې ته دغه در واخله، موږ در وځو.

تر لږ ځنډ وروسته، د سردار صاحب درې واړه ښځې او اولادونـه د صـدفي او د هغـې د مور مخـه ښـې تـه را ووتـل. بـې بـی او صـدفي د ټولـو ښځـه د خدای پـه امـاني واخيستل. سردار خپلي ښځي او لور ته وويل:

- دلته لږ د جهانداری کارونه دي، دغه به يو ډول د چا پـه غـاړه کـې ور واچـوم، زه هم ان شـا الله يـوازې دوې ورځي وروسته پسې درځم. تـاجو زمـوږ خپـل سړی دئ، هغـه در سـره دی. شـير اغـا دوی تـه مـې سـلامونه کـوی، ځې، نور مو په مخه ښه سه، چې لاره اوږده ده، دربانـدې ناوخته کيږي.

په هر ډول چې و، تاجو بـې بـی او لـور ئـې صـدفه پر اس سپرې کړې او حرکت ئې وکـئ، په لاره کې څو ځلـه ښځې او خپلـه تـاجو د رفـع حاجـت د پـاره تـم سـول. نـژدې مازديگر ته د شيراغا تر کوره ځانونه را ورسول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي کورتــه ننــوتلې. د شــيراغا د کــور ښــځو چــې بې بـی او صـدفه وليدل، حيرانـي سوې، يو يو ئـې جوړ کی چې تاسـي او دا ځـای، خدای مو راولـه. ښځو ئـې د سرو څخـه بـوغرې (چـادری) واخيسـتې، د ناسـتې د پـاره ئــې لـوی دالان تــه بـوتلې. د صــدفې مـور، چــې دوی هـم بــې بــی بللــه، پخــه ښــځه وه. د شــير اغــا د ښــځو پـدې شــان کړو خفه سول. خير، کښينسل؛ دستي ئـې څـه ونـه ويـل. صدفه د خپلې مور په مزاج پوهه سوه. کرار ئـې د مـوره وپوښتل:

- مور، ولې داسي بل ډول سوې؟ لږ سمه سـه، د رنـګ دي هرڅوک پوهيږي چې په قهر ئې.

بـی بـې خپلـي لورتـه سر ور نږدې کـی، ورتـه وئـې ويل:

- زويه، ولې ورته په قهر نه سم؛ پس لـه ډېرو کلونـو، نن د دوی کور ته راغلم؛ دوی دبانـدی کښـينولم. دوی پـدر لعنتی هر وخت ما ته په هغه سترګه نـه ګوری، لکـه زمـا بنو ته چې ګوري. ځکه زه د بله کوره پـه دوی واده سـوې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يم؛ پدې ئې دباندې کښېنولم. د يوې همسايه او پردې په سترګه ئې را ته وکتل. خوني ئې خيرنيړی چې ما او تا ئې خوني ته بيولي وای .ما دې ماښام پلار ته وويل: چې په بازار کې څو شپې به زه او لور مې د خپل خوريې ننګو کره تيري کړو. خير دئ، چې خوريی مې غريب دئ. هغه زموږ په ورتلو خوشحاله کيږي.

د صدفي مور زياته کړه:

خوريی (د خورزوی)، د هغه ښځه او اولادونه زموږ په عزت پوهيږي. دا ستا خپلوان شير اغا وي که هر بل يو، زموږ قدر نه لري. زويه، و دی ليدل چې هغه زما خبره سوه. خير دئ ، اوس راغلي يو، يو دوی شپې به تيري کړو، تر هغو به دې پلار هم راسي.

*** *** ***

تاجو چې ښځې د سرای په د روازه کې کښته کړې، نو ئې اس تر جلو ونيوئ، د شيراغا دوی د غويی وسرای ته ئې ور وستئ. اس ئې هلته پر يوه اخور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتړئ. د وښو خوني ته ورغی، څه شپيشتی ئې پـه بغل کي را واخيستې او اس ته ئې په اخور کي واچولې.

د شير اغا د غويو مزدور راغی، وئې ليدل، چي تـاجو د خپـل اس اخـور د شـنو شپيشـتو ډک کړی دئ؛ خـوا ئـې بده سوه. ورغی سمي نيمي ئې بيرته ځيني راټولی کړې؛ بد بد ئې تاجو ته وکتل.

تـاجو تـه دې کـار خونـد ورنـه کـی، راغـی، د شـيراغا سراچې ته، هيڅ د يوې پيالې چايو ست هم چا ورته و نه کـی. دغسـي سـتړی هلتـه د سـراچې پـه يـو څنـډه کـي يـو ساعت کښينستی او بيا ولاړی.

تـاجو د شـيراغا د سـراچې څخـه را ووتـی هلتـه لنـډ بازار ته ورغی، پر يوه سماوار ئـې يوه چاينکه خوړی چای د دوو وچو ډوډيو سره ځانته را وغوښتل؛ هغه ئـې ځای پر ځای نوش جان کړې. تـاجو ډېر ستړی و؛ هلتـه پرهغـه ځـای خـوب يـوړئ او بيـده سـو. شـپه پـر راغلـه سماوارچی ورته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مسافره وروره زه سماوار بندوم، که څوک په کلي کي پيژني، هلته ورسه او که څوک نه پيژني، نو راځه زموږ په ماجت (مسجد) کي به شپه تيره کي؛ مسجد دشپي تود دئ؛ دلته دي د شپي يخ وژني.

تاجو سماوارچی ته وويل:

- نه، وروره؛ دشپي د تير يوځای لرم، کور دي ودان، چي راوښئ دي کړم.

تاجو بيا د شير اغا سراچي ته راغئ. کله چي تاجوپه سراچه کي ناستو خلګو او شير اغا ته سلام واچوی،بيچاره ورغی د شيراغا لاسونه ئي ور مچ کړل. بيا هلته ارام کښينستئ؛ نور هيچا وتاجو ته ستړي مه سی ونه ويل. لږ وروسته ډوډئ را وړل سوه، وخوړل سوه، لمونځونه چا وکړل، چا ونه کړل، او بيا ټول پرېوتل بيده سول.

په سبا سهار څه ناوخته تاجو د صدفي مور وليدله. هغي ته ئي وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بې بی، دلته خو والله که ماته هیڅ چا د سړی په سترګه کتلي وي؛ چای او ډوډۍ مي پرون په بازار کي وخوړل، اوس د اس د خوړو دپاره هیڅ واښه په خونه کي نسته. که ستا کار نه وي، زه به ولاړ سم د اس دپاره به څه واښه را نیسم؛ دلته خو بازار دئ، هرڅه په پیسو دي.

تاجو بیا زیاته کړه:

- تیر ماښام مي د شیر اغا دغویو په سرای کي د دوی د وښو څخه څه واښه اس ته وا چول، نفر ئي راغی، بیرته ئي واښه د اس د مخه را ټول کړل. حیوان دی، وږی دئ؛ که ستا اجازه وي، زه څه واښه ورته را وړم، اس مړوم. نور زه دلته نه پاته کیږم؛ کلي ته ځم، سردار صاحب به سبا د خیره راسيي.

د صدفي مور وتاجو ته وویل:

- یه، تاجو؛ ته یوازي نه سي تلای، ورسه اس دي موږ که؛ بیا راسه، زه او صدفه هم در سره ځو.

تاجو وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا څه وائې بې بی؟ زما دي خوله ماته سي، چې دا خبره مي وکړه. صدفه ناجوړه ده، چې ډاکټر ئې ونه ګوري، دوا ور نه کي او خپله ډاکټر د تلو اجازه و نه کي، ته څنګ ځي؛ زه نه ځم، دلې در سره یم.

د صدفي مور وویل:

- نه، تاجو؛ کلي ته نه ځو، د شیراغا د کوره ځو؛ زما د خورئې کور ته.

تاجو د صدفي مور ته وویل:

- سردار صاحب به څه وایی؟

د صد في مور وویل:

- هغه ما ته پرېږده؛ ته ورسه، یو ځل دي اس موږ که، ژر راسه.

تاجو اس مځکو ته بوتی، هلته ئې څه شپیشتي په خپلو پیسو ورته را نیولې؛ اس ئې ښه موړ کی، اوبه ئې کی؛ بیا د اس سره د شیراغا د کور دروازی ته راغئ. احوال ئې د صدفي مور ته واستا وه، چې تاجو راغلئ دئ. د صدفي مور د ښځو د منځه را ولاړه سوه، رخصت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیستی، د شیراغا د کور ښځې ټوله حیرانی او وارخطا سوې. د صدفي مور ته ئې خورا ډېر وویل، بس د دې یوې شپې دپاره راغلې وې؟ ته خو به چې کله مخکې راغلې، لس پنځلس شپې به دې تیرولې؛ دا اوس څه پېښه ده؟ څنګه په یوه شپه ځې، لکه چې زموږ څخه خفه سوې؟

د صدفي مور دوی ته حال ونه وایه، یوازې ئې وویل:

- تاسي مي ولیدلاست، تاجو کارونه لري. دا چې دی ولاړ سي، او بیا راځي، دا لوی تکلیف دئ بیا د خیره سره په بې غمي راځم، ښه ډېري شپې به د رسره وکم.

د شیر اغا ښځو ورته وویل:

- بیا خو دي خدای راوله، هرکله راسي اوس تیاره راغلې ئې، څو شپې پاته سه خوري؛ تر اوسه خو دي شیراغا لا نه دی لیدلئ، دا چې ته ولاړه سي، هغه به موږ ته څه وائي، چې څنګه در څخه ولاړه؟ ستا دي د ښادی کار سي، په دا یوه شپه را تلو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر صورت، د صدفي مور د شير اغا د ښځو څخه رخصت واخيست، دا او لور ئې بيا پر اس سپرې سوې، تاجو اس تر جلو ونيوئ او د شيراغا د كور څخه راووتل. د صدفي د مور د خوري (ننګو) كور ليري نه و، يو ګړی پس، د هغه كور ته ور ورسيدل.

ننګو د دوی په ليدو ډېر خوشحاله سو. په يوه خونه كي ئې تاجو او بله خونه كي ئې ښځې كښينولې؛ چاى ئې وركړې، غرمې ته ئې ډوډۍ وركړه. اس ئې د كور څنګه ته د شنو شپيشتو په مامته كي وتړی.

د صدفي مور، صدفي او هم تاجو درو سرو ښه ارامه شپه د ننګو په كور كي تيره كړه. د ننګو او ښځې ئې هيڅ باور نه را تلئ، چي خاله (د صدفي مور) دي د دوی كور ته راسي. ځكه چي هغه لوی كور ته ور واده سوه. لويان خو د غريبو سره په تلو راتلو شرميدل.

ننګو او ماينه ئې ډول ډول فكر كوي، بيا هم د خپلي خاله، د خاله د لور حتا د شاتر تاجو عزت كوي. د ننګو د خالـه لـور صـدفي سـره خبـري شـروع كـړې، ژر ننګـو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپوهیدئ، چي د خاله لور ئې خفه ده. د خپلي خاله څخه ئې وپوښتل:

- دا صدفه خو ناجوړه نه ده؟

خاله ئې ننګو ته وویل:

- هو، زویه؛ صدفه لږ ناجوړه ده. ته به راسره ولاړ سې؟ ډا کټر ته به ئې ورولو.

ننګو وویل:

- ولي نه؟ ډاکټر صاحب خو زما اشنای دئ؛ هغه ډېر ښه سړی دئ. هلته د ورتلو ضرورت نسته؛ زه به ورسم، ورته وبه وایم، چي ماښام کور ته راسي. د ډاکټر صاحب کور زما د کور د څنګه دئ، دلې به ډوډۍ هم را سره وخوري، صدفه به هم وګوري.

خاله ئې وویل:

- خیر یوسې زویه، خدای دي خیر درکي.

خاله په ضمن کي و تاجو ته و ګوري، چي داسي ښه خوريي لرم.

ننګو ولاړی، ډاکټر ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ډاکټر صاحب، خاله او د خاله لور مې پس له ډېرو کلونو د کلي څخه راغلي دي. لور ئې ناجوړه ده؛ ماښام چې د کاره خلاص سې، ډوډۍ به زموږ کره سره وخورو؛ بیا به مې د خاله لور هم وګورې.

ماښام، ډاکټر راغلی؛ ډوډۍ وخوړل سوه. ننګو د چایو خوړلو پر وخت ډاکټر ته وویل:

- ډاکټر صاحب، یو ځل به صدفه وګورې، بیا به چای په ارامه سره وخورو. ډاکټر چې د صدفي نوم واورېدی، ور یاده سول، چې دا هغه د سردار لور ده. ننګو ته ئې وویل:

- ننګو، زه خبر نه وم، چې صدفه ستا د خاله لور ده.

ننګو فکر یو وړئ، چې د ډاکټر د صدفي نوم څنګه زده و؟ د ډاکټره ئې پوښتنه وکړه:

- ته هغه پیژنې؟

ډاکټر وویل:

- هو، ننګو؛ دري ورځې مخکې زه سردار صاحب کلي ته ورغوښتی وم. ما صدفه ولیده. دا چې صدفه ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاله لور ده، دا خو بیخي ښه کار وسو. اوس به ته هم زما ملګری سي ما خو د صدفي مور او د هغې پلار ته وویل: چي خپلي لور ته د هغې د ناجوړی دوا ورکي.

ډاکټر بیا زیاته کړه:

- دوا ئې د دوی سره ده. که ما او تا په دواړو وکولای سو، چي هم د صدفي او هم ئې د مور او پلار ژوند وساتو، دا به مو ښه کار کړی وي.

ننګو حیران سو، چي ډاکټر صاحب څه وائې؟ د صدفي مور خبره سوه، چي ډاکټر صاحب راغلی دئ، د میلمنو خوني ته ور غله. د ډاکټر صاحب سره ئې پوښتنه وکړه. ډاکټر د ننګو مخ ته دا ځل د صدفي مور ته روکه (سپینه) خبره وکړه:

- خوري، ستا د لور په ناجوړي هلته هم پوه سوم، تا ته مي یو څه وویل. د صدفي ناجوړي تر دې هم زیاتیږي؛ بیا ئې جوړېدل ډېره مشکل، حتا ناممکنه کیږي؛ سر له اوسه ئې چاره وکئ. چاره ئې ته او ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره کولای سئ. زه او نور ډاکټران هیڅ نه سو کولای؛ که د لور ژوند غواړئ، د دې په خوښه ئې واده کی.

د صدفي مور چې د ډاکتر خبري ئې مخکې هم اورېدلې وي، سر ئې نه و په خلاص سوی. دا ځل ئې وویل:

- یو، یو؛ دا څه وائې، ډاکټر صاحب؟ خدای دي مرګ را کي، دا څه خبري اورم، زه به دغه پیغور څنګه وړم او څنګه به ئې خپل سړی ته یادوم، چې لورمې میړه غواړي. زموږ په غم لړلي کورنی کي چې نجلی ۳۰ کلنه سوې نه وي، ترهغو ئې نه ودوي او نه تر دا اوسه څوک واده سوې دي. دا خو تر اوسه شلو کلو ته نه ده رسیدلې. تر دې مشراني نجوني لرو هغوی ناستې دي. او بیا چې ودوي ئې هم، پردو ته خو خپله ښځه نه ورکوي، وای خدایه، اوس څه وکم؟

ډاکټر د صدفي مور ته وویل:

- خوری، تا خوځه مکتب لوستی دئ، په خبره دي سر خلاصیږي؛ ته ورسه، خپله د صدفي سره خبري وکه،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچا تـه تر مور نژدې بل دوست نسته. تـه د خپلـي لـور څخه پوښتنه وکه، د لور باور پر ځان پیدا که چي دا خپل درد در سره شریک کي.

- وروره، زه پوهیږم، ما هم مکتب ویلی و، پلار د څو خشمړو روپو پـه خـاطر د دوو بنـو پـر سـر و سـردار تـه ورکړم. یوازي دوه کاله زما تر ودولو وروسته، سر دار ځلرم واده وکړ؛ یعني ځلور بني په کور کي یو. خدای دي زما د سر دښمن زموږ د حاله وساتي.

د صـدفي مـور د خـوني ووتلـه او صـدفي تـه ورغلـه. هغې صدفي ته وویل:

- زویه، ډاکټر راغلی دئ. ما خو ویل، تـا بـه وګـوري، دوا به درکي، خدای به دي روغه کیـي لیکن ډاکټر وائـې: ستا لـور پـه دوا او ډاکټر نـه جوړیږي. هغـه وائـې چـي ستا لـور پـه ورکولـو او واده کولـو جـوړیږی. ایـا دا ډاکټر رښتیا وائي زویه؟

صدفی مور ته په جرات وویل:

- مور جانې، هغه ډاکټر دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی ته مور وویل:

- زویه، ولې دي دا خبره ما ته نه کول؟

صدفي وویل:

- موري، ما خو ډاکټر ته هم نه دي ویلي. موري، رښتیا در ته وایم: هیڅ مي واده او میره په فکر کي هم نه و، په هغه ورځ چي بنګ زموږ کور ته راغلی و، او تا را ته وویل، ورسه؛ دروازه ور وښیه. دروازه مي ور وښول، بنګ خپل کار کاوه؛ پورته ئې نه کتل. ما د ده ځوانی، کار او غریبی ته کتل. په فکر کي ورته ډوبه تللي وم. یو ځل بنګ غریب متوجه سو، چي زه ده ته ګورم. هغه و، چي هغه خپل د لاس ګوتی ووهلې کله چي ئې تر ګوتو وینی جاري سوې، بیا ئې ما ته په عاجزانه توګه سترګی را واړولې؛ د ده کتو زه لیونی کړم.

صدفي له لږ سکوت وروسته بیا وویل:

- موري، پر ما د بنګ اخیري کتلو دونه تاثیر وکئ، چي نور په ځان نه پوهیږم، تر اوسه مي د بنګ سترګي او وینې په فکر کي را ګرځي. دا چي بنګ به زما په باب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه فکر کړئ وي، پدې هم نه پوهیږم. اوس نو چي ته، پلار او نور دوستان څه فکر کوئ، دا ستاسي خوښه ده، او څه را سره کوي، بیا هم ستاسي خوښه ده. خدای ښه پوهیږي، زما په زړه کي بدي نسته. ستاسي او د خپلي کورنۍ عزت را باندي ګران دئ، دا مي په واک نه ده.

صدفه بیا یو څه غلې سوه او وروسته یي په غلي اواز وویل:

- زه تاسي ته نه وایم چي ما ښنګ ته ورکی او نه ما د ښنګ سره خبري کړي دي. زه تر مرګ ستاسي نوم ساتم، تر څو چي مړه کیږم، در سره ناسته به یم؛ اما په خپل زړه مي زور نه رسیږي.

د صدفي مور چي د لور د ډک زړه خبري واورېدې، بیرته راغله، ډاکټر ته ئې وویل:

- ډاکټر صاحب؛ ګوره، دا خوریی ننګو مي هم ناست دئ، خدای به کوي او ته به کوي، زما سره مرسته وکه، دا لور مي ډېره را باندي ګرانه ده؛ بیا هر امر چي را باندي کوي منم یی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وویل:

- خوري، زه نوره مرسته نه سم کولای، دا ستاسي کورنۍ مساله ده. زه نه پکښي ځاییږم، زما کومک دغه و، چي ناحق دواوي مي دربانديدي خرڅي نه کړې، پیسي مي درڅه وا نه خیستي، ته مي د لور د ناجوړۍ په سبب پوهه کړې.

د صدفي مور وویل:

- کور دي ودان ډاکټر صاحب، دا مرسته هم را سره وکه، سبا شپه د صدفي پلار را رسیږي؛ دا خبري به هغه ته هم وکې.

ډاکټر وویل:

- زه خو به ورته ووایم، فکر نه کوم، چي زما خبري دي پر هغه اغیزه ولري. ستا په روی به ورته ووایم. خو بیرېږم، د کلونو کلونو اشنای مي دئ، د دې خبري په ور یادولو راڅخه خفه نه سي.

- یه، وروره؛ زه پوهیږم، د یوازني سړي څخه چي هغه نه خفه کیږي، هغه ته ئې. هغه ما ته ئې څو ځل ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفتونه کړي دي. ته پوهیږې چې میړه کله ښځې ته د بل نارینه صفتونه کوي.

ډاکټر پر را درسته کړل:

ـ لکه ښځې چې د میړه په مخکې د بلی ښځې صفت نه کوی.

*** *** ***

بله ورځ چې سردار پر اس سپور بازار ته راغلی، نو سیده ورغی، د شیراغا د کور په دروازه کې دخپله اسه را کښته سو. د شیر اغا د کور کوچنیان پر را ټول سول؛ یو او نیم وځغستل کور ته، شیر اغا ئې خبر کی، چې سردار صاحب راغی. شیر اغا بږغ وکئ:

ـ هلکو، ژر ورسئ، د سردارصاحب څخه اس ونسئ، او دی کور ته را ولئ، زه هم در وځم.

شیر اغا انډي پر انډي سو، لکړه ئې را واخیستله، د کلا د دروازی پر خوا را روان سو. د لیري ئې سترګی پر سر دار صاحب ومښتې او ورته وئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، راځه؛ ولې دی پښه نیولې ده، دستر څوک خو نسته او نه دا پردی کوردئ.

روغبړونه دي چې کیږي، د شیر اغا د کور ښځي راغلې، د سردار صاحب لاسونه ټولو مچ کړل. د شیر اغا د کور د ټولو ښځو ښې الوتي دي او خپله شیر اغا هم په فکر کي سو. یو دا چې سردارصاحب هیڅ کله هم بې له مخکنۍ خبرتیا د دوی کره نه راتلۍ. بل دا چې دوې ورځي مخکي ئې ښځه او لور داسي بې خبره راغلي او دغسي په تلوار بیرته د دوی د کوره ولاړې.

دستي چای راغلې، د ډوډۍ وخت سو، د لاسو اوبه را وړل سوې، سردار په فکر کي سو، چي ښځه او لور ئې ولي نه معلومیږي، پوښتنه هم نه کوي؛ خو فکر ئې بند سو. بیا ئې فکر کوي چي ډاکټر ته به تللي وي، را وبه رسیږي. اما دا چي شیر اغا او د هغه د کور ښځي هیڅ د هغوی نوم نه یادوي، ډوډۍ ئې هم د هغو را تلو ته و نه ځنډوله، نو اشتباهي سو، چي حتمي څه پیښه ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې د سردار تشويش ډېرېږی، بڼه ئې هم تغيير خوري، خبري هم يو ډول بل ډول ځينې سي. هلته د شير اغا او ښځو هم فکرونه ګډوډېږی.

څو شير اغا وسردار ته وریاده کړه:

- بي بي او صدفه په خير کور ته در ورسيدل؟ هغوی راغلل او يوه شپه ئې تيره کړه بيرته داسي په عجله ولاړل؛ زه هيڅ پوهه نه سوم.

د سردار نور هم فکر خراب سو، و شير اغا ته ئې داسي سم جواب ور نه کړی.

*** *** ***

د خپل خوريي دکوره ښځه د صدفي مور تاجو واستاوه، چي د شير اغا کور ته ورسي، وګوري، چي سردار را رسيدلی دئ که نه. که را رسيدلی وي، خبر ئې کي چي مور د ننګو په کور کي يوو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو چي د شير اغا کور ته را نژدې سو، اول د چوبند خوا ته ورغلی، چي وګوري که سردار راغلی وي، نو حتمي به ئې اس په چوبند کي تړلی وي. تاجو چي د سردار صاحب اس ولیدئ، نو راغی، د سرای په دروازه کي ئې نفر ته وویل: چي سردار صاحب خبر کي، تاجو راغلی دئ، وائې:

د سر دار صاحب سره مي کار دئ.

د تاجو په راتګ شیراغا او د هغه د کورنۍ ټولي ښځي حیراني سوې. اوس ئې نوعقیده پخه سوه، چي حتمي څه پیښه سوې ده. خپله سردار داسي وانګیرل چي ښځي ئې لکه چي نه غوښتل، خپل د لور په ناجوړی دوی خبر کړي، نو د دې کوره تللي ده.

شیر اغا خپله زړه نه کاوه، چي د سردار صاحب څخه پوښتنه وکي، چي څنګه ئې دوې ورځي مخکي ښځه او لور راغلل. څنګه بیا ته دا سي په عاجله پسي راغلې، چوپ ناست دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شير اغا مشره ښځه د ده (سردار صاحب) سکه د اکا لور ده. هغې دا جرات وکړ، د سردار صاحب څخه ئې وپوښتل:

- سردار اغا، خدای دي ئې خير کي، څه خو به پيښه نه وي، چي هغه ورځ صدفه او مور ئې راغلي او داسي ژړ ولاړې، او نن ته پسي راغلي؛ فکر دي هم سم نه رامعلوميږي،اوس بيا تاجو درپسي راغئ. موږ او شيراغا هم خبر کړئ، خو دا دي هم ورور دئ. موږ او تاسي خو يو کور يو. زموږ داسي مو ګروم سو.

- نه شا ببو، داسي څه خبره نسته؛ بيا ژمی راتلی، صدفه او مور ئې راغلل، څه سودا به ئې په کار وه، او زما هم د سرکار سره لږ کار و، بيا په ژمي نه سوای راتلای؛ راغلم، دلاري را وګرځيدم ما ويل، ښه دئ لالا،تاسي اوټول به هم ووينم.

- ځه، شکر چي څه نسته.

سردار تاجو ځان ته را وغوښتئ؛ تاجو راغی، سردار ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور د صدفي د مور د خوريی ننګو په کور کې یو؛ صدفي ته مو ډاکټر صاحب د ننګو کور ته راوغوښتی او صدفه ئي وليدله. د صدفي مور ويل، که ته خپله هم يو وار د ډاکټر سره ووينې، ښه به وي.

تاجو زياته کړه:

- د ډاکترسره ستاسي تر ليدو وروسته به د خيره سره خپل کور ته ځو. ځکه ډاکټر دا هم و ويل، صدفه کور ته بوځئ؛ نوره دوا ورته په کار نه ده.

سر دار تاجو ته وويل:

- ښه، مازېګر درځم، ډاکټر به وګورم، اوس ستړي يم.

تاجو رخصت سو،مازېګر چي سردار د ډاکټر وليدو ته ورغلی، ډاکټر هغه خبري چي د صدفي مورته ئي کړي وي، سردار ته هم وکړې. سردار ډېر وغورېدی، په قهر سو، تر خوله يي چټيات ووتل. بيا يي وويل:

- زه به ور سره ګورم، دې (صدفي) ځنګه دا خبره کړې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر ورته وويل:

- سردار صاحب، هغي دا خبره نه ده کړې؛ زه يو ډاکټر يم، زه دا خبره درته کوم.

سردار وويل:

- که مي د ډېر وخت اشناى نه واى، تا هم والله که د ژوند څکه راڅخه کړې واى.

بيا ئي په قهر تاجو ته وويل:

- دوى در رهي که.

تاجو وويل:

- صاحب، اوس شپه ده، سهار وختي به حرکت وکوو.

په هر ډول چي و، بله ورځ کور ته ټول ولاړل. سردار هم لنډ په دوى پسي ور ورسيدئ.لاهغسي غوريږي. لور ئي چي د ده په نسبت هوښياره او ارامه نجلۍ وه، اوس نو پوهه هم سوه، چي مور ئي پر خوا ده. په کراره ئي خپل پلار ته وويل:

- پلاره، زه ناجوړه يم. ما دا خبره چي واده غواړم،هيچا ته نه ده کړې. دا چي ډاکټر د خپلو تجربو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخي څه وايي، زما ګناه څه ده؟ زه ستاسي څخه هيڅ نه غواړم؛ يوازي دونه وکي چي خپلي ناجوړې ته پرېږدئ.پلار که ډېر راباندي په قهرئي په خونه کي مي قفل که، چي هيڅ راونه وځم. دا چي ستا نوم په ما بدېږي، ما مړه که چي نوم دي ښه سي.

د صدفي تر دې خبرو وروسته د صدفي پلار او مور څه نرم سول بيا ئې نو د څه وخت دپاره کوښښ کاوه، چي کور ته ښځينه ميلمنی راولی، ښه ډوډۍ ګاني پخې کړي. يا به د صدفي مور صدفه د خپلوانو او نورو شناخته ګانو کورونو ته بيوله، که ئې په دې کړوسره د لور فکر څه سم سي.

د صدفي مور او پلار په ګډه هر څه کوښښونه چي وکړل، ګټه ئې نه کوله. لور ئې ورځ تر بلی کمزورې کيدله، ډوډۍ به ئې نه خوړله، د چا سره ئې مجلس نه کاوه؛ هلته به ليري د ښځو څخه داسي په چورت کي ډوبه ناسته او يا پرته وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر وخت تېر نه سو، چې صدفي ته ټوخی هم پيدا سو.ټوله ورځ به ئې ټوخل او کله توده او کله به ئې سړه تبه کيدله. پلار ئې بيا ډاکټر ورته راوغوښتی. دا ځل چي ډاکټر راغلی، د صدفي پلار ته ئې وويل:

- لور دي په لوی لاس سل (توبرکلوز) کړه. ما خو درته وويل، چې دوا ګټه نه ورته کوي؛نورئې د قبر او هډېرې غم وخوره.

په دې ډول، ډاکټر يوازي خپل نظر ورته ووايه او بيرته ولاړ.

سردار چي د ډاکټر خبره واورېدله، حيرانی واخيستی، چي اوس څه وکړ؟ د ښځي سره ئې خبري وکړی. ښځي ئې ورته وويل:

- ما خو درته وويل، چې داسي ناروغي بل علاج نه لري. زما خبره دي نه منله، د خپلي سردارۍ او سرداري کورنۍ په نشه مست وي. اوس يې نو خدای ته پرېږده.

سردار خپلي ښځي ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا يو کار بـه لا وکم؛ هغـه دا چـي خبـر سـوم، سليم د خپلو زامنو سره يو ځای ښار ته تللي دئ. د هغې ورځي ځخه ورک دئ. دا مانا چي دی هم په دي خبره خبر سوی دئ، چي د کلي تللی دئ. زه به ښار ته په بنګ پسی ولاړ سم؛ مجبور يم چا ته ځه پيسي ورکم، چي بنګ مړ کي کله چي د بنګ پـه مرګ صـدفه خبـره سـي، زړه بـه ئـي ځينـي پرې او صبر سي. وروسته به ئې وخپل وراره تـه ورکم او ژر به ئي ور واده کړم. ستا سره مي سلا کوله.

ښځی ئي ورته وويل:

- سړيه! دسليم اکا د زوی بنګ بيچاره پـه دې کـي ځـه ګنـاه ده، چـي وژنـی ئـې؟ دغـه دلاس ګـوتي خـوږ سـوې، ناجوړه سو پـلار بيوزلـه ئـي ښـارته بـوتی، او کـه پـه بنګ پوهه سوې وي،هغه دئ کلـي ئـي پرېښـوئ.ته کـه د لـور ژوند غواړی، زما خو خوښه ده، چي بنګ پيدا که، صـدفه ورکړه؛ لور به دي جوړه سي د بنـګ د قتـل د ګنـاه بـه هـم خلاص سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار خپلي ښځي ته و خبښميدئ، بيا يي په قهر وويل:

- دا يوازي زما خبره نه ده؛ دلته د ټولي سرداري كورنۍ دعزت خبره ده، تا ته خوځكه زموږ د كورنۍ نوم څه اهميت نه لري.چي په ختيه زموږ نه ئي،ته دپردې ټبره را واده سوې ئې.زه څنگه يوه خوار، غريب هلک ته لور وركړم، چي بيا به زما تر مرگ وروسته حق غواړي. د سرداري كورنۍ په جايداد به شريكيږي. لور رابانديې گرانه ده، خو نه دونه چي په مځكو او ميراث كي مي پردي را گډ سي.

بيا يي زياته كړه:

- ته وا، موږ چي دا جايدادونه په مفته ساتلي دي. دغريب مرگ څه دئ اوغم ئي څه؟؟؟ يو څو پيسي به مي مصرف سي، بلا په پيسو، ولاړي دي سي.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار پر خپله خبره ټینګ و درېدئ. بله ورځ د کلي څخه ښار ته ولاړئ. اوس نو سردار ښار ته د سلیم د زوی بنګ په وژلو پسي د کلي راغلی دئ. په ښار کي ئې د خپلو باوری خپلوانو او پخوانیو اړیکو په مرسته ژر د پیسو په زور، دوه سړی وژونکی را پیدا کړل.

د سړو سره ئې د بنګ د وژلو بیه هم خلاصه کړه او نیمایی قیمت ئې وژونکو ته هم ورکی. تر هغه وروسته، د سلیم اکا د زوی عطا محمد د دکان په پیدا کولو پسې سو. دوی ورځې لا تیري نه وي، چي د عطا محمد دکان ئې هم پیدا کی. د سلیم اکا مشر زوی عطا محمد د نجاری دکان په بازار کي و.

سردار بله ورځ هغه د بنګ د وژلو دپاره سړی وژونکی د ځانه سره رهي کړل؛ ځکه د دوی تر منځ قرارداد داسي و، چي سردار به نیمی پیسې مخکي ورته سپاري او پاته د بنګ تر وژلو وروسته ورکول کیږی. بل شرط دا و، چي سردار به بنګ دوی ته ورښئی چي ویي پیژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې درې سره د عطا محمد دکان ته نژدې سول، سردار هغوی ته وویل:

- تاسي لږ لږ ودرېږی؛ زه دکان ته ورځم. تاسي راته ګورئ، زه بنګ درښيم. نور تاسي پوه سه او کار مو، چې څنګه ئې وژنی.

سردار دکان ته ورغي، ګوري چې سليم اکا هلته په دکان کي يوازي کار کوي. سردار د عطا محمد د دکان په خوله کي ودرېدئ؛ سلام يې ور واچوئ. سليم اکا سردار پر ږغ وپيژندئ؛ خپل د کار د ځايه ورته را ولاړ سو، د سردار ئې ډېرعزت وکئ او د ناستي بلنه ئې ورکړه.

سردار چې مقصد ئې د بنګ ليدل او خلګو ته وربنول و، او اوس په دکان کي هغه نسته، نو د سليم اکا غوښتنه ئې ومنله او کښينستی.

سليم اکا ژر چای ورته راوغوښتلې. په اول کي سليم اکا فکر کوی، سردار صاحب به نو حتمي دلته په دي راغلې وي، چې دروازه يا کم (کوم) بل شی به ئې په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار وي. هغه بيوزله ژر ژر د کليوالو او خپلو ملګرو په باب پوښتني ځيني کولې. مګر، سردار داسي نا ارامه و.

سليم اکا اشتباهي سو. بيا هم څه نه وائې، هغه لکه خوب چي ويني. د سردار راتلل، بيا ځنګه د ده سره کښينستئ او چاى خوري. دا بيخي عجايب او نابلده خبره وه. هر څه ئې هير سول. په دې وخت کي عطا محمد هم دکان ته راغئ.

د عطا محمد چي سترګي پر سردار ومښتې، فکر يووړئ، چي سردار څنګه زموږ غريبانو دکان ته راغلی دئ؟؟؟ په هرصورت، سلام ئې واچوئ. د سردار سره ئې روغبړ وکي، هلته ګوښه په خپل کار بوخت سو. غوږ ئې نيولی دئ، چي سردار به ئې پلار ته څه وائې؟

سردار د سليم اکا څخه وپوښتل:

- ډېر وخت دي دلته په ښار کي تير کی. ما ته داسي ښکاری چي کلي ته دي د راتلو نيت نسته. که زما خبره منې، ستا دپاره خو به په ښار کي ژوند ښه وي؛ مګر، د هلکانو دپاره ښار ښه ځای نه دئ. دلته په ښار کي هلکان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژر سپین سترګي کیږي. اول بد کار ئې دا دئ چي د مور او پلار په خبره نه وي.

وروسته ئې وویل:

- بنګ او کولی چیري دي، نه معلومیږي، درڅخه تللي خو به نه وي؟

سلیم اکا وویل:

- ښه سو، چي را په یاد دي کړل؛ زماهم په بنګ تشویش و، ستا سره په خبرو اخته سوم، هغه مي هیر سو.

سلیم اکا ور پسې زیاته کړه:

- د بنګ پوښتنه دي وکړه، ته وده؛ سهارعطا محمد د بنګ سره تللي و.

هغه ته ئې ور ږغ کړل؛ عطا محمد ورته را نږدې سو:

- زویه، د بنګ کار څنګه سو؟

عطا محمد وویل:

- بابا، د شکر ځای دئ، بنګ په خیرسره ولاړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي عطا محمد وويل، بنګ په خير ولاړى، ناڅاپه د سردار د لاسه د چايو پياله ولوېدله او بي اختياره يې تر خوله راووتل، چيري؟

عطا محمد پر را درسته کړل:

- بنګ سرکار کابل ته بوتى، چي هلته سبق ووايى.

سردار خو د اوله سره څخه هم داسي امانت ناست و؛ کله چي ئې د بنګ د تلو او بيا دا چي هغه سرکار بيولى دئ، واورېدل؛ ژر د ځايه ولاړ سو، او بې له خداى په اماني څخه روان سو. سليم اکا او عطا محمد لکه څنګ چي د سردار په راتلو سره په فکر کي و، اوس په بې پر وائې ولاړيدلو شکمن کړل.

زوى او پلار څو څو ځله دا خبره سره کوله: څنګه راغى او څنګه ولاړى؟ د را تلومطلب ئې څه و، او د ولاړيدو سبب ئې څه و؟ دواړه نه پوهيدل.

سردار چي د عطا محمد د دکانه څخه څه ليري سو، ورسره هغو سړو ته چي ده پيسي ورکړي وي اوغوښتل ئې چي هغوى به بنګ ورته وژني؛ اوس چي بنګ نسته،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار د دوی څخه د خپلو پیسو بیرته د ورکولو مطالبه لرله، او سړو نه دا چې هغه پیسې نه ورکولې، د پاته پیسو غوښتنه کوله.

سړي هم د سردار په اصلي مطلب نه دي خبر. هغوی سردار ته وویل:

ښه، چې بنګ نسته، پلار به ئې در ته ووژنو، یا به ئې دا بل زوی درته مړ کړو، پر تا ئې بیا څه فرق دئ؟ مطلب زموږ پاته پیسې به راکوې.

د سردار ټینګار زیات سو؛ خبره تهدید او بدو ویلو ته سره ورسیدله. سردار هغوی ته وویل:

- د حکومت په زور خپلې پیسې در څخه اخلم، بندیان کولای مو سم.

رښتیا هم د سردار خبره حکومت اورېدله. د بنګ د قتل دپاره کرایه کړو جنایتکارانو فکر وکئ، چې سردار حتمي دوی ته مشکلات جوړوي او پیسې هم را څخه اخلي. نودوی دا ښه لاره وګڼله،پر موږ ئې څه فرق دئ راځه چې خپله سردار مړکو. هغوی همداسې وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار ئې پر سر په هغو ګولیو وویشتئ، چې سردار دوی ته د بنګ د وژلو دپاره ورکړي وې.

سمدستي په ټول ښار کې اوازه خپره سوه، چې د لوی کلي سردار نن په ښار کې دنامعلوم سړو لخوا وژل سوی دئ. ټولو حکومتي سړیو، یوی خوا او بلی خوا ته سره ځغستل. مازیګر چې کولی د مکتبه دکان ته راغی، پلار ته ئې دا خبره وکړه، چې نن هغه زموږ د کلي سردار په ښار کې چا وژلی دئ.

سلیم اکا او عطا محمد دواړه حیران سول، یو بل ته ئې وکتل. سلیم اکا و کولی ته وویل:

- زویه، هلته مي څه غوښي راوړي دي، هغه واخله، کور ته ځه؛ موږ هم پسي درځو.

کله چې کولی د دکانه ووتی، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، پر خوله لاس نيسه، هيچا ته دي تر خوله ونه وځي، چي سردار زموږ دکان ته راغلی و، او يا موږ وليدئ.

*** *** ***

سبا ته حکومت د سردار د وژل کيدو په تور ډېر بې گناه خلک ونيول او په خورا درنو مراسمو ئې د سردار مړی تر کلي ورساوه.

کله چي د سردار جنازه کلي ته وړل کيده، سليم اکاعطا محمد ته وويل:

- زويه، زه به د سردار د مړي سره کلي ته ولاړ سم؛ يوې خوا ته به مي په جنازه کي برخه اخيستې وي، بلی خوا ته به هغه کليوال ووينم، ښه يي لا دا چي د هغي خوا به خپل کالي او سامان د يو چا په موټر کي واچوم او را به ئي وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عطا محمد هم دا خبره خوښه سوه. سليم اکا په جنازه پسې د خلګو سره يوه موټر تـه پورتـه سو. جنـازه کلـي تـه ورسيدل، سردار ئي خاورته وسپاره.

کليوالو د سليم اکا سره ډېر په مينه روغبړونه کول.

معلـم مرجـان سـليم اکـا خپـل کـور تـه بـوتئ د سـليم اکـا تلوار و، چي د ښاره د راغلو خلګو سره بيرته د هغوی په موټرونو کي ځان او خپل لږ کالي او سامان ورسوي. خو کليوالو سليم اکا پرې نه ښود، چي په هغه ورځ دي بيرتـه ولاړسي.

هلتـه د سـردار پـه کـور کـي صـدفه او د صـدفي مـور خبـري سـوې، چـي سـليم اکـا هـم هـدېرې تـه راغلـی دئ. دواړې دونه خوشحاله سوې، چي د سردار مرګ ئې هير سو. تاجو ته ئي وويل:

- سيلم اکا پيدا که، د نورو خلګو پټ ورته ووايـه، چـي د صدفي د مور په کار يې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو راغی، سلیم اکا د معلم مرجان په کور کې و. خپله خبره ئې سلیم اکا ته په کراره وکړه. سلیم اکا په چورت کې سو؛ د ځانه سره ئې وویل:

- یا خدایه،ته فضل وکې!

سلیم اکا نه پوهیږي، چې د سردار ښځه به ده ته د ویلو څه لري. هغه تاجو ته وویل:

- ښه، اوس خو شپه ده، سهار به ئې سلام ته ورسم، فاتحه به هم ورکړم.

سلیم اکا ټوله شپه خوب و نه کی. ډول ډول فکرونه ورته پیدا کیدل. سهار یې معلم صاحب مرجان ته وویل:

- زه به یو ځل د سردارصاحب کور ته ورسم؛ ښه دي دا ښځو ته به ئې فاتحه ورکړم؛ ډېر کلونه مو سره تیر کړي دي. بیا به نو زه د خیره رخصت واخلم، او ځم به.

معلم صاحب سلیم اکا ته وویل:

نن شپه لا تیره که، ډېر خلک د ښاره څخه سبا فاتحې ته راځي؛ سبا سهار به دي د هغو سره په موټر کې واستوم. سامان به دي هم درسره ورسوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا وويل:

- ياره معلم صاحب، تا دي خداى ژوندى لري، هر وخت دي زما خدمت کړى دئ؛ زما سره خو څه نسته، په هر لمانځه کي دعاوى درته کوم؛ سمه خبره ده، زه به پاته سم.

*** *** ***

سبا ته کله چي سليم اکا د سردار کور ته ور ننوتى، د سردار ټول کهول پر را تاو سو. سليم اکا يوه دعا وکړه، او وئي ويل:

- سردار صاحب ښه سړى و، خداى دي ئي وبخښي؛ تاسي دى خداى د نورو غمونو څخه په امان لري.

د صدفي مور د سليم اکا څخه پوښتنه وکړه:

- سليم اکا ښار ته ګډه کيږى؟

سليم اکا جواب ورکى:

- هو، بي بى. هلته هلکان عطا محمد مکتب ته واچول، ښنګ خو سرکار د نور زيات سبق ويلو دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ته بوتی، ما او کولی ته دلته یوازي ژوند سخت و، هلته د عطا محمد سره اوسیږم.

د صدفي مور وپوښتۍ:

- بنګ جوړ و؟

سلیم اکا وویل:

- هو، شکر دئ جوړ و. هغه ګوتي چي ئې خوړ سوي وې، څو ورځي داسي ورسره زهیر و؛ مګر، د خدای فضل و، ښه سو، چي حکومت کابل ته واستاوه؛ ان شا الله هلته به نور هم ښه سي ،دري څلور کاله وروسته به په حکومت کي یوه ښه وظیفه پیدا کي.

د صدفي مور د سلیم اکا څخه د عطا محمد د دکان پته واخیستله، او سلیم اکا ته یي وویل:

- زه څو ورځي وروسته ښار ته درځم، بیا څه خبري درسره لرم.

د سلیم اکا نژدې و، چي تر خوله ووځی، چي سردار صاحب هم د مرګ په ورځ دکان ته یوځل راغلی و. هغه د صدفي مورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خدای دي هرکله راوله.

نور سلیم اکا د سردار د کورنۍ څخه رخصت واخیسته.

بله ورځ سلیم اکا د معلم صاحب، بدي اکا او یتیم محمد اکبر په مرسته خپل پاته کالي او لږ سامان د ښاره راغلیو سړیو په موټر کې سره واچول. هغه د ټولو کلیوالو څخه رخصت را واخستئ او د خپل کور پر خوا را روان سو. مگر، بیا هم ډېر نا ارامه و. ټوله لاره ئې په سوچونو او چرتونو تیره کړه. یوه ورځ د عطا محمد د دکان مخ ته یوموټر ودرېدئ.

سلیم اکا ځیني راکښته سو. عطا محمد او کولی ورته راغلل. سامان ئې د موټره کښته کی. هغوی خوشحاله سول، چي پاته کالي او سامان ئې پلار را ورسول.

سلیم اکا د خپل مشر زوی سره دا خبره شریکه کړه، چي د خدای بخښلي سردار ښځي را ته وویل:

- زه ښار ته درځم، هلته څه خبري درسره کوم. زویه، خدای دی ئې خیر کی، چي څه به راته وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عطا محمد پلار ته وويل:

- فکر کوم چې د سردار د وژل کيدو په باب به کم چا څه ورته ويلې وي، يا به سردار چې زموږ دکان ته راغلی و، چا ليدلې وې؛ دغی ښخي ته به چا ويلي وئ.

سليم اکا او عطا محمد هره ورځ جلا جلا فکرونه کول.

په دې منځ کې ښه ډېر وختونه تير سول. دا دئ يوه ورځ ډاکی د عطا محمد دکان ته يو خط راوړی. کولی چي خط وليدی، پر پلار او ورور ئې زېری وکئ، چې شکر دی د لالا(بنګ) مي خط راغئ.

سليم اکا او عطا محمد کښينستل؛ کولی د بنګ خط خلاص کړ، سربيره پر خط بنګ خپل يو عکس هم ورته راستولې و. اول د بنګ عکس ټولو وکوت، سليم اکا وويل:

- ماشا الله دا خودا دئ ښاېسته ضابط ځيني جوړ سوی دئ. ځکه عکس په نظامی يونيفورم کي اخيستل سوی و. وروسته کولی د خط په لوستلو پيل وکئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په ښه او واضح خط سره تر ټولو مخکي خپل پلار ته ليکلی و:

- پلار جانه، لاسونه دي در مچوم؛ ستا سيوری دي زما د سره څخه پاک خدای نه ليري کوي ....

بيا ئې په ترتيب: عطا محمد، ورېنداری، کولی او ورېرو هريوته د محبته ډکی جملې ليکلي وې. په خاصه ئې د کولی څخه غوښتي و، چي ډېرپر خپلو سبقو زور واچوي.

د بنګ په روغتيا، خط او هوښيارو خبرو ټول خوشحاله سول؛ بيا ئې عکس هر يو جلا جلا وکتی، خو سليم اکا تر ټولو زيات. هغه عطا محمد ته ويل:

- ولچی (والله چي) په دي اول کال کي دا مکتب او مسافرئ مي زوی را هوښيار کړی دئ. زړه مي را ژوندی سو، خدای دي ئې د بدي ورځي راوساتي. څونه پخي خبري ئې کښلي وې. دا عکس او خط ئې نو نور ما ته را کی، زه ئې ساتم، ستاسي څخه ورک نه سي. سليم اکا د بنګ عکس او خط په خپل جيب کي وساتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*** *** ***

دا دی یوه ورځ دکان ته دوی ښځې په چادریو کې ورننوتې. سلیم اکا او عطا محمد ته ئې سلام واچوی. یوې ښځې خپل مخ لڅ کی. سلیم اکا ولیدل، چې د صدفي مورده. ښه روغبړ ئې ورسره وکئ. ښځې ورته وویل:

- کور مو چیري دئ؟ شپه در سره تیروو!

سلیم اکا ورسره د دکانه راووتی. ښځې ئې خپل کور ته بوتلې. د سلیم اکا مړور(اینګور) د ښځو هر کلې وکئ. عطا محمد او کولی هم کور ته ورپه سي راغلل. د شپې غریبانه ډوډی ئې سره وخوړل. وروسته، د سردار ښځې او د صدفي مور خپل د ورتللو سبب سلیم اکا او عطا محمد ته داسي بیان کی:

- زه پدې راغلې چې دا نن ټوله کیسه تاسي ته وکړم، چې څنګه صدفه په بنګ پسي ناجوړه سوه.سردار ښار ته په څه پسي راغلی و؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای څه ور پېښه کړل............کله چې د صدفي د مور خبري خلاصې سوې. سليم اکا او عطا محمد څه چې د هغې خپله لور صدفه هم داسې په چورتو کې ډوبه ولاړل. ځکه صدفه هم د خپل پلار پدې نيت نه وه خبره، چې هغه د بنګ د وژلو پلان لاره.

د صدفي مور بيا وويل:

- د دې ټولوخبرو څخه مې مطلب دا دئ، چې غواړم خپله لور ستا زوی بنګ ته ورکړم.

سليم اکا او عطا محمد هکی اريان سول. چې دوی څه ووايي،تر څه فکر کولو وروسته ورته سليم اکا په کراره ورته وويل:

- خوری، ستا ئې کور ودان؛ خو ته دا زموږ بې کوری او غريبی ته و ګوره؛ تاسې خو شکر الحمدالله د مځکو، باغو او پيسو خاوندان ياست. دا چې ته وائې صدفه بې له بنګ ژوند نه سي کولای، نو ما ته هم لږ وخت راکه؛ د بنګ د رخصتي ورځې را نږدې دي. هغه به په خير په رخصتي کور ته راسي، يوه پوښتنه بنه ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه بـه هم وپوښتو.دغه دئ تـازه ئـې خط راغلـی دئ او عکس ئې هم راستولی دئ.

د صـدفي مـور د سـليم اکـا څخـه د بنـګ خط واخيسـته، وئې لوستی، بيا ئې د بنک عکس وکوت. ژر ئې صـدفي تـه ور ږغ کـړل؛ د بنـګ عکـس او خـط ئـې هغـې تـه ورکړل. صدفي هم د بنګ خط ولوستی او عکس خوئې د ځـان سـره واخيسـتی.صـدفه پـه زړه کـي خوشـحاله سـوه، ځکه بنګ نور هم ښايسته سوی و.

صدفی او د صدفي مور په هغه شپه خطونـه وليکل او د بنګ په ادرس ئې هغه ته ور واستول.

سليم اکـا د صـدفي د مـور سـره وعـده وکـړه، کلـه چـي بنګ پـه رخصـتي د خيره سره کـور تـه راسـي، د هغـه پـه خوښه به دغه کار کوو.

سهار چي د صـدفي مور او صـدفه د سليم اکـا د کوره پـه خوشـحالی ووتلـي، تـر وتلـو مخکـي ئـې کـولی تـه څـه پيسي ورکړې، چي د مکتب دپـاره شيان پـه واخلـه. هغـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليم اکا مړور او د عطا محمد ټولو اولادو ته يو څه پيسې ايښی وې. دصدفي مور د تللو په وخت کي وويل:

- مور د خيره سره ژر راځو.

صدفه د بنګ په خط او د هغه د عکس په ليدو ډېره خوشحاله وه. هغي د بنګ عکس هر ځل کوت.

د صدفي مور څو شپې د خپلو نورو دوستانو په کورونو کي تيري کړې، او د سردار هغه کور چي په ښار کي و، او څوک په کرايه پکښي اوسيدل، د هغه د ورخالي کيدو خبره ئې هم وکړل. بيا نو مور او لور دواړه کلي ته ولاړل.

کله چي دوی کلي ته ورسيدل، اول د سردار د کورنۍ ښځي او بيا کليوالو چي صدفه وليدله، ټول حيران سول، چي صدفه په ښار کي څنګه ښه جوړه سوې ده. هر چا به د صدفي د موره پوښتل، چي کم ډاکټر ته دي ور وستله؟ کم ښه پير ته دي وروستله؟ چي دا سی ښه سم ئې جوړه کړه.

د صدفي مور حال نه وايه. هغي به دا يوه خبره کوله:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په ښار کي ئې د دوستانو په لیدو سره فکر سم سو، شکر جوړه سوه.

*** *** ***

دلته د سردار په کور کي د سردار نازولي په سر پک زوی مشر سو، چي نه په کورنی ژوند پوهه و، او نه د کلیوالو سره په تیر او بیر پوهیدئ.

د صدفي او مور ئې هم په دغه دبنو ډک کور کي گوذاره ورځ تر بلي سختیدله، نو ئې د بن زی او بنو ښځه د خپل حق د جلاوالي خبره را پورته کړه. دبني زی ئې خپله پلرگنی ټوله را وغوښتل. د خپلي میری او میری زی خور غوښتنه ئې د دوی په منځ کي واچول.

د سردار ورونیو د سردار پک زوی ته مشوره ورکړه، چي د صدفي مور خا مخا حق غواړي او درښځه جلا کیږي، دا غلطي دي پلار کړې ده، چي له پردو (بل قوم) ښځه ئې ځان ته ښځه وکړه. اوس موږ ته را پیښه ده؛

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم د نامه نه پرې کيږي، حق به ئې ورکړو. خو په جايداد، مځکو او باغونو او اوبو کې ئې نه سو را سره شريکولای، چې دا او يا د دې خپلوان به زمونږ د مځکو په منځ کې تناب کش کړي.

د هرې ورځې تر زوکليدو، او هميشنې غم څخه ښه دا ده چې لاس ئې د غاړې وباسو. د هرې خوا چې ئې کوو، په نغدو به ئې غاړه وباسو. مونږ پوهيږو، بې له هغه هم دا زمونږ سره نه کښيني، ښار ته ځي، او که خپلې پلرګنۍ ته ځان نږدې کوي. بس همدا مو فيصله ده. د شير اغا خبره ټولو ومنله. د صدفې او مور د حق حساب ئې وکئ.

کله چې ئې د دوی دوو د مځکو او باغونو قيمت په خپل زړه وټاکئ، بيا هم ډېرې پيسې کيدلې. د سردار پک زوی وويل:

- اول خو زه دا دونه پيسې نه لرم؛ دوهم دونه پيسې نه ورکوم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی او مور ئې په خبرو او مجلس کي برخه نه لرله.

بیا شیر اغا وویل:

- خیر دی، نیم قیمت به ئې ورکړو.

وروسته د سردار زوی د شیراغا خبره ومنله، او پر زیاته یي کړه، چي نیمی پیسي اوس او نیمی نوري پر کال چي حاصل واخلم.

پک ،غوښتل چي یوه بله لانجه جوړه کي هغه وویل:

- د صدفي مور ته به خپل حق ورکړو، اما صدفه نه پرېږدم، چي حق واخلی. هغه خو زموږ وینه ده. هغه به دلې دشیر اغا زوی ته ورکوو. دشیر اغاخو داخبره د اوله سره خوښه وه.وئې ویل دا خو ډېره ښه خبره ده ښه دئ چي زما په ژوندونی په خپل لاس خپله وریره را واده کم.

د صدفي میری زی ورور وویل:

- شیراغا! ته ښه وایی، خو زه فکر نه کوم، چي صدفه دي د موره را جلا سی. هغه هم خپلي مور ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوې ده. که زما خبره منې، هيڅ خپل د خولې خوند مه بده وه، مه ئې ور يادوه. که دي وريا ده کړه او وئې نه منله، خلګ را خبر سول، بيا به ئې نو يا ودوو يا به ئې وژنو.

د ټولي کورنئ ئې پر دی سلا سول، چې ميری او خور ته د حق په نوم څه ورکړي. صدفي او مور ئې هم قناعت وکړ. هغو د خپل حق د نيمو پيسو د اخيستلو پر وخت د ښار د کور غوښتلو خبره وکړه.

د ښار پر سرای باندي ئې بن زی څه ټينګار وکئ؛ خو شير اغا فيصله وکړه، چې کور به درکړو، خو د پيسو برخه دی څه کموم. د صدفي مور د شير اغا خبره ومنله.

*** *** ***

صدفه او مور ئې ښار ته راغلي. څو شپې ئې د خپلي پلرګنی سره تيري کړې، چې کور ئې ورته خالي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سو. پدې شپو کې بنګ هم د کابله په رخصتي کورته راغلی.

سلیم اکا بنګ ته د صدفي د ورغوښتلو خبره وریاده کړه.

بنګ ته خو هر څه روښانه و. ځکه صدفي او د هغې مور څو خطونه وراستولي وو. بیا ئې هم پلار ته وویل:

- هرډول چې بابا جانه ستا او د لالا (عطا محمد) خوښه وي.

سلیم اکا د خپل زوی بنګ پدې مودبانه جواب زیات خوشحاله سو.

*** *** ***

سبا، په ډاډه زړه باندې سلیم اکا، عطا محمد او څو سړی سره را ټول او د صدفي دوی کور ته ورغلل. د صدفي مور هم د خپلو دوستانو رضایت حاصل کړئ و. هغه ئې را غوښتی وو. خو د صدفي میره زی ورور او نور سرداران خوښ نه وو. ځکه د صدفي د شیرینی د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړې په مراسمو کې ئې برخه وانه خیستل دوي دا ځان اوخپلې کورنۍ ته یو توهین وباله،چې څنګه دیوه سرداري کورنۍ نجلۍ دیوه غریب او(اُپره) سره واده کوي..

په هر ډول چې و، د صدفي د مور له خوا دوستانو، وسلیم کاکو او ورسره راغلو خلګو ته د صدفي شیرینی ورکړه.

د صدفي مور او صدفه پوهیدل، چې بنګ او پلار ئې خپل کور نه لري. نو له پخوا څخه ئې فیصله دا وه، چې په ښار کي به د خپل غټ کور یوه برخه د صدفي په نوم کوي، چې بنګ، پلار او ورونه ئې پکښې ژوند وکړي.

د صدفي د شیرینی د ورکړې سره سم، د صدفي مور د سلیم کاکو څخه غوښتنه وکړه، چې د خیره سره تیاري ونیسی، دغه زمونږ کور ته به را کډه سی. ښه دئ لور او زوم به مې په څنګ کې اوسیږي. زه بل داسې تیرونی دوست بې له دغه لور څخه نه لرم، او ته به هم د خپل زوی او مږور څخه لیرې به نه ئې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا پـه خبـرو کـي داسـي پيښـه ونيولـه، فکـر ئـي وکړی، چي د صدفي مور غواړي، يوازي زه او بنګ د دوی کور ته را کډه سو. هغه وويل:

- خوري، زه عطا محمد، اولادونه او کولی زوی مـي يوازي نه سم پرېښولای.

د صدفي مور بخښنه وغوښتله، او بيا ئـي خپل خبره پوره کړه:

-زما مطلب داسـي نـه و، چـي يـوازي تـه او بنګ بـه دلته اوسيږی، بلکـي تاسـي ټول بـه دلتـه يو ځـای را سـره اوسـيږئ. زمـا او صـدفي دواړو هيلـه دا ده چـي صـدفه د خپل خُسر او ليورو سره يو ځای وي، ځکه ښځه پـه خپلـه خُسرګنۍ کي ښـه وي. ان شـا الله چـي تاسـي را کډه سئ، ژر بـه د بنګ او صـدفي د واده سرښته وکړو. غريبـي دې ځان وخوری. سليم اکا د صدفي مور ته وويل:

- خوري، خبري به لڅی کوو. ستاسـي ئـي کـور ابـاد، چي خپله لور مو زما زوی ته مفته بې له ولـوره راکړه. د واده کولو دپاره څه وخت را کړه، چي زه او عطـا محمد

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـو څـو پیسـې سـره برابـري کړو. واده خـو څـه لګښـت غواړی.

د صـدفي مـور سـلیم کـاکو تـه اطمنـان ورکـړئ، چـي صـدفه غواړي، د خپل واده ټول لګښت پـه خپلـه وکړي؛ هر څه ئې را نیولی دي؛ ته بیغمه اوسه.

سلیم اکـا او عطـا محمد ډېر خوشـحاله سـول؛ رخصـت ئې واخیستی او خپل کور ته راغلل.دظلمه پـه امـان ژونـد ولری.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ضمنی خبرتیا:

انجمن د وستي افغانستان

محبت ؛ گاهنامه"

**"mahabbat
Anoneperiodical
newsletter**

published by ADS

(Afghan Dosty Society) UK

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره یکم سال هجدهم جولاي ۱۰۱۵م

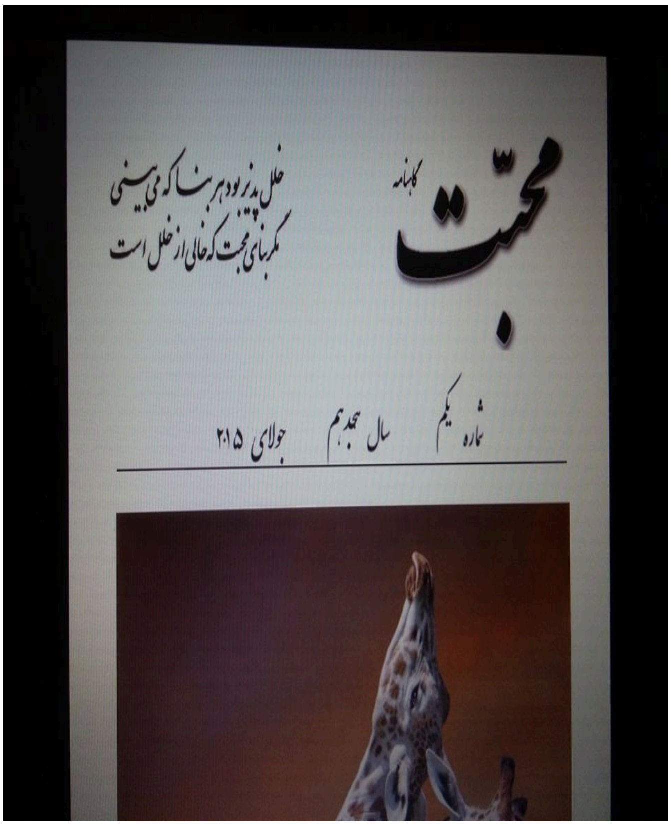

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"محبت,ګاهنامه" دهغي نوم وتي افغاني مجلې نوم دئ چي د ليکوال،سياستوال ښاغلي محمدهمايون "تاج"په سر پرستئ نژدې شل کاله په انګليستان کي په پښتو او درى ژبو باندي نشرات لري. يوه غيري وابسط،مجله ده، افغاني پاخه ليکوال، اديبان، شاعران، کيسه ليکونکي او دهر پند ماهيرين هلته خپل مضامين د نشر لپاره ورکوي.د هغي مجلي په (٦٠ او ٦١)صفحو کي تردي سرليک لاندي "ديوه نوي کتاب معرفي اوخبرتيا " د ښاغلي "انځورګر" صاحب په قلم ليکنه نشر سوې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همـــــــــدا ډول د ښـــــــــاغلي "انځورګر"صاحب لیکنه "

دیونـــوي کتـــاب معرفـــي او خبرتیـــا" دکندهارغښتلي یـا نامیـان. پـه جرمنـي کـي د (کــاخ ســخن)kakhe sokhan ارګــانِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشراتی کانونِ فرهنگی افغانانِ مقیم ایالت بایون. یا"دباین دولایت دافغانانودکولتوري اوفرهنګي مرکز"لخوا په خپل نشراتي ارګان (مجلې): درشماره (۳۳/۳۴)،سال دوازدهم تابستان وخزان ۱۳۹۴ خورشیدی،(نوامبر ۲۰۱۵)م په ۲۹/۳۰صفحه کې نشر کړې ده.

زه د ښاغلي انځورګرصاحب د محبت د مجلې د محترم مسول همایون "تاچ" اوهمکارانو اوپه جرمني کې د"کاخ سخن" د مسول مدیر، وویراستار: دوستدار او دټولني دټولوغړوڅخه یو جهان مننه کوم.اود انځور ګر صاحب لیکنه د لته ستاسي د لوستو دپاره کټ مټ رانقل کوم.

کوم چي زما پر کتاب د **" کندهار غښتلي"** باندي يي ليکلي ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه نوې کتاب معرفي او خبر تیا!

انځورګر: 60 صفحه.

دکندهار غښتلي"نامیان "پدې وروستیوکي یو نوی کتاب «دکندهار غښتلي "نامیان" » په نامه. په بڼکلي صحافت د چاپه راوتلی دئ. د کتاب لیکوال ښاغلي عبدالقیوم دئ. دغه اثرچي په "۱۲۱" مخونو کي کښل سوی د ئ. د لیکوال د کلتوري زیارونو،ټولنیزو د ردونو،احساساتو او هیلو یو نوی ابتکاري او د اهمیت وړ څیړنه ګڼل کیدای شي. په د ې لیکنه کي ډېري خبري شته. خو تر هر څه وړاندي. د دغه څیړني ټول محتویات او مطالب،د سیمي د نامیانو، ټینګانو، میړنیو،غښتلو پیژندګلوی ته وقف دی. لیکوال د دغو غښتلو. با استعداده او انرژي لرونکي ځوان قشر، چي د استبدا د او ظلم په وړاندي د مقاومت کولو په ګناه او یا دا چي پر دوی باندي د کوم تپل شوي جرم په مقابل کي په پټه خوله په کلکه د رېدلي دي او ظالم او توطیه کونکي ئې د ماتي سره مخامخ کړي دي،نو دوی ئې بیا و زندانونو ته تیل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلي دي. او هلته بيا د د سيسو او توطيو قربانيان شوي دي، پرده پورته کوي.

همدارنګه. ليکوال بيا د دغو ټينګانو ټولنيز، اخلاقي خويونه او د ټينګوالي د علتونو ځانګړتياوي د بيلابيلو شخصيتونو په وجود کي په ژوندی توګه بيانوي. مينه وال کوالي شي پورتنی خبري د کتاب په متن کي ولولي. ليکوال د کتاب د سيريزي په لومړي مخ کي ليکي: ځيني ليکوال. ليکني د تفسير لپاره کوي اوڅوک ئې بيا د تغير لپاره ليکي. خو زه ئې د تغير او تفسير د واړو لپاره ليکم". د تفسيرڅخه مي مطلب دا دئ چي تر وسه د مسلي ښه وضاحت وسي. خلګ آګاه او خبر کړم. د تغير څخه مي مطلب د هغه منفي ذهنيت سمون دی چي د کندهار د غښتلو "پاي لوچو" په باب سرکاري سړو،پردو او پردوپرستو د کلونو کلونو را په ايسته د دوی د منفي تبليغ په وجه،زموږ د يو شمير وطندارانو، په خاصه د ښاري روشنفکرو په فکرونوکي ئې منفي ځاي نيولي د ی"

دغه ډيرنه، په لومړی سر کي ځکه د پام لرني وړده،چي ليکوال، له يوې خوا شخصاً په حوادثو او پيښو کي حضور لري اوله بلي خوا. ليکوال په کلک هوډ سره د اولس په موضع کي ولاړ دی. د ليکوال دغه ټولنيز د ريځ د کتاب اهميت او کيفيت ته ئې نوي په زړه پوري او د منلو وړ ګرځولی دئ.

په دې اساس که ليکوال له يوې خوا خلګ په پيښو او حوادثو خبروي او له بلي خوا وائی: "دا پرځان باندي د غښتلو حق بولم چي زه د دوی پيژندګلوې د خپل شناخت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیمانه وخلګو ته په رښتني توګه وکړم او هم مسؤلیت لرم هغه څه ولیکم چي لیدلي مي دي. " باید څرګنده شي چي د ښاغلي عبدالقیوم د دغه حاضر کتاب څخه وړاندي نورو لیکوالو اوپوهانو هم کار کړی دئ او اثارئي لیکلي دي او پخپله لیکونکي هم د یو شمیر نورو لیکوالو نومونه په خپل دغه اثر کي ذکر کړي دي.

همدارنګه ښاغلي نوزادي هم په تقریظ کي د یو شمیر پوهانو اولیکوالانو نومونه ئي یادکړي دي. خو اصلي خبره په دې کي ده چي یادشوي پوهان اولیکوالان چي په د ي اړوند ئې هرڅه لیکلي دي. د بیلا بیلو منا بعو،نقل قولونو،خاطراتو، روایاتو او په کتابونوکي ئې مندلي دي. خو پدي اړوند ښاغلي عبدالقیوم ځکه مستحق دی چي د ی پخپله شخصاً د ذکر سوو شخصیتونوسره یوځای،په وارو وارو سره د زندان په سلولونو کي، په کلي والي ژوند کي،په نورو ولاړو او ناستو کي په بیخ او ریښه کي حضور او شناخت لري او خبري ئې د سند پر بنا رښتني، معتبره او د منلو دي.

ښاغلي عبدالقیوم د کتاب په شلم مخ کي ودغي موضوع ته د اسي ایشاره کوي: " د تیرو پنځو سو کلونو په جریان کي،هغه د خپل وخت غښتلي چي ما لیدلي وه او ما ورسره ناسته لرل او بیا مي تر اوسه هغه څه چي زموږ د وستانو د غښتلو "پاي لوچو"په هکله لیکلي دي او لوستي مي دي،د غښتلو د کړونو،عاداتو او صفاتو سره مځکه تر آسمانه تفاوت لري.

د ټولو تیرو تاریخ لیکونکو او لیکوالو د معلوماتو منبع یا ماخذ یو دی چي نورو نقل کړی دئ. " د کتاب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل اهميت په دې کې دی چې ليکوال،ښاغلي عبدالقيوم د يو ټولنيز شخصيت په حيث د ټولني په منځ او موضع کې ولاړ دی. د ده په باور د ولسونو د تاريخ د څرخ حرکت د طبقاتي مبارزې پر بنا ټاکل کيږي. نه د نورو لاپو. شاپو او کاغذ بازيو پربنا !ليکوال وايی: که ولسونه مو نا لوستي نه وای او په خپل رسالت پوهه وای او خپل سياسي،اقتصادي او ټولنيز تشکيلات ئې لرلای بيا نو حاکميتونو د دوی پر برخليک باندي لوبي نشوای کولای.

دکتاب بل د يادولو وړ اهميت په دې کې دی چې ليکوال په دې اړوند ډېر ټولنيز مسائل مطرح کوي او هدف ئي دا دئ چي لوستونکي ته د مسؤليت احساس ور کړي اولاربښونه کوي چي خپل د ژوند وچارو او تاريخ ته له سره نوې کتنه وکړي. ليکوال وائي: دا ځکه زموږ تاريخ يا زموږ د ولس تير ژوند هغو کسانو ليکلی دی چي د وی د حاکميتونو او جبارانو د فشار او استبدا د په وجه کولای نشو چي حقائق او تاريخي پيښي بې طرفانه وڅيړي او منفي خواوي ئې د جزئياتو او علتونوسره روښانه کړي.

دمثال په ډول. ليکوال د کتاب په ۱۱ مخ کي ليکي: په خفگان سره د اسي يادونه کوي چي ډېره زياته برخه د تاريخ مو همداسي جوړسو ...په پاي کي د خبرو لنډيز او نتيجه دا ده. چي دغه کتاب د هغو محققينو او څيړونکو لپاره چي غواړي په خاصه د دغه قشر "ناميانو" ميرني، ټينگان يا غښتلي وپيژني او د دوی په د ردونو،محروميتونو،په علتونو پوه شي او په دې اړوند په سيمه کي د کورني ژوند څخه نيولي بيا تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکتب،بازار،محبس،ماموریت،باغونو.،سـماوارونو او د کوڅـو بنـدارونو او لوبځـایونو او کلتـوري ژونـد باندي،څیړنـه وکړي یـوغني او د لـومړي لاس د ماخذ پـه توګه پوره ګټه ترې اخیستلای شي.

پاتـه دي نـه وي چـي لیکوال د کتـاب پـه وروستـی مـخ کي خپل غوښتن لیک د اسي وړاندي کوي " :یو غوښتنه ! راځـی د خپلـو غښـتلو نـوم ژونـدی وسـاتو.د د وسـتانو او لوستونکو څخه هیله لرم چي د د غو څو جملو تر لوستلو وروسته. د دې لیکني د غنیتوب او بشپړ توب د پاره خپل انتقادات او معلومات راسره شریک کړی. ځکه د کندهار غښتلي زموږ او ستاسي غښتلي دي. ستاسي په مرسته به په د وهم ځل چاپ کي کمبودی پوره او ستاسـي معلومـات ستاسي په نوم پکښي زیـات کړو .کـه چیري د پخوانیو یـا اوسنیو غښتلو کیسي،خاطري او عکسونه ولـري راتـه را ایمل کړي انشا الله په امانت د اری به ئـې چـاپ کړم. ډېر د وستان به تر ما زیات او د قیق شناخت ولري. د غښـتلو سره بـه خپلـوۍ او د وستـۍ لـري. کـه هـر د وسـت خپـل معلومـات را سـره شـریک کـول غـواړي. ایمـل : Aqayum7@gmail.com

www.ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library